

[illegible] analetica [illegible]
[illegible] exemplaris [illegible]
[illegible] pro collegio theologie

Liber de numeris
Introductorius conti
nens sectiones vnita
tis et dualitatis.

N. Inv. 1193

omnibus

158

Incipit analeta misterior
et rerum in theosophiam. Ca
ue sit materia operis i.
Cuius agendi modus ii.
distributio et ordo
totius operis etc. Capitulum iii.
Cur sacramenta nume
ris rebus significationes appe
tentur etc. Capitulum iiii.
Diffinitio sacramenti et sig
nificationis et differentia utriusque v.
Utilitas operis insinuat
et divisio rerum significantium
et significatarum etc. Capitulum vi.
Exemplorum innuit auc
toritate significationes rerum
scriptis ad libri aperte vii.
Mistica misteriorum scripturis in
senda rationabiliter ostendit viii.
Difficiliores esse significationes
misteriorum significationibus rerum ix.
Duplicem esse rationem cur
res putet a rebus originem
et similitudinem. Capitulum x.
Rationes esse res in eo quod
reputant quam in se quod in
sibiliter putant. Capitulum xi.
Duas esse causas cur res
putet a nominibus pluralitate et
similitudinem etc. Capitulum xii.
Digniores esse significationes
misteriorum significationibus rerum secundum
antiquitatem quia prius fuerunt xiii.
Et digniores esse secundum elec
tionem quia de laudabilibus sunt xiiii.
Et digniores esse secundum inpo
sitionem quia significationes rerum sunt
significationibus misteriorum non sunt
xv.

Potiores esse nominibus rebus secundum
virtutis potentiam etc. Capitulum xvi.
Exemplar totius creationis
in nominibus inveniri etc. Capitulum xvii.
Triplicem observantiam bona
rum angelis assignari xviii.
Nominis et sapientem et ubi
idem esse probantur xix.
Ordo prime partis et distinc
tio clausularum sub divisio
quibus breviter annotatur. Capitulum xx.
Seriem etiam sede partis sua
distributione annotat xxi.
Sancti nolo tractatum hunc
in alio volumine usque
ad armoniam dualitatis
et scripturam anime et concordo
datum fidei inemendatum et
perditum et hoc breviter perfecta
prium ostendet in animum
eius quem quam inveniret
secundum hunc caret illum corri
gere et non erit scisma sed
liber unus et vitas una.
Incipit prologus in quo ma
teria operis eminentia misteriorum
et futile distinctionis partes
aperiuntur. Capitulum primum. Que
sit materia operis.
Elle ad ceteret
michi misteriorum
et rerum figu
rationes a
naleticas
revenire in omni theologia
disquirere ad introductoriam
de ipsa cognitionis sciam quam
tum eandem illuminet vel
etiam amplificet ex primis

euisdem theographie per
scrutatione comperietur vi
timus Aute uel alit vix
Sicut qui non addidicit
artes loquendi diffendi.
et ducenti. difficulter capit
utilitate ex regularum precep
tionibus ad ipas Eadem com
paracionis ratio ceteris videtur
inserta scienciis. simul et
huic arte que a nobis qu
singlarit primitusque distru
enda suscipitur Perque di
ce aut estimare estimem
a nemine nemi[n]em an nos
aliquis minorum et verum inisti
cias tetigisse tui suspiciones
Tetigerit enim non pegerunt
tamen Significanciam utique rerum
apuerunt aliquorum aliquas
sed sparsim. et occasione
potius aliud tui suscepte
disputacionis qua sue eius
modi demonstratione sin
gulari Ministeria quoque
dacione minorum sed paucorum
pauca: et nulla de multorum
multe inducti ex ali
qua distressione. non duc
ti ex materie intencionis
que speciali proposito Et in huius
temporis aliqua iecere principia
que perfectionis nec dum
summa constituunt Preterea
preterijt eos. et ut presump
tuus dicam. ipsi penitus
preterire. ex quo tota ma
nat utilitas Non enim col

lige significaciones. causas non
distinxerunt. et spes. incep
tiva denique artis introduc
torie non dederunt institu
cionem. Unde et eas compi
encius demonstrandas erudi
endis accedit Primus ager
Nos aut dicimodus. c. n°
ad copiam et distinctionem
proposite erudicionis significa
cionis minorum et verum cura
bimus expedire. Hoc est b
secundum enumeracionem. cam. et
genus Ita enim et plenius
et planius doctrine quam
traditur sumus racio subi
bit animum certioremque sui
noticiam comportabit Se
cundum enumeracionem evolvemus
si dicemus quot significaciones
suscipiat singuli minorum
et singuli verum de quibus
differere contigit Non enim
contingit de omnibus Quot
suscipiat significaciones
dixi. quia res una contra
rias quoque non solum dissitos
subit interpretaciones Se
cundum causam evolvemus
si notum faciemus cur eas
suscipiat Parum enim con
fertur noticie. si sistitur
significacio: et racio nescitur.
Secundum genus si palam
faciemus sub qua significa
cionis maneria hec aut illa
significacio cedat Sigidi

et ipa maneria mltaforis
est Quorum terminus singla
ut singulis nocemus no
tificemus qz distatiis in e
marum collectio multiplex
nib significatonib in causa.
in genere modus accipit
pluralitas. in enumeratione
subaudit. ratio comput
in causa, distinctio sub
intelligit. in genere &c

Disitri distribucio et
bucio ordo totius
aut appositi operis cap. iii
opis dupliti scdm nome
eius nome pticiom pro
cedet Actio pme pticti
onis est significatias
tradet in quorum rerum alteius
Neutra tamen tradet omes
omnium nec omnium aliquas.
Nam forsitan aliquorum omes
hic .n. haut fugit possibi
litatem. Reliq duo inter
minabilia videntur, et in
finite nec necessarie ne
gotiationib apud Mi
chil enim in idgenus excogit
ars aliqua Quod preceptio
omnib cuius vtitur in initi
turos phapps qui ptep
tibilia eligit ad dissend.
ab indicans reliqua :
Pretea ex simpfluo rece
ditur a finitis cum in uno
vel in pauc quod multa
sufficiat apperitur :

Quare si ex tamen quorum dimi
nissimus cannon meminit
significationes primas et
necessariores, et ex quibus
ad alias via est dederimus
et quod suscepimus exeq
mur. ut ad artem. et uti
litati providebimus stude
volentium &c Cur sacrame

Si visitanta minus re
est no bus significa
bis rep tiones appe
sentationes : tem. t. iii
in quorum nomine sacramenti
quasi electiore. vocabu
lo honorare. representationes
vero rerum nomine significa
tionis qui commum appel
latione signare. Causa
ista est. quia p rebus
potior locus. et maiesta
tis primatus. egregie maiora
extollit Quod dictum acci
pitur ad presens. ad po
sitionem sententie nondum ad
discussionem Ad discussionem
enim plenius postenus. Verum
tamen in theologicis elo
quiis vbique laudabilium
mu significabiles sunt
cum vbi no laudabilium
significabiles videl put
Quod de rebus omnino ne
gamus quas sit e mue
niri in significatione non
laudabilium. ut in laudabilium

b

c

d

nequeat ibidem transire
ratom Amplius Beli iste
vbiqz scriptur(arum) ponit(ur)
in partem contrariam tamen
ut sub volpes zizania
viuorum vero in signa fit
ponit(ur) quibus Amplius
autem licet raro et vari
ex adiunct(is) trahit(ur) in ac
ceptom vituperabilium p
se in signum Res vero i(n)t(er)is
sepe tum pse tu ex ad
iunct Sed sit alicubi ut
alit(er) nequeat accipi Alt
ubi in(ter) in designa(n)dis
vituperabilibz ponit(ur) lau
dabilium qz ratione immu
tabili significabiles sunt
Ut cum legim(us) alalia in
munda bina et bina
introisse in archam et
v virgines fatuas et vij
demonia et xj sagu ti
licina et cetera in hunc mod
Que quibuscz similia si
diligens scrutet(ur) inuenerit
cum ex adiunct(is) vituperabilia
et alit(er) cum tamen alit(er) significare
videbim(us) Ut in hijs ex
emplis ipsis quatuor no(n)
significat nisi quinquepartita
sentiendi potencia De mo(n)
stratom tali sint qz depin(gun)
tur tamen talit(er) Verum est etiam
ex adiunct(is) vituperabilia et
alit(er) Binarius enim hanc
conuenencius exprimit diui
sionem qz delectatom qua

indiget catholice rectum in
gressum ecclesie ut caritas
cooperiat multitudinem
peccatorum et dimittant(ur) illi
peccata multa quia diligit
multum Undenarius ecclesie
non amplius notat trans
gressionem qz sinpgressionem
qua indiget deo reconcili
andus exasperantis pe
nitentie inventum quod
ad sagatilicina Ut qui au
su temerario contra preceptum
pulsus presumpsit incedere
sine preceptum tonsus labo
ret adiuc Sed de hiis ple
nius alias Certum igitur in(ter)
vbiqz et pse et in adiunct(is)
honestate significabiles
sunt res vero neutribiqz nec
pse semper nec ex adiunct(is)
merito illis sacramenta hijs
significatones attitulam(us)

Est enim differencia sac
ramentum et sig
num ad aliud significatonis
ex mali uel co et dra ....
tingenti similitudi qz Cap ix
ne reputatio spiritualis:
Significatio totum hic ex
cepto qz spiritualis ymo
ut vigillantius loquimur
totum hic et hoc amplius
i et non spirituale Sacra
mentum quippe continetur
a significatone uti species
eius et significatio pingit

.8

extra sacramentum atque genus
illius. Omne enim sacrame
tum significatum est quedam
quod verum est. non omne quod
falsum est significatum sacra
mentum est. Ac post quantum
ad rerum dignitatem sacra
mentum significatorum supremus
est. ut quod de laudabi
libus solis ac semper est.
quantum vero ad comprehensibi
litatem significatum sacramento
superior est. ut que de lau
dabilibus et non laudabili
bus est. Utilitas operis
Haut insinuatur
duplicem et divisio rerum
reputationum significantium
dram si notam ce et significatarum
contigerit luminosior ca. vii
patebit introitus ad id
quod archanum latet in scrip
turis que multis significabi
libus sese innorum ac rerum
involutas adoperit. Sunt
enim res que in eis tantum sig
nificant. sunt que tantum signi
ficantur. sunt que significant
et significantur. Res que
tantum significantur et alias
in quo significant sunt pater
et filius et spiritus sanctus et
omnes virtutes. Res que
tantum significant nulli sunt.
Que significant et que sig
nificantur ea sunt que facta sunt
et huius ultime significationis

f

duplex est ratio. Prima eorum
que facta sunt alia significant
et non significantur. ut celum
luna. sol. stelle. aer aqua
terra et huiusmodi. Alia significantur
ab aliis et alia significant
uti duo populi hebreus et
gentium. sensus carnis et
rationis significantur et sig
nificant a duobus filiis Ab
rahe. Esau. et Jacob. Et
sicut celum exprimit animam
et animi caliditatem qua vivimus
movemur et sumus. Exemplorum
Nam minuit aucto
quod significatio significationem
ficatia rerum rerum scripturis
ex alio in aliud adhiberi debere
scripturis sit adhi. Cap. viii
benda testimonia nimis
credibilia habemus apostolos
et prophetas et ipsam veritatem
Christum dei virtutem et dei
sapientiam. Asserit apostolus hanc
occidere spiritum vivificare. et
multa populo evenisse in
figura. Melchisedech quoque
verum exprimere pontificem
Jhesum. Scriptum storum celum. Vela
mine carne Christi. filios Ab
rahe duos testamenta duo.
Bovem triturantem predicato
rem fidelem. Scutum fidei
galea salutis. i. spem qua
salvi sumus facti. Gladium
verbum dei. Cingulum uberum
veritatem. Azima sinceritatem

g

et vitate· fermetu malicia
et neqciaz· Pascha xpm
ymolatu· vnitate duoz
incarne vna· sacinctum
magnu in xpo et i ecclia
rubem et mare baptismu
Manna corp9 xpi spuale
· petra xpm· potu de pe
tra· sanguez xpi spualez
cibu et potu parte diei
festi· neomeiaz et sabbatu·
vmbras futuoz· Corpus
aute xpi· aialia in holo
caustu· multiplicesqz ho
stiaz oblacones· vnaz
et vera ex pmc oblacois
hostiaz· qua sanctificant·
saluadi et saluat· Sanc
tificati Johannesqz aplus
et ewangelista agnu cu9
ossa cominui phibent·
xpm intptatur· cu9 ossa
milites no fregerut / de
structiom templi morte
corpois· flumina fluencia
de uentre bibentiu· grām
spus redundante in corde
credetiu· tinctom petri
mortem eius Et in appo
calipsi· aquas multas·
pplos mltos et phyales
plenas odoramentoz· ord
nes scoz· et alia in aliu
sensu· et modum Petrus
aplus redemtes ad pctm
canes reusos ad uomitu
· lapides viros electos·
lapidem angularez xpm

mediatoz· lucerna pphet
cu smone intptatur· et
alia in aliu sensu et mod
Dauid pphitaz eximius·
ligni platatu secus de
cursus aquaz· oliua fruc
tifferam· palma florem·
cedru lybani· oues pastue
bros et iustos exponit·
Puluez tre· lutu plateaz
· muneta insipien· aqua
de cisterne· certam fluente
fumu deficient· fenu et
olera· et flore agri· et
vas figuli· clibanu ignis
et dorsu et· carnes et thau
ros pingues· Aspidem et
serpentez· arma et sagittas·
et gladios acutos· rota
stipulaz· impios intpretat·
Scdm diuersos iusticie mo
dos et mores Lucerna et
argentu igne examinatu
eloquia dni· lapides p
ciosos· mel et fauu· et
abyssu multaz· iudicia
dni et alia in aliu
sensu et mod· Et in lib
ris Salomonis huius sig
nificacio varia et infini
ta est racio· et exemploz
no est numerus Sed et xps
loquens in parabolis com
pat regnu celoz decem
virginibz et thezauro ab
scondito in agro et homi
querenti bonas margaritas
et homi qui exijt semi·

mane conducte operarios i
vinea sua. Et sagene mis
se in mare. et litus mar
appellat fine seculi. Pis
ces bonos et malos iu
stos et iniustos. Semen
quoque seminatis in parabola
verbum. Agrum mundum. tram
bona. cor optimum. spinas
sollicitudines seculi. volu
cres celi demones. Zizania
filios nequam. Messores an
gelos. lucem mundi. et sal terre
predicatores. Serpente per
ro exaltatum in deserto. Et
iona in ventre ceti se ipsum
dicebat. aut in cruce suspensum
aut iam sepultum. Unde dis
cipulos erudiens. Vobis aut
datum est nosse misterium
regni dei ceteris ceteris aut
in parabolis. Eo quo dicto et
intellecto intelligimus et di
cimus donum esse dei sensum
intelligendi. et inter plebem
ignobilem haut esse nu
merandos qui invisibilia
ex visibilibus et alia ex aliis
sensu illuminate mentis per
cipere sufficiunt. Misteria nu
Altitudinem erorum scripturis
nes et miserenda ra
misteria nu tionabiliter oste
merorum in scripturis ditur. c. viii
investigari et adhiberi op
portet. Vitus ipsa et in acti
onibus suis et in locutionibus
suis palam fecit et patefecit
Quadraginta enim diebus
sub numero dedicavit ieiunium
et in numero eodem se ipsum vivum
discipulis apparens et lo
quens de regno dei et de
quinque panibus et duobus.
piscibus saciavit quinque mi
lia hominum. et de septem qua
tuor milia et discipulos
confirmavit in omnem civi
tate et locum quo erat ipse
venturus. Et apostolos xii
elegit. et tercia die resur
rexit. et nonaginta nove
oves pro una deseruit. In
medio autem duorum aut trium
se promisit et permisit esse
pariter et in tres. et tres
dimidendos in duos. Et
dominum servis tribuisse et distri
buisse talenta quinque alii
autem duo. alii vero unum. et
hominem tribuisse servis pro
decem minis decem civitates
quinque pro quinque. et semen ca
dens in terram bonam fructum
fecit tricesimum. Sit sapientia sa
pientium vero est numerus opera
primos digerebat. numeros
inter verba fingebat et verba
que spiritus et vita erant
Moyses quoque eruditus
omni sapientia egyptiorum di
numeros quos vocem et facturum
deo iubente et erudiente
ad mirabile opus inquam tha
bernaculum. et vasa in usus
et in decorem illius multi
plices comparavit secundum ex
emplar in monte sibi monstratum

misteriorum firmavit sacramenta
misteriorum sacrimis et occul
tissimis legibus. ac si qui
busdam radiantibus stellis
ornavit. Sed et genera
oblationum. sacrificiorumque ritu
dum et sacrima misteriorum
maiestate sanxit dispo
sitaque. Noe quoque intellec
tuales sunt consecutus
regulas in archa a gradi
et mansionibus eius secundum
illas porrexit lineas. men
suras tetendit et ad finem
opus suum usque perduxit.
Animalia quoque et volucres
diversi generis diviso sacra
mento introduxit. sobolem
seculi et generationes mun
di servaturus. Hoc eciam
celeberrimus Salomon uni
versas distinctiones pre
ciosissime domus et quid
quid illius augere gloriam
et plenitudinem videbatur
afferre misteriorum estimavit po
tenciis distinxit explevit.
Sic vidit Ezechiel in spiritu
et sic descripsit totum civita
tis edificium vergentis ad
austrum. Sic vidit Johannes
et sic descripsit structu
ram civitatis nove Jherusalem
et divinissimas specula
tiones Appocalipsis eius. Quarum
re ne in ipsis cetrisque scrip
turarum locis multo assiduo
que lector labore fatiget
et augetur in aperiendis
et reperiendis ubicumque occur
rerint significationibus rerum
et misteriorum opere precium est eas
investigare et colligere
in unum et in commune ducere
ut certior facilior que ex
inde certius disciplina e
rudicio compareretur. Dis

Gratia faciliores esse
dis per significationes
ro conatus ac misteriorum sig
diviniquaque negocium ficatoribus
nobis incumbit rerum cap
intradentis significationes ixm
tationibus misteriorum. Tum quia
sciam nova et intactum
et sine ingressu magisterio
institutum. Tum quia subti
litas et variam misteriorum simplic
ras multiplicesque questiones
eciam magnorum virorum
magnis ingeniis obi
cit et inducit. Est rerum
significationes ut litteris
inserte canonicis et ut
altitatoribus earum scripte
conspicuenius faciliorem
querentibus parant et ex
planant viam non minimas
semper adinveniendi offendo
nobis occasiones possibi
lium ex similibus et magni
dicta exiudicatis et ex
parvis minima comparare.
Sane qui suo habundat
in sensu. ineptique non indi
get eruditionis. non indi
geret nobis. quia rem
aggreditur nova. nec

illudat sic cupientibus
qui a nobis efflagitarint
eam Quia materia pbz op9
matiaz indutet arcbus·
res no ex sensu suo sed
ex earum maiestate consi
deret Verumtamen agat ut vo
no· let dampnet· laudet ac
ceptet· reprobet arrideat· ss
sanet· quia nos necdum
sacramento finauimus usque
adeo ipomis a'tuiusque esti
mationibus cedere aut servi
re quominus ad id quod
utile gratiumque parebit
animum inclinemus Dupliciter
Ratio ec rom cur res
Remsatur pntent arcbz·
res putentur origine et
k arcbus fatie silitudinem
tes afactis ea ex era t xm
visibilia ex invisibilibus exi
ceunt: et essentia inde tra
xerunt formam et speciem· q
diligenter inspecta sum ar
tifice prodit· et pbat eius
potentiam· qui tantam
molem de nichilo fecit
et commendat sapientiam eius
qui diuisa locis disposita
singulis· universa nexu
efficatissimo uigit· et ado
rat bonitatem eiusque quam uti
litates uires efficatias
rebus et naturis affixit
Hinc est quod invisibi
lia dei per ea que facta sunt

intellecta conspiciuntur· sem
piterna quoque virtus eius
et divinitas Quod tete
figuratur aceteris ex ymag
natione silitudinis singu
mus ad aliaz Ut quod cur
tur pudiatia· inmundi
tia sus· columba simpli
citate· dolositate vulpes
significat· ex affinitate
morum et silitudine natura
processit Similitudo
enim duorum aut plurium
est in cuiusque qualitatis
participio natiua ingi
bilitas Ideo cautissime
scriptura divina per silitu
dines rerum loquitur· nos·
ut per illas moneat nos
ad fidem· formet ad pie
tatem· erudiat ad sciam
no inducat ad veritatem Et qm
illorum ratione que sita sunt·
consciamus exprimimus q
facienda aut non facien
da sunt Maiores ec res
Unde in eo quod repu
etima tat qui i spe
cies est id qui visibilis re
siderare res putat cap xi l
in eo quod procedunt qua
in eo quod pretendunt erra
inde instruimur ad vita
tem· Hinc seducimur in
errorem· et inducimur ad
peccandum· Hinc est quod per
cipites labimur· ac turpiter

p[ro]p[ter] q[uo]d s[cilicet] ... magis appetimus

d[e]tinem[ur] arrbus quas
cordi et quibus apponim[us]
cor q[ui]a plus facim[us] pul
critudine et delectacione
que i[n] rebus et arrbus e[st]
qua[m] eu[m] a quo illa sunt
et quid q[ue] iocu[n]ditat[is] i[n] illis
est Si en[im] ydonei sumus
estimatores sentim[us] pot[ius]
oporte[re] niti et p[er]ge[re] in illu[m]
ubi copia totius voluptat[is]
p[er]petualis et s[er]balis est
qua[m] i[n] rebus ubi p[ro]fecto
sibi semp[er] nichil e[st] Deni[que]
q[ui]a no[n] sicut creatura non
sibi dedit ut esset, sic q[uo]q[ue] q[uo]d
placet in illa. aliunde
accepit ut habet Propt[er]
q[uo]d egregie s[cri]ptura divi-
nit[us] inspirata reru[m] signifi
cationes in gene[re] sue locu
tionis assumit minu[s] cu
piens magis p[ro]fu[n]das
significationes reru[m] quas
spes ut tali co[n]sidera[n]cione
pulsati si movem[ur] delec
tacione carnis si sciendi
ducim[ur] aviditate ab illo
speremus q[ui] h[a]s delectaciones
in decepta[m] sua usq[ue] i[n] finem
qui docet ho[m]i[n]e[m] sciam. qua
nec auris audivit nec i[n]
cor ho[min]is ascendit qui
dedit p[otes]tate[m] filios dei fieri
hijs qui credunt in nomine
eius Duas ee causas cur
res p[er]titent[ur] a[n]i[m]us p[ar]itate

Alia s[ecundu]m p[ar]itate[m] et similitudinem
Ane ratio est cap xvj
qua res p[er]tinent a[n]i[m]us
qua[m] qua res p[er]tinent
arrbus Duplicem quippe
p[ro]ponentes ration[em] p[re]diximus
res arrbus significari parti
p[ro]p[ter] p[r]incipiu[m] originis p[ar]ti
p[ro]p[ter] cognacion[em] similitudinis
Sic due cause sunt cur
res notant[ur] a[n]i[m]us una
s[ecundu]m paritate[m] alia s[ecundu]m
similitudine[m] Et quamvis p[ri]a
contraria sit p[ri]me s[ecun]da t[ame]n
s[ecun]de similis est Nam non
viri invisibilia invisibilia
putant q[ui]a ex illis ceperit
ita nu[n]c exp[ri]munt res q[ui]a
ab illis effluxerit Sed po
cius ideo q[ui]a res a nimis
processerunt ~~ideo q[ui]a res a~~
~~nimis~~ S[ecundu]m an[imu]s ideo putat
creatura[m] rationale[m] quia
instar eius est condita
ge[m]ine natur[e] corpor[is] et
a[n]i[m]e et sua simplex o[r]igine
t[em]p[er]amentu[m] Quaternarius
mu[n]d[us] q[ui]a ex quatuor ele
mentor[um] ordinata co[n]iunctione
p[er]ficit[ur] Istius modi signi
ficacio[n]em puto esse s[ecundu]m
paritatem in qua res
nimis conveniunt et consti
tuto parcium appellatione
denominat[ur] minor[um] Ut ita
intelligamus quidquid no
minat[ur] ab eis ad eor[um] ra
tion[em] o[r]igine[m] h[ab]uisse dispo[sit]i
cion[em] vel S[ecundu]m similitudine[m]

veo h° e que scdm competat
inducit affinitate. quead
modu si dicas qndenario
parez et concordiaz denotari
spiritualis. qr ex ternario et
quinario vno aliu multi
plicante complet. quorum
ille aiaz exprimit racionale
ppt tres eius potencias.
memoriaz. intellectum. et volu
tatez. Iste corpus ppt quinqz
ptita senciendi potenciaz.
Et sicut ternz qndecim effi
ciut. ita si potentia sensus
corporei potentia interiori
deducta regitur. efficiat pax
et concordia duorum in vnu.
Itemqz scdm similitudinem
si diffinias qr queadmodu
quaternarius interiectus im
pedit ne ternarius et quina
rius naturali sibimet affinita
te iungantur. Sic vite cur
sus ac temporis mutabili
tate fiat ne corpus et aia
plena sibi societate mis
ceantur etc. Dignitores de

significacoes mutorum
D iligenter sig. rerum secundum
antiquitatem qr
semper fuit
cap xiii
cius tm sub
vmiq comparacio
nis aspectu melius
adducens et res videar
in inde significaciones eorum
significacionibz an ferri scdm
antiquitatem. quia sunt multi.
qui semper significaciones ha
buerunt. Non enim binarius
creatura racionalez fuit

semper. neqz quaternarius mundus
semper. qr illa non semper fuit
et iste non semper fuit. Neqz
ob id minoris potencie fuerit.
quia nobis hoc semper expres
serunt. quippe qui semper insc
virtute habuerunt. Vnde
semper hec significare quiuerunt
Ternarius tamen significacio
nis non fuit. quia trini
tas semper fuit. quia ille sp
expressit. Rerum porro
significaciones multe semper
fuerunt. neqz ille que sumunt
scdm naturaz. neqz ille que
incidunt secundum contingens. Que
sumuntur secundum naturaz. propterea non
fuerunt semper. qr res non fue
runt semper. Sol enim non semper
expressit xpm. neqz luna semper
ecclesiam. neqz stelle semper
beatos. quia fuit cum non fuit
sol. luna et stelle. Que
vero adueniunt scdm contingens
ideo non fuerunt semper. quia
occasio transitorie actionis
que ppter rebus contigit
qui nondum contigerat nichil
exprimebat. et cum preterit
sicco quoqz cum ipsa recessit
Non enim adam ex quo fuit
xpi passionem. et ex apercione
lateris ecclesie generacionem
expressit. Sz cum in misso
sopore in illum ablata est
vna de costis eius et edi
ficata in mulierem. tunc hoc
expressit quod non prius

potuit nec postea fieri est.
d Et digniores esse sm
Exelet electiom quia
tione etia ante d'laudabilib
ferunt. significa fm c xiii
tiones minorum significatoib
rerum. qr illi quitu ex se
est laudabilim. reru semp
significabiles sut. Res
etia quitu ex sepie est no
sepius. laudabilem quia
in cotraria ptem in ueni
unt. et sut multa loca in
quibz no nisi in cotrariaz
parte receptibiles sunt et
Et digniores esse sedm int
poitom quia significationes
Interpoitoe reru sine signifi
quoqz poci catoibz minores
ores sut significa non sunt
p tiones minorum Quia cap xv.
licet no omnia indiuit sig
ficent. vniusib tn rerum
omnium significatoibz sese inici
unt. intm ut qd res exp
mit. et no illi. non tame
expmat sine illis. Signi
ficationes etem reru sine
interpoitone minorum nequeunt
here potencia. quia ad mi
due res sut de quaz vna
significato tusit ad aliam
Potentie quidem ab vna ad
plures et a pluribz ab vna
sed ad min qui int duas
res significato nequit heri
Ergo tplicit mi rebus
sedm sig anteferunt idest
ex antiquitate. qr semp fuerit

et ex lettione quia de lau
dabilibus sunt. et ex int
poitone quia vbiqz con
currit. ut res que signifi
cant et que significantur
de nominatom sue qualitat
ab eis accipiunt. Potiores
Et non est minores rebz
modo fm vtutes po
m inistio significa tertia c xvi
tionib verum etia in poten q
uirtute minores rebus po
tiores pdicamus. Quia na
eorum immutabilis non est
capax subiectuqz dissilitu
dinis puicissitudies tpm
et reru contrariorum euety
Nulla quippe naturam ad co
lorem et semp eand sue
ppetatis vim retinet ex
equitur ve Alia et aliter ex
quasi pcatdenciu vicissitudie
tpm recessiqz obiectione co r
trariorum Dum parens tra
gelida tremebunde hyemis
dulcia. et perigeis firent
eos subacta coursibus cos con gte i sol ne oi cus rc
flongeo viduatur fructiseos
qz decore Sustines susti
net arida frigora e nigeu
cia animqz rigente septem
plici arctuo tactatosqz al
beutu nimiu lapsus co
cipiens solatur spe future
gnacionis generes acerbi
temporis iniurias Sed et
liquidi latices in lucentez
redacti et durati glaciem
fluiditate nature pdunt

nomi̅e officiu̅q3 Honori ne
mori viindes comas et
latteos lilij repandi rubi
tude rose sanguneos et utq3
co sagl'bineos coronari sop
nisferiq3 papauis colores
Aliorum demq3 florum multico
loritas distinctiones quibz
annuati particulent hyimi
fitatem festiue vestit. pin
git et stellat Racio arti
ficis ne preco futuri et fu
turi frigoris labefactat
autupnus Vestit no est
cinere flauentes aristate
segetis culmos. cu vilos
duplicabz q3 sp auenis. Nec
rigide quercus galeatas
glandines. atq3 bi incbes
aut tangulos et duplices
sub hyrto cortice fructus
latere fagi Ceterasq3 mu
tes. duo quid omes. sed
quasdam tegumine dupli
tutas Necnon ceta corta
na et concordis olive et
1 mattose lauri ac mali
punici ebicoloribz g'nis
aliosq3 ab aliarum arboru
pendentes cacumine fruct9
vitcas. demq3 gemas bi
buli autup in multo mag
q3 temulente vit palmi
1 tibus comgas ul mos tor
pidi frigoris seniciam tollit
palmitibus et inimice hy
emis hyrsuta effigies.
cano ul gelu mortificas
ab amicas abdit obtutibz
8 Sed hec omnia ad tpus

Nam p9 temp9 succedete
verni tpis leui temperiem
q3 iudicarum merore detersa.
et uso in spem. quasi pa
disi silitudo renascentem
fetusq3 fundente pulcerri
mos ingredit. mud et
sensu astigei vapor ig
neus orbis. feruidusq3
estate anhele sudor inbel
les ausus et minaces
Ritus subacte hyemis ext Ritus 2
mudi confinia relegat.
Equoris etiam altitudo re
rum modo cuspanita ter
ga longissimis ligmis
nemorum ferenda puppibz
q3 canis sultabilia concinct
inclinat. et placide sternit
mo volubili sibilancium
ventorum flamine tacta bel
ligeros suretum vndarum v
tices acuit. et spumeos
fluct9 ad conflictus excitas
iocatiusq3 discordes. mitta
cia ia potius qua mitati
cia. intercetu chaos et rab
latrate procelle nauigia
introrsus absorbet Susp
sus et inim aer modo tri
stem turbat faciem pice
as ymbriferasq3 densat
in nubes et horrisona sb
guttur rauco tonitrua ge
mebundus elidens aut
turbulo gurgite. aut cre
bris lapidee grandinis
ictibus aut caduci fulguris
letiferis faculis dorsa

hic vilus li. i. de
pilus ul floccus
lane ouis ul
cuiuscumq3 pilorum

labefio fis. i. labi ul labere et
labefacto tas frequentatiuum

tre patient sedat uberat
urit Et e regione nubibus
emotis formosa ora nu
turo decore resignans.
festivos celice p'nitatis
amictu letus serenat as
pectus Gloria celi side
reique decus. amtom' ty
tan neque contiunie neque pa
ribus momentis flammeis
vultus ymagine aurea
que cesarie radiorum polos
terrasque venustat Tar
dius estivis temporibus celeri
hibernis ardentem quadri
gam et anhelos cingit
alipedes rigentibus und
tumens occeani postque re
cos occubitus primiceram
stellantis emisperii regia
noctivage bigis matulo
se phebes luna nominisque.
lampadibus rutilancium cedit
astrorum Sepe etiam ceteris
sideribus hinc inde noctis tene
bras suo fulgore solantibus
omnem tepere a sua sede di
nitio ruit. et rivens aurea
fila per flammeos depicti
tramites ethereis attenu
ando producit Et si non
cecidit potuit cecidisse
videri Denique audivimus
defectus solis varios lu
neque labores Et ut de
illis que contrarietate im

pediuntur disputemus Igne
extinguit unda. et
vicissim ipsa ab igne pe
rit. Lapis magnesque
qui ferrum quasi predo rapit
et retinet non modo ne
quit rapere Sed et raptum
linquere cogitur. sepe ad
amante manente Soli
dus adamas qui nec
ignibus nec tundentis a
cuto verice ferri leditur
ictus cruore fusus hir
cino natiui roboris dun
cia viduatur Igneos ar
dores aualia certa quibus
vruntur. serpens salaman
dra patitur. et inter
eos et exeis nichil pati
pati est. Extingwit eos
Sic certe ceterarum rerum mi(?)es
minime auferri potest aut ||mutari
temporis qualitate aut rerum ma
iore potencia contrariarum:
Spaciis suis eunt et
tursent singula sub prin
cipe tamen quoque voluntate
in minus non sit Regnum
minimi omnium decore virtute
antique sacra maiestas
earum que tanta inmutabi
litatis virtute reniti(?) ut
aliter ac est esse nequeat nusquam
aut queat aliquid Quod
omnis par numerus media
sui parte multiplicatus
minore summa ipsa me
dia sui parte producit.

quasi coarceret toti summe
que infra ipsum est. hoc
potestas nulla inveniatur
nullus impedire valebit,
ex nunc non sunt. Eiusdem
immutabilitatis gloriam.
ceteris quoque ascribimus
proprietatibus numerorum. Ex eo

Maioris perfectionis ratio pro totius
creature creatoris in
glorie primatum numeris evidentius
dabimus illius. capitulum xvii

Si intelleximus quo ad ymaginem
et similitudinem creatoris
universa effluxerint. eius
dum nos et angeli. Et
enim quecumque natura vel
pars mundi a primo parto
conditionis antique
processit ad ortum. omnem
artifex altissimus numerorum
ratione produxit. Aut sit
unus enim et solus erat
perpetue sine ipso et nisi in
ipso quidquam esse nequibat.
Quod enim erat
futurum ab uno et in uno
erat futurum. Ab uno quidem
ut esset, in uno autem
ut permaneret. Nec principium
nisi ab uno. nec
stabilitatem potuit habere
nisi in uno. Unde angelicus
splendor, inde homo,
inde mundus exivit. ibi
angelus. ibi homo, mundus
subsistit. Nam ut
omnis numerus exit ab unitate
et non consistit nisi ex unitate.
ita universus ordo naturarum
visibilium et non apparentium,
ab una processit et in uno
initiatur ut sit. Deinde
numerus monadem et esse non
erunt. Aufer creaturis unitatem
et universa peribunt.
Quod ideo non fit quoniam omnia
vinciantur unitate. homo
angelus mundus. Et quod
ita sit. series primorum numerorum
elegantius ostendit. Nam quaternarius
mundi significatus
et ternarius sibi creature
rationalis quorum utrumque
praedictum est. Et binarius
par angelis quod nondum
est dictum. omnes ab unitate
oriuntur. et determinantur
in unitate. Id quod preminet
eius unitas est,
id est unde incipiunt unitas
est. Si enim ad quatuor
tria et duo de ceteris per
nonus usque ad nonem. quibus
denarium supponit. solius
unitatis adiectio. Ut
enim nonas unitas est
ita denarius unitas est
Sed illa incipiens. iste
terminans sed ista et ille significans.
illum qui est alpha
et ω primus et novissimus

Tuplice ob causam
binarium angelis assignari
capitulum xviii

Triplici ob causam
binarium angelis
assignari. ob ortum. locum.

nictura. Ortus considerat
in prima progressione, lo
cus in infinitate. nictura
in uigilabilitate. Hic maius
primus exit ab unitate:
Et primo omnium creata est
sapientia. si non tempore.
procul dubio dignitatis
electione. Primarius pro
ximus habetur unitati
splendor angelicus simil
itudinis signaculo deita
ti vicinat. spacium impo
sitione nullius. In hac maio
prima nictura consistit. an
geli deo sibique perpetua pa
ce iunguntur. Tali similitudo
multitudo celestis. ortu lz
assimilat unitate. quantum ad
conditionem. locum impetrat
quantum ad ymaginem. nictu
ram ad eam quantum ad feli
citatem. In conditione quia
essentia in ymagine
rationem. in nictura suppse
re bonitate. Ab ea pro
gressionis initium. ab ea
similitudinis pactum. ab ea
beatitudinis premium habu
ere ut in minori habitus
decore lucentes. bini et
bini. nature sue consiles
spes mortalibus obtulisset,
quod fererint et intercessionem
rutile resurrectionis. et
mortis sue mirande mag
nificeque regressionis. Duo
enim angeli sederunt in mo
numento unus ad pedes
alter ad caput. Cumque intue
rentur apostoli euntem illum
in celum ecce duo viri asti
terunt iuxta illos in vesti
bus albis. Et ob id ad
angelorum similitudinem qui
quasi administratorii spiritus
mittuntur in mundum misit
deus discipulos suos bi
nos et binos in omnem
civitatem et locum quo ipse
erat venturus. Sic respo
dent unum usque numerus sit
numero perinet mulesis:

Numerus et sapientia amplius et ubi idee
similitudinem esse probantur
et non apparentiam. cap. xix.

causas et ordine secundum
intellectuales potentias
numerorum. Universitatis con
ditor produxit ad ortum.
conniventur numerum sapientie
et sapientiam numeri. Si co
nimus non omnia in numero
et omnia vidit in sapientia.
facta sunt / facta sunt autem
omnia in numero et omnia
in sapientia. Utramque hanc as
sertionem scriptura divinitus
inspirata testis attendens
pronuntiat dicens. alias quod
secundum numerum profert
alias autem omnia in numero
constituisse. et alias
omnia fecisse in sapientia.
Ergo si verum est scripture
testimonium. ut non alium
in numero et alia facta sunt
in sapientia. sapientie numerus et

sapiam. et sapiaz mun
Non em multa aut diui
sa sed uni ideniqz reru
principii qz no in princi
piis. sz in principio fecit
deus celu et terram Et hic
principiu deus erat Quia
in principio erat vbu. et i
principio fecit deus celu
et terram Idem sunt igitur
sapia mu(n)s et vbu. Sed
ea in q facta st omnia. et
hac in quo omnia Quod
compiens augustinus
Ratis inquit et sapia una
eadeqz res est Item cedz
mun in quo oia disposita
sunt. ipm audz et dicit
esse deu. Deniqz theolo
gus insignis ecclesiastes
misteriorum innatus altitudinez
Circuiui inquit ego et
cor meu ut scirem et que
rere et considerarez sciam
et ratio. Quibus sit appo
sitis potius qua ex posi
tis qm auctoritate et
ron auctoritatibz in uniu
satis eluxit potiorem
rebus misterij tene prima
tu. merito prius ad eorum
sacramenta qua ad reru
significationes stilu uer
tere cogimur et. Ordo
prime partis et distinc
tione clausularum subdi
uisionibus breuiter anotat

Senes sane Cap. xx^m
sinedoru hoc ordine y
psequitur. Que pars potentas
misteriorum apperit tribus clau
sulis distincta distincta p
cedit. Prima institutiones
signorum exequetur. Sequens
naturas misteriorum et proprietates
subsequens mistica et sig
nificationes. Tercia etiam
connate prima et secunda clau
sula ordinatur. Nam illa
insignibus et in appellatio
nibz et ratione usatur
contrarios. Hec et primo spes
generationum cum regulis
inde differentias cognora
tionum cum causis. Deinde
relationes et rationes
earum introducit. Quibz
vi. subdivisionibz breuiter
absolutis. procedunt ad mi
steria misteriorum. que tercia
clausula digeruntur. dicto
tu sit et salus. Quod sane
misteriorum ea clausula sac
mta concludit tot diui
sio ordinatur. Tamen quia
notule significatum et proprieta
tes misteriorum non vacant a
sacramentis. recte etiam cum
eas in prima et secunda
clausula tractamus non
nisi de sacramentis nunc
rerum differre indicamus.
Sciens etiam scde partis
sua distributione notum c xxi

x

3 Pars quoque secunda
tractatus istius que
rerum significationes enunciat
tribus clausulis et ipsa
complet. Significationes
exequitur namque primam dictorum
accidentium. Sub hiis quoque
tribus generibus rerum con
tinetur universitas rerum
In qua multiplici et la
boriosa dissertione nu
merorum et rerum significatio
nes aperio. Benivoli
lectoris iudicio relinquo
considerandum, utrum rem
vigiliarum assumes tanta
minime arte contexendam. qui
latentem pando. qui dispersa
cogo in unum, qui sibi dis
similia iungo, qui diffusa
succingens. obstrusis insuper
obvoluta sententiis, studio
simplicis eloquii converto
eloquii. Sed iam iure pre
missa plenius prelocutione
tali inquam manum operis.
utilitatem rei cunctorum
numerorum et future dictionis
partes aperiemus. A pro
picia deitate sensum
petentes et verbum perficiemus
ad rem etc. Expliciunt
capitula. Incipiunt ca
pitula in primam sub
divisionem clausule prime.
Que sint quenda de
numeris et quibus sub
sistit speciebus eorum Cap. primum
Utilitas horum tum insi
nuatur etc. Capitulum ii
Cuius ordo in numeris ac
ratio consideretur. ex rerum cog
nitione percipiendum Capitulum iii
De prima clausula huius
partis hoc est de institu
tionibus signorum penitus
disputatur: Cap. iiii
Ubi et cur institutiones
sint constitute Capitulum v
Ut ratio ipsius insti
tutionis appareat numeris
sapientia dictis id esse mo
stratur etc. Capitulum vi
Nomina digitorum ex
plicantur et cause nominum
Quibus locis sedes vii
numerorum posite distribuuntur
Earumque differentiis viii
distribuuntur fore sic ix
Que forma aut sedes
cui numero conveniat explicatur x
Que sit differentia per sedes
et per oppositiones Cap. xi
Distributio formarum per so
los articulos et differen
tia eorum etc. Capitulum xii
Cum numeri digitis simul
et articulis articulentur xiii
Secunda distributio formarum
partes et compositores xiiii
Sententia Bede super eadem
supputatione Cap. xv
Sententia Cassiodori super
tribus signis Cap. xvi

10

Que s[unt] quenda[m] de m[ed]i[i]s et i[n] q[ui]b[us] v[i]r[tu]t[i]b[us] eor[um] subsistit Capit[ulum] p[ri]m[um]

Dupletez stat in sitas at multiplices potestas m[edi]ior[um] qui diuinis inexti repiunt eloquijs primitus et maxime quere et considerare opportet institutiones anotacionum, diffinitiones naturar[um], u[tili]tates reputationum Annotationes expriuntur adigitis Reputationes in sacramentis In institutionibus figure signor[um] In diffinitionibus ratio m[edi]ior[um] In utilitatibus in[ter]p[re]tatio misteriorum Figure signor[um] institute sunt nature et significationes non sunt assumpte ab instituente, sed aa[?] lumine ingenij reperti ut in... cant et ubi erant in uete...

Utilitas horum trium quorum insinuatur in trium: hec utilitas et hoc esse uidetur officium In institutionibus tamquam visibile et simplex nomen institue... tradit[ur] alphabetum Unde ad certa... planior ... accessus In naturis interiores et ... proprietates aperit[ur] in star conceptionis et elementor[um] et sillabar[um] Unde iam lectionis uel legendi plenior et secunda cognitur erudicio In significationibus altitudines et misteria reuelat[ur] m[edi]ior[um] ubi sufficiens et extrema disciplina colligit[ur] at si partium singular[um] et perfecte ordine sensus et intelligen[tia] competunt Hac igit[ur] consideratione p[er]missa potestas m[edi]ior[um] indagat[ur] continuo inquisitionis defatigat labor sed fructus laboris ueritat[is] inuentio non comittatur

Quibus ordo in m[edi]is at ra... stituti... considerat[ur] ex...

Est enim uera cognitione in visibilia prius quam ea in a p[ro] ea que facta sunt intellige[re] volenti prima notitia in formis exponit[ur] veru[m] in eo quod quid quoque res sit Tercia in eo quod reputat. Sic disciplina m[edi]ior[um] tertius ingredit[ur] passibus anim[us] Primo in demonstration[e] visibilia inde in qualitate interiori deinde in significatione multiplici sensu. quid res quoque sit, doctrina et inquisition[e] qualis totem platonem quid reputat accipimus Similis e[st] in m[edi]is erudicio Unus que admodum non inueniunt

ydonei rerum estimatores. Si ita hec desint nobis vel etiam cum . ita diminissimas significationes numerorum non inveniet. si notis computatum subterfugit nos . et habere pares non assequimur. Si visibiles formas demonstrationum abicimus. Ordine quippe sequuta disputationis recte procedit. Si ad id quod antecedit dictio por accedit . De prima clausula prime partis . hec

Omnes qui institutionem oratio numeris signorum discipline le primitus disputationis inchoanda principiis perceptibilibus nititur clementis ysagogarum quas noverit erudiendus excipiens gratatim attingat aut sponte copiam parabilis ... Quod ad utentes celebres quidam in multa et grandi eruditione viri instituerunt secundum sapientiam sibi datam demonstrationes formarum visibilium in quibus seu visibilibus in signaculis numerum tenent et nova formarent. cor(pus) effacta est aut ea institutio in coaptione et pulcherrima quadam eductione digitorum et articulorum . alta mistio . varie quibus . varietate delectabilis . In digitis autem et articulis tum propter facilitatem intelligentie tum quia grandis est similitudo numerorum et digitorum in paritate et imparitate in distinctionis ratione. Ubi et cur in

Talis institutiones sint tabulis constitute et cetera

Intelligentie ea causa accessit ad tam quod primo qui tangit tam hec toto medrie tenacius quod cernitur oculis et digitis demonstratur. Similitudo autem paritatis consideratur quot sunt numeri tot sunt et digiti. Legittima numerorum progessio denaria quantitate adimpletur. digitorum quoque par numerus est. Potestas vero est quo uti per numeros omnia facta sunt. Hic nos quidquid autem primus explicatam digitorum coaptione obsequio nec perducamus ad effectum. Ratio porro distinctionis est . Quia et digiti plures et distincti ab invicem et dispares alii alter et omnes a manu una . Et in manu una sunt et tamen unus non est alius. Articuli

quoque qui in digitto vno
sint et iuncti sint et distincti
et alii aliis pares in modo
sint et quidam quibusdam
inpares modo sunt magni-
tudinibus ante ratio et
distinctio diversitatis et v-
nitatis vnicuique maxime
consideratur in omnibus ubiuis
repetitur et verumtamen. Ut
ratio primus institutionis
appareat in hiis sapientia digit-
tus idem esse monstratur
Deinceps propter congrua cap vi
cionis ingibilitate que
in modis consistit et di-
gittos quidem magni
artifici sapientia super diffi-
nivimus minus conditum
esse meditatur Digittus
etiam astribuitur ut ex-
hat iam in diis labiis
fida quod prudentem assercione
cione Digittum et manum
et sapientiam esse vnum. Le-
gitur enim quod dominus sapientia
fundavit terram. Stabilivit
celos prudenter. Legitur
et nichilominus sub titulo
tortularum celos esse opera
digittorum Et sub titulo
laudis cantici Etiam an-
dam fundavit manus
eius. Haut dubium quod
dei Legitur quod manus eius
tetenderet celos et quia
digittis quibus appendit
molem terre Als het inter

fortis tuus laus canitur pa-
bolarum. sapientia scilicet que at-
tingit a fine usque ad finem
fortiter quevit lana et li-
num operatur in consilio
manuum suarum Manus
suas mittit ad fortia et
tamen digitti eius apprehe-
derit fusum. Quod alias
Cum sapientia cum primus at-
tigisset a fine usque ad finem
fortiter prebens creaturis
vnius a maxima usque
ad minima, a superiore usque
ad optima, essentia. forem
et ordinem Post modum dis-
ponitur omnia suaviter
in miscationibus suis inte-
salum volens fare quod
placat. Digittus et consilio
manuum disponebat agen-
da operando salutem in
medio terre Digittis enim
scribebat in terra in salva-
cione adulte humane
mortalitatis Et digittus
facit spiritum ut illuminaret
cecus a nativitate ho-
genialis qui alienatus
anulia erat ad ultero· 2
qui conceptus in iniquitate
sedet in tenebris et vm-
bra mortis Manum in
poncione medebatur in
valitudinibus digitos po-
nebat in auribus surdi-
nuncia mortis mutatur
in valua salutis Denique

indigitto dei eiciebat &
moina · inquo et sapia
egiptior xpi oris confessi
one prostrata congemuit
Adeo in omibz opibus
suis vtitur sapia digitte
et consilio manuu suarum
et ysta quidem ut probaretur
nos fuisse xpt rem fore
maiorem in articulis insti
tutus et digittis est ma
xima ingibilitate · quam
nius et sapia considera
tur et digitus Nomina di
Hiis digittorum explicat
quia sicut et cause nomi
habentibz noia cap vij
digittorum cum causis nomi
aperire debemus Primus
digittus vocatur pollex ·
secundus index · tercius
medius vel inpudicus ·
quartus medicus · quintus
auricularis Primus pol
lex apollendo · eo quod
polleat dignior qz sit
sit alijs · et ceteris digit
tis principet Secundus
index ab indicando quo
eum ostendamus dirige
tes ad id quod cupimus
indicare Medius alio
no dicitur · et a constitutione
Intuiqz enim rebus ea mediis
racione loci dicitur media
que tam compositione ob
tinet loci spacia equaliter
distans a ceteris duabz
ex vno et duabz ex alio
latere constitutus Dicitur
ipse inpudicus · i · pudore
intuiciens quia ipsum in fa
cie et in actis porriginius
ad usam tonicia sunde
tes et opprobrates con
tumeliam obicientes ei
Unde emunctior est · qz
qui videi non veratur ceu
quasi libertate pendens
non erubescat super alios
apparere Penultimus
dicitur medicus amedicato
quia in medendo vulneribz
et infirmitatibz contrectando
ipse operatur cum utiqz con
tactus lenior ut cuius remis
sior e ceteris Infirma
enim et invalida suam
lenez tactum desiderant
Ultimus dicitur auricularis
ab aure qui immissus
in ea pro sui exiguitate
pruritum tpat eius · ab
emissionibz illimo colo
re pingaus ut paracior
purior qz reddatur audi
tui Ergo primus adigni
tate tercius a loco et officio
ceti ab officio tum denio
minationes acceperunt
Loca at in(?)bus locie
et sedes sedes maiorem
minorem aut ponere describit
indigittis sunt aut vij
marcubus Omes una
ab vnitate usqz adno
nenarium et annlemio

usqz ad nouem milia sedes
huic indigittis tribus·
articulari medico· impu
dico· sed illi in leua isti
in dextra signatur. A dena
ria usqz ad nonaginta
et centum usqz ad nonge
ta· per articulos articulatur
sed illi in leua isti in dextra
formatur articulis A decem
milibz usqz ad xc milia
et centum milibz usqz ad
nongenta milia per
artus et tota manu si
gnantur nisi quod illi per
leuam in leua corporis parte
isti per dexteram in dextra cor
poris parte notantur. Mili
es porro milia ul deci
es centena milia amba
bus manibz et cunctis di
gitis exprimunt. Et conue
niunt ultra istud inn figure
maior non habet. Ex maio
re ultra mille qui singu
lari appellatione signetur·
et iam multiplicatione
gulares simul coniungat
In istis igitur tribus locis
sedes minorum ordinauit
i. in digitis digitorum et iun
turis· et in partibz corporis
pectore ventre· femore
lumbis etc. Cuiusqz diuis
Genus distributum forme
quoqz figurarum c. x
maiorum figurarum multipli
ca i. quinaria valetate

distinguitur per demissionem·
per errorem per protensionem
per coniunctionem per appositionem
Demissio est cum digitus in
clinatur et summitate sua
qui medium palme contin
git Erectio est cum ab eodem
loco directe sursum
Protensio est cum usqz ad
palme radicem extensus
manet Coniunctione cum
digitus digito iungitur
ul a medio ul a fronte
ul a latere ul a radice Appo
sitio est cum manus tota
partibus corporis differenter
aptatur. Harum quippe dif
ferentiarum tres prime con
ueniunt digitis solis·
quarta mutuus quinta par
tibus corporis etc. Que
Restat forme aut sedes
R partium modo conueni
explicatur c. x
iam sin
gulatim et ex ordine de
monstrare figuras et dimi
de· que forma et sedes
cui modo proprie conuenit ne res
pondeat. Flexus igitur
articularis et demissus
ta genus summitate sua qui
medium palme formatur
monadem Cui sit manci
ti appositus medicus
sibi forma signat binarium
huic quoqz ita mancti
adiunctus medius istar

por exprimit tnarum Qbz tali modo desixis elevat et erectus versus sursum auricularis demrat quaternarium Postquam eodem modo erectus medius reputat quinarium Sic medius senarium pari forma sublatus nisi quia medicus demittit in locum suum dum erigitur ille Septenarius autem exprimitur si flectitur auricularis et protenditur usque ad radicem palme. Octonarius quoque et nonenarius reputantur si medicus et medius ad hanc ipsam curvatur ymagine Hactenus forme minorum currunt per digitos tamen in leva Indeptam vero sibi penitus forma et ordine pari titulantur mille et duo milia et cetera usque ad nove milia quo monas et binarius et reliqui usque ad novenarium et pulcre monas et mille eisdem signis putantur quia illa principium est minorum iste terminus. et in illa est novem ante omne nomen in isto nomine post quod non est nomen

Que sit differentia per manum sedes et per officia professiones sunt

Manium sedes et professiones sunt aut est diversa formarum et sedium. quare et si omnes hy numeri per tres digitos et eodem modo. et erigione non quam eodem modo per eosdem digitos exprimuntur. Nam tres primi numeri per singulos digitos sed forma una et alij eisdem digitis. sed forma dissimili. et tres alij genere diviso non autem diversis digitis putantur Similiter diversi numeri qui digitto uno signantur non signantur modo uno Nam unitas et quinarius et septenarius digito uno. sed non genere uno Similiter binarius et quaternarius et ottonarius digito uno. non modo uno tamen Ternarius quoque et senarius et nonenarius digitto uno. non modo uno tamen Sic dicam quia non facit digitus distinguit genus et econverso quod unum quodque genus dispositat digitus Nam auricularis alium reflexione alium elevatione alium protensione figurat Sic medicus Sic quoque et medius Eadem lex stat in dextera Ergo qui numeri forma una ipsi digittis singulis. et qui digitto uno. ipsi singulis formis diversis titulantur

l

p9 Distributio

13

Distributio formarum per solos articulos et differentia xii

m Numeri autem qui sedes habent articulos vel in articulis ad denario sumunt principium et omnes eiusdem fere digitis. nullus vero forma consimili ceterisque communi denotatur. Summitas ergo indicis impressa medie iuncture pollicis apto interiori formant dena-rium. Et eregione summitas pollicis inmissa inter indicem et medium sibi copulatos molli osculo repetito quasi basio miscent. tricenarius numerus indicatur. Latera quoque pollicis et indicis iuncta sibi apte exteriori insinuant xl. Curvata porro instar gamme littere T pars eiusdem pollicis superior notat l. Que pars sit curvata si ab indice coniuncta reducitur lx numerus annotatur. Supposita etiam eadem pollicis pars medie iuncture superior medio indicis articulo lxxta significat. Nonaginta vero exprimit si summitas indicis radici pollicis a latere coniungatur. huiusque numeri par-ticulos in leva formantur. Denique quia septima dicit Sapiam opari non con-silio manus ſ manum

sit consuetus de manu ad manum de leva in dexteram. ubi exprimuntur c. et cc. ccc. cccc et ceteri usque ad xc[tos] eiusdem digitis et simili forma quibus et qua in sinistra x. et xx et xxx. et xl et reliqui usque ad nongentarium Denique digitis sil et articulis

n Semi articulorum xiii

Una porro ratione formantur numeri qui capitales inter summas constituuntur alibi et aliter per digitum et alibi aliter nominandi per articulum Utpote xi et xii et xiii. forma denarii patet et notule unius et duorum et trium reputantur. Idem custoditur in ceteris in quibus denarii et minorum qui infra scripti sunt adiectio considerantur et quantitas. Omnis enim progressio ultra denarium dissipata duplici semper articulatione signantur. Una quidem per notulas maioris summe in articulis altera vero per formas prime computationes in digitis. Hoc autem de illa progressione qua ultra et cum qua numeri reperitur alternus adiectio Sequitur

o Istri distributio formarum lucas partibus et corporis

partibus et corporis partes c. xiiii
poris partes a x milibus incipit et progreditur

talimodo et ordine tali. Le-
ua manus supinata me-
dia pectoris int duo ubi
digittis ad collu erectis
exprimit .x. milia. Digiti
aute milia notant cum
supponit latei sinistro
digittis ita pectus extes
At cu iiii^or digitti sign
in cartilagine. ubi silicz
inferiores coste utrisqz late
rib sibi iungut et pollex
sursu erigitur .xxx. milia
significant. Si vero eadez
in umbilico supina statut
.xl. milia reputat Ceterz
si pollice fixo i umbilicu
ipa prona sed erecta prona
neat denot .l. milia Et
si femoris leui pte supio
rem comphendit et strin
git .lx. milia exprimit Et
cu eodz femoris loco supi
na .lxx. milia significat
At cu iunte omibz digit
prona eid pti supponit
.lxxx. milia significat.
Et cu lumbo apphendit
pollice ad inguina uter
.xc. milia putat Porro
.c. milia et cc milia et
reliqs usqz ad nogenta
milia manus deptera.
pte mo psspto locis et
ordine At vo milies mil
le ul detes centena milia
cu dupcis. ambas sibi man

inserens iniuice digittis im
plicabis Ultra no sunt for
me nrorz qz no sup e suppu
tacio . que singulari vocabu
lo vocatur. et i qua genera
les simie comprat que s.
.x. .c. et mille Et de figuris
quidz sensu no lingwa alios
secuti digessimus hec Sen
om tecia bede sup ead
potum supputacoe t
supputacionis descripte .xv
beda in libro de tepoibz eodz
prosequit modo, quantu ad
sensu no tame ut inventor
sed ut relator tm Nam cas
siodorus senator Romanus
et due auctoritat btus Jeo
nim et alii veteres istius
in libris meminere institu
tionis Et beda quidz prima
fronte libri pdicti de tpm
inquit ratione domino iuua
te dictum necessarium duxim
utilissima primo promptas
simaqz flexus digittorz.
paucis demonstrare soler
tia, ut cu maxima copu
tandi facilitate dederimus
cu paratiori legentium inge
nio ad investigandaz diluandaz
qz computando tpm seriem
veniam Neqz em contemp
nenda est regula cuius
omes pene sacre scripture ex
positores non minus qua litteras
figuras monstrant amplecti

Deniqz et multi alij alias,
et ipe dine pagine interps
Jeronim⁹ in ewangelice veri
tati sentencie hui⁹ adinue
tu discipline nodubitauit
assume Centesim⁹ inqt
et lx⁹ fructus et cetera
Deinde post verba Jeroni
mi idem auctor singulas
has digesit excepto q ad
signand xxx manus pne
sed erecte pollice cartilagini
medij pectoris inmitte pre
cipit et post stare ut et
ista signa qua nos alios
sequdo descpsim⁹. Et illa
qua beda num designem
eundez Qne pptea inse
ruim⁹ ne spti ducetur
formarz descpcio quas ta
ti viri sacre insendas pro
bauerunt sentencijs etc. Se
T. tencia Cassiodori
cu sup tbus signis
excepta sentencia cap xvj
bti Jeronimi qui sicut pt
mittim⁹ dictum ea indiceb
Cassiodorus sequs Jeroni
signas tu inorz xxx et
lx et cmi ex posicionibus
psalmorz sub eisdem nris
apposuit. exposiciti Na
in cocluson xxx psalmi
nus inquit p psalmi erecte
supputacoie culmi ondit, p
quoqz fideli co ingio promit
tit. ut cuse anima huic

pdicacoi bta co(n)sacone
sociauerit, trecenaria remu
neacon ditescat Hec in co
clusione lx psalmi. hui⁹
inquit psalmi nec suppu
tacio vacat Sexcenerarius
em nus ptinet ad cotine
tes, et viduas, qd digittorz
rpoz mutua signat infle
xio Atqz in coclusione
psalmi. merito inquit huc
nu ps obtinuisse videtur
qui spem desiderabilis co
rone digittorz dextre ma
nus inflexione designat.
Hoc domus mea. hoc est
vigini inmu⁹ Et paulo
post idem auctor cum
orbem terrarz. celu. solem
stellas luna plena sub
scemate rotunditatis mon
strasset esse pfitam Con
sidem⁹ inquit cur⁹ hec p
sona sit nu cu⁹ elegan
cie compbetur. ut in hoc
calculo posita esse videatur
qui in priorum ingentu
continet dignitatem et cec
atuarz celestium portat y
magine Quibus verbis
Cassiodori fluctuans lector
heret nisi aliunde erudi
tus intelliget erecte suppu
tacoinis culme signare
xxx digittorz inflexione
lx spem corone desidcabil
c. Quae no est inpruden
multe applicare opez cu.

multe concustabilis facies sapie cō sitina sit expanle iux posteriora dorsi eius appareant Explicit p̄a subdivisio clausule p̄me

Capitula de scda subdivisione sunt hec cap. j

¶ Comphesio dictoꝝ ꝛ dicendoꝝ

¶ Diversitas appellacionu cū descrip̄tōe nūoꝝ cap ij

¶ Varietas appellacionu singularu : ꝑ Capit iij

¶ De nominibus que trahunt scdm potentia et accidibus : ꝑ Capit iiij

¶ Descriptio alphabeti cū suppsitiōe nūoꝝ Capit v

¶ Cur singule lraꝝ sibi descriptos comparat nūos vj

¶ Que vocales quos nūos notent et q̄re Capit vij

¶ Que semivocales q̄s nūs notent et q̄re viij

¶ Que mute q̄s nūos notent et q̄re Capit ix

¶ Digestio greci alphabeti cū suppositione nūoꝝ x

¶ Qualr scdm lras grecas apitur obscuritas nūi nois bestie s̄m apocalipsi xj

¶ Quod p̄ casus lras nūs edifficacionis templi dnica repit s̄m habitu xij

¶ Qui ipse nūs repit scdm effectum ut Capit xiij

¶ Sententia bti hylarij ꝑponitur qm̄ p̄ casus litteras constat reperiri cap xiiij

¶ Sententia bti Jeronimi ꝑponitur que hunt scientie gña vi xv

Incipit scda subdivisio eiusdē clausule Comphesio dictoꝝ et dicendoꝝ c. j

Rerum

ter provebus et tempore vbi et cur instituta sunt forme et nomina dignitatoꝝ cū causis et sedes cū locis / distinctiones etiā figuraꝝ et nūos quibus conveniunt et dicas coꝝ · et huius scdas descriptiones hucusqꝫ tetigimus Que omnia ad p̄ma subdivisionē clausule p̄me respectant Eadem brevitate multiplices appellationes nominum diffinire et describere · et rerum nominum significationes distinguere debemus · quod totū attinet ad scdam eiusdē clausule subdivisionem Proinde qr multi nūi lris quibusdam annotantur · hic ꝑpriū docebimus ut nullus de incepis error impediat nescie Diversitas appellacionū cū descriptione

numeroꝝ cap ij

igitur nūi qm scdm diversas appellationes dicuntur distributivi · dispositivi · ternarij · distributivi sunt p̄ quos distributio sit Dispositivi

p quos ordo eligit. Respec-
tiui qui ad res respiciunt
Motiui qui alios multipli-
cant Temporatiui in quibus
vel qui simile sunt Horum
sex generum species sunt subiici-
ens cum nominibus vt

Distributiui | Dispositiui | Respectiui |
---|---|---|---
Singuli | Primus | Unus | Nonenarius
Bini | Secundus | Duo | Denarius
Terni | Tertius | Tres | Undenarius
Quaterni | Quartus | Quatuor | Duodenarius
Quini | Quintus | Quinque | Tredenarius
Seni | Sextus | Sex | Quatredenarius
Septeni | Septimus | Septem | Quidenarius
Octeni | Octauus | Octo | Sexdenarius
Noueni | Nonus | Nouem | Septedenarius
Deni | Decimus | Decem | Octodenarius
Undeni | Undecimus | Undecim | Nouedenarius
Duodeni | Duodecimus | Duodecim | Vicenarius
Terdeni | Tertiusdecimus | Tredecim | Tricenarius
Quatdeni | Quartusdecimus | Quatuordecim | Quadragenarius
Quindeni | Quintusdecimus | Quindecim | Quinquagenarius
Sexdeni | Sextusdecimus | Sedecim | Sexagenarius
Septemdeni | Septimusdecimus | Decem et septem | Septuagenarius
Octodeni | Octauusdecimus | Decem et octo | Octogenarius
Nouemdeni | Nonusdecimus | Decem et nouem | Nonagenarius
Viceni | Vicesimus | Viginti | Centenarius
Triceni | Tricesimus | Triginta | Millenarius
Quadrageni | Quadragesimus | Quadraginta | Motiui
Quinquageni | Sexagesimus | Quinquaginta | Semel
Sexageni | Septuagesimus | Sexaginta | Bis
Septuageni | Octogesimus | Septuaginta | Ter
Octogeni | Nonagesimus | Octoginta | Quater
Nonageni | Centesimus | Nonaginta | Quinquies
Centeni | Millesimus | Centum | Sexies
Mileni etc. | | Mille | Septies
 | | Proprii | Octies
 | | Unitas | Nonies
 | | Binarius | Decies
 | | Ternarius | Undecies
 | | Quaternarius | Duodecies
 | | Quinarius | Tredecies
 | | Senarius | Quatuordecies
 | | Septenarius | Quindecies
 | | Octonarius | Sexdecies

Septedecies
Octodecies
Nonedecies
Vicies
Tricies
Quadragies
Quinquagies
Sexagies
Septuagies
Octogies
Nonagies
Centies
Milies

Ternarium

Monas
decem
viginti
Triginta
Quadraginta
Quinquaginta
Sexaginta
Septuaginta
Octoginta
Nonaginta
Centum
Ducenti
Trecenti
Quadringenti
Quingenti
Sexcenti
Septingenti
Octingenti
Nongenti
Mille etc.

Sacramenta appellationi

Sacrum Singularium in tu cuius appellationibus non vacat, sed aliquod est potest aut esse. Sunt qui distribuunt iusticiam quod primum quia iusticie est distribuere et tribuere unicuique et singulis et unius quod suum est. Qui disponunt discretionem. Quod discretionis est attendere ordinem, et ad ordinem tendere et secundum merita vel dignitatem locum superiorem vel inferiorem obtinere. Cum respiciunt ad res vel affectum vel defectum, quia et iis qui benignitatis afficit et iis qui ab ea deficit utrique econtra se. Et utrique contrarie respicit. Cum se ipsos nominat et propria appellatione signantur. Signant eos qui se observant, nec commutantur aliquibus et semper in eodem statu permanent. Moti in proficientes aut declinantes, quia et qui proficiunt moventur et movent et qui declinant idem patiuntur. Et agunt. Electi firmos qui et ipsi confirmationem habent et aliis principium sunt et principes. Quibusdam ponentes fine ut citra remaneant. Quibusdam dantes originem ut ultra procedant. Cum tamen numerus certo privilegio dignitatis quatuor sunt nomina: decem, centum et mille quia in illis terminatur supputationes numerorum. Nam pari in denario unitates .x. in centum totidem decades, in mille totidem quoque centene aggregationes. Et sicut ab unitate ceteri erumpunt sit ab istis progressio sequentium in eisdem et limites procedunt.

De nominibus que tribuuntur secundum potentiam et ascendibus [?] c iiii

His generibus nominum separatis sunt alia que secundum potentiam imperantis finiuntur ut tetragonum solidi cubi perfecti superflui diminuti, quorum rationes

paulopost exponemus·
Alia que trahunt a sedibus
et ad regularum de quibus
in secunda clausula dicemus
profitiunt notionem. Cum
quicumque digitos exprimunt
digitti digitti dicuntur. ar
ticuli qui articulis. et qui
manibus manus. qui di
gitis et articulis exprimun
tur digitti et articuli di
cuntur. ac si ex utrisque com
positi. *De scriptione alpha
beti cum superscriptione numerorum*

r Modo que littere cum
quos numeros notet
et quae super est apice. ne
forte ubi has vice posu
erimus numerorum laboriosa in
quisitione lector excrutiet
nesciens causam adiectionis.
Non modo enim u. iste
littere c. d. l. v. i. x. numeris
notandis institute sunt
quamvis fere iam sole
ponantur. Nec sine ali
quibus rationibus intuitu
quod sunt diverse cause in divi
sis. et singulares in sin
gulis. Sine aut istas
quas traduntur sunt ego
sine alias quas nec du
investigavi et probabi
liores aspexi rationes

qui numeros figuris primus
ascripsit. nescire me scio
scio quod iste conveniunt no
abitiut. Digeramus
itaque totum ex ordine al
phabetum. simulque figuris
singulis uti antiquitus
est institutum numerum suprascripti
tulerimus. quo facilius sub
uno lector cernat aspec
tu. quicquid dispositum et or
dine alio sunt. inde dictum

Nongenti	Nonaginta
Trecenti·	Quadraginta
Centum	Trecenti
Quingenti	Quingenti
Centum quinquaginta	Octuaginta
Quadraginta·	Septuaginta
Quadrigenti	Sexginta
Ducenti	Quinque
Quinque	decem
Centum	C. l^ta^
Quinquaginta·	Mille

Mille: *Cur singula
litterarum sibi prescriptos* y
Causa exprimat numeros
proprio quia singule
litterarum sibi prescriptos ex
primunt numeros in similitudine
manet que manet in
ipsos et numeros. propter quod
eos titulant numeros. quorum
ad eas respectus est ve
nor. vicinior quod similitudo

que silitudo considerat aut
sedm formacom figure tri
angulam aut triplicez
aut simplicez. Aut sedm
poncionez loci que ad
nomen altm inni tenet
ipa figura. ctum. qrtid
qntu Vltimu. Aut sm
silitudine principij cum
ab ipa vtz lra incipit
aut sedm silitudine signi
ficationis tu sz nus implet
quod appellatio ipa signi
ficat. Sciendum qz duas
nouissimas figuras gre
cas esse nd latinas et
ceteras qz simplt tres hu
est c et p. et q. vnii
exprime elemeti. sed in
suam intereas herere fi
guram. Vnde qr xx[ti]
sole aput nos figure
leguntur. Dividendu in
primis est. que vocales
quos nuos notent et
quare. Nuc vocales.

a Pri quos nuos no
ma vo tent et qre
talu. que tri c vij
angula est nongentos
exprimit. vbi excellenter
et plenarie trinitas appet
sine initibus partium
sine inde in illis. Constat
em hu nus ex tbus ttet

et deni ex tribus centeis
et centu unde ttie ut dixi
trinitatis honore gloriatur
Et quia nichil potius aut
prius est trinitate ideo qz pa
figurarum est figurat. qz
potius et prius est rc.

b Puteri aut e
lra p e bremant. quia
figura het sda est in ordi
ne vocalium. quta nro
lrarum et in hc nro dupli
catio fit vnitat. sz cen
tenarij et alter qm simp
est nus hu est lra no
modo aquario denoiat
Veru et aquario in se
ipm p binariu multiplica
to tu dixeris bis quiqui
es v complet. Sedm bi
narium et quarum. locos
sortita est figura het deq
nobis sermo Deniqz eo
eo loco solo qz quta est
hunc nro conuenit quia
ex solus quidemis. hu nus
exurgit Quinques em
lra ductos lra constituit
hu qz nus ex quinquis oi
tur tu dixeris bis quinqes
v quod ad lra ptinet

Monas p tertiam vocalium
exprimit. quia simp
est figura et vno ductu
formatur. v et vnitas i

d

v

f c

17

mptabilis e compoitoneqz non colligit et specta mi sterium qr nus trinitatis a prima vocalium unitas titu latur a ttia ut sciatis eaz esse unitate que trinitas e et que unitas e eam esse vera excellenteqz trinitate Cumaiic eedem ttie vo cali ad breviatio suppont expmit mille qr ad bre viatio multa cogit i unu et mille ultima unitas ceteros nus includit et colligit Deniqz figura het vocalium est ttia et mille trium unitatum complexio est semel decies quod est mille et

Per quartam vocalium xl exprimit qma unus est insumnis et illa in vocalibus et eqqz denis eponitur ut figura illa quartadecima ordi natur Qr iiiita vocalium quinarium titulat et conco dat nus et hec locus et

In con Que semivocali sonatibus qz lex quos nus custodit nuos nceut et ratio Qua ut de ct qre semivocalibz pnus dispu tens xl p qrtaz consona tur titulatur qma qrta est insumis ut illa silez obtinet locum in consonatibz Hunc etem ab id conso nantes elegant appellat qma vocibus consonant nus cum quibus et eqqz sue pticipant et sumut denominationis originem Nam l a quqz xl a quatuor xxx atibus viginti a decem et binis appellant Deniqz sit est qrta inconsonatibus sit septa inserie lrarum Cmus loci nus in se mul tiplicato si alterius loci nus supponit procreat xl Sexies em sex xxxvi consti tuunt cui adiectis quatuor xl emergunt

Per octam consonantium breviant l qma uti octo unitate sola ex cedit con sit l solius monadis adiectione su perat eundem septena rium in se multiplicatum tu duperis septies vii qd est xl viii Qr protul du bio a suppiore at proxio sibi una vincit unitate Deniqz lra het media est insignis z l me dius est decadis et etatis

Per sequente semino calem milenarius

accipit· quia incipit ab il
la aut quia tribus ut dixim9 m
unitatibus psiat· ut
figura het conuctione triu
virgularum implet·
h Nonaginta psubse n
quietez figuaz aut
quia incipiunt ab illa
aut quia illa tridecima
figura est sicut aenaio
in serpo p denarium ducto
cui dicat ter tin decies·
mus ille ad implet· etc·
Per litteram que decia p
i vii est in serie litteraz
v· in gene suo lxxx bre
niant· quia ex vicies bis
bini oriunt· qui mus
loco litte cognuit si quinqz
ad decem et vii addici
os cvii xx^ti et duo pro
cedunt etc·
Per litteram que trede
k tima est in cosona
tibus clxx^ta· ptitulat
quia ex lxxx^ta et· v· bis
ducti psicuit ut trede
tim ex octo et· v simi
xeis cos efficiunt etc
l Denarius quia micta x
et timi9 est minorum p figu
ram que ultima et fi
nis est litteraz exprimit·
Nue mute quos modos
notent et quae c· xx m

Mute quia hnt suos mi
meros et minorum racom
hos et hac tertia ppmaz
mutarum titulant· quia
in illis tercia mutas hoc
est c^tu semel et bis ad
unaut· uti figura hic
tplice obtinet locum b m
quia in ordine litteraz pm
in ordine mutarum tercium
vero in distinctione sperum· G
litteris enim subdistigittas
alias appellabis vocales
alias seminocales alias
mutas Ipsa vero uni
tas loco conuenit que lz
b· in ordine sperum ad ter
tio secunda loco respondet h
que lz in serie litteraz ad
tertio tria loco que pos
sidet in gene suo hoc est
in distinctione mutaz g^o
quia racio nunc hoc est
cc^torum· loco figuie silis in
venit· recte exprimitur
p illa qui ordinat· secundum
illam Centenarius c
p sequentem muta titulat
aut quia ab illa incipit
aut quia tria unitas
est uti illa tertia est
litteraz p tertiam muterum x
quidem brem autem·
quia mute ppe dicunt k

a mutando, quia mutat[ur]
ab aliis et dividit[ur]. qui
mutus est Nam ubi mu
tatio ibi divisio Quam
quia quingenti faciunt inter
mille et c. uti prima serie
quinarius inter unitate
et x et in secunda serie l[ta]
inter x. et c. ideo ex primi[tiva]
a tria mutarum quia tria
divisionem facit et mutasione
G Quadringenti per quartam
mutarum notantur. quia q[ua]
includit c Deinde vi
est in serie litterarum qui nu
merus ex quatuor et tribus
constat et cum ex quatuor
et tribus unitat[ibus] deductione
H perficitur. Aspiratio quam
vis non sit elementum figu
ra tamen est et ex certis
ductionibus ad aliarum appo
nitur. Verum solis aut
vocalibus. Unde orthogra
phia arguit eos qui con
sonantibus aspiratonem ppo
nunt. Figura igitur cum sit
consonantibus est amianda
quia instar earum cum solis
habet sonare vocalibus Et
quia vi[to] consonantium or
dine sequitur et senarius
bis claudit [illegible] recte
[illegible] aptatur quia tria
in se totmet bis unitate
K Precedentia litterarum centenarii

titulat[ur] quod ex decies dece
efficiat[ur] Per quintam decima p
autem breviantur quod in xv[ta]
medietas prima hec est
quinarius triplicat[ur] et i
tertius medietas principal
hec est centenarius tripli
cat[ur]. Per sequentem muta
quingenti notantur quia
loco distat ab ultima fi
gura et in eodem loco qu
genti ab ultima unitate
Octava litterarum quod vi[ta] est in or
dine mutarum c. hec figu
rant[ur] quod ex multiplica
tione nu[meri] quod ab octonario
denominat[ur] hec est ab lxxx[ta]
oriunt[ur] Due nomisse figure
quamvis grece sint alios
tamen apud nos quod apud
grecos titulant in vos
Prima illarum ex eo quod pri[ma]
secunda est in ordine figurarum
c l[ta] excipit Cuius ratio
nu[meri] cum dispositione consonat
elementi Nam uti [illegible] xx[ta]
ex septenario per ternarium
multiplicato cum duceris
ter vii consiciant. si huic
multiplicationi sola sup
posueris unitate sit ex sep
tenario in se ipso per terna
rium ducto cum duceris ter
vii[es] oriunt[ur] c l[ta] Bi vm
et alte et tres multiplica
tioni solam supposueris

mondem, et qm nouissia
est litterarum mille titulat
vltimum numerorum Dige
stio greca alphabeti cum
suppositione numerorum c xiij

A Alpha
B Betha
G Gema
d deltha
e Eims
Epysima
zetha
hetha
theta
Iota
Cappa
kappa
mi
ni

Grete
quoque lit-
teras suas figu-
ris numeros sed
aliter ac lati
ne distinctos
secundum disposi
tionem scilicet numi
nalis suite
dentum suum
marum Quos
quia tracta
tores eccle
siastici in
obscuris n

dum commemorat locis.
grecum alphabetum cum fi
guris et nominibus et numeris
super scriptione subicimus
Qualiter secundum litteras g[re]
cas aperitur obscuritas numeri
nominis bestie secundum appo
Secundum [apo]kalypsim xiij
has litteras et numeros
solvitur obscuritas de nomine
bestie, de quo vel qua.
in appokalipsi legitur sic
Qui het intellectum com
putet numerum bestie Nu
merus enim hominis est, et
numerus eius sexcenti sexa

aginta et sex Hinc enim
bestia illa idem antixps
grece uocetur antemos
quod sonat contrarius xpi
sive arnoyme qd inu
tatur in negatez sive teitan
qd sol vel gygas dicitur
sive gens herecos quod
interpretatur gentium seductor
Manifestum est ex interpreta
tione nominum nomina co
uenire antixpo et in sin
gulis nominibus appokalip
sios numerum secundum grecas
litteras contineri De perfecti
litteras numeris edificationis
Ratio templi domini re
pertitur edi pitur habitu
ficationis templi dicitur xiij
in ewangelio Johannis
xl et vi annis fabri
catum audeis perhibetur
Saluo alio intellectu etiam
secundum numeros grecarum litterarum
inuestigata catholicum
egregium quoque sensum emitti
at Templum enim domini
corporis xl et vi annis
edificatum dicitur cum propter
habitum cum propter effectum
quod non est aliud quam
propter naturam et propter gratiam
hoc est ex eo quod suscepit
a nobis, et ex eo quod fecit

in nobis/ scilicet propter veritatem nostre condicionis. et propter divine veritatis operacionem. Secundum habitum quidem quem licet nominis adam xl vi secundum grecas consuetiones attitulat a unu d quatuor a unu m xl figuratibus. Ideo quod ad exprimendum habitum et naturam nostre condicionis qua mediator noster/ et si homo de celo celestis suscepit ex nobis/ tum quod verus protoparentis filius. et sumens os ex ossibus eius et carne de carne eius qui alter adam exiuit in mundum factus ex semine eius secundum carnem/ egregie nescient sed veratis dixerunt iudei/ templum dina corporis xl et sex annis edificatum. tamquam in racionem et susceptionem eiusdem nature/ tamquam in vitatem et similitudine eiusdem substancie etc. Ex idem

Effectus ipse numerus reperiri porro tunc sunt essent et gratia et virtus tum in primis divine operacionis in eodem modo demonstratur. sic Nomina quatuor partium mundi a litteris adam initiatur et d oriens anatole et occidens disis. et septentrion arctos/ et meridies mesembrion. Ergo quia exul et miserandus adam merito transgressionis cum filiis suis iuxta transfusis disspersus/ iterum tunc redempte nostre prolis ad sedes felicitatis et glorie letabundus ab unius so orbe egreditur. Merito templum divina corporis in predicto modo edificatur. tamquam in similitudine populi credentis. qui per gratiam incarnacionis in unum corpus xpi quod est ecclesia a quatuor ventis celis colligitur etc. Sententia beati hylarii ponitur quia per easdem constat reperiri etc.

Hylarius quoque xiiii quod pictaviensis episcopus in exposicione super mathea parabola xc. centum vnu omnium in montibus relinquens et unius errantis secundum moribus lucasque exequitur. Nam omnem humani universitatem hominum sentit/ nonaginta novem. celestis glorie legiones interpretatur

quibus cu plebs inscie
credentiu nuus eius adim
plet. qr sit unitas ad
xc^ta. viiii additur cui
mu misteriu paulopost
autor subinferens ideo
inquit congemiscit et co
dolet omnis creatura. ut
nus qui p alfam abrahe
additus est ad celestem co
sumacionem incremento cre
dencium impleat. Quid
sibi voluit autor dicens
numerum centesimi p alfam
additu in abraham et p o
consumatu in Sara. Expte
cognoscimus et expte nes
cimus quid loquitur. Cog
noscimus centenariu per al
pham additu in abraha
qr in nominis translatione al
fa litera prima que titulat
unitate. assumpta cognos
citur. dum vocatus est ab
raham qui prius dicebatur
abram. Sola quippe unitas
que deerat per alpham
deest ad implendum centena
riu cu pueneris ad xc viiii
Cum porro incremento ra
cionis centenariu in sara
dicemus consumatu. inde di
xerimus prius ro assumpta
est qn abraham dictus
est qui dudu abram vo
cabatur. Quid enim pro
centenariu in sara consuma
tu defendemus. si in nois
mutacione ro incertam
esse negamus. Nam ut pa
ria paribus silibus simi
lia comparemus. qui ra
cion quecumque mim p alfam
in abraham additu dicemus
nisi fiducialiter alfam assump
tam perdicemus. Ergo si vo
cata est sarra que prius
sara dicebat. liquet ce
tenariu. p ro consumatu
in illa. quia centenarius
p ro titulat. Si cominus
no liquet. Aut forte qr
ro principem vel magistru
sonat et eandem sara
cotinet significacionem. Id
circo t in comutacione nois
consumat. quia elementi
significacio consonat immu
tato vocabulo hoc est
no ut ro addicitur. sed ut
significacio eius intelligatur
Sara enim principem sonat
et ro principem et t sonat
et ibi est perfectus principatus
ubi est centenarius et illuc
quoque est centenarius ubi
est principatus. Secundum hunc
sensum pt dici. quia prius
dicebatur sarai. quod sonat
princeps mea. sed postea
sara que dicitur princeps generaliter
et indefinite. Hec igitur

verba hylary sine isto sine
pore sensu distinctionis
no nisi p iniōs libros di
iudicant'. sed primus sen
sus vicinior est veritati
et planior ad commodandum
scdus cautior est sed diffi
cultates hz et dissonancia
pretendit ut Snia bti
Jeronimi proponit' que
hinc sentencie contraria

s At tamen videt' xv'
A qua dictione sine co
tradictione hanc beati
hylarij sniam hoc aut q°
uis alio sensu tuebimur
cum btus Jeronimus grecis
latinis et hebraicis lris
ad plenu eruditus dimisaz
et adversam sup hmo
nominis mutacoe in libo
hebraicarum q̄onu videat'
dare sniam / hylarius
enim et si merito vite et
eruditone doctrine multum
claruerit / tn vti Jeroni
mus dicat in epla ad
marcellam de psalmo
c̄mo xxvj°. et grece sermonis
ignarus fuit et hebrai
carum lrarum quasi quandam
auriculam ceperat quod
cu ita sit ei soli veru
eciam cunctis lris tractato
ribus Jeronimu antepo
nimus tam quemis disceptacio
ad hebraice vitatis
verit et cum sierit indagine
De hmo ergo nominis mu
tacione loquitur Jeronimus
sic Dicunt hebrei qd ex
nomine suo deus qd apd
illos thetragon est. he
bream abrahe et sare ad
diderit. dicebat enim p
mu abram qd interptat'.
pater excelsus. et postea
vocatus e abraham qd
transfertur pater multarum
gencium. Nam quod seqr
gencium. no hetur i noie
sed subaudit'. Nec mi
randum quare tm apud grecos
et nos a lra videat'.
addita nos he lram heb
ream additam diximus
Jdyoma enim lingwe illius
est p he quidem scribe. sed
p a legere. sicut et contra
rio a lram sepe p he
pronunciat Et paulopost
Errant qui putant primi
saram p vnu r scriptam
fuisse Et postea alterum
r additum Et quia r apt
grecos centenarius nus
est / multas sup noie
eius ineptas suspicat'
est utique ut cuique voluit
eius vocabulum commutatum

no greca sed hebraica de
beat here ratione cum ipsum
nomen hebraicum sit. Memo
rant altera lingwa quepiam
vocatus ethimologiam
vocabuli sumit ex alta
Sarai i. princeps mea per sin. res.
ioth. Sublato igitur ioth.
i. elemento addita est he
lra que per a legitur. et vo
cata est sara. Cum ergo
beatus Jeronimus dicat erra
re eos qui putant primum
sarai per v. sin r. septem
fuisse et postea ei alte
ra r addita. aut quia r
aput grecos centenarius
est numerus multos super
nomine eius ineptias sus
picari. veritate autem
esse sublato i. elemento
additam esse literam he et
per a pronunciandam atten
dat qui audit et iudicet
qui intelligit. Utrum a
dixerit qui dixit centena
rium numerum pro ro confirmatum
in sara. Michi siquis
exitus probabilis est
is videtur. quem quidem loco
secundo descripsi et eundem cum
improbo in suis scriptis beati
Jeronimi summa fuit ipsi

Explicit secunda divisio.
Incipiunt capitula secunde
de subdivisionibus etc.

Quid dictum sit et quod
dicendum breviter ap
perietur etc. Capitulum primum
Forma beati Jeronimi propositionis
qui signorum rationes di
versis in libris assumpsit. secundum
Quid significet divisio
digitorum quid erectio quid
protensio etc. Capitulum iii.
Significationes omnium ar
ticulorum a denario usque
ad xl^ta etc. Capitulum iiii
Repetitio superiorum pro
nomine unius auctoris secundum v.
Ratio ipsius ordinis secundum
varias quasque significationes vi.
De sacramentis signorum per
artus et corporis partes
Quid significet illa vii.
signa que manu supina
digitos attollit extendens. viii
Quid illa que manum
ad pectus expansam late
ri supponit etc. Capitulum ix.
Quid illa que manum
radici medii pectoris af
fixa pollicem ad collum
elevat etc. Capitulum x.
De significatione duorum si
gnorum que signantur
in umbilico etc. Capitulum xi.
De significatione trium signorum que
locantur in femore. xii.

In hys duabus q̄s
preciā subdiuisio
nibus institucōes
figurarum et nomi
nium sc̄dm rp̄as
annectam in nonde
serens breuitate humili
forma locucionis expres
si Nunc si mediocre tena
tur hesit et firme quo
progrediendum ē retinem᷒
racōes utriusqꝫ rei hoc
est misteria figurarum
et nominum significacio
nes aperire debem᷒ Ex
toto em̄ dissentim᷒ ab
eis qui supputacōnes
istas absqꝫ racione et sine
magnis fatetur esse sa
cramentis sed neqꝫ parti
ficem᷒ eorum qui sacra
menta quidem fatentur
ceterū in lectione diuina
superflua vel modicum
vale pronunciant Na
qui aut h͛ aut rudes
se norunt aut gloriant᷑
eruditos Si rudes sunt
no het pondus vox eo͛
nec sensus meret᷑ aut
toritatem Maiorum est
indignē de magnis me
suraz sua ceteri tucant᷑
et serment Quasi eruditi

vocari vel potius esse su
spirant, suspirent etiam
doceri que nesciunt. Ex
tremum vitium est summique
livoris et impudentie
os sufflare quod nescias.
Nota turpis et consci
entiam mordes parum pe
de quod viribus nequeis
attingere tuis, nec illo
tuo quod tibi ipsi ma
culo est et nobis hor
rori ingenio perspicacitas.

N Sententia beati Jeronimi proci
dit tur qui figuratas
aut mistas rationes divine litte
re rei diffinitione conscripsit, in
auctoritate anteferimus.
Attendimus etiam, maiores
auscultamus, qui fide et
pietate oculi iudicia
congruentes interioris,
rerumque sublimium atten
mi inquisitores extitisse pro
bantur. Ex quibus vir
bis celeberrimus fide et
eruditione doctissimus literas
beatum Jeronimum loquor fruc
tum tricesimum sexagesimum
centesimum interpretari non
timuit, secundum rationes
et conditiones articulorum
in coniugatis, in continenti
bus in virginibus. in li
bro quem condidit contra Jo
vinianum. Et quidam com

usa respectu pulcherri
me comparationis. Connu
bio enim federibusque nup
tiarum tricesima fructus tricesimi
rationem accepit qui ami
tabile fedus et basium.
quo interiacenti medio duo
digiti sibi iniscentur. in car
ne una, quodque sacra
mentum in sacramenti capiti
virtute una. Fructum
sexagesimum continentibus
dedicavit quia vti lex muti
ta artatione digitorum fortius
sit qui continentie propositum
arripiunt. reliquias corporis
voluptate, subtollerantia
dum oneris, studio disci
pline gravioris restringit.
Sacramentum porro centesimi fruc
tus virginibus comparat
pro eo quod centenarius
de leva transit ad dexteram,
et virginitas transit de leva
consuetudinis humane in dex
teram similitudinis angelice.
De leva soli ad dexteram
poli, de leva terrenis ad
dexteram spiritus. De leva pi
ctae generationis, ad dexteram
future et inmo desuper ge
nerationis. Redeat iam
ipsum auctorem suis verbis
deducam in medium, ita hac
tenus sensisti cum meis verbis

expresseram cum mgt et lx
et xxx fructus quinquagesimi
de una terra et de uno se
mente nascatur. tamen multum
differt in numero. Triginta
referuntur ad nuptias. ira
et ipsa digitorum coniunctio
et qui molli osculo se com
plexans et federans ma
ritum pingit et coniugem
Sexagenta vero ad viduas
eo quod in angustia et tribu
latione sunt posite. Unde
et superiore digito comprimitur.
Quantoque maior est dif
ficultas ex parte quondam
voluptatis illecebris absti
nere. tanto maius et premium
Porro cum numeris diligenter
quis solertor attende. Desini
stra transfertur ad dexteram
et hysterium quidem digitis
sed non eadem manu quibus i
lena nupte significatur et
vidue circulo faciens vir
ginitatis exprimit coronam
Cum doctor iste katholicus
institutiones formarum ra
tionibus inmiti. et diuis iuxta sim
plices intexandas agnouit
Quare quoniam scriptura dicit
da occasionem sapienti. et
sapientior erit. Nos sumpta
occasione in aliis quoque
numeris suas inuenire, secundum
figuras et nomina et signi

ficationes laboremus etc.
Figurarum Quid significet
autem in demissio digit x
situationes que torum quid erectio
digitorum demissi quid protensio
one. erectione et protensione in
tensione signantur. hoc re
or gerere sacramentum De
missio uite laudabilis sim
le principium. Erectio profectum
letitie. protensio perseue
rancie significat consumatorum
Nam et qui inchoat humi
liatur. et qui proficit letitia
suspenditur. sursum. et qui
perseuerat protenditur usque
ad finem Qua ratione quo
niam bone uite principium
exprimit vel humiliationem
ipsi digitorum demissione
signatur. Et econuerso Erec
tione qui letitiam in pro
fectu est conuertit. Qui
perseuerantie cursum protensione
usque ad palme ra
dicem et ex hoc in illud
Item demissio laboranti
bus sub iugo obedientie.
erectio intentibus in acquisi
one donorum. protensio
competit profectus et
contentus in collectione.
summaque intuitu Aut de
missio cogitatio est inferiorum
erectio sententia superiorum. pro

tensio investigatio situdo-
Nam et inferiora demissi
one sunt et superiora descen-
su sunt et sutura in fine res-
piciunt. Ergo tu quid co-
mis significet in gremius
signa eorum composita ratione
significationes corporis
qui per illas titulantur
conferamus. Significacio
Articulorum nec omnium arti-
culorum vero nullus a denario usque
triplex tonat ad nonagenarium
tio. invitans federa et in-
signt variis et diversa. Ecce
coniunctio sit in medio equalitas
est forma. quia medietas
omnis equalitatem sit ad
utriusque partis extremitatem
Que sit in medio duorum
complexu trinitatis eminat
qui est in creatura ratio-
nali. per conditionem ex qua
sit et per graciam unde sanc-
tificatur cum bona sit. aut
qui est in splendore superne
lucis perpetuitate ubi semper
fuit et per virtute ubi semper
fuit beatus. Sutura que
sit a fronte duorum ubi
due sibi iungantur extremi-
tates instar oculorum et
bone siluitudine. Delec-
tacionis est tempus
et ornamenti spiritualis

Unde in apto et evidenter
at si in capite bonam Ecce
iunctura sororum. alacre partis
exterioris siluitudinem fert
considerationis que tenditur
ad exteriora et nascitur
a visibilibus et dirigitur ad deum
ex eo quod facit aut ex eo
quod factus est quamvis
et hic ipse fecit qui totum
ad exteriora colligit. In-
curvatio articuli qui ad
palmo reflectitur interiora
superne invocationis est
siluitudo que nos visitat
interiora cordis et ut res-
piciat nos condescendit no-
bis inclinatur ad nos. Aut
certe nos considerationem in-
tus ad ea que intra nos
sunt vel ad ea que interiora
sunt talis figura putat.
Conuncio quam per iunctione for-
matur virtute format et
potencia qua stringitur quod
disciplina induit accedi-
aut finitur retentat et quod
sto accedimus composito retinendum
Suppositio humilitatis est
signum que supponitur sed aut
firmamenti ubi remittitur
quod statim super se. Se-
pe enim electiora sunt que
supponuntur quam que supponuntur
quippe illa sustentant.

ysta sustetat^r Bimpodiao
exaltatom significat et
quiete stabilitate in illis
rebus que supportare suf
ficiunt aut debent No
nissima signa in qua su
mitas contingit radicez
profunditas est intentio
nis que attingit a fine
usqz ad fine fortiter que
rimat^r occultaqz usqz ad
profunda rimat^r Repe
titio superiorz cu ppo nove

a Supi vnius cuiusqz sig
oribus igr significationis vn
inchoanti ut vni^s cuiusqz
conuictioie significatom suo
nomine votare volenti is
est assumendus epilogus
pme conuictionis qua dena
rius titulat^r significatio
iusticie nominat^r equali
tas Secunde conuictionis
qua viginti forma^r signi^o
complexus diu^e trinitatis
Tercie conuictionis qua xxx
signa^r significatio delecta
ul cenatus est ppoite ac
tionis Quarte conuictionis
qz significat^r xl significatom
speculatom diffini^s oprtorz
Quinte signe qua exprimit
l significatom dei beniuole
ntaz nominamus aut specu
lationis interiorz Conuctois
vi qua lx notat^r signi^z

rigorem disciplie contra
dictionis et rei concupisca
bilis retentionis estimam^s
Septime conuictionis qua
lxx format^r signifitatione
similitatis depingit^r cu
stodia in usqz puecte co
bnr Significatione conuictio
nis octaue cu lxxx depu
tant^r destribut^r exaltatio
et quieta stabilitas Sig
nificatione conuictionis none
cu xc astribuitur profu
ditas intentionis attripi^r
non ignara latentiu et

b Ratio ipius ordinis
Ordo secundum unitatem quinqz
pulcher et eg^e significatioz
gia textua significat visi
onum Ante omnia iustitie
ppont^r equalitas que
passionis elidit incursus
turpitudinis tenuie studio
se ppulsat Stat in medio
neut^r flectit^r parte sua
uicqz ptit^r Cuiuqz vicia
exstimauerit succedit sum
tulus triplex qui distale
rumpit^r intelligentie
conscientie vite ut veru
senciat^r ut recte cenat^r
ratio ut utruqz prudentiaz
expliceat^r Et quia hylla
rem datore diligit deus
sequit^r delectatio o ailis
expressa digitorz et ortu

qui corone similatur. Delec
tacio ad gaudium, ornatus
ad dona virtutum. Specialiter e(ius)
misterium: primo purgamur
per primam, inde sanctificamur
per gratiam, deinde virtutibus
ornamur ad edificacionem
et famam. Qui sic et tan
to virtutum splendore proce
dit ornatus, gloriabundus
compilit ac si tunc emissus
et transilit valles per specu
lacionem operiorum. Studium ad
hibens naturis et evectibus
rerum ingeniisque. Quinto de
nique gradum transgreditur
vires motivas per discussionem
interiorum et inclinacionem pro
diligentem consideracionis in
tencionis invisibilia con
tuetur. Denique necesse est
ut rigor accedat ne diffu
at abieccione illa specu
lacio antecedens, et ut
sequens vigeat ac si incorrup
tibilis vigeat margarita
perseveret. Ideo in loco digitus
artatur quod et signum coher
cionis retencionisque similitu
do ut compilla cohibeamus
quod adversatur, et composita quod
expedit et delectat reten
teamus. Utque meminerimus
nichil esse ex nobis, sed
universa propter illum. Septimo
subiecte sequitur, quia co
boramur per unccionem spiritus
supereminentem in nobis. Ut

quite pace perfruamur in sta
bilitate. Ps. lxxx. Ut inde
pronoagnita in angelorum
merita sublati radices
latencium rerum principia
intencionis invariatate
rimentur. Est enim in hac
manu similitas unius radi
ci alterius digiti insignitur.
Angelice contemplacionis
est similitudo, per quam nos quoque
similes facti in gloria corp
oris fautue totius pura
pri ac sine non fide aut
studio raciocinacionis, sed
fixo delectabiliter aspectu,
perinsequo ac si coram lucibus
intueamur et. De sacramen
tis figurarum partibus et

Hec sunt corporis partes
te tetigimus sacramenta et in
menta figurarum que digitis
articulisque notantur. Sim(iliter)
est insinuare figurarum sa
cramenta, que plena ma
nu partes ordinantur.
et corporis partes, pectore
ventre femore lumbis.
Et quin quidem iste figure
plenitudinem et colleccionem
insinuat quia tota manu
et colleccione digitorum omni
implentur. Specialiter autem
tres ille que constituuntur
in pectore sibi coherent pro
ximius et due que ordi
nantur in umbilico ventre

sedeant sibi viam et inspr
que in memore vel ita sem
exprimit sibi videt silvis
bunissa detent sed p sili
tudinez tepitationi etc.
Quid significet illa figura
que manu supina digit
Manus tos ad collium
enim tota extendit vim
plenitudine pectus amo
rez et cogitationi at p hoc
manus i pectore plenitu
dine pingit i amore et
cogitatione hoc e i virtute
et veritate quod no est a
qua i voluntate et ratione
At vero collu quod caput
corpori iungit et viaz ac
tusitu prebet epulis et
poculis in natiue susten
tationi graciam existimo sup
ne benedictionis qua nos
ingmit deo que dm cap
constituit nobis Unde nos
vite panis et potus traiat
sapie salutaris Digitos
enim ad collum extendis si
solam graciaz ad quos scz suc
cessus attendis Et si poste
rorum oblitus anteriora pn
tis manu supinare videris
Sit noveris et sic indicat
auctoritas q dicit Pone
me ut signaculum super
cor tuum ut sigillum sup

brachium tuum Sic noveris
et sic indicat etiam illa que
dicit Dilectus meus in
inter ubera mea commorabitur
Hec est significatio prime
representationis Quid illa
Representat que manu ad
ims al pectus expa
teris scz alti suppo
significatio qua in c. ix
manus sup pectus ex
pansa lateri supponitur
ad impletur si cogitationes
expandas in desiderium
si dilates affectus si cogita
tus reprimas ad ea que
interius sunt et q exire
prohibens revoces ad se
des interiores et vagos
aditus includens cor sic
tie bono situaris Expansio
enim dilatationi cogitationi
latus pectus desiderium
supponit repressioni et ta
qua inclusioni coherceoz
cz depingit Egregia pro
gressio ac plus sape qm
oportet sape s sape ad
sobrietatem et ad cohercioz
sedm mensuraz qua deus
cuiuscq donauit Unde
et continet scriptura Parce
rens in do m tua ad vocare
re illic lude et age co
ceptiones tuas q esciene

subentes interiora mem[bra]
diffusione detineri gaude
debeamus et meditari. Hec
enim sibi invicem alludunt
quod conscientia respiciat ad domum
et dilectione est advocari et
detineri, laude et contemplatione
meditari. Quid illa que
manu radici medii pecto
ris affixa pol
lex relicte elevat ad
presentaciones collum. c. xviii.
Tercie significationis qua ma
nu radici medii pectoris
affixa pollex elevatur
ad collum. sic adimplebis,
si inferiores quos concepi
sti cogitatus et affectus
sursum erectos ire. et in
sublimioribus remorari
compellis. et si felicem
perseverantie cursum victori
osius ad finem usque perducis.
Hanc enim significationem
propinquius tangere ista figura
videtur, que ab imis ele
vata sursum. superiora attingit
inferioribus, utraque sua pro
tensione contingens. Ergo
ut diffusius dicta succinga
mus, figurarum que formantur
in pectore prima collectionem
dilectionis innuit. Altera
inclusionem cogitationis
in desiderium. tercia plenitu
dinem innuit cum perseverantia
et directione utriusque. De
significatione duarum figurarum
que formantur in umbilico. c.
Due figure que xix
ventris umbilico
formantur unius et eiusdem
continent significationis
misterium dissimiliter tamen.
Nam si disciplinae directio
castiget et pietatis affectus
quod quidem infantia sensus
et mores oblectat et fovet,
utriusque figure que formantur
in umbilico significationem
adimplet. Verum tamen significationem
ficationem, intuere etiam rationem
significationis. Puer
vero in utero matris ma
nens adhuc ingitur umbi
licus in utero matris et sic
a matre cibus a...
puer subit interiora per
umbilicum ingrediens ut
inde vivat et crescat quamdiu
in utero vivit et crescit. Nam
dum nascitur puer enor
mitas umbilici preciditur
et exinde aliunde iam alitur
ad vitam aliunde ad corpus
supplementum. Eadem ergo et
tu facis similiter. Puericia
levitas, in insipiencia ceda
citas refusus. et disciplinis
et quotidie divisim et adu
sim maturitati rigurosi
et gravitati instrumenta

hic dubius

sunt quibus prima etas ducatur
et pueritie tue voluntas im
pletur Vela quidquid hui
modi videtur ne videatur
et omne signum insipientie om
nem etatis in qua nec dum
ratio viget opn notam vel
manu tota vel pollice hoc
est vel ex toto vel ex parte
Manus enim vicem totius
supplet ad pollicem et pol
lex pars est ad illam Ideo
sane pollice potius quam
digitis alys preminet di
gitis alys et iustitia quam
significat principatur virtuti
bus alys Nam uti pollex
duobus subsistit articul
sic iustitia aliter secundum naturam
alia secundum institutionem Vel a
lia mobilis alia immobilis
Seu alia in huiusmodi alia
indiminis aut alia ex necessitate
alia ex electione Ergo si
respectu illorum que sursum
sunt infantia teneris men
torum manum sursum supprimae
si timore inferiorum pollice
videberis tegere umbilicum
Sursum sunt virtutes gaudium
et resurrectio Deorsum sunt
mors supplicia et inferinus
Ecce quod investigam ita est
quod auditum mente pertracta

De significatione trium signorum

que locantur in femore xvi

Similiter tres signe
que locantur in femore
commune et idem sed non
uno eodemque modo denun
tiant femur in scripturis
sacris generationis et sus
tentationis secundum interpretationem
quia et locus est generationis
et corpus omne sustentat
Quod generationem significet
ysrael dicit in benedictionibus
iude cum dicit Non auferetur
sceptrum de iuda et dux de
femore eius d. u. q. u. e.
Quod pro sustentationis virtute
ponatur Ecce sunt doctrinae
et doctor Crura illius co
lumpne marmoree que fun
date sunt super bases aureas
Ergo si stirpem noxie so
bolis generationes carnalium
passionum omni annisu
et studio exhibes signifi
cationes trium signorum in
femore comples Quod
peremptorem generationis huius
et vitio comparare cognosti
hoc stringe ne defluat intra
et femur attingis Quod
vero secundum naturam et hominem
resurgit et exit hoc tege
et cela apte confessionis
manifestatione nudan
do tam prora quam postiora
et manum femori supprima

et pna supposuisti Nam
qui supmat apte videtur
anteriori qui primus latet
a posteriori Ab utraque pte
cognoscitur et qui pcti p
dit initiu et noxie concep
tionis revelat affectum
Cui facit hec no connu
uebitur mecum Crura illi
columpne marmoree que
fundate sunt sup bases au
reas Ensis eius sup fe
mur eius ad expugnan
das gentes et omnes ini
cos etc Ex quatuor iste ptes
quibz iste sic ordinant dum
in lectis sigillatim pdicant.

Ditans dicta xiii
Olim hoc et oculos
vndique circumducens vidi has
partes quibus istas viii
figuras aspsi pdicari in
laudibz sponse vnaqua
que in nomine suo sic Iun
ture femorum tuorum sicut
monilia que fabricata
sunt manu artificis Vm
bilicus tuus crater tornati
lis nunquam indigens pocu
lis Venter tuus sicut ac
uus tritici vallatus lilijs
Duo ubera tua sicut duo
hynnuli gemelli capree
qui pascuntur in lilijs Col
lum tuum sicut turris ebur
nea Que non interposui
ut exponerem sed ut ex eis

lector agnosceret divinioris
sacramenti virtutes here si
guras istas in partibz eius
constitutas quas nominibz
ppris et similitudinibz singu
lis usque adeo celebris scrip
tura distinxit etc Quid sig
Ultime ficet figura lum
figure borum ca xiiii
que lumbos apprehendit pol
lice ad inguina vertens
significationem exequemur si ve
ritatis temperatus ingsi
tum nature calor estuantem
algescit interius et iusti
tiemis arcetur a foris effu
sio contagionis immunde
Nam estus concupiscentie
latet in lumbis emissionis
impuritas ab inguine consu
matur Et illos precinge ne
ferueant veritatis affectu et
hoc ne fedet cruciatu disci pli
ne mortificationem monemur Mo
net enim apostolus alibi quidem
nos stare succinctos lum
bos in veritate alibi autem
mortificate membra que
sunt sup terram et crucifi
carne cum vicijs et concupis
centijs Et unus ex prophetis
contemplacionem ingrediens viam
conforta lumbum robora
virtutem hoc est attende
viam xpm seque imita
do tam virtutis emulatione
qui ma dei sapia est quam

uitutis exemplo, qr uitus est dei Ego ut sapia confortabis lumbu, ne fomes ebuliat in occulto natiuus et ne impudicus motus exiliat ex eod, ut uitute roborabis res natue fertetas Sic demiqz uictorios exultabis et insultabis illi cui est omis uirtutis in lumbis. qd ad ome uoluntariu. et fortitudo in umbilico ventris. quod ad ome rror refferri pro sicuti ac si ab excellentiore et capitali pte inferiores quoqz signent. Inp em omez voluptate carnis locum obtinet illa maiorez que in lumbis est, et supra ome comodz carnis. excellit qd adiutaz auxiliatur Quod quia pmi et quatr expleatur pmbilitu a paulo supius requirend est absolutus Quid sig

Tandem signficet ma post fi nuu c xv guram lumboru, manuu signa subsequit. Ut stet sina vitatis Sint lumbi vri pcincti et lucne ardetes in manibus vris Hec em signa. manu ingit manu. digitos inserit digitis insigniu societat et concordie in forma humilitat et concordie, in typum pfectiois et pacis. Nam cu caro sacabit spiritui. cu condictori spiritui b[illegible] morem hebit, cu uita tpalis ingetur etne cu manus copulabit. manu tunc in lena quiete ad dextera sustipiem amplexus volo no erit signa significans, sed pala vitus omia iniciaus ubi spus docebit oez vitatez et filius pcem et suffiaet nobis Est em spus digitus dei est. et filius manus dei e, quod inde docem. Si in digitu dei eicio demonia. quod alius exponet Si in spu dei eicio demonia Cotinet etia alia sptura Levabo inquit ad celu manu mea. et dica uiuo ego in etnu. Hoc domi haec pacem haec gliaz Ubi fede omia ligant. ppetuo intueor expmi posse et iunctione manuu et intexione digitorum

Quia signifi oes repetuit tu si et p eiu p oz partibus ille dis iste figne distin ruit xv ruit. pectore. ventre. femore lumbis In pectore sensu

et volutas Innuentie mol
licies sine memoria In se
more generatio vel firmitas
In lumbis delectacionis
fomes Sensus non tēta
errore si voluntas non
polluitur sorde pcti, signās
pectoris expleuimus Si mol
licies nō turbat memoria.
si memoria mollitiem non
inducit. umbilici et ven
tris signās expressimus
Si fructus operis nr̄i. car
nis nr̄e non vincitur opibz
signās significamus femo
ris Si estus nature vir
tutis refrigerio tpatus
abscedit, signaz lumborum
suppleuimus Si ūtutis
nr̄e et oīa opa nr̄a co
currant concordie iconi
interpciones psitimus digit
torum Qua virtute quia
nichil est firmius, ideo
huiusqz procedit istitu
cio figurar et nō vltimus

Quid sit dictu et
nomi quid dicend
am in hac ter xvii
cia subdiuisione signifi
caciones figurar et nom
tractandas suscepimus:
et de significacionibz figu
rar non quidē ut decuit
huiusqz processimus De
sigficacionibz quoqz nomi

absolute diximus Cum vero
nemo iam nos debitores
habebit. cū quid digitus
quid articulus. quid singli
digitorum quid manus utra
qz significet. exposuerimus

Quid sigficet digitus
Istari articulus quid
az considerauimus xviii

Bistari az considera
tur sacmētu nomis. a co
munitur scilicet aut ppe crd
nomis sacmētu cōmunicat co
stat. appellatiue qualitate
est. ut digitus. articulus. manus
Cuius inflexione et coapta
cione digitorum psicitur quidq
forinsecus arripitur explica
dum Ideo digitus indicans
tenet operacionis et ptatez
diuine virtutis insinuat Vn
in ewangelio Si in digito dei
eicio demonia et in tortula
ribz videbo celos tuos opa
digitorum tuorum Articulus
quo ptes federantur digitorum
similitudine fort societatis.
et concordie, qua vna quoqz
actio congruit sibi, et ligatur
in ptibz suis, ex quibus
ista subsistit Aut certe qm
articulus distinctiones qsdā
putat in digitis. discrecionis
virtute reputat. que omnēz
distribuit et ordinat cam
operacionez Manus autem
que continet digitis com

pingit. forma est operationis
perfecte que multis composita
modis studiis diversis ordinatur
Quintus igitur manus ex primis
per digitos operationis signi
ficati habet et econverso Quin
vero per articulos societatis vel
distinctionis et connexionis
Quintum autem manum et apo
stremo in primum etc. Significatio
auricularis secundum officium
et secundum compositionem c. xix

P

Nominis porro sacra
mentum quod proprium est di
gitis convenit convenienter et
manibus articulis non convenit
Non enim articuli suis singula
ribus nominibus intitulantur sicut
singuli digitorum. et vitimanus
utraque propriis vocabulis.
Quare qui non habent proprieta
tem nominis sacramenti quoque
proprietate carent. Digiti vero
utraque re participant. Iam
sacramenta prosequamur singulorum
et mercta eorum liquidius dis
cussione manifestemus.
Auricularis qui liniens dedu
cit ab aure sordes parare
auditum. sacramentum est fidei
que purificat cor veritatem
pande intellectui. Auris obe
dientie gerit ymaginem
velud in tactibus esse tenemus
Populus quem non cognovi
servivit mihi in auditu au
ris obedivit mihi. Gerit etiam
intelligentie velud impleat

Qui habet aures recta Et in
apocalipsi Qui habet aures
audiendi audiat quid
spiritus dicit ecclesiis Dinuitur
auricularis tamen fidei quam
intentionis recipit sacramentum
ex uti ille probat auditu
sit fides recipat intellectum
sic intentio munda mundat
obedientie bonum Auris
munda libenius hauit sonum
Sic obedientia et intelligen
tiam intentionem et fidem pabi
lis concipiunt preceptum et ve
ritatem. Nec ne improbet quod
dicimus probemus quod dicimus
utrumque veritas asserit Si ocu
lus tuus inquit simplex
fuerit t. c. t. l. erit Quod
est si intentione ornet pu
ritas. obedientie etiam actionem
innocentie splendor orna
bit Nam ex fide nasci
intellectum auctoritas illa
commendat Sentite de domino
in bonitate et in s. c. q. illum
qui inveniunt ab h. q. n. t.
illum ap. a. e. qui fidem
habent in illum Dicit et ysayas
Nisi credideritis non intelligetis
Cuius sine veritatem sensus
intelligens. non ex scientia ce
tera bona. et ex fide boni
tatem et scientiam et di doceri
se supplicavit Bonitatem
ait et disciplinam et scientiam
do me qui in t. c. Et io

ab auriculari incipit com
potus qui ex fide et inte
tione meriti inchoat.
omne vel virtus etiam sicut
auricularis tribus disting
witur articulis. sic fides
per tria tempora tenet preteri
tum presens et futurum
Cuius et propter alias tabulas
quas alibi dicemus. fidei et
narius decentissime com
paretur etc. Significatio

Post media secundum officium
pauri et secundum compositionem
auricularem sequitur medius.
Ordo pulcher post intercoz
penitencia spes. post fidem.
Accedit enim qui partes
doloris lenius attrectat
qui precissimis medetur et
vulneribus. fructus est
dignus penitencie. qui vel que
languores anime leniores
vite curat vulnera peccatis
Officium medici est sanare
infirma et sanata custo
dire. Alterum penitencie.
Alterum proprium est spei. Illa
et illa tollit peccatum. et
ista meritum servat. Sed
penitencia dolores tollat et
languores in promissionibus
habemus. Quacumque hora
peccator ingemuerit salvus
erit. Quod spes virtutum
merita servet inde mone
mur. Sacrificate sacrificium
iusticie. et sperate in domino. Hic
est sussepatis in duo sacrificabitis
sacrificium iusticie. que utique
perfecta sanitas est creature
rationalis ignara corrup
tionis. totius in valitudinis
opperes. Utraque tamen ad
invicem persistent. quia
nisi indulgenciam speremus
penitenciam non exhibemus. et me
rita virtutum vel gratie recipe
nulla nisi precedat penitencia.
et ideo maior est medius
auriculari. quia fructuosior
est penitencia quam intentio. Et
maius est quidem spe quam
fidem habere. quia fides sine
spe nequit haberi. Tribus
articulis distinguebatur medi
us. et penitencia currit per cogi
tationem per locutionem per operatio
nem. si ad dolorem. si ad
confessionem si ad satisfactionem
moneamur ad pparem. Sed
et ipsa spes trifariam dividitur
quia sperat penitens indul
gentiam. sperat iustificationem
gratiam. sperat qui perseverat
coronam. Quid significet me

Medius secundum loci offi
cium et compositionem
medius vel impudi
cus loci et officii significa
tione cogente subsequitur
quia spem caritas. penite
tie fructum. fructus comitatur
lucis. In significatione loci
caritas. in officio significatione

uitutu libtas accipitur At
illud primi utiqz detenter
si medietas partim commu
nicationis partim consona
tie suscipit ratione Susa
pit aute et em que pti
cipanda multorum uel au
torum usibus apponunt me
dia sunt/ et que sedm loci
dispoicom consonacia sunt
ad illa inequè statuunt.
Media quoqz et ipa sunt
Sic est caritas que bona
et laudabilia in commune
deducit. non querens que
sua sunt. et consona et co
sonare faciens constituit
nigibilia sibi. q dispata
et dissimilia sunt Deniqz
sicut medius tribus com
pingit articulis. ita cari
tas ex toto corde diligit
quod ad cogitacom. et qd
sequit qz tota aia qd ad
volutate/ et quod hijs duo
bus ad iuctu coptata vtu
te quod ad fortitudinem
in corde format iudiciu. in
aia sentit et succendit desi
deriu./ in utute co cludit
effectu Sed et utuis fructi
ficacio sine quod ante po
suimus libertas que impu
dici signat officio. Hat
triforma recipit ab aplo
distribucom Fructus inqt

lucis est in omni bonitate
et iusticia et vitate Sing
sua qd dicit omnem/ ple
nitudinem et collectiom
sumit bonitatis qz boni
tas distinctiom recipit/
et est queda in sola cog
nicione/ est alia circa
electione et delectacone
Ergo fructus lucis qui
est in vitate. ne illudat
error/ et cecet/ estimacio
falsa/ est et iniusticia
facere vindictam in excel
sibus et delictis puniendis
et puniendis. aut conser
nare cu distrecione. direc
tionem ne torqueat in
equalitas sedm maius et
minus/ est deniqz in omi
bonitate ut psicatur vo
luntas in dilectione virtu
tis et pulcitudine sititatis
Sic per pudicu insultates
notam pudoris et confusi
onis obiciemus inimicis re
petentes versum qui ti
tulum primi terminat pro
octaua/ Erubescant et
conturbentur vehementer.
omnes inimici mei. con et
eru. val. ve. Qz nos at
mutos impudicus reput
tat nullum nisi medici de
missione. no variat a
misterio qz in processu
virtutis assumendus est

pma gemitus ne forte v
tus pro sue vetustatis
gloriacione desperat si de
missio cordis et consciencie
humilitas non ampliencur
ei Quatuor significationes
Indicis secundum
8 Inquirendum sequitur index officium et com
structum litis. porcionem xxii
speculacio veritatis. Iudice
monstratur que nesciuntur.
contemplacione latentes con
spiciuntur. Tribus compun
gitur in dex articulis. con
templacio subsistit in
tribus in naturalibus in huma
nis in diuinis Naturalia
ad creacionem. humana ad
redempcionem diuina respiciant
ad glorificacionem Nunc a
capite reuoluentes sin
gulaque deputentur Intencio
tio digiti attendentem.
prima reconciliat simplicita
tem. conatus ornat prosperita
tem. contemplacio suspeditat
que sensui sunt sapientem
Quamuis index significet
creaturam racionalem propter
karacterem regiminis et dirc
1 lineamenta ymaginis. ubi
vel unde cunctis illo qui
fecit illa ad ymaginem
et similitudinem suam Gerit

quod unigeniti significacionem. quia
uirtus dei est. et dei sapiencia.
et nemo nouit patrem nisi
filius. et cui voluerit filius
indicare quod ad digitum vel
reuelare quod ad euangelium
Assimilatur nichilominus et
spiritui sancto. quia unctio eius indi
cat de omnibus. et ille docet om
nem veritatem. et spirat ubi vult
et annunciat omnia Namque
modo tres medias articu
li. conueniant creature racio
nali unigenito etiam vel
spiritui sancto in significacionibus
ternarii monstrare conabimur
Significatio pollicis
Pollex secundum dignitatem et t
qui premi conpositionem c.
net digitis vniuersis. xxiii
deitas est presidens creaturis
vniuersis Duo articuli pol
licis. summa pace et concor
diam in deitate denunciant
quia omnis consonancia in duobus
et a duobus est unde in
capite libri geneseos non
vnum. non tria. non iiii or
aut eo amplius. sed duo tantum
creasse deitas ipsa describitur
hoc est celum et terram. ut quod
creabatur concordiam here
in toto et in parte demonstra
retur Quamquam articuli duo

v

prem mostrent et silud et
inctura que ingit eas spm
sanctu qui co sociat illos
Et de sigficacionibus quidem
brius tamque digitorum brem
tas ista sufficiat Dedimus
studiosis occasionem addiuendi
supponat illi que cogitarit
aut que possint excogitare
subtilius etc. Quid sigficet
Leua et quid sponsus lena et quid
commune asser dextera t
tionem typus est vite xxiii
istius. dextera future qua
lena nos protegimus. dextra
sustinemus. et opibus vite
presentis innitimur ad protectionem
sed fortitudine expectationis
eterne minimus et vincimus col
luctationem et ideo quod eiusdem
sigficationis est. lena refert
ad actionem. dextera ad con
templationem. Veruptamen
si pulcher sensus ex aliquo
scripturarum testimonio pro
cesserit e contrario sencientes.
quod lena dextre respectu que
tem habet et otiosa est. dex
teram actionem contemplationi
deputabimus levam. Cui
sensui locus ille fauere
videtur. Lena eius sub
capite meo et dextera il
lius amplexabitur me Ave
inquit hoc est quod reli
quum corporis Insiste
calcatius et procede ffor
ma capitis fortius est contem
placionis. Ut visiones
capitis mei in cubili meo
Corpus pro actione accipitur
ut totum corpus tuum lucidum
erit Ergo lena sub capite
qui es in contemplacione. et
videte et vacate quoniam ego
sum deus Dextera in cor
pore. exercitatio in operacione
ut operarum boni ad omnes
quare et actio. et contem
placio. et contemptibilia.
et amabilia que nunc est
vita. et futura. et diuinitas
et humanitas. et iocunda
et tristicia et virtutes et vi
cia per lenam accipiuntur
et dexteram nunc sigillatim
nunc commixtim Ergo cum
digitis et articulis aut
coaptatio cui modo. et cur
conueniat queritur. eius re
gule racio generaliter est
proponenda Unde constat
vel sacramentum nominis vel
racionem coaptionis aut
utriusque tali modo probabilius
assumptum iri De quibus iam
sigillatim et per ordinem suc
cincte disseruimus Modo

qz clausulam pmam et tres subdivisiones illius exple nimus feriemur paucis horis ut ad secundam clau sulam et subdivisiones eius alacrius et repar vires accedamus etc. Ex plicit prima clausula de signis minorum. Incipi unt capitula prime sub divisionis huius modi etc.

Quid dictum sit et quid dicendum c. 1m

Quare quia species cau tat generatio numerandi et diffinitio vni cuiusque spei ij

Quibus modis vnaqueque species varietur c. iij

Convenientia et differentia vniuscuiusque speciei c. iiij

Multiplicatio dividitur species et descriptio prime spei et divisio et creatio divisionis vm

Quibus modis fiat omnis species denominationis c. vjm

De spebus denominationis et creatione speciei c. vijm

De diva earum etc. c. viij

De regulis generatae et quid conferant utilitatae

Dispositio singula c. ixm rud vnitatum et de cenarum et etc. c. mulier. c. xm

Prima regula ostendit quod faciat omne par imme inse multiplicatus c. xjm

Secunda ondit quid faciat impar inius in se multa c. xijm

Tercia ondit quid faciat impar parem vel imparem ducens etc. capitulum xiij

Quarta quid par parem aut impar parem capt xiiij

Quinta quid ut par parem vel imparem etc. cap xv

Sexta quid emittat equal commixtio parium cum minorum c. xvj

Septima que multiplicatio hunc conexioni videat c. xvij

Octava quid emittat inequal conexio parium Caput xviij

Nona que multiplicatio hunc conexioni respondeat c. xix

Decima quid emittat im parium conexio equalis xxm

Undecima que multipli catio huic conexioni videat

Duodecima quid c. xxi emittat conexio imparium inequalis etc. Caput xxij

Tercia decima que multi plicatio huic conexioni res pondeat etc. Caput xxiij

Quarta decima quid emittat conexio naturalis qz sumitur in numero impari xxiiij

Quinta decima que multi plicatio huic conexioni res pondeat etc. Caput xxv

Sexta decima quid emit tat conexio naturalis impari numero etc. Caput xxvj

Septimadecima que multipl
catio connexioni conneniat
huic &c. Capitulum xxvii
Octauadecima quid fiat q
buscunque numeris naturaliter col
lectis inequaliter licet non ab
unitate summatur principium xxviii
Nonadecima quid facit
ex quibuscumque numeris naturaliter
et equaliter et aliunde quam
ab unitate collectis xxix m c
Vicesima quid emittat di
gitus vel articulus multipli
cans articulum &c cap xxx m
Incipit secunda clausula
de proprietatibus numerorum
Quid dictum sit et quid di
cendum c p m
Continentia
premisse dis
putationis
in subdiuisi
one prioris
priore institutiones figurarum
insequuti nomina litteris numeris
insequuti misteria figurarum
et nominum premisit · astip
sit · adiecit In hac porro
secunda clausula · si dictis
dicenda continuamus · et
materia respondet ita facte
in capite libri particioni
prius species generationum cum
regulis inde differentias
cognominationum cum causis
deinde relationes et ratio
nes earum diuidere · demon
strare et absolute debemus
Que tria quid faciant in
se egregie considerationis
et quam breuem et equalem
et directaneam parent viam
in capiendis significationibus
numerorum plenissime cognos
cet auribus qui dicenda
captabit intentis · et lec
ta memorie thezauro
consignabit Sed iam quod
intendimus aggrediamur
ut res ipsa suis se cele
bret titulis et maiestate
proprie dignitatis ornetur
Per quas species currat gene
Generatio numerorum et dis
cretio finitio uniuscuiusque
numerorum aut quibus speciei
sit per aggregationem c · ii m
aut per multiplicationem De
quibus dicere debemus · quid
sint quo fiant · in quo con
ueniant et differant ·
Agregatio est duorum aut
eo amplius nominatiua
collectio numerorum Nominati
uam collectionem appello in
qua numeri sui cum nominibus
simpliciter assumuntur · ut
duo · tria quatuor Mul
tiplicatio est uniuscuiusque per alium
numerum aduerbialiter facta
deductio ut tria ter · m or
et huiuscemodi Quibus mo
dis utraque harum species variet iii m

3 Fiunt autem p[er] co[n]tinua
tionem solam fiunt p[er]
interscisionem solam. fiunt
p[er]utraq[ue]. fiunt p[er] solos
pares. fiunt p[er] solos in
pares. fiunt p[er]utrosq[ue]. Co
tinuationem dicimus cum in
illius ordine suo interm[i]t
titur n[umer]us. sine cum multipli
cant[ur]. sive cum aggregant[ur].
Intercisionem cum aliquis n[umer]us
eiusdem generis intermitti[tur].
Subiciam[us] exempla de
singulis. Multiplicatio
fit p[er] co[n]tinuationem tantum pa
rium. sic bis iiii. per solos
inpares co[n]tinuatim fit
ter v[er]o. Inter binarium eni[m]
et quaternarium nullus est
par. et inter tres et v[er]o
simili[ter] nullus impar. Per
solos v[er]o pares intercisio
nem sic multiplicatio fit a
bis sex. p[er] solos inpares.
et p[er] intercisionem ita ter vii.
Hic inter binarium. et vi. qua
ternarius intermittit[ur]. Et inter
tres et vii quinarius reli
quit[ur]. Per pares et in
pares co[n]tinuatim ita bis
tria et p[er] intercisionem fit. bis
v. p[er] co[n]tinuationem et inter
cisione[m] simul sic pares
bis iiii^{or} octo. P[er] inpares

sic. Ter quinque. nonem
P[er]utrosq[ue] simul bis ter
quinq[ue]. Nam inter duo et
quatuor nullus eiusdem
generis intermittitur. sed
inter quatuor et octo sena
rius intermittit[ur]. In ulti[m]a
vero multiplicatione inter
binarium et ternarium nullus
intermitti[tur]. sed inter ternarium
et quinarium quaternarius
intermittit[ur]. Intuentem
porro quibus multiplica
tio modis variet[ur]. quo
etiam aggregatio eiusdem
d[icit]ur incedat error aut
difficultas. impedi[r]e ne
q[ui]bit. veluti si iungas
duo et quatuor vel iii
et v. et alios sic et ali
quid ex tali coniunctione
procedat inspice volens

Convenientia et differentia
Est enim universitas
utriusq[ue] speciei hoc. species iiii
equaliter co[n]iunctes eiusdem
legibus co[n]tinuationis et
intercisionis p[ro]veniunt in
numeris eisdem. Differunt
autem quoniam longius por
rigitur eisdem n[umer]is. mul
tiplicatio quam aggrega
tio. Quater enim gignit
n[umer]us. si binarium p[er] quaternarium

ut pillum istu multiplices
qua si vinxeris eos. Plus
enim est bis quatuor quam
duo et quatuor, quoniam inde
octonarius, hinc senarius
procreatur. Differunt etiam
quia agregatio species cer
tas et diffinitas non habet
et si vim propriam et regu
las singulares in creandis
numeris habet etc. Multiplica
cio diuiditur in duas species
et descriptio prime speciei et diui
Species prima sio et extractio
b
nis multipli dimisionis
cationis due sunt de c. vii
nominatio et deductio. De
nominatio autem fit per directionem
aut per transicionem aut per con
versionem. Directio est cum
dispositionem numerorum sequitur
ratio multiplicationis et
uti naturalis ordo procedit
sit multiplicatio ipsa dirigitur. c
Ea sit cum primus multipli
cat per denominationem i. denomina
tione numeros se sequentes aliquando
se apposito aliquando se amoto.
De apposito sic bis duo et
tres et quatuor. De amoto
sic bis tria et iiii^or. Hec
species i. directio aut brevis
est aut producta. Producta

ut in premissis exemplis ubi
ad minus tres numeri copulantur.
Brevis ubi unus numerus se
cum in alium multiplicat, ut
bis duo et tres. Transicio
est cum medius denominat
primum et ultimum aut iuncto
se aut seiuncto. Iuncto se sit
duo et tria et quatuor. Se
iuncto sit ter duo et quatuor.
Conversio est cum ultimus
ordine multiplicatorum sit
primus sine recepto se sive
excepto. Recepto se sic
Quatuor duo et tria et
iiii^or. Excepto se sit quater
duo et tria. Hec species numerum
illum qui alios multiplicat
non transgreditur, quamquam si hec
fiat quod secunde speciei i. tran
sicionis est usurpaverit. Nun
quam etiam sine tribus numeris
invenitur etc. Quibus modis
Possunt fiat omnes species
peciam denominationis
omnes species denomina vi
tionis et per continuationem
et per intercisionem fieri et per
utrumque simul. Directio fit
per pares continuatim, ita
bis quatuor et vi. Per in
pares continuos ita ter
v^e et vii. Per utrumque si
mul ita per pares. Bis iiii^or

et octo Per impares ita ter quinque et novem Ceterum quoque per permutasionem solam fiat sive per pares tum sive per impares Ide quoque de transitione et conversione predicate liquebit: quia currit per continuos impares et permutasos et per continuos pares et intercasos et utrumque simul Hec de speciebus et nominationibus que est prima species multiplicationis etc. De speciebus

Deductio distinctionis et aut secunda extractione specierum species multiplicationis c. vii aut fit per reflexionem aut fit per progressionem aut per complexionem aut per assumptionem Reflexio porro alia simplex alia coniuncta Simplex reflexio est cum numerus ducitur a se solo in seipsum ut bis bini ter trini Coniuncta reflexio est cum a se solo per seipsum ducatur in seipsum ut bis bini bis ter trini ter Progressio est cum numerus nec a se nec in se reflexus in alium progreditur sive per continuationem ut bis ter quater sive per permutasionem ut bis iiii^or^ Complexio est duarum multiplicationum

sub una forma progressio sive per continuationem ut bis ter iiii^or^ sive permutasionem ut bis quater quinque Assumptio est duorum numerorum collectio et unius in se per alium reversio ut bis ter bini vel bis ter tria etc. De differentia

Manifesta earum c. viii est denique differentia istarum specierum quia reflexio uno tantum numero terminatur spatiis duobus in simplicatibus in coniuncta progressio duobus semper concluditur numeris et spatiis complexio tribus sed numeris et spatiis Assumptio tribus spatiis sed numeris cingitur tantum duobus Itemque progressio per continuationem fit et per permutasionem sed non per utrumque complexio per una et altera et per utramque assumptio per solam continuationem permutasionem nunquam nisi cum continuatione similiter In hoc enim quod in se revertitur quasi continuatio est Ingenium autem quod per alium intercasio hactenus de speciebus deductionis De regulis generationum et quid conferant utilitatis Capitulum nonum et cetera

f Regule generationum que
differentias nativita
tum et partium dicas
multipliciter insinuant signi
ficationibus apperiendis ma
xime consulunt, quia in modo
ipse significatio que non
invenitur secundum unam partem
commodius respondet ad
aliam Et que non bene
sonat secundum totius convenien
ter ad partes aptatur
Et uno modo laudabiliter
stat que alio minus proprie
etiam aut generationes
per multiplicationes fiunt
et per aggregationem Pro sin
utrumque modum proprietates
pensare originum et re
gulas moderari oportet
Porro ut quod intendi
levius teneatur que memo
re sedeat primus singula
res unitates inde dece
nas deinde centenas
et millenos subicimus ad
tales regulas inde ex
emplar aptates Dispositio
singularum unitatum x^m
i. ii. iii. iiii. v. vi. vii. viii
viiii. x. xx. xxx. xl. l.
lx. lxx. lxxx. xc. c. cc.
ccc. cccc. d. dc. dcc. dccc.

M. ii. iii. iiii. v. vi. vii
viii. viiii. De tenariis et
centenariis et millenariis prima
Regula ondit quod fa
ciat omnis par numerus in se
Omnis multiplicatus g
par numerus in se mul
tiplicatus eam summam col
ligit quam medietas propria
tetragonice per quaternarium
ducta producit Uti bis
reddet quater quatuor
quantum quater bis bini Et
tum sexies sex quantum quater
ter tria universaliter com
Quod sit tetragonice mul
tiplicari in sequentibus
dicemus Secunda ondit h
Similiter quod omnis in
omnis par numerus in se
impar numerus multiplicatus
tantum in se ipso didicit toc
ducit quantum si iungitur illis
qui altrinsecus ordinati
sunt ita sane ut qui
iungitur denominationem ac
cipiat ab alio qui mul
tiplicatur tres ad collectorum
numeri concurrat ipse et
duo qui sunt altrinsecus illud
bis quaternarius multiplicatur
v concurrant ipse et duo
ex una parte et duo

ex alia. Quod enim reddit
trini. hic duo et tria
et quatuor. Et quod quinqui
es v. hoc tria et quatuor et
v. et vi. et vii. Non
patitur eclipsim. Tercia
I Ostendit quid faciat
quod impar parem
si imparem vel imparem
vel parem multi- ducens
plicet impar. Et inde con
surgit quod iungit collecto
imparium vel parium scita
per nomina sume minoris circa
maiore summa quam in ipsa.
Quod enim consurgit ex i.
v. hoc oritur si ternarium et
v. et vii inxeris. hoc similiter
si iiii^or et v et vi copu
laveris. Quodque oritur
quater iiii^or hoc efficitur si
tres et iiii^or et v coniungas.
hoc similiter si duo et iiii^or
et vi posueris in unum. Ma
iestas tante veritatis nus
quam infringitur. Quarta
k Ostendit quid pare aut
si par pare imparem
multiplicat idem probatur
quod simplex medietas
maximi per duplum minimi
vel per duas constitutivas
partes eiusdem dupli

aut duo constitutive primi
maximi primum ducte. Ut
enim huius triplicis differencie
exempla subiciamus exempla
quod est bis x hoc est quater
v. respectu prime differencie
hoc quinquies bis binum res
pectu secunde. hoc bis quinquies
binum respectu tercie. Eadem
racio est si impar mul
tiplicet parem. Simul est
et mysterium cadit etc. Quinta
Assignat quid inter parem l
compositum vel imparem
ius aut sit quoque si par
parem aut par multipli
cet imparem colligendi sit
per denominationem primi paris
pares soli aut soli impa
res circa maiorem summam et
conveniunt multiplicato et co
mitto. Itemque si par mul
tiplicet imparem. Et oritur
quod ex duabus constitutivis
partibus minimi per maximum
ducti stabile est. Sexta
Genere quod emittat equal m
racio conexio parium
autem per equalem tamen minorum
conexionem parium tamen minorum
hac lege procedit. Prima
conexio reddit totum illum
parem sub quo continetur

Scda conexio dupli cuius
Tercia tripli Quarta q
druplu et alia pluritas
crescit et incedit inie
cto pari et ordine sili
Duo enim et quatuor multi
tatu illu reddut subquo
cotinentur hic est senariu
quibus admitti senarius
et octonarius qd e scda
conexio duplu denarij
subquo cotinet xx[ti] scili
cet producunt Item hijs
admitti decem et xij qd
est tercia conexio triplu
quatuordecimi sub quo cotine
tur xl scilz duo pficiunt
Nusquam cadit Si autem capi
mus scire peracte de eius
modi connexione quota
sit aut tercia aut huius
amplior ultimum agrega
tu in duas ptes diuidemus
et quotus par numerus in una
illarum parcium apparebit
talis erit conexio Nam
si ultimum pme conexionis
numerum hic est iiij[or] in duas
ptes diuidimus apparebit
primus numerus par illis et
ideo prima erit illa con
nexio Idem in ceteris
Septima q multiplicato
huic conexioni videt

Est aut in hac serie cr
conexioni hec pul
cherima speculacio et me
regulas multiplicacionis
et conexionis annexa co
nitio Si enim medietas
ultimi aggregati multipli
cet medietatem illius sub
quo cotinetur qui collecti
sunt eandem constituit su
mam qua illa pariu
qua illa equalis conexio
Prima enim prima conexio
binarij et quaternarij et q
tinarij constituebat senariu.
idem supplet medietas qua
ternarij qui ultimus aggre
gatus est cum medietate
senarij subquo conexio
scita est bis enim tres vj
producunt Eadem vitas
in contussa repitur in ce
teris Octaua quidem emit
Per in tat inequalis o
equalem conexio pa
porro conexione rium
in hunc modum generacio trit
prima conexio restituit
duplu ultimi agregati
Scda tripli Tercia qua
druplu Eadem silitudo
et id in ceteris inuenie
tu Nam duo et iiij[or]
et sex qd est prima in equalis
conexio causat duodenariu

qui duplus est senarij Hijs
est ad invicem viij et x quod
est secunda conexio inequaliter
facta constituunt xxx qui
triplus est denarij Extra
quoque conexione que fit
si adiecimus istis xij xiiij
egreditur l. vj. qui quasi
duplus est ad xiiij Et
ut hic si cupimus scire per
artem quota conexio sit
ultimum aggregatum in su
as medietates dividemus
et a minima parte qua habet
una earum medietatum co
nexionem ista denunciabi
mus Nam in prima cone
xione ultimus erat sena
rius et illum in tres et ta
dividentes a minima parte
binarij que unitas est co
nexione denominabimus
primum est et Nona que
p Ad multiplicationem hunc co
aequandum nexionum res
quoque in istis pondeat:
est quia summa prime xxx
conexionis reddit etiam
primus impar cum secundo pari
Secundam secundus impar
cum tercio pari Ergo va et
similes inceteris progressio
Summa enim prime conexio
nis erat binarius quatuor

et vj ex hijs duodenarius
coniungebat Idem in nume
ris oritur si dicas ter
quatuor proximus scilicet impar
secundum multiplicans parem
habet utaliter pulcritudo una
reperitur in reliquis Decima
q Impar quidem emittat in
venit per parium conexio
co equalis con equal xxxj
nexio hac procedit lege
ut prima conexio ~~lege~~ dup
li faciat paris illius post
quem terminatur conexio Se
cunda triplum Tercia qua
druplum Eadem in am
plioribus ratio Ternarius
enim et quaternarius si iungatur
efficiunt octo qui duplus
est ad iiijor post quem
vel super quem conexio terminatur
Ternarius quinque quoque post
iiijor est et in quaternario prior
finitur conexio Ternarius in sinus
si ad tres et v. iungantur
vij et viiij creant xxiiijor
Qui triplus est octonarij
cui conexio supponitur.
Hic etiam si querimus artem
scire quota conexio sit
sit ultimum aggregatum di
videmus in suas partes
et a minima parte qua habet

8

maior eaz. conductionem
denominabim(us) Si eni(m) dimi
dam(us) v. in duo et tria et
viii in quatuor et v. prima
conexione anima parte
ternary. secundam anima parte
quinary denominabimus
Itemq(ue) dato quouis modo
pari si cupim(us) scire utrum
equalis vel inequalis
conexio tinetur in eo dimi
dem(us) parem illum et si
medietas illi(us) imparem
conexio inequalis tinatur
in illo si par equalis Im
mobile est. Undecima
que multiplicatio huius co

r Maran conexioni ra
du est insup deat
quia prima conexione equali
imparium primum par ducens
secundum substituit Secundam
secundum ducens tertium.
Tercia tertius ducens quartum
Quos eni(m) reddunt iii et
v. coniuncti hic quaternarius
ductus per binarium substi
tuit Maiestas tante vita
tis idem operatur in singulis
Duodecima quid e(st) imitat
conexio imparium inequalis

Conexio porro in
parium inequaliter
facta hac arte procedit
Prima conexio triplum
constituit eius qui medius
est in conexione Secunda
quincuplum Tercia septu
plum quarta nonuplum.
Eadem in ceteris progres
sio Nam tres et v et
vii. qui faciunt primam in
equalem conexionem consti
tuunt xv. qui triplus
est quinary medium in con
nexione locum tenentis
Et hic si cupim(us) scire
quota conexio sit ulti
mum coniunctum diuidem(us)
et anima parte qua
habet minor earum conductio
num denominabim(us) Itemq(ue)
dato quouis modo impa
ri si cupim(us) scire utrum
equalis vel inequalis
conexio tinetur in eo di
uidem(us) eum in duas partes
et si minor pars fuit par
tinabitur conductio equalis
in eo Si vero impar in
equalis universale est
Tredecima que multiplicatio

t Animadvertendum huic conexioni respondeat
etiam quia prima inequalem
conexionem imparium . eius
primus impar ducens primum
secundum . secundus impar
ducens tertium . Tertiam . tertius
impar ducens quartum
Quod enim facit in prima
conmixtione ternarius et
v . et vij . hoc implet
quinarius primum multipli
catus Quodque gignunt
ix et xj conuicti istis .
hoc creat vij . per v . ductus
uniuersaliter vero Quarta
Natu dectia quod erit
v naturalis por tit conexio
ro nius Sic to prima omni naturalis
let . hat le que finiuntur numero
ge dissonet cum impari
conuicto terminatur in numero
impari prima conmexio
duplum ultimi agregati
constituit Secunda triplum
Tertia quadruplum Simi
lis in aliis custodit . pro
gressio Unum enim et duo
et tria senarium perficiunt .
qui duplus est ternarij
Quibus si quatuor et
v iunxeris perficies quidecim
qui triplus est ternarij :
Si autem cuprimus fecerit per arte
quota sit conexio ulti
mi agregatum diuidemus
a minore eius parte cone
xionis impar denominabimus
Regula fixa et non preter
ibit etc . Quinta decima que
Tante multiplicatio huic x
conexioni res
nuus quod in omni con podeat
nexione huius generis tan
dem educit medius multi
plicans ultimum quantum gig
nit conexio tota Prima
enim conmexio ex uno et
duobus et tribus subsi
stens . senarium substituebat
quem etiam perficit binarius
qui medium obtinet locum
multiplicans ternarium qui
terminat conexionem Bis enim
tres sex sunt Inde in istat
Sextidecima quod erit
tat conexio naturalis
impari numero xx . vj . etc
Sex autem naturalis conne y
xionis que finitur
in numero pari hec est prima
conexio adequat summam

illius iiii. qui sup ipam est. Scda duplu eius. Tercia triplu. quarta quadruplu. Nusqua h[ec] p[ro]gressio cadit. Unitas e[ni]m et binarius tria co[n]stituunt qui s[cilicet] suppo[nitur] conexioni p[ri]me ex quibus sit conexio secunda. adiectis iii et iiii or denarius exurgit qui duplus est quarti qui suppo[nitur] conexioni sc[un]d[e]. Si v[er]o discerne desideram[us] partem quota sit ista conexio ultimi aggregati diuidem[us] et ab alt[er]a eius p[ar]te conexio[nem] ipam denominabim[us]. Unive[r]saliter inobile. Septia decima que multiplicatio conexionu[m] co[n]tineat hic.

Dicemus etia[m] q[uod] om[n]e[m] h[uius]m[od]i genera[t]ionis conexione[m] substituit medietas ultimi aggregatus p[er] directione[m] breue. Directionem breue[m] dicim[us] ubi n[umer]us se tantu[m] et se seque[n]te[m] multiplicat. Quod e[ni]m reddunt unu[m] et duo tria et quatuor idem

produnt bis duo et tria. Binarius e[ni]m media p[ars] est quaternarii qui est ultim[us] aggregatus. Ubiq[ue] discurrit. Octaua decima quid fiat ex quibus istius[modi] numeris naturaliter collectis inequaliter licet non ab unitate sumat[ur] p[ri]ncipium etc.

In h[uius]m[od]i collectionibus omnibus quarum regulas dedi p[ri]ncipiu[m] a ternaribus (?) sumit[ur]. et n[umer]orum qui colligebant[ur] alii erant pares alii impares alii naturaliter collecti et singuli suas differentes regulas sequebant[ur]. Proinde si sic scitis universaliter quid fiat ex n[umer]is siue tm paribus. siue imparibus tm. siue utrisq[ue] naturaliter i[d est] p[ro]ordine collectis. licet aliunde q[uam] a ternaribus sumat[ur] p[ri]ncipiu[m] hic est ars pulcherrima reperiendi. Si cu[m] (?) lis fuit collectio n[umer]orum p[ro] n[umer]um in qua fit ipa collectio eu[m] qui medius est in collectione ducere debem[us] et nascetur equa

simia · ex multiplicatione et cqaternatione fieri autem dicimus collectionem et aliquem numerum duorum qui collecti sunt · aut tres sed aut quinque · aut eo amplius et denominatur collectio aternario · aquinario · aut ab aliis ampliore · Proxima net metrum et in secundum simili

Nonadecima quod fiat ex quibuscumque numeris naturalibus et equaliter et aliunde quam ab unitate collectis ...

a Si vero collectio extiterit equalis per medietatem numeri secundum que fit collectio · multiplicandus est ille numerus qui superat ultimo collocatum tota quantitate illius qui primum tenet in collectione locum · et occurrunt sibi multiplicatio et adiectio predictum sciat · Ponamus enim ordinem hunc · iii · iiii · v · vi · Per medietatem ergo quaternarium secundum quod hic est facta collectio multiplicemus novem qui superat senarium ultimo collocatum · superat autem tota quantitate primi hoc est ternarii et venit bis viiii hoc est xviii que prior connexio reddit Idem in binis versibus etc.

Vicessima quod emittat digitus vel articulus multiplicatus articulum

b Rursus qualis summa procedat si digitus vel articulus multiplicet articulum · hic est modus inveniendi Singuli articulorum sicut similitudine appellationis ita et ratione · multiplicationis hunc digitis responde Igitur quinquies bini centum et ter trini levant in nongentos · vicies quoque viginti erigunt in quadringentos et tricies triginta in quingentos usque provolabunt Non aliter in aliis Similiter enim conductioni illi que ex duorum multiplicatione digitorum procedit videbis eandem summam quam digitus prior et articulus alteri digito similis procreabit · ut qui bis iiii sunt octo bis quoque xl in lxxx labuntur et in reliquis idem Sed quod decenis simul et centenis pari digitis appellatione respondent et iii et xxx · simili denominatione equipollet

tnario / vestiganda est diui
ctior q nat ex suinis mul
tiplicatom respondeat / Ea
est huius modi Si coctio
digitorum iacuerit infra x
summe quoque multiplicatio
p digitum infra c fiacia
bitur Si illa resilierit
x hec qz c Si illa xx hec
cc Similiter saltus ex utraque
parte fiabitur in ampli
oribz Ut qui bis iiii^or non
excedunt x nec bis quoque
xl superuadunt centum Et
qui bis sex transiliunt x
bis qz lx transcendunt c ad
eandem tamen equipolenciam
Et quia quater vii resili
unt xx quaterque lxx euadunt
ducentos ad eandem tamen de
nominationem Conuersio vi
sionatis non inueniunt infra
c ymo quedam superuadunt
millenarium et ultra mu
tates eos quibus respo
dent numeris Ut quia quater
iiii^or constituunt xvi quadra
gies xl perficiunt ibi dc Et
quia quater vi restituunt xx
iiii^or quadragies lx efficre
nant in ii cc^tos Ita in
ceteris digitorum et articu
lorum deductio eadem sibi
responsionem gaudebit
et maior se formabitur
et renocabitur ad modere

Stabile est Amodo quare
modos et regulas qui
bus omnis examinandus
est numerus cum eius partes cuiuspiam
inuenimus ad veritatem
significationum comparanda
sufficienter nos aperuisse
putamus stilum hac suppri
me breuitate ne tedium
inferamus oportet teneremus
Primicia enim inuentionis
ab arte debent professi
quod reliquum est compa
rare debet exercicio Et quidem
meliores meliora detenent
et melius Nos autem in
genioque carentes omnia
que habuimus emisimus
totum sensum nostrum etc

Explicit prima subdiui
sio de speciebus generacio
nis et regulis Inci
piunt capitula secunde
subdiuisionis hoc modo

Comprehensio dictorum
et dicendorum cum
diuisione numerorum et speciebus
Diffinicio paris cap primum
et imparis numeri et exem
pla utriusque etc cap ii^m
Quid significet par
numerus etc Cap iii^m
De significationibus im
paris numeri Cap iiii^m
De scriptio tethragonis

nu̅i et exempla illi⁹ c. v^{us}

Quid sit thetragoni nu̅meri exemplum c. vi^{us}

Quid sit solidi numeri cu̅ spe̅bz eorum exe̅plis vii^{us}

Significatio p̅me speciei solidorum etc. Capitulum viii

Significatio s̅c̅d̅e speciei ix^{us}

Significatio tertie et quarte specierum etc. ca x^{us}

Descriptio pariter gemini et exempla illius ca xi^{us}

Sacramentu̅ pariter gemini xii

Descriptio diminutorum cu̅ exemplis et significationibz xiii

Diffinitio sufficientium cu̅ exemplis et significationibz xiiii

Diffinitio habundantium cu̅ exemplis et sacramento ca xv^{us}

Quid significet aggregatio et q̅ multiplicatio xvi^{us}

Incipit secunda subdivisio de cognominationibz nu̅merorum cu̅ interpretationibz

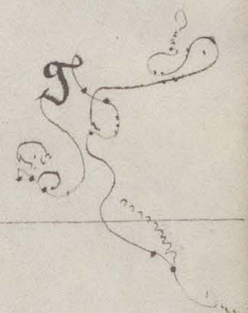
Comprehensio dictorum et dicendorum cu̅ divisionibz numerorum et spe̅bz c. i^{us}

Enumerationi speciebus et regulas supra subdivisionis distinximus hanc s̅c̅d̅a cognominationes nu̅erorum cu̅ interpretationibz urget absolvere locuis. Omnis nu̅erus aut par aut impar est, utrique spe̅i vi fere forme subiciunt. Thetragonius, solidus, pariter geminus, diminutus, sufficiens, habundans. Quarum specierum et cognominationum descriptiones, exempla, significationes cu̅ prebuerimus subiecerimus, apparuerimus, temperatam intelligentiam nos gaudebimus adeptos

Par. Diffinitio paris

Par nu̅erus est et imparis qui in duas e̅ nu̅erus et equales partes di videtur scilicet ii undit. Exempla sunt ad manu̅ ceu dividam⁹ iiii^{or} in duo, vel in tres et tres sex. Impar nu̅erus est qui in duas equales partes absoluit. Vel qui in duas partes equales unitatis no̅ scinditur interventu, tamquam si dividas quinque in duo vel vii in tria et iiii^{or}. Quorum in quorum similes legitime sectioni unitates unitatis interventu repugnat quia unitas dividat in parte una, tollit ne sit equalis in utraque parte partitio. Quid significet par numerus c. ii

e Quare par numerus expressit eos qui in omnibus se habent ad omnes et in tegritate vel gratia qua po…
…

p longitudiez et latitudiez in sua et a sua origine ve apiens Longitudo enim co sideratur ante et retro Latitudo tendit a dextra ad sinistram Hic sit p simplicem reflexioz tu diam⁹ bibim ter tm et silia Longitudinis intervallum notat p bis latitudo p vim Similiter in similibz Quid

Hoc att sit thetragon portat inuei satine et tale satinetu tu t vj Longitudo que considerat ante et retro pseuerancie exprimit bone operacionis et conversionis incepte stabilez et finez usqz i finem retenciom Anteriora enim virtutes et repmissiones posteriora cotupiscencias signat et actus eaz quia illa potulis here et ad illa pge ista iacte retro ista de fle debem⁹ Latitudo vo que a dextra tendit ad sinistram affectu amplu et dilatatu denunciat sive i magnis rebus et minimis sive i iocundis et contrariis quod ad sinistraz et dextraz Unde redemptor inr ut p

baret ope et virtute quod nō pdixeat et ligwa De siderio desideravi hoc pasca manducare vobiscu in cruce manus extendit to tis quibz viribus potuit quod affectuosi fuit cordis indiciu et spacio dulcis a mici amplexibz stringe volens amicu Longitudiez igitur habem⁹ et longisum⁹ ante retroqz si ea q gessim⁹ olim et iteramus post nos militate sue turpitudinis fastidim⁹ et ea expectant a nobis et sunt p nobis cotilitate sue pulcritudinis sitim⁹ et in hac utraqz re pseuerates si mus nec ab anterioribz deficientes nec i posteriora respicietes Latitudiez qz dextra ad sinistra habe⁹ si amplitudine si dilatatioz caritat extendim⁹ ab amicis ad amicos a coductilibz ad contraria quod est a dextris et a sinistris Ergo in longitudine virtus in latitudine volutas effectus in illa affectus in ista cotinuacio pillam devocio attipit pistam Cui sors et pars est in utraqz tetragoni

mit similitudine viuit q
dratus est in fide et in ope
re quoticq vertitur stat.
figitur sedet Quid sint
Solidus solidi numeri
autem numerus et species eorum
tribus intervallis ex compl
lis dissipatur longitu c vn
dine. latitudine. altitudine
Altitudo respicit ab vno
usque sursum Vnde et solidum
est preter longitudinem
et latitudinem etiam altitudinem
oportet habere Vnde et hac
triplici habitudine destituitur
soliditatis non vehitur incre
mento Solidorum porro
alii equaliter equales. alii
inequaliter inequales: alii ine
qualiter equales Alii equaliter
inequales Equaliter equa
les sunt quibus tria interval
la m equalia sunt. ut bis
bini bis Inequaliter inequa
les sunt quibus hec ipsa in
tervalla inequalia sunt. ut
ter quater quinque Inequaliter
equales sunt quibus primo
solo distrepante duo alia
intervalla sibi equalia sunt
ut bis ter terni Equaliter
inequales sunt quibus tertio

diuite duo alia intervalla
sibi similia sunt ut bis bini
ter Solidus id est tribus spa
ciis dilatatur. Hic vno tri
mo formatur. cum sit per
commutatam reflexionem duobus
cum per assumptionem tribus
cum complexione Equa
liter equales sunt per con
mutatam reflexionem ut ter
trini Inequaliter equales
per complexionem ut quater qu
quies sex Alie due species
per assumptionem. ut ter quater
quater vel ter tini quater.
Cumque omnes solidi tri
bus dissipentur intervallis
primo intervallo ascribitur
longitudo. alii latitudo
tertio altitudo Istud sane
inest eis virtutis et perfec
tionis sacramentum et
Qui significatio prime k
Omnis ex specierum solidorum
tribus dimensionibus vn
equaliter porrectis con
scendit in altum. Signat
illum qui preter illa que
longitudine et latitudine
figuratur in altitudine
subvehitur sapientie. que
a visibilibus ad invisibilia

ab inferioribz ad superiora
ptingit Aut utiqz sigt
vnu pfectu et equalez
sibi inttribz in sensu in co
sensu in actu vitatis vir
tutis et rectitudinis Js
mus dicit i plenus est
cui nichil desit hoc est
nec intuallu nec equa
litas quod no est aliud
qua virtus et ordo vtut
Virtus em plena e i sen
su vitatis et in cosensu
virtute et in actu recti
tudinis Vn Appocalips
structuraz ciuitat egregie
equale longitudine latitu
dine et altitudine descri
bit innuere utiqz volens
qz vniuersorum in ibi mane
cu et sensus et consensus
et actus equales sibi sut
vnius qz mensure et forme
cosimili vbi et sensus ve
rus est et co sensus pms
et opus solidu est et hc
totu equalit inest Non
em minore potencia ful
citur sensualitas ad effi
ciendu qm ad diligendu
consensus sensus ad intel
ligendu Par libertas
est omnibz Nec sensus
fallit nec polluit con
sensus nec sensualitas

impeditur non patit sensu
alitas repugnancia in ob
sequio non voluntas conai
psistencia in desiderio no
sensus ignorancia in iudicio

l Numerus Significa
autem is qui fide spei
exaltio eleuatur. Cap ix
p aliu in aliu cu exprimit
qui de virtute cosc endit in
virtute i de mag sensu
ad maiore cosensu et de
maiore co sensu ad maxi
mu erigit opus Potest
em vnus idem homo et
magnus esse sensu et ma
ior consensu et ope maxi
mus Aut certe insinuat
eos qui ab integritate cor
poris ad integritate anime
et ab hac ad integritate
spus proficiendo prone
huntur aut utiqz eos qui
a claritate stellarum ad clari
tate lune et ab ipsius ad
claritate solis eleuantur
Quod ale Deniqz eos ex
primit qui quod pfecti sut
qua trinitat misterio insig
niti sut Sed vna virtute
magis qua alia habunda
ciores sunt propterquod et
inequales sunt cetera

m A Ctis Sigficato terie et
numis qui · sexte speciez
ex se inse ipm sed ca x^m
p aliu reflectit^r · sine ma
iore sine minorez · sine ppe
positu · sine longe posi
tu sacmetu eor est qui
alios ligliba et exemplo
aguntur · in fide, et reducti
ab erroe reflectitur ad cor,
idq3 modo maioris modo
minoris misterio Et aliqn
gemitu miserie tempalis
que iuxta est, aliqn spe
resurrectionis futura que
alonge est Aut eos exp
mit qui in sensu et conse
su equales · in ope vero
minores sine minores
vel econverso vel qui eq
liter flectuntur · in hijs que
longitudine et latitudie
signatur · magis vero aut
minus in hijs que signat
altitudinis intuallum et ·
n P Descripcio pariter gemi
ariter ni et exempla
geminus est illius c xi^m
qui duobus numis tenetur
et spatijs Dicit^r q3 geminus
pro duobus tmis equalis
q3 spacia congruunt tmis
ut bis ter Ad sit p pro
gressionem sine coniunc
tam ut ter iiii^or sine dis
iunctam ut ter quinq et c ·
F Orma hec Sacmetu
hec gerit mi pariter c xii o
steram Forma em gemini
hijs numi ex distantibus fit
numis et ex duobus p fia
nunt^r longi lateri appellat^r
tem eos exprimentes q3
dicit^r Que similis sint et c ·
Aut eis aptant^r quos
fides et opus vel cogni
tio et actio differenti et ge
mina mensura conlibrat
· Differencia ad varietate
paritas ad concordiam for
dra distinctio · societas
accipit^r in paritate Aut
eis aptant^r qui scdm
una parte minores · scdz
alia minores sunt et in ma
ius proficiunt Descripcio
D diminutor cum
D efinicio exemplis xiii p
tus numus e cuius et significatis c
ptes collecte summa ne q
unt equare totalis · Vt
octonarij partes sunt
iiii^or · Et duo et unitas
quaternarius altera binarius
in unitas octaua Que
partes collecte iiii^or scz et
duo et unitas octonariu

nõ colligit infra se unius
unitatis diminucione ca
rentes Unde satis signi
ficacio eius elucet vel
eciam tercias exprimit que
in ius intimat ad partum
vel formam illius qui
se contraxit in puerum.
vel illius qui se inclinat.
digito scriptus in terra
Potest etiam imperfectos
et ad naturale decus assurgere
non valentes et aliquid
a vigore et plenitudine
sue condicionis minus habentes
significare. Diffinicio
Sufficientes sufficientium
q imus est cum exempl(o)
similis partes et signi(fica)b(ilis) xiiii
collecte summa totius equat.
ut senarii partes sunt
unum duo et tria. que in
te senarium iungunt huius
perfectionis numeri rarissimi
inveniuntur quia rara semper
est perfectio et pauci sunt
qui sibi et quibus sua
sufficiunt Et huius quoque
evidens est figura quia
eos exprimit qui pleni
tudine merentur integri
tatis qua requirit et in
ducit natura perfectionem
et sufficientiam hereditatis
hii sunt quibus nichil deest

quibus superfluit nichil.
Ideo in huius numeri sacra
mento excellenciora que
que consummata vel facta
leguntur mundus et homo
vi(to) die. deus et homo
vi(ta) etate etc. Diffinicio
Habundancium ex
Habundans emplis et sacra r
numerus mentis c xv
est cuius partes collecte summam
totius excedunt. ut xii par
tes sunt vi et iiii(or) et tria
et duo et unitas que in
summam totum supervadunt Et
quia habundancia modo in
bone partis. modo in con
trariam tribuitur significationem.
Manifesta est interpretatio
numeri huius quia vel superflui
tas iniqua et notam in
iniquitatis vel dona superex
cellencia et viribus inme
meritis quia maiora signi
ficat etc. Quid significet
Restat et aggrega o
Rut quod. cio et quid mul
signet agere tiplicatio xvi
gare et multiplicare mo
stremus Aggregacio numeri
numeri est virtute inge
nuiti. opus operi copu
lare et quidquid subdis

tipline et iustitie regula
cadit. in simul iusticie
ut auctior virtus proce
dat ex iunctura duorum vl
tiplicitas vero est virtutem
subuehere p virtute. opus
auge p operationem quic
quid denique respectat
ad bonitatem p ad eius
aut d iusti generis bonum
erige. Ergo ubicumque lector
iste minus huius mun in
uenerit secundum interpretationis
hic lineas sensum dirigat
suam expositionemque commendat
Sed iam de ista subdiuisione
breuitas hec sufficiat etc.
Explicit secunda subdiuisio
Incipiunt capitula terciae
subdiuisionis etc.
Ordo dicendorum cum dis
tinctionibus exprimitur pm
Diffinitiones relationum
et species speciales et diffini
tio earum etc. Capitulum ii
Unde et qualiter relationes
oriantur et que sunt princi
pales sedes principalium iii
Exemplum quadam Augu
stini de doctrina christiana su
bitur ubi scriptor non auc
tor errasse videtur. c iiii
De potentiis relationum
in mundo quia omnes ex eis ori
untur et eas modulantur v
De potentiis relationum
in rebus et quia dyapason so
nuit in creatione angelorum vi
Quod diapente sonuit
in conversione angelorum c vii
Et dyatesseron sonuit in
confirmatione angelorum c viii
Qualiter in creatione mundi
sonuit diapason etc. c ix
Ubi etiam dyapente in eius
dem mundi factura intelligitur x
Ubi quoque dyatesseron in eadem
mundi factura accipiatur xi
Qualiter homo vocetur ad fidem
per relationes et ubi operetur
dyapason etc. Capitulum xii
Qualiter diapente operetur
in conversione hominis xiii
Qualiter dyatesseron operetur
in eiusdem hominis conversione xiiii
Quo primo earundem re
lationum homo angelis
equetur etc. cap xv
Cur eosdem numeros Abra
ham duo proposuit cap xvi
Ratio differentie ipsorum
Quibus et cur quin xvii
quagesimus numerus aptetur xviii
Quibus et cur quadra
gesimus v etc. xix
Quibus et cur qua
dragesimus etc. xx

Que sit sig̃ficacio i tri
ginta .xxxvi. Capit xxxi
Quid xx sig̃ficent xxxii
Quid denarius et qua
re vltimus sit · capit xxxiii
Sequit[ur] capitulu[m] p[ri]mu[m]
Ordo dicendorum in distinc
tionib[us] exp[ri]mitur ca i
Relacionu[m] que
habet etia[m] subdi
uisio p[ro]sequit[ur].
Hanc modica[m]
notitia[m] capie
mus · si diffinitiones et
spe[cie]s · si origines et sedes
si denique potencias et sig̃
ficationes poterimus ap[er]i
re · Verum n[on] de om[n]i na
tura relationu[m] nos disse
rere pollicem[ur] · partim q[uia]
suscepta materia non
exigit · partim ne tediu[m]
inferamus sed etia[m] atque
etia[m] profunda arismetri
ce speculacionis i[n] mediu[m]
deducamus · Tegimus silen
tio spe[cie]s multiplicitatis
p[re]terimus spe[cie]s superpartien
tes quarum ille p[ri]ores in
h[uius]mo[d]i vsant[ur] · nu[mer]us qui a
lios bis aut ter aut q[ua]t[er]
vel amplius includit
que secuit[ur] in eis existunt
qui alios semel tu[m] et
insup[er] alteram partem

eorum vel terciam vel ampli
orem includunt · non ipsie
in eis sunt qui alios simi
liter semel sed duas p[ar]
tes vel tres vel ampli
ores includunt Diffini
ciones relacionu[m] et
Appella spe[cie]s speciales
mus igit[ur] et diffinicio
relationes in ea[rum] c ii
meorum consonancias vel co
aptationes vel habitudi
nes vni[us] ad aliu[m] per
quas quasi pacto federis
sibi colligant[ur] · ad aliquid ·
et vnu[m] consonat alius
et respectu utrorumque relatio
alter alteri respondet ·
Sunt aut[em] relationes
eminenciores et p[ri]me dya
pason · et dyapente · et dia
tesseron Diapason est
h[ab]itudo relacionis in qua
nu[mer]us continet bis tu[m]
ut duo vnu[m] et iiii[or] duos
Diapente e[st] h[ab]itudo relac[i]o
nis in qua nu[mer]us semel in
cludit nu[mer]u[m] et sup[er] media[m]
partem ipsius ut ternari
us binariu[m] et quaternariu[m]
senarius Diatesseron e[st]
h[ab]itudo relacionis in qua
numerus numerum

4

claudit · et insup tciam
ptem ipmis · ut narium q̄t
narius · et octonarius
senarium etc. Unde vel
Reci qualit relacōes
Ro istar sorciant. et q̄
ab unitate sint p̄n aplēs
uel unitas ē · sedes p̄ncī
Nam si omnes palīu in
nū ab unitate exeunt ·
iste sibi exibuit ab uni
tate et in nūs sunt qui
ab ipa procedūt Cum ē
tū binarius nō sit sine
unitate · hoc ipm quod
est nec sine ipa pt esse
id quod ad aliquid est
Nam et ex unitate sub
sistit et ad veritate dupl
existit Diapente quoqz
p̄ter unitate nō existit
qr ex unitatis et binarij
coniunctione ternarius e
mergit qui p̄mus ad bi
narium compatus Dia
pente symphoma reso
nabat Item unitatis
et ternarij copulacōne
quaternarius erumpit
qui p̄mus ad eundem
tnariū Diatesseron
symphomiaz modulat
Preterea omni relacōnī
unitas est inicium et se

des et quasi condicione
faciunt omnes in quo et
in qua unitas est sola
viget · qd et qua uni
tas sola concedit Ergo
sedes p̄me relacōnis
binarius est · secunda i
ternario locū dedicauit
sui Tercia in quaternario
p̄matus sui collocat so
lium etc. Exemplū qd dī
Augustini d̄ doctrina
Prete xana subiciū
Pnre ne ubi sriptor nō
q̄mus qr dya auctor ex
pason dupla nē coti
dicat habitudo et m int
pca nūs includit · in
bis · Diapente sesqualtā
qua totū et altera totius
ptis continet Besqui enī
grece totū dicat latine
Et ultimū nū qui alios
et aliorum ptem includit
· sedm ipam qm inclu
dit parte appellant
sesqualteri sesqntij sesq̄
quarti · sesqnquīti et p
eandem diuiacōm in
infinitu · si qui alios co
tinet sedm qr eos tocies
ul tocies cōtinet dicat
dupli tripli quadrupli

qu̅tupli sextupli septu
pli octopli nonopli · de
tupli et p similem usq̧
in infinitu̅ · d̄nuacion
Ergo nonenarius ad se
nariu̅ sesquat est quia
continet eu̅ totu̅ · et in
sup ternariu̅ qui altera
senarij pars est Septu
plus no̅ est ad illum
quia sepies no̅ cotinet
illu̅ Sexies em̅ includ̅
est septuplu̅ esse · quia
qu̅quies cotine̅ est qu̅
tuplu̅ esse · et quat qua
druplu̅ · et ter triplum
et bis duplu̅ Propt
ea illud q̧ legit[ur] in li
bro augustini de doctrina
xpiana tercio noue sꝫ
ad vi esse septupla ad
1 intuum tealhim tuisse
toris · non ad scriptoris
errorem qui sibi ineru
dicione veritatis parez
no̅ h[ab]uit · no̅ ponimus
os sup os auctoris sed
contra oblivione ex
ceptoris Appcietes por
ro veritatem · falsita
tem scriptorum elimina
tes dicim[us] p · s · sup c
scribi illud illius libri
oportere et sic veraci
dici noue et sex esse sex
tupla q̧ sexquialt[er] et
septuplum una eandeq̧
sig[nifi]cacionis cotinet raci
onem etc̅ De potencys
Relacionu̅ i nu̅is
Ekan
Usearnus q̧ omes ex
ex hoc in aliud hys oriu[ntur]
et potencias rela aut eas
cioni tu̅ i nu̅is q̧ modula[re]
mrbus proviribus v[oc]u[m]
et sensu celebem[us] Pote
cie relacioni in nu̅is aliter
repiunt[ur] · q̧ q[ui]bus moru̅
prolixitas · velistus tem
perat armonias uel ex
eis ipa subsistit · Ut em̅
de paucis sumam[us] exem
plu̅ · v · et vi et h[uius]m[od]i ge
neris alij sine alteruter
sine ad alios compati ·
nullam similitudine harꝫ
modulant[ur] At si partes
spectes earꝫ q[ui]narius c[um]
partibꝫ suis dyapente
co[n]sonanciaꝫ Septenarius
vo dyatesseron pat sym
phoniaꝫ Ternarius vo
ad binariu̅ sesquialt[er] est
et q̧ utroq̧ q[ui]nq̧ co[n]sti[tu]u[n]t[ur]
Enacuarius quoq̧ ad
ternariu̅ sesquitercius est
et q̧ h[uius] partibus · vij ·

ocurrunt. Partes enim in
meorum capacitatem accipimus.
tam eas quarum agrega
cione · quam eas quarum
multiplicacione numeri consti
tuunt. Quod de hiis duo
bus numeris accipimus de ceteris
veritatis promittamus. De
nique in omnibus numeris aut
ipse symphonie apte re
sonant · aut numeri qui sunt
sedes earum inveniuntur
meis Has igitur tres
habitudines · in eo simpliciter
notam primas · quia in prima
serie numerorum occurrunt · et
ob id principales et cete
sine istis aut sedibus istarum
existere nequeunt De po
tentiis relacionum in
Modo · rebus et que
que et dyapason so
nimus glorie pra mittit intra
matum in rebus hoc angelorum
relationes obtinere ca vj
aut declarare debemus Dya
pason primum in creacione
angelorum sacramentum sui con
tinuit Erat enim deitas
ipsa et ante ipsam vel cum
ipsa nichil erat quia etiam
omnium ipsa causa erat Sed
cum creata est primo omnium sa
pientia lux lucificata a luce

lucificante · emisit meloes
dyapason nominisque conti
nuit misterium. Lux enim
que facta est ad ymaginem
et similitudinem lucis facientis
facta est · in quo conclusit
eam totam continuitatem bis
In ymagine propter volun
tatem · in similitudine propter ra
cione. Virtus enim ad y
maginem · similitudo spectat
ad veritatem At per hoc y
mago signaculum sancti
tatis · similitudo sapiencie
titulus · ymago ceteris
liniamentis exprimitur. simili
tudo inexpressam conve
nienciam eiusdem qualitatis
pretendit et gerit Cottem
maius est habere ymaginem
quam similitudinem Sic excel
lencius est diligere quam
intelligere. Devotum fieri
quam eruditum · quia divi
nitati iusticia quam sciencia
propius accedit Reg
num enim dei est non in sermone
set in virtute Denique duo
ymago similitudo et duo
virtus veritas sed non
convertitur neque inde neque
huic Unde tamen et hinc
splendor angelicus divinita
te

ac sibi uarius tonauint
vnitatez et ette dyapason

Deinde Quod dyapente so
bmarum inuit i conuersi
ymaginis et si one ange
militudis angelice loq c vn
dum trinitas conclusit q̃
dyapente et habitudo sex
qualtera misterium sue vir
tutis inseruit Inseruit
aut sic Vt enim ternarius
totum continet binarium et in
sup eius alteram partem
sic trinitas conclusit in se
creaturam factam a se et
secundum se totam et insup
eius alteram parte Qua
si enim duas ptes habuit
potenciam et efficaciam i posse
se et facere alterum pnatu
ram alterum p graciam Aliud
erat posse cognoscere et
diligere et aliud cognoscere
et diligere Potenciam habu
erunt in condicione effectu
potentie i conuersione Sed
vnde habuerant poten
ciam inde sumpserunt et
efficaciam ab ea que fe
cit illos secundum se et
traxit illos ad se super
eminenti et omnia continenti

beatissima trinitate Sic
dignitas condicionis que
fuit in angelis in virtu
tis et veritatis potencia
continebatur ab omnia co
tinenti trinitate et altera
pars i execucione et
effectus sic et iusticie
erat in eandem et abea
que omnia significat tri
nitate Ergo vbi totum
et totius altera pars
a trinitate tenebatur pro
suldubio dyapente sa
cramentum sue potestatis
modulabatur Totum erat
quid condicionis erat pars
erat totius quod erat co
nuersionis quia et gloria aut
ymaginis et incrementum
similitudinis Gloria enim y
maginis est amore fecue
incrementum similitudinis e
cognicione pfecte et utrumque
effectus potencie erat
et conuerti erat et gracia
erat et bonum erat et de
cus nature erat Quod

Et dyatesseron in con
Et quia finacione so
hoc totum non inuit ange
suffecasset nisi loq c vn

stabilitate et constantiam habuisset. et addidit dei tas stabilitate conversioni que conversioni primitus sonaret concordiam. Tunc quasi dyatesseron sym phonia et sesquitertia habitudo celicum melos emisit quia terciam partem splendoris angelici cre aturae illius ditas inclu sit. Tamquam enim tres partes et gradus ea cre atura percepit vnam vel unum. quando facta sunt. alte rum vel alteram quando sanctificata sunt. terciam vel tercium quando confirmata sunt. Et quia qui sunt auctor ymaginis ipse est sunt auctor bonitatis. collator eternitatis a quo secunda pars ab eo etiam continebatur. et tercia. Sic trinitatis relatione grande supple[...] minuit in angelis misterium. Dyapason in creacione dyapente in conversione dyatessero in confirmacione vel sic dyapason in bonis nature dyapente in mu neribus dyatessero in sta

bilitate glorie Dyapason fecit lucem. Dyapente di uisit dyatessero suo nomine appellauit. Tercia enim per graciam et partem sortis sanctorum discernimur et per gloriam gloriosi cives celorum et heredes astri bimur. ideo gracia separat. ideo eternitas nomen ad aptat. Nam gracie se paret a tenebris aucto ritate dicit que fecit. fu stis aliquando tenebre. nunc autem lux in domino. Quod quod nomina haberet sit in celis ascribit. pro quod sentimus et dicimus. Gaudete quia nomina vestra scripta sunt in celis etc. Qualiter in

Facto creatione mundi tota quoque sonuit dyapason mundi totius eiusdem consonancia. vi^a dies processit ad ortum sicut Genesis sepius Septua gies dicit tum de singulis opi bus dicit Dixit deus fiat illud. et factum est illud. et vidit deus quia bonum est illud. Quod singula sit intelligimus ut ad primam referamus et

armoniam. Dixit deus fiat
illud. ad secundam et factum est
illud. ad terciam et vidit
deus quia bonum est illud
Egregie vniuersa. In eo
enim quod legitur dixit
deus duo intelligimus
verbum et patrem verbi
dictum et dicentem. pro
latum et proferentem. hac
propter binarius prima
sedes dyapason accipit-
hic etc. Ubi etiam dya
Neo ait. penthe in eius
quo dicitur dem mundi fac
factum est tura intelligitur xiiij
illud tam intelligimus. me
suram numerum et pondus
In quibus omnia facta
et ratio consulta respon
det et scripture pronunciat
auctoritas hec. Omnia
in mensura et numero dispo
suisti et pondere. Sicut
enim omnia textam et de
bita progressionem quod
ad mensuram sicut tertium
situm et locum quod ad pondus
sicut utriusque rei consonantia
quod spectat ad numerum.
Etenim in rebus nullus
tanta consita in numeris con
sonantia reperitur et stat

amplius. Quod nulla
creaturarum qualitatis na
ture incremento egit vel
exuberet mensura illi est
Quod vires et potencia
abs sine impetu obuio
mouet. pondus illi est
Quod singule ad sin
gulas superiores sunt
vel inferiores. concor
des tamen numerus illi
est etc. Ubiquoque dya
Etiam tessero in eadem
Neo quod mundi factura
dicitur vidit deus accipitur
quod bonum est illud xiiij
iiijor bonitatis species acci
pimus. quia quod creabitur
bonum erat. ad supplementum
bonum ad beneficium. bonum
ad erudicionem. bonum ad
obedienciam. Bonum ad
supplementum quia ex mi
nimis et ex inferioribus
vniuersitas rerum expletur
ut sunt in mundo pusil
la cum magnis. cum vi
libus preciosa. dissimilia
cum similibus. cum contrariis
consonancia. celestia cum
terrestribus. Bonum ad be
neficium quia omnis crea
tura sunt vel seruire potest
ad aliquem vsum. si nature

sciatur effectus. et felix
qui potuit rerum cognoscere
causas. Bonum ad erudi
tionem. quia invisibilia dei
per ea que facta sunt intellecta
conspiciuntur. Sempiterna
quoque virtus eius et divi
nitas. Bonum ad obedien
tiam. quia queque natura
pactum sequitur constitutionis
antique non deserens eas
quas creatio sibi posuit le
ges induxit. Hic in eo
quod dicitur bonum est illud.
quaternarius prima dya
tesseron sedes et locus
intelligitur. Unde egre
gie rerum convenitas
in quatuor elementis exple
tur ut omnis consonantia
sit in eo integre monstretur
quia dyapason semper
sub se dyapente continet.
et dyatesseron quarum tri
ratio ceteris armoniis
comparatur. Qualiter hoc
Certe quod noretur ad fidem
innuesti per relationes
gam ita est. et et ubi operatur
manifestum ex dyapason
collectione que pre xii
missa est. qualiter sacramentum

relacionum angelicus splen
dor absque condicione pro
fecit ad gloriam. et mundus
processit ad formam. Sed
et exul ac miserandus
homo cum paterne felicitatis
gloriam suspirat et reddi
tum eiusdem sacramentis re
greditur ad patrem. sus
cipitur ornatur et hono
ratur. In sacramentum et pro
bacionum huius consideracionis
sumimus in morem in regio
ne dissimilitudinis con
stitutum. qui dyapason in
gemitu abiectionis. qui
dyapente in proposito correc
tionis. qui dyatesseron
in ornatu et honore com
plevit. Gemitus ab
iectionis est. quod famis
se perire dolet media. cum
patris mercennarios pa
nibus habundare suspicit
In quo duo intelligimus
dolorem et passionem pro
iniuriis. Dolorem quia glo
riam regni sempiternam ab
olevit. Passionem quia tur
pi et degenere detentus
officio. siliquas cum porcis
sufficienter habere non sufficit
Ergo memoria perdite
dignitatis. et contumelia

inpone vilitatis. generat
confusione. et penitenciam
stabilem in salt' primitus
operant" et ex hiis duobus
incipimus reparare salu
tem quod a primo deiecti
ab altero excepti. multique
miserabiliter sumus decep
ti etc. : Qualiter de prope

PRote in conversione
posita cor homi
nis convertionis est. cum c. xiii
reatus cogitans quantitate
bona secundum eundem numerum
et genus peccatoribus appo
offensis et dicat Surgam
et ibo ad patrem meum. et
dicam ei Pater peccavi
in celum et coram Iam non
sum dignus vocari filius
tuus fac me sicut de mercenariis
tuis Surgam qui cecidi
ibo qui recessi. dicam qui
male loquutus sum. cum
parte substantie me con
tingentis quesivi et acqui
sivi. Dicam aut pater
quia peccavi in celum et cora
te i. aperte et occulte. vel
angelos et illum offendens
Iam non sum dignus v.
f. t. titulos et gratiam
meam prime et paterne :

probitatis fac me sicut.
unum de mercenariis tuis
ut inclines cor meum ad fa
ciendas iust. t. metum propter
retributionem i. propter eternam
retributionem Quod totum
brevi clausula compre
hendit" ita. Peccatum re
velo filium non presumo.
mercenarium supplico non
lens reconciliari. reus
indigimus egemus Sin
gula membra singulis
membris etc. Qualiter

ORna de tessero ope
tus ho ratur in eius
nons est cum homis conversio
pater spe. sed non ne c. xiiii
pater notum stola anullo
calciamentis ornat". et adi
pe vituli saginati. con
cepatibus symphonia
et thoro super mensam
pris cum pre refiat Sto
la papine e pectoris or
namentum et ideo sapiente
sacramentum Cor in pectore.
sensus manet in corde
Stola a summo pertingit
usque deorsum. et sapientia
attingit a fine usque ad
finem fortiter et disponit
omnia suaviter Anulus
qui sponsos federat. et

et forma rotunda digitos
cingit perfectionis et per
fectionis gerit similitu
dine Calciamenta animal
eximie et ne usque ad lapi
dem offendant muniunt
illa gressus. vel calca
neum tum insidiatur serpens
invadat. exempla sunt
et virtutes. et instituciones
que essencium in christo quibus
vitam et opera vel ne ipsa
ea debilitent per impudencia
cia vel adversarius per
maliciam inficiat Vitulus
est christus quia caro et quia
sacrificium Saginatus quia
in eo habitat omnis plenitudo
tudo divinitatis corporaliter
et vidimus gloriam eius
gloriam quasi unigeniti a patre
p. g. et vi. Ergo in mori
prebetur sapiencia ut delicta
iuventutis et ignorancias
emendans. probet deinceps
spiritus si ex deo sunt
prebetur anulus ut per sig
nulum federis signetur in
sponsam et introductus in
cubiculum amplexibus
rotundetur et osculis dul
cibus et sepius repetitis.
prebentur et calciamenta
ut iuxta antiquos secundum

illos incedens. ex eis ro
bur et protectionem. ex eis
forma operum fideique susci
piat Occiditur vitulus
saginatus ut inde vivat
et crescat. et vires fame
collapsas erigens et veris
reparans epulis. adipe in
visite carnis nectareique
sanguinis haustu venas
suppleat et saginet ma
nens Itaque quia in duobus
est gemitus abiectionis
Iu tribus propositum correctionis
in quatuor ornatus honoris
et concurrunt ad sacramentum
salutis. tres trina symphoniam
niam principes merito
dum homo vocatur ad sa
lutem. relacionum misteriis
eruditur ad fidem. Ubi egregia
regia consideracio inter
lucet. quia gemitus ab
iectionis et propositum correc
tionis que spectat ad re
missionem et humilitatem
minus illis exprimitur. qui
digitorum de remissione sig
nantur. Ornatus quia spec
tat ad gloriam. in eo sig
natur. qui elevatione
signatur et Quomodo
per modum caracteris relacionum
homo angelis equatur. xv

Ecce adhuc sacramentum
in sacramento et misterium
in misterio. Nam hii tres
numeri iuncti nouenarium constituunt
pro eo fortassis quod per misteria
eorum ad similitudinem an-
gelorum sublevabitur humi-
litas electorum. In resurrec-
tione enim neque nubent
neque nubentur. sed erunt
sicut angeli dei. Et item
alia scriptura dicit. Mensu-
ram hominis que est an-
geli. Nonenarius enim
angelis assignatur propter ter-
ordinum differentias et
distinctiones. Denique propter
ea horum numerorum misteriis
homo reparatur ad fidem
et humanam naturam singuli
decentissime signant.
Binarius propter corpus et
animam. ternarius propter tres
potencias racionabilita-
tem qua discernit bonum
et malum irascibilitatem
qua invehitur contra malum
concupiscibilitatem qua
diligit bonum. Quaternarius
propter quatuor complexio-
nes vel elementa iiii.or
unde corpus subsistit. li-
quet igitur ex hiis que dicta
sunt qualiter cetus ange-
licus relationi misteriis

splenduerit ad gloriam quibus
mundus exercerit ad formam
qualiter exul homo primo
reparetur ad gloriam. qua-
liter item sublimetur ange-
lorum ad magnificenciam
Simile sacramentum. caute
et diligens speculator
agnoscet cum operam
impenderit et dederit
animum latentes querere cau-
sas. Nos porro quia primam
clausulam de signis numerorum
et secundam de proprietatibus
explevimus respiremus
modicum ut ad terciam clau-
sulam de significationibus
numerorum paracius properemus
auidiusque Cur eosdem
Tercia. numeros abraham
expleui deus pro-
et dicti me peni posuit
tuerat sacerrime spe- xvi
culacionis oblitum cuius
non est oblitus patriarcha
gradiens advertens ad-
verti posse deum a subver-
tendo petere tacitur non
procurandis sceleris
ignominiosi passionibus.
Si inventi fuerint in quod
l. iusti. unde per decem propter
l. iustos. Deinde gradatim
ad inferiora descendens

subiat post· l· xlv et p9
illos xl postea xxx inde
xx nouissime x Vir a
probatus adeo et plenus
deo no preteremidi ratioz
considerationez misterij·
hos presertim elegit numeros
in saluadas vrbes salua
tion no dignas nisi qr
ut maximus theologus
quicqz teste iosepho pm9
in egypto arismeticam e
docuit· intellexit p alti
tudines relationum ad esse
et prodesse cultoribus iu
sticie diuine ppiciationis
protectionem et grām· deniqz
fauoz celestis oratuli ppt
l· iustos et eo mi9 usqz
ad decem famuli supplicis
inuentum· declinatus i numis
iustis· indulgentia pollicitus
est et tutelam Sui9 miste
rij signaculum psalmi eqz
qui sedm eosdem numerus dis
ponunt· muniunt· muniunt
em singuli puniam superne
miserationis uirtutisqz diue
subsidia uotis suffragari
trigenarii insinuaut Qui
quagesimus em incipit
a spe miserationis xl9 v9
refugium repromittit et
virtutem dat xl· beati
tudo et liberatio principum
Sub xxx protectio et
ereptio pmittit xx9 le
titiam immit et exulta
tionem x9 cont· omes impetus
et insidias fraudum con
fidentiam pdicat diue con
solationis Sed iam subi
cienda est distinctio rela
tionum pmissis i numis qui
quagesima continet xl v9
et insup nona ptem illi9
Nonices em v· xl v sunt
Quadragesima includit
xl et insup octaua pte
illius ·i· quinarius Octies
em quqz quadragesima se
Et ee epogdous qui tonus
habetur in musicis Sed
a xl xxx tenet· et insup
tercia pars illius ·i· x De
narius tertio ductus ad
tricesima consurgit Et ee
diatesseron sive epitri
ta habitudo Trigesima
vero concludit xx et
insup eius altera parte
·i· x· Denarius em media
sive altera pars est ad
xx Et ee diapente ·i· en
iola habitudo sive ses
quipla Boetius ut plato
maximus phoz quatuor
anime in tymeo ad umbras

tercia partem sextuplam
sedem i ternarium sextupli
quod non est aliud quam ses
quaternum dicat esse bina
vi viginti sane bis conti
net x et ecce diapason etc.
Ubi etiam Ratio dif
speculari . ferentie .
dum presbyteros . porcionum
minores duobus tantum ad xviii
minime distare numeros hec
est tres primos quinario
et duplici eius tres alios
secundum arismetrice me
dietatis proporcionem Nec
vacat quod patriarcha theo
logus per v. et x. graduum
a primo pervenit ad ultimum
Ubi non vacant partes vii.
nec non et viii si non va
cant eius numeri cantica
graduum. si non vacant
gradus totidem templi
salomonis et sub numero si
mili distincta ab apostolo.
eminencia caritatis. Ca
ritas inquit paciens est.
benigna est. non emulatur.
non inflatur. non agit per
peram. non est ambiciosa.
non querit que sua sunt.
non irritatur. non cogitat
malum. non gaudet super
iniquitate. congaudet autem

veritati Omnia suffert
omnia credit omnia sperat
omnia sustinet Quo dum
nissimo numero quod caritas
distinguitur. pulcherrime
per x. v. gradus facta est
supplicatio remissionis.
quia caritas cooperit multi
tudinem peccatorum. et remit
tuntur ei illi peccata multa
quia dilexit multum Et sicut
est ratio cur per numerum hic
descensus ordinetur. sic est
sacramentum cur a l. suppli
catio talis incipiatur.
et cur currat per centum
Quod hic etiam aliqua
tenus vestigabimus ut
nostro conatu maiores cete
ros vires sustitemus primo
et incitemus etc. Quibus
Sti et cur quinquage
gura illo simus numerus
tu l. numerus est quo propter
iustitia virginei numeri xviii
multiplicatio ad unitate -
monadis sacramento sig
nificat et in quibus deci
duus flos multivage iu
ventutis marces et cadit
honoradi genitatis in se
mind estusque nature fra
glantis suaviter flante
virtutum temperie conflau
sit algescit Deinque ut

noverit sensibus etiam moru non solum amice appiae virginei nunc sacramentum suscipe Theologum sum qui disciplinam erudiens hortare inquit senes ut sobrii sint quantum ad usus rerum honesti quantum ad speciem habitus pudici quantum ad continentiam carnis prudentes in discussione rerum sani in fide ne alia vel aliter credant sani etiam in dilectione proximorum et invisibilium sani etiam in patientia ut attendat qua modica pro quam magnis sustineant et ut ad perseverantiam cuncta deducat Ex quibus septenarius multiplicati ductus ex tertio et nonarii divinitatem conectus sunt de quo nobis est sermo colligit inim [illegible] Ex quibus

Proinde et tur quaputi xlv ex quadragesimus nonenario et quinquagenario consurgit sic xix ex quidam institutoribus qui secundum rationem talium morum distinguit nominatus Item nominandus theologus ad eius illi subvehit salvandus quisque misterium Sermone eius faciens ad quosdam sicut [illegible] in omnibus habundatis fide quod quod ad vitam credendi sermone quod ad gratiam predicandi scientia quod ad subtilitatem intelligendi sollicitudine bone scilicet conversationis insuper et caritate i. de hiis omnibus eminet efficatia geminae dilectionis Alias quam ad disciplinam Tu autem inquit assecutus es meam doctrinam quantum ad materiam de qua habetur et quantum ad modum locutionis quo profertur institutorum quantum ad vitam et mores propositum quantum ad fundamentum intentionis fide de hiis que sunt ad salutem longanimitatem in perseverantia bonorum dilectionem in affectu eorum patientiam ad dura persecutiones in compulsionibus in singulis locorum passiones in doloribus et tormentis prescriptum itaque quinarium sub scripto novenario si ducimus ducimur ad xlv magnum quidem sufficientem saluti sed minorem Ex quibus et tur quadragesimus

Capitulum vicesimum

Similiter etiam uti xpl
exocties v produt-
sit ex quadam conuersacione
que multiplicacionem con
tinet huic saluatoris
promouetur quisque suf
fugiu. Octonarius enim
7 ex eo q albz est pleni
tudinis et soliditatis sig
nificacionem habet. Quina
rius institucionis sancte
gna discipulo inculcans
doctor veritatis et fidei.
inuenilia inquid deside
ria fuge. quod lascuiam
ocultam et secretam. secta
re iusticia. quod ad omnem
maturitatem habitu et vir
tutem fidem quantum ad eum
caritate in desiderio cele
stiu. pacem in fraterne ca
ritatis concordia. Soli
ditate igitur ac plenitudine
huius sancte institucionis
hic id dicimus octies v.
ducte et sub xpl. nostre
protectionis ad graciam ve
nire et inuenire salutem
Nerinon. Que sit
Nsub trigin sigsitacio
ta qui opquinques ca xxi
sex generatur venit ad
indulgenciam. sicilicet nos et
operacionem damus. habere mo
res ordinatos. secundum sig
naturam composicionis istius
Quinarius enim sensus e
v sensuum et ideo corporalis
actionis et exercitacionis
indicium. Senarius forma
est creature racionalis quod
aut ille bis claudit tria
rii sit illa trinitatem dominus
scilicet ymagine et similitudine
illa diligendo eum ac in
telligendo. Ad hanc formam
sic corporalis exercitacio intu
te regitur. interiori si co
pula spiritualis amborum
concordie manet xxx co
surgit. sub quo compatitur
salus et gracia reparatur et
Vigenti quod Quid vi
nio e in genti sig
nnnnis abeuns misitet xxii
dem collacione salutis.
si significaciones parcium
spectemus illius. Nam
quatuor duo et tria summam
statuunt eius. Quatuarius
est sanctitas exterior.
uti apostolus discipulum instru
ens ait. Teipsum prebe
exemplum bonorum operum
quantum ad ea que religio
pietatis obseruat in doc
trina. quantum ad ea que
sermo conditus edificacion

loquitur integritate. quantum ad corporis virginitatem. integritate. quantum ad specie habitus et constantie firmitatem. Quinarius sanctitas est interior de qua sanctos sanctus erudiens apostolus dicens inquit Dirigat corda vestra in caritate dei .i. ut ad ymaginem divine dilectionis vestra quidem ordinetur. et paciencia christi ut ad illius informetur et vestra. Ternarius simul est autem pro triplici potencia. Tali modo sub x precepto promittitur. cum iusticia interiori et exteriori anima sanctificatur. Quid denarius

Tandem et tamen ultimus sequitur denarius christum datiuus et ipse salutis qui ex eo quod finis est numerorum. significat omnium bonorum fine legis ad iusticiam omni credenti qui credit et confirmatur in eum in eo saluatur. qui non credit iam iudicatus est. Ob hinc modi causam usque ad denarium. spes et promissio salutis. attinet hoc nec illud Sit a .k. usque ad .x. propiciatio copiosa. Numa aput dominum misericordia et copiosa aput eum redemptio

1

Certe tanti est quod preterierim si perdimma quecumque diuinior tiransitat ipsa ratio et relatio numerorum Tetigimus ex parte grande misterium quod super est et maius est viribus meis distinctiendum promittimus Hic igitur sub angustia sermonis et sensus sufficienter productis ad lucem torpentem calamum. ad gloriam perpolitam dictaminis moderemur. ut viribus exhaustis parumper ex ocio restitutis acutiores in eis qui super sunt in memoriam etc. Explicit secunda clausula de proprietatibus numerorum. Incipit tercia clausula de significationibus numerorum Sub primo capitulo distinctiones iste continentur etcetera etc.

De tempore tractatus primum

Ordo dicendorum insinuatur etc. Capitulum ii^a

Octo modi describuntur quibus significaciones numerorum apperiuntur ca iii

Qualiter dentur significationes numerorum secundum paritatem etc. Capitulum iiii^u

Quid dentur secundum partes v

Quid in parte vna ca vi

Quid appositione ca vii

Quid progressione viii

Quid appellatione ix^m

¶ Quod secundum figuras ca. xm

¶ Et non accidentibus cap. xi

¶ Modus dicendarum significationum et finis tractatus describitur. Capitulum xii

¶ Sub secundo capitulo continentur septem significationes unitatis cum distinctionibus.

Quot significationes unitatis etiam i

¶ Quare unitas deitatem significet et quod nulli alie nature conveniat ca. ii

¶ Quod sine unitate nulla naturarum subsistit. iii

¶ De proportione naturarum et numerorum secundum alteritatem et multiplicationem iiii

¶ Quomodo scripturarum probetur auctoritate deitatem esse unitatem v

¶ Qua ratione divinitatis contemplationem ascribitur vi

¶ Quare fidei unitas adaptetur vii ¶ Quod aliter dicatur unus dux et aliter una

¶ Cur unitas viii fides ecclesie compareretur ix

¶ Quare unitas gloriam future beatitudinis significet xm

¶ Cur tercio unitas exprimat

¶ Qua ratione utrum xi numeris unitas silet xii

Incipit tractatus de significationibus unita-tis ¶ Capitulum de tempore tractatus etc.

Ediversis diversa me dum multumque versantem acrime defatigat et urit inventus tue mordacis quia interceptus non quod volo bonum hoc ago sed quod odi malum sustineo. Bis perlustra duo triennio iam sub habitu monastice conversationis exacto cum ante habitum bis fere ternos voluerem annos suspiro sine quiete. ocium et quiete et nequeo consolari quia neutrum est. Quod si adesset certe eius incursus et inequalitates pari animo sustinerem hoc per quod ad veritatis indagine acrior modestior in disciplinę censura manerem. Nunc quia unum et alterum fugiunt disciplina tepet sensus ebet. dictio stutet. et in hiis omnibus tedet animam meam vite mee. Torqueor et non affecto quod per manibus est

p[er]manib[us] q[uo]d affectu Ver
tor et subuertor in silitudi[n]e[m]
a[m]nis qui patulo fluv[i]e
ca[m]pi uentoru[m] ore p[er]flatus
decurrentis aluei precipi
tes lapsus dimittit et
amittit et aut contract[us]
lateribus fluctuu[m] spume
is globis turgidus tollit[ur]
in sublime aut lamben
tib[us] et labentib[us] vndis
euadit et uadit extra na
tiuv limitis bibulas are
nas Sic ago ego ymmo
sic agor Tumultus iste cu
mulus est in sepultura
tedijs est uita sine studio
et intellectu uita indig
niro et fere insensatis
coguata pecudib[us] Multa
e[st] differentia multu[m] differen
tior uoluptatu[m] Ego ociari
delitiari quida[m] ociu[m] exiciu[m]
existimat Cure mee sus
pirat ociu[m] ociu[m] quoru[n]da[m]
uertitur in curas Sic est
terne maxi[m]e diebus istis
quib[us] stantor[um] electa in
uentus et iuuida bello no
bilitas proteru[m] amitta
signaculo crucis multos
agreditur expugnare
et terras marine barbarie
tolle[re] de loco suo et gente

Rex ipse clarissim[us] lod
wicus annos anno u
tute suspirans etate vem
fortiore animis ausub
magni uiri puer agre
ditur In eadem expedi
cione cu[m] manu grauj
magnificus quoq[ue] rex
romanor[um] conradus
accingit[ur] Assistat eis
p[ro]picia deitas nos ipa
p[ro]picitate sacerrimas sig
ficationes minor[um] maxi
mu[m] speculationis archa
nu[m] sun[t] p[ro] maiestate qua
decet vel p[ro] tempore quo
licet uitam[us] disquirere
paucie disquisitas Solu
aut laudabiles cur no[n]
alias racio est illa q[uia]
diuinis in l[itte]ris no[n] inue
nim[us] alias ad p[ro]petate[m]
sites ipa talitatis inue
stigetur Ex quada[m] medio
cri co[n]sideracione uisu[m] est
aliq[ui]b[us] minor[um] in co[n]trariu[m]
ducendos accepcio[n]e ex cir
stan[tia] et condicione reru[m] ut
binarius uisus est inde
abilis tu[m] quia diuisionis
autor tu[m] q[uia] q[uia]si in mundo
Quasi diuisionis autor
qui[a] recedit ab vnitate et
ta[m]q[uam] mutationis p[ri]nceps
ingreditur Quod utiq[ue]
s[ecundu]m aliqua[m] accepcione[m]

verum est. non enim mixta omnes sed non ex hoc illud verum. Quasi in nudus. quin co mixtionem carnis et sanguinis existimatur. associandus inde quod primus ipse coniunctus et prima invisibilitas in eo sedes sit. Quod quamvis assertioni consentaneum sit non tamen ad eam familiariter approbationem. Monstrare igitur oportet quid aliud videatur et cur. Hoc autem in promptu est. Considerandi enim qualiter dualitas recedat a monade utrum divisione vitiosa. ut voluntas cum dividitur a bono fit mala. divisione utique mala amirabili designatione. differentiis substantie. sicut ea que sunt forme vel potentie aliorum inveniuntur. Hac tamen recede. illa non. Quod et de singulis ceterorum enuntiare contingit eque cogenter. Nam nec binarius unitas est nec singuli reliquorum. Nulla plane ratio. cur dualitas ab unitate divisa sit. cogentior est ista. si tamen et ista cogens. Non cogens autem inde videtur. quod adversum est quod re vera contingere. incontingens in hunc modum. Si enim dualitas divisa est et recedit a monade. quia non est ipsa unitas quoque recedit et dividitur ad dualitate quia non ipsa est ipsa. Quod labefactat tamen eminentia rei quoniam in singulis numerorum est ipsa tum auctoritatis diffinitio hec. Numerus est unitatum collectio vel quantitatis acervus ex unitatibus profusus. Aliter tamen unitas est in se aliter in numeris. In eis ut multiplicatur. in se ut simpliciter. In se sine numero. in se ipso in eis. Adhuc etiam non est cogens ratio. aliquid dividi ab alio si non est illud. Haut enim urgemur separare splendorem ab igne aut rationem ab anima. quamvis ille non sit ignis. nec anima hec. Si quis autem haut rationem esse cogentem fatetur urgetur fateri singulos numerorum significativos divisionis quia singuli ab unitate divisi sunt si binarius euismodi est quia huiusmodi est. Quo concesso sequitur. divisionis magis haberi significativos divisos. minus aut minus. Quae sublimior et altior questio voluit. Ad hoc cur binario deputetur soli quod ceterorum est. non enim

solius · ymo qd magis uidetur
ceterorum esse eius minus Sed
etsi respondet eius solius
ideo esse quia primum ingenue
refutatur tamquam quasi in
ductiue tamen quasi conditiue
Quasi inductiue ex simili tu
dine consequentium sic Si ter
tonarius non est solus so
lidus quia primus · nec
unus solus perfectus quia primus
Sequitur ut nec ipse solus
dicendus sit diuisionis sig
nificatiuus quasi primus ·
Quasi contradictiue ex
contrarietate rationis in hunc
modum Si binarius magis
et ex toto monadi appropriat ·
aut quia ante ipsum uel
cum ipso simul uicitus et ideo
magis et item quia non pot
maximus inde ex toto contin
gentis appropriationem ad id quod
quid est illud quod unita
ti insinuatur insinuat re
motione aut minus contin
gentem Tantum utique ha
bendus est minus diuisio
nis demonstratiuus in quan
tum minus diuisus et hoc
amplius appropriationis
indicatiuus quo propinquius
est amplius Amplius si
utrumque pariter recipitur · ut
discessio potius appeteretur
ei · quia primus discedit a
appropriatio potius quia primus
appropriat · alia quoque duo
pariter recipient · ut minus
sit eius quam reliquorum
significatiua diuisionis ·
et magis appropriationis
quam reliquorum illud quia
minus recedit quam ceteri ·
hoc quam magis quam ceteri
appropriant Ex quibus eliciatur ·
nec ei soli deputandam di
uisionis formam quam etiam
ceteris nec ei potius quam
minus Amplius autem si
etiam hoc dederimus ut ei
soli uel potius nec sit
tamen necesse erit · uitiose ·
discessionis · discessione
eius portare simulacrum
Nam si consonantia similitu
dinis et aduersitas proprie
tatum proportionaliter in dandis
est obseruanda significa
tionibus obseruanda
est autem utique dualitas
discessionis eius cuius
eius est · non eius cuius
non est eius · concordem pro
portionaliter putabit y
maginem Eius autem na
lis est et inde irreprehen
sibilis Sequorum procul
dubio collatione colligitur
discessionem eius uituperan
de recessionis dissonantem
haberi formam Sed neque

coniunctionum eius et inclio
nis inmunde captatiuam
esse similitudine ex hac ipsa
incoordinatione comprehendo
Primus utique coniunctus
ipse videtur. sed non solum
quia et reliqui. ymo incelsius
reliqui. Quare et ipsum et
reliquos tum ex cau[s]tatum re
rum tum ex aliquo respectu
ad significationem indecibilium
videri respice hoc liberali
ns confitemur quia ingeniu
anemine. Ut per hoc
quod dictum est a ceteribus
dualitate principum diuisi
onis et inmunditie. aliud
omnino intelligendum est. et
non vacat. qualiter autem differen
dum mit quia non vacat non
enim singula ubique distinc
enda sunt. tum ut pertinencia
sibi exponantur in locis. tum
ne agminem dictorum lector oppres
sus comodius ducatur
ad cetera suspensus semper
ad ea. que sibi alibi oppo
nenda promittuntur quem
sepe multumque commoneo.
ne in vim suggillacionum
assurgat. si quid notanti
brevitate succinctum. si quid
amplius. si quid obscurius.
si quid sepultum silentio
si quid elapsum memorie
Preter hec si quid diuersis
modis. si quid quibusdam totis.

sui capituli partibus non
respondeat indebitum dicere.
Quo novissime positum
auctoritatis est satis canonis
et ea fiducia a ceteris tum sup
tum scriptoribus. Quare ante po
suimus si contingunt tum ex pro
funditate rei tum industria
aliquorum et inc[ur]ia tractatoris
eueniunt. Si non eueniunt et
videntur euenire cecitas est
lectoris. Utrum autem eueniat
an videantur soli Deo atten
tioni singulorum perspicuum. sed
perspicatum soli. Sed iam
descendamus mare in nauibus
facturi operationem multam
in aquis multis etc. Ordo
Multi dicendorum insinuatur. Ca^m 2^m
Multi fariam multis
que modis differre me
nolentem de sacramentis maiorum
qui diuinis intexti repperiuntur
eloquiis sobriis auribus.
audire. et obviis manibus
excipere debet qui tali insi
tuacione proficere cupit et
valet. Beneficium debet
semper reportare gratum ma
xime cum affluenter impe
ditur et gratis. Cum vos
beatus ingenio sibi ipsi
sufficit nec me dampnare
liberalitate. qui rogatibus
rogantibus aliorum deserui
re desidero. nec ceteris det

illude qui veritat inq̄sicio
ne et inuencione letant.
Attendat pocius qua sunt
tu nec dum p̄ma labra
p̄mis element infixerat.
et quia nemo ad tante eru
dicionis summam studio in
genio ne p̄uehit. ut in
multis nequeat doceri. ut mi
nus sapiens dico animus
sapientibus Nec dum veritas
tota patuit omnibus Hm9
igitur rei p̄quirende qua
mus grandi rapit audita
te cum qr res tanta clario
ribus eget ingenijs. mallez
hic doceri quam docē. paratus
docentez multis honorifice
cie attollē tytulis Si lau
dis suspirat benedicens
benedicam eum. omni tempoē
s. l. e. i. o. m. Si pociora
petit et quod non est mei
iuris exposcit iuste meum
testarem appello recte iu
dicate vos qui sedetis por
tis capita p̄plor Ex regule
quippe p̄hibeor autoritate
irregulait aliquid habere
vel prebē At p̄ hoc nec mu
renulas aureas faciam ei
vermiculatas argento. nec
constituam eum dum domus
mee et p. o. p. m. qr semel
reliqui omnia. et sic sum
quasi nichil habens Ha
bundet in sensu suo. ego

quia semel cepi cogita
bo ut paruulus. et quātum
michi mittitur necessitates
rem diuinam diminus ef
ferre conabar exemplis
Commouebo impedimenta
fastidium. et negocium. Ne
mo qd respuit assequitur.
nemo ad alia respiciens
feliciter florebit ingenij
Docebo ergo quot modis
significationes der2 mior2
Deinde ante latis p̄titu
lacionibus cuiusqz mi sa
cramenta subiciam. subicies
autoritatez et racionem
Autoritate enim creditur
veritas. sed racione cognoscitur
Rnos auctoritas vocat
ad verum racio confirmat
ad verum et Octo modi

Sig desscribunt. sigfi
Significa cationes mior2
ciones mior2. apperiunt
dantur sedm paritatez.
sedm partes. secundum par
tem. apposicione a progres
sione. ab appellacione. a
signis a continentijs Op
time faciemus rem in qua
et maiore utilitate. qua
labore faciemus. si vinustius 7
qz significacionis genus
proprijs declarauerimus
exemplis et Qualit
dent. sigficationes mior2

Qdom scdm paritate
res nuis et capt in
numeri cognuit rebus
datur significatio scdm
paritatem qm sit nuis
secundu se totu significat
uti cu dicim binariu
exprime natura humana
pter duas eius partes.
corpus et aiam et terna
riu anime conuenire pt
eius potecias tres. et q
tuariu corpori pt qua
tuor eius complexioes
et qnariu sensualitati
pt quq sensus corpois
et senariu opibus pt
sex spes operu. que
a deo mundi opibz obum
brant. et vij exprimere
plenitudine gre pt vij
dona spus sti et octona
riu felicitate beatitudis
pt octo merita btitudi
nis et nonenariu le
giones celestiu pt no
ne ordines angeloru.
et denariu pt sticaz
Secudo Quo dicitur
partes. scdm partes
ordinat. significa iiij
cio nui. cu significatio
partiu redundat in totu
hoc est cu ad minus du
as eius ptes ponimus
et exponim scdm illaz
significatoem totius ex
genus si dicam denariu
pfectiom uite spualis ad
umbrari qma constat ex
binario cu dicim bis quq
et binarius anime pter
ymagine et silitudinem
quinarius corpori pt quq
sensus aptatur Sicut g
decem ex duobus et uii
texiunt. sit vite pfectio spi
ritualis ex legitima et
illegitima corporis et
anime coniunctione perfia
Qdom aut Quomo
secudu unadeo apte
solam pte totius vna v
nam totu cosideram Apte
sola significatoem ponim
ut si dixerim p xl viiij
significatoem gre significat
pt vna solam ptem eius
Septenariu a quo generat
cu dicim septies septem
qd est quadraginta noue
et cu dicim nouenariu
uirtutis gere sacramentum
pt vna solam ptem eius.
ternariu a quo procedit
cu dicim ter terni Ter
narius em typicus est
uirtutis. pter tres eius
spes. fidem spem carita
tem vel bonitatem. disti
plina et scientiam Quo.
Appositoem apoitone vj
minor dicim signi

cationes tu considerans utrum
a summa discedant an ter
minentur in ea an vero cir
tra remaneat ut tu dicit
xi et xxi et xxxi et ce
teros transgressionem vel
perfectionem hac ratione simi
tudinis exprime quia transcen
summas sit et qui prohibi
ta facit transgreditur et qui
et qui etiam non iussa facit
supergreditur et dicitur utrumque
transiliens Esse intestinum
transgressionis est esse ce
liborum supergressionis Quo
ne aut minore plenitu
dinis et mensure satiuncta
suscipiunt quia nec cetera con
sistunt Unde est illud pul
cherrimum elogium Est utrique
medium vitiorum utrumque
redactum utrumque dicit quia
nimis et minus uitium est
sed ne quid nimis et minus
uirtus est Unde illud
Est modus in rebus sunt
certi denique fines quos
ultra citraque nequit consi
stere rectum Qui citra summas
numeri remanent significat
aliquos aliquantum a perfectio
ne minus habentes Qui
intra sunt summis perfect
tioni propinquantes remoti
remotos et Quomodo

Progressio per progressionem
Pro sio quoque dat vii
mus significationem cum
a quibus minus aliquis
mus oriatur aspicimus
et per illos illum commedat
Ut cum dicimus eo ipso
commedari octonarium quod
ab imparibus oritur ter
nario quinario et sedeci
eo ipso esse predicabile
quod ex quadrato minus i
quaternario nascitur cum
dicimus quater iiii or et
xxx maxime predica
bilem ex xxx quod ex
solis paribus primi ordinis
oritur cum duo et iiii or
et vi et viii et x copu
laveris Similiter in similibus

Ab Nono ab appellatio
Appellatione viii
ne eandem significationes
damus cum secundum cog
nominationes numerorum sig
nificationes capimus eorum
hanc autem doctrina aperimus
ubi cubos quadratos lon
gilateros diminutos suf
ficientes habundantes
pares impares et huius
generis descripsimus et

Figuratis Nono secundum
Similiter i figuris ix

notulas que exprimunt a
digitis necessarias dicimus
significationibus aperiende
uti simplus beatum Jeronimum
in testibus ad hibentes do
cuimus. et sicut quasdam
significationes figurarum
introductoria brevitate
diligenter aperiuimus. Secundo
Quoniam arithmetice x^m
Quoniam sunt impo
nimus nunc significatio
nes ad hoc ipsum quod nunc
continet minus aut nume
ptem ad aliquid exquisi
ta similitudine misterium
subtiliter intorquemus.
Uti dicimus senarium ex eo
probabiliter [illegible] adum
brare. quia ut ille claudit
bis ternarium. sic illa bis
trinitatem domini in ymagine
scilicet et similitudine. Nam in
ymagine totam continet
trinitatem. et in similitudine
similiter totam. Et sicut
dicimus ex eo novenarium
angelicam senarium huma
nam significare naturam
quia uti ille maior est
senario altera parte
senarii. sic angelicus
spiritus maior est nobis
altera parte nostri i. corpo
rea natura. Nam secundum
animam id sumus inse

nores eis sed pares eis
in quo similes deo tu eis.
hys itaque bis quatuor
modis aperimus minorum
significationes fortasis et
pluribus. sed istis maxime.
scilicet aut secundum pari
tatem. et partes et parte
Uide Modus dicendorum
et nos significationi
minorum que tradi et finis trac
tui sunt misteria tatis de
hys talibus modis scribere
secundum exempla scrip [illegible]
turarum investigantes se
cundum paritatem omnes
modos ab unitate usque ad
denarium prosequimur. Ce
terorum significationes pate
bunt ex istorum. quoniam isti prin
cipia sunt ceterorum et radices
Omnino cuiusuis numeri signi
ficatio non preteribit partium
eius significationibus ante
precognitis Et quibus sub
divisionibus expeditis rerum
significationibus expediende
diligentiore operam impe
demus. Modo quia uni
tas omnium minorum primatum
culminis et originis tenet
principium eam penitus nume
dicionibus attollamus eu
logio numero celebremus au
spicys etc. Quomodo

significatur deitas vnitas con tineat capit viii. dispctio

Querit quo unitas propria significatione deita tis gerit totem plationis gerit fidei significat etiam significat beatitudinem significat ti morem significat virtutum omniumque significatio nis ratio tali ratione de clarat: Quare vnitas

Vnitas deitate significat tatem et quod ulli deitatis portae alie nature misterium ratio. concinnat concinnat et dicit quod clarius vnitas omnium maiorum princi pium est et ante omnes et super omnes est. et quia effectrix aliorum est. ipsa vero infecta est Et quia omnes numeri resoluuntur in ea ipsa vero redigitur in nullum Et quia nullus numerus est sine et sine omni numero est ipsa Tali inquisitione premissa infert ratio solida simili bus comparatus et clamat quod vnitas deitas est. quippe deitas omnium rerum principium est et ante omnia et super omnia est Et effec trix omnium est. quia omnes natura et omne domi

nature ab ipsa est ipsa vero infecta est. quia quod facit omnia. ipsum factum non est. Omnia quoque soluuntur et reuertuntur in ea. quia in ipso viuunt omnia mouentur et sunt. Verbo domini celi firmati sunt etc. Ipsa vero non soluitur. quia simplex est quia indiuisibilis et inaugmentabilis et inmutabilis est Nichil enim sine ipsa sine beneficio eius. nichil extra pote ciam. nichil preter vo luntatem et dispositionem eius Ipsa tamen est sine omnibus et hoc totum est ex ipsa et in ipsa quod non est predicabile de ulla omni creatura Creatura enim nulla est vnitas quam facta est maiorum insta. qui non sunt vnitas Quia enim in vno et per vnum erat futurum multiplex non vnum. erat futurum Multiplex autem vel partibus et to to vel essencia et forma Nam creatura rationalis spiritus humanus et angelicus aliud efficiuntur in essencia quod sunt. et aliud in forma qua iusti et beati sunt. Non enim est eis vnum esse et

beatos esse. sed aliud hoc.
quia illud. et differens
multum ponnem modum.
Corporalis autem creatu
ra partibus dissipatur.
quia composita est et loco
quam pars queque in loco.
et secundum loci. disposita est
Ergo vera simplex et uni
tas deitas est cui esse et
habere idem est. per quam
accipit omnis multiplici
tas id quod est. ut scilicet
multiplex sit et non unum.
et si est unum unum multi
plex non simplex unum.
Nam Quod sine uni
comitate nulla na
in partium que. turarum sub
multiplicitate. sistit in
plurimum viget ut ex co
cordia multarum oriatur
multiformi unum. Quamvis
enim multe sint iustis. qua
nis enim nature diverse. quam
nis enim qualitate dissiles
conveniunt. tam singule
sibi. nec dissiliunt in repug
nantia ut ex diversis sub
stantie diverse sed dant se
deprecans societatis communita
tes invicem quod singularum
est ut essentia una for
metur ex singulis. Cor
poris humani super huma
nam. Si consideres ra

cionem mirabilem ex multis
et diversis. et dissimilibus
unam exire temperiem sine
in ornamento compositionis.
ubi paret amicabile fedus.
et iam in ipsa diversitate par
cium sine in potencia com
plexionum quarum virtute mi
stratur vita nature. mo
tus sensibus partibus
partibus incrementum Na
tura quoque invisibilis be
atissima unitalatur. uni
tate et sine in partibus
quas habet nullas. nec tamen
partium multiplicibus virtu
tibus. potentiis quibus vel per
ficienda subvehitur vel
iam perfecta beatur. Nempe
ipse potencie in unum affec
tum. proprietatumque omnium ac
summi boni perfruicione di
rectanee mutuo federantur
mutuo ne federe dirigunt.
ut hinc nexus proporcione
concordi. quedam forma
luculenta imaginis et fi
gure celestis irradiet que
est una eternitas. veritatis
beatitudinis quasi vita Ad
totum est. qui et si habeant
varias proprietates. et par
tes non easdem in unam
coeunt consonancie simili
tudine et in unius perfec
tionis federe catenantur

H D. De ppo͛acone nãr et
Abet ceca mũor et sc͛dm
tita omnib. alteratã et
alterari habet. mltiplicãte
qualitate. transiacone in ẽ
cremento Qualitate ut
aiu͛ forma por et color u͛
titur aut uertibilis est in
colorem aliũ. formaq; dis
similez Transiacone ut
in semine gram quos trau
sit in herbam et in iuuce
que mutat in ligni corti
tem et folia In cremento
uti in omnibus que cursu
naturali usq; ad prescripte
sibi magnitudinis incre
mentu. assurgut Sic nã
spualis uirtut ad iectioe
sit melior. celsior in creme
to sapiẽcie instar uiuorz q
omes psaltus alteritat
subuehiunt et multiplica
ti in seriez maiorz sumcz
contendunt Omnis enim
mis cotimuo sit alter et
maior. siue eu pse siue p
aliũ siue alium multipli
ces peruenit Quod supp
Ergo tiorz pbetur
cu omnis auctoritate
creatura aut ex d͛titãte eẽ
dissimilibz condita unitate
sit. aut dissimilit sit q̃ ro
condita sit colligitur eam
esse nõ unitatem que con

diacionis mutacionis ne pa
titur diuersitatem Auctori
tas aut occurrit et diffinit
qma deus unitas est.
Sic enim isrl docetur cu
dicit sit Audi isrl. Dns
deus tuus deus unus ẽ
Dns in quo est ptas im
perij. Deus in quo est
altitudo consilij Tuus
in quo liberalitas bene
ficij Dns cui familiari
Deus que ueneraris. tu
us aquo sanctificaris
unus est. simplex est.
immutabilis est. insim
bilis est. idem semp est
Habet omez potestaz
hz omez sapienciaz. habet
omez gram. qui creauit
te. qui uocauit te. qui
sanctificauit te. Dns ds
tuus. pater et filius. et
spus sanctus Pater
ad dnm. filius ad deu.
spus sanctus ad tuu.
Xpm quoq; uerbu suam
ac pris in unes unitate
Ego inquit et pater unu
sumus. ubi spus nõ exci
pit qma procedit ab eis
qui sunt unu ppt qđ unu
est cu eis. qui sunt unu
Quid est enim et qo
unu. si spus eius nõ
est cu eo unu Deitas

igitur una est et deus unus est et verbum cum patre unum est et spiritus unus est et hoc totum unio et trinitas ac solum unum est Non est hoc aliud nisi unum non est aliud nisi hoc unum. Quare

Ad scriptionem unitatis contribuitur templationi aliquid contem. Crebit? Unum placationi unitas vel unum sed efficientia non natura hoc est propter id quod sibi sistit Unum enim faciet non tamen unitas est vel unum unum facit quia iungit et unit spiritum cum spiritu cum voluntate voluntatem conditum cum conditore cum beante beatum et implet. quam pro nobis filius ad patrem interpellans effudit orationem dicens Pater ut sicut ego et tu unum sumus ita et isti unum sint in nobis Dicebat autem autem et intercedebat pro sanctis et electis Utriusque rei testimonia credibilia nimis habemus scilicet quod contemplatio et unitas est et unitrix est Dicat veritas ad martham Porro unum est necessarium Et quid sit illud exponit cum supponit Mariam optimam partem elegit que non auferetur

ab ea Qua parte sedere et audire Sit contemplatio in quiete qua prestat perceptionem [sessione] in eruditione qua parit. perceptionem audiendi sedere enim quiescere est audire intelligere Qui sedit non laborat neque sollicitatur qui audit eruditur et gaudet Scriptum est enim Auditui meo dabis gaudium et leticiam Neque solum contemplatio unitas est verum unitrix quia qui adheret domino unus spiritus est cum ipso Nam quod adhereat effectus sit contemplationis aut ipsa propter illud audemus et dicimus Michi autem adherere deo bonum est In natura porro contemplatio non est unum quia de diversis similibus et de similibus fit diverse et unus quidem sit pluribus aut contemplatur sit et singulis singulariter Talibus et similibus causis contemplationi ascribitur unitas etc. Quare fidei

Fides quoque unitas ad propterea unum. Quare unum et unitas quia de uno est et propter unum est De uno est quia qui crediderit a credentibus unus est Propter unum est quia quod expectat credentium fides

munitrix 7

vnu est. Sic dicim⁹ quia sic legim⁹. Multitudinis aut credentiu erat cor vnu et aia vna. Cor vnu i cogitatde simili. aia vna in affectione consili. vnu et de uno cogitabat quor erat cor vnu. vnu ppt vnu suspirabat. quoru erat aia. Nam qd cor ptinerat ad cogitacom. anima ad affectione scipture testant. De corde aut vitas exeut cogitacones. et queadmodu desiderat ceruus ad fontes aquar. i. d. a. m. a. te. deus. Dicat scius greg. Cor erat vnu ad cogitandu vnu. aia vna ad colendaz vna. Qua vnaz vna peti a dno hanc requira. rc. Ita qz quor erat cor vnu et aia vna vna erat et fides. qz p eam vniebant ad inuice corde credencu et uolutates et fiebant vnu p gram no autem p essenciaz. diffens enim e vnu esse p naram. et vnitati ad here p gram. Ubi sb stancie ppetas id dicitur qd est. Hic alteritas nec similitudie seqmr. et imitat. emulacone id qd no est. Quod totu sutu e merito fides vnu. et vna et vnitas quia ungit et vnit et quia de vnio est et ppt vnu est rc. Quod aliter dicat vnus

Deniqz vnus. dns et alt dns et vna fides. vna fides alit tame dns vn vn et aliter fides vna. vn⁹ dns est sedm omez accepcionem et veritate. sed aliud de fide pdicabim⁹. Non enim est vna fides mis. qz cuiqz sua fides est. mihi mea. tua tibi. illi sua. que mea est no est tua et econuerso. Si enim tu pdis tua. ego mea retineo. et si ego pdo meaz tu retines tua. Quod no contingeret si utiusqz nrm fides vna sedm nrm esset. Nam si fides non est aliud quid consensus vitatis ad ea que pdicantur sine ipa no senciatur sine nesciant. seqt. fidem meaz no esse tuaz et econuso neqz volutas mea tua quia me consenciente aliquid et vo

et uolente aliquid · potes
tu non consentire · potes
et nolle et consentis et
uis propter consensum · meum
et uolutate neque consent
neque uis · In omnibus tamen
credentibus una fides est
qualitate in quibusdam
una equalitate unio aut
nunquam est una · Deus por
ro unus est unio quia non
huic alius et illi alius
aut dissimilis · sed omnium
credencium unus est deus
secundum omnem unitatis ac
ceptionem et vitatis · Cur

Ecclesie unitas ecclesie
lentis est comparet̃ ·
colligẽ cur unitas · vẽ ·
signet ecclesiam · cum tunc di
ce subice debet exempla
Si fidei propter ea unitas ·
assignat̃ quia unum facit ·
ascribenda est et ei rei
qua una vel unum facit
Calor ascribitur soli quod
calefaciat · non soli quia ex
materie qua calefacit ·
Unde veluti necesse est
calere rem et habere
calorem qua sol calefacit ·
sic necesse est uniri re
et herere unitatem qua fi
des una unumque faciat

Multitudinis aut credenti
um erat cor unum et anima una
Multa corda et multe ani
me una et unum erant · non
multa et multe · Non
enim fuerat maius neque pri
erat oro · qua filius effu
debat dicens · Pater ut
sicut ego et tu unum sumus
ita et isti unum sint in nobis
Unde apostolus · Qui adheret
domino · unus spiritus est cum
eo · Iterum de ipso credeam
Omnes quidem currunt sed
unus accipit bravium · Ve
rum est unus accipit bra
vium · et falsum non est · multi
accipiunt bravium · Verum
est unus accipit bravium
quia angelus domini descendebat
de celo movebat aquam
et sanabat unus · Deus
enim in loco sancto suo qui
inhabitare facit unius
moris in domo habitare
facit et unius moris in celo
Falsum non est · multi ac
cipiunt bravium · quia multi
venient ab oriente et oc
cidente et recumbent cum ab
raham et ysaac et Iacob ·
in regno celorum · Vidit Io
hannes turbam magnam

qua dinumerare nemo pote
rat ex omnibus gentibus
tribubus et populis et lingu
is stantes ante thronum
in conspectu agni amicti
stolis albis et palme in
manibus eorum Et est ait
apostolus Deus omnia in omnibus
Non dixit in uno qui mul
tos excipiens sed in omnibus
etiam unum includens Unus
enim panis et unum corpus
multi sumus Denique una
est inquit columba mea
unitas electorum una est
perfecta mea multitudo
angelorum Et hec est colum
ba et hec est perfecta non
sunt etiam due sed una sic
urget quod loquitur Una
est matri sue electa geni
trici sue. Una est divinum sancti
ficatur. dum vero beatificatur
electa Utrumque porro i. quod
sanctificatur et quod eligitur
est idem ascribitur matri
gratie divine bonitatis. quia
deus operatur in nobis et
velle et perficere. et quos
iustificavit illos et glori
ficavit Sicut ergo imeso
divine dignationis effectus
gratuita liberalitate crede
tibus indulsit appellationem

individue trinitatis dicente
scriptura. ego dixi dii estis
et filii excelsi omnes. et
qui adheret deo unus
spiritus est cum ipso Sic eius
ecclesie sue possidere nomen
et rem etc. Quare uni

Glori tas gloriam su
a quoque tunc beatitu
dinis future et non de diversis sig
nature beatitudinis fiet.
Unitas est dicente X
David. priusquam limen vet'
seculo. Unam petii a domino
hanc requiram etc. Unde
hoc est testimonium veritatis
Hec est vita eterna ut
cognoscant te s. d. u. et
q. m. i. xpm Patrem por
ro et filium esse unum. filius
qui quod vidit hoc testatur.
Ego et pater unum sumus
Hic est quod non equaliter
in vinea laborantibus equa
merces. parque tribuitur. pre
mium. denarius unus Cuius
rotunditas bonitatis est
forma. cuius scriptura sa
pientie signum. cuius yma
go persone presidentis indiciu
Sic vita eterna eternitas
erit. sapientia erit et po
tentia erit et erit deus
omnia in omnibus quia

quia tria hec unum sunt. et
unum est tria hec. In forma
spiritus in scriptura filium.
in ymagine patris auctori
tatem accipio. Potest
etiam accipi in similitudine
filius. spiritus in scriptura.
pater in forma. filius enim
ymago est patris. et figura
substantie eius. Spiritus
loquitur veritatem. et hec
scias notis et scribit legem
in tabulis cordis carnalibus.
forma enim rotunditas
nimirum principio caret et
fine sicut pater a nullo
est quod neque de filio neque
de spiritu sancto dicitur. Cur
Timo timorem unitas
rem ex exprimat
primit unitas quia sicut
illa principium est numeri
sic ille sapientie. Ut vir
gula distorta incipit esse
recta. cum tortitudo eius
flectitur ad equalitatem
sic homo incipit sapere dum
incipit timere. quia dum
incipit timere desistit pec
care. Scriptum est enim. Ti
mor domini odit maliciam
et iterum. Qui timet nichil
negligit. Sepe quippe
incipit quis sibi et sue
utilitati providere incipit

et sibi consulere incipit qui
timere incipit. Sic testatur
sanctus cum mutasset vultum
suum coram abimelech. Time
te dominum omnes sancti eius
quoniam non est inopia timen
tibus eum. Et in laudibus
aggei et zacharie beatitu
dinem et fructum timentis
dominum demonstratur. Po
tens erit in terra semen
eius g. r. benedicetur.
Gloria et divitie etc. Qua
Unitas rritione intu
quia ex eo tu initys v
quod omnium numerorum principium nitas filiat
cipium est initium cogi xii
tationis bone aut volu
tatis bone. aut actionis
bone. aut etiam virtutis
insinuat. Quotiens per omnes
diversos scripture locos ubicumque
aliquid ab uno vel uni
tate denominari viderimus.
verbi gratia. domum unam. co
ronam unam. civitatem unam
vineam unam. columpnam
unam. virgam unam. colu
bam unam. cubitum unum.
denarium unum. palmum u
num. calamum unum. talentum
unum. lapidem unum. panem
unum. corpus unum et alia
eiusmodi. aut deitati aut
contemplationi aut fidei

aut ecclesie aut beatitudini
aut timori aut virtutum
inicijs deputare possimus
et debemus etc. Expliciunt
significationes unitatis

¶ Incipit tractatus de sa
cramentis dualitatis. Se
cundus prima distinctione
continet quinque signifi
cationes cum capitulis iste

Ordo dictorum et dicen
dorum Capitulum primum:

Equiuoca
susitapien
de dicatois
significan
tias trade
dualitate
exquirit In quibz ex q̄re
dis quid potissimu anob
qui lcor uir esse digna
bit expectare conueniat
non reor here cerca rem
paucis absolue. Polli
citi sum9 i capite libri di
uersitates collige sign
ficatoinu distinguere mo
dos trade causas inrep
tuia etia artis introduc
torie prebe institucoi
Hanc quid prebuim9 in
tribus subdiuisionibus
clausule pme et rursu
in scde tribus Modos ac
distinctiones generu ad
quorum unum vel vno
amplius oms multi
plicitas sigficatoinu ad
comodata uidet. His bini
Et tria clausule principio
distinximus. nec effusius
puto qua oportuerat.
nec breuius Sub qbus
quibz sigficatoinu gene
ribus cause quoqz intexid
tur ex parte Cumque si
que inmoz ex pmere ali
quid dixerimus aparitate
apte ut aliquibz ceterorum
no satisfaciem9 dubitaui
nisi vniuscuiusqz modi sua
causaz asignem9 Vbi utiqz
ro subiacienda erit et erit
ex ea palam faciend. scdm
ea que digessim9 circa porci
te significatoinis diffinito
dicat aparitate aparte aut
singulis reliquorum Artis
igit uia initialit descripta
est descripti modi et cause
cu eis apte Cunctu siquid
amplius sup est supplebi
ex dicendis Videtur eni
uideri euidencius cause
significatoinu ab exemplorum
supposicone Et ea quidē sua
vniciuqz significatoim fere
ubiqz supponemus Sub p
vnu quemqz mitn diuersita
tibus significatoinu breuit
pretitulatis Premittend
etia tres et eo amplius
sub cotinencia distinctionis
eiusdem sepe uno signifi
cationes anobis includi
Cum vero nu quas quib
in locis applicent signifi
cancias desinimus apusse
tu ne modus no sit opi
timu qma no est sui artis
quod sim est optatacionis
Iuncta cognicionis siunt
ab arte reliqid aquirit in
dustria Consideramus scz quod

studiosius attendenti· cu
ex nostre preceptionis
disciplina abierit instruc
tus· non erit laboriosu·
talia et alia ipse ipm com
pre· Hys itaque dictis· di
cendis appropriemus etc·
Altera proportio dua
litatis no litatis et opis
bis dies tercie· In prima
mete illuxit unitas secundi
dualitas altitudinis ·
sue initiauit sacramentu
et nomine· Hac die tertio
mo diuinissime genesis
factum est firmamentum
in medio aquarum ad diui
dendum aquas ab aquis
Ubi ea queda inueniunt
ex quibus coniciunt· ite alia
ea nominant· firmame
tu· et medietas et diuisio
quia quod factu fuit aliq
fuit et aliubi et propter aliquod
Opus conicit· in firmame
to· i medio locus· causa
in diuisione Nec illuc
nec ille· nec ista dualita
tis ymagine resiliunt·
Respondet forma exem
plari suo· Maiestas artis
cernit· in ope Si enim fir
mamentu a firmitate dicit

firmamentu· quicquid sibi co
heret et colligatur et ma
xime si ceteris largitur·
Hoc idem Hoc idem am
mirari est primitus a
pud dualitate in qua
primus inicium uiget et
coherentia· que ab illa si
militer dissipatur· in uni
uersum Omne inicium enim
dualitatis nec unius est nec
alicuius i uniuerso Rursus
quia locus medietatis atte
dat in ea no dubito du
bitare neminem Ex quo
diuisionis opus simul
innuit· quia medietas omnis
singulas extimatur· ex
equo diuidit et econuerso
quidque ex equo singula
diuidit extremorum medie
tas eorum est Veluti bi
narius· si singula ex
tremorum eius· i· mona
dez unitatis et ea ex equo
ea diuidit et medietas
est eorum Rursus omnis
diuisiua medietas con
cordem inueniente propor
tionis parat armoniam
Ut dualitas qua parte
sui excedit· citrabz ea
unitate excedit quia totu
firmamenti emulatur eodem
diuidens aquas ab aquis

superiores solum ipsum nec
inferius solum. nec super[us]
solum sed utroque participans
ad alias inferius. superius
ad istas Quare pulche
rimum est speculari cur
2 digna nimis sit opus
inter prima secundi. quod
et nomine et loco et cau
sa ymagine dualitatis
et concordie misterium
continuit etc. Racio ad
Obiecta ad literam cur
tamen tacita sit laus
eius inquirendum. eiusque operis
cur excellentissimus. cum ipse
theologus moyses et sacre
scriptor hystorie eius solius
laudem reliquerit non sub
iungens ut ad singula
reliquorum et vidit deus
quod esset bonum. Si enim vi
dit deus quia bonum fuit.
vidit autem quia quod fecit
bonum vidit utique quod fuit
bonum. cur scriptura silvit bonum.
quod vidit deus quod fuit bonum
Denique et nomine firmamenti
et locus et divisio. testio
nia sunt egregie significa
cionis. Quod enim dictum
in iam dictis putes non pe
tit explanacionem ne idem
in eadem denuo revoluatur
versus Respondemus

laudem tanti operis non esse
pretermissam sed presignata
ex parte. et ex parte pret[er]
missam ut tunc panderet[ur]
commendabilius ac plenius
Presignata ex parte quia
lux quod optimum fuit. ex divi
sione habuit Divisa enim
a tenebris distinctionem sus
cepit lucis et nomine bis
legitur. et vidit deus lucem
quod esset bona et divi
sit deus lucem a tenebris
appellavitque lucem diem et
tenebras noctem Quod
autem prima die fecit deus
inter tenebras et lucem
Hoc fecit altera die firma
mentum inter aquas et aquas
una et altera divisio facta
est. ne confusio fieret rerum
que per mixtio dividendarum
Illa ne lucis et tenebrarum
Hec ne aquarum et aquarum
In hoc igitur ex parte laus
firmamenti in laudem lucis
premissa fuit. quia si quid
commendacionis luci. divi
sio contulit firmamento.
eciam contulit et si lucem
divisio demonstravit bona
firmamentum quoque divisio
quam ipsum fecit demonstra
vit bonum. Cuius laus divi
sionis repetenda non fuit
quia presignata fuit quam

lux diuisa fuit. Interrupta
est etiam laus firmamenti qr
ti ad nominatem usque ad
diem qrtu. quia nulla dis
transferenda erat gl'ia luc
in firmamentu scriptura p'scri
bente. sicut luminaria in
firmamento celi. Vt sequitur
et uidit deus quod esset
bonum. et in eo quod fiebat
commendatio quippe et te
stimonium eius in quo aliquid
fiebat. Nature siquidem
conueniebat illius sicut
aquis natura uolatilium co
ueniebat et piscium et terre
animalium. facile p'inde
assentior quod luce ipsa facta
luminaria et lucem in lu
minaria fuisse conuersa.
Hoc tamen astruens non
firmitate sententie sed opi
nionis ueri similitudine
conmectans. primum quidem quod
lampabilis natura lumi
narium nature consonat
lucis illius que tribus
p'rimis diebus et lucem
fundebat. et complebat
dies. Deinde cum cetera
opera pateant periculum
nullum illorum sed singula
prescripta lege sequatur
ordine et p'rime antiquitatis
exequatur officium. moleste
accipitur nec sedet audi
tui. lucem solidum defecisse aut
facto sole usque adeo uim
perdidisse porem ut iam
nec p'uitia eius diem.
nec sequentia pagat nocte
sed ne fulgeat sicut unum
de choris astrorum. Quod
si natura eius uersa est
in aliquid probabilius
est esse mutata. incogitata
sibi materiam et uices age
rem quia indissimilem
et non exequentem officium
eius. Quia tamen huiusmodi
tas latet nos tantumus
intendens non lucem sed
lucis gl'iam prodiri. trans
ferendam in firmamentu.
Ad summa quam inmutatio
talis sine facta fuerit.
sine non constat sine co
traditione gl'iam lucis
transpositam et positam
in firmamento recte tacit
tatita est laus firmamenti
quod et boni diuisionis eius.
iam prudencia scriptoris
tetigerat. et die qrto non
quod bono in commendate luce
quod in ipso futurum erat or
dinatius commendatu
ra erat et. Ratio eius
dem rei adsignatur ca xiiii

Et videtur ratio
hystorie narratio
nis sacramenti aut het
facticia lucis claritatis
est eterne predestinationis
luce deus primum et mea
cetera fecit elegit sanctos
ante mundi constitutionem.
hoc est deus lucem primum
et secundum eam electionem opera
in electis. hoc est et mea
cetera fecit. Unde apostolus
dicit in illum. Qui omnia
operatur consilium beneplaci
ti sui. Post ad lucem et post
lucem fecit firmamentum. quod
etiam celum appellavit. quia
predestinationis consilium
interne vocationis subseq
uitur qua sanctificantur
electi. digni ob hoc fieri
et vocari firmamentum. et
celum. David autem dicit in
eis. Celi enarrant gloriam
dei. Celum eos dixit.
propter altitudinem. firmamentum pro
stabilitate. aut celum quia
pro iusticia. quia pro constantia
firmamentum. Sive celum pro
comprehensibilitate. quia spiri
tualis iudicat et excellit
omnia quemadmodum illud
quod firmamentum pro soliditate
quia sancte firmare dicitur
ut ibi. Custodi animam meam
quoniam sanctus sum .i. propositi de

liberatione firmus sum. Huius
modi firmamentum dividit aquas
et aquas. quia spiritualis dilec
tionem a dilectione discriminat
superiorem ab inferiore dei
ab hominibus multiplici si
militudine dilectio signatur
aquis quia semper est in mo
tu ut ille. et calenciam refri
gerat ut ille et arentia ri
gat ut ille. Sed dividuntur
aque ab aquis et a dilectio
ne differtur dilectio. si non
genere merito tamen. Unde
aquis superioribus conceditur
licentius dissipari et fluti
ga iactatione commeare per
universum totosque celestis pla
ge lapsibus effrenatis ob
errare recessus. Eodem mo
neque modo neque mensura
dei dilectio cohibetur. sed laxa
re et effluere illi licet quan
tumque libet dicente scriptura
Diliges dominum deum tuum. to
to corde tota anima tota virtute
De diligendo proximo non
sic sed sicut est dictum. et
proximum tuum sicut te ipsum
In hoc misterio aque que
sub celo sunt congregantur
in locum unum. que super celos
sunt non sic hec ipsa est gratia
vocationis interne que fa
cit in electis ymo electos
firmamentum. nec dum ascribitur.

laudi nec testio^m bonitati
meretur adhuc quia multi
uocati pauci uero electi
et homo uidet in facie deus
aut in corde et nondum app
ruit quid erim^us Cum
cum apparuerit · tunc et nos
app et tunc laus · e · u · t · a ·
d · Venite benedicti patris
mei p r Gloria hec est
omnibus sanctis eius Tunc pla
ne qui die quarto fient
luminaria in firmamento
celi prophetia danielis testi
ficante de die illa et de
temporibus illis Qui
docti fuerint fulgebunt sicut
splendor firmamenti · et qui
ad iustitiam erudiunt multos
quasi stelle in p · e · Et veri
tas Tunc iusti fulgebunt
sicut sol in r · p · eorum Et
per os prophete in psalmo quo
Thronus eius sicut sol in
conspectu meo et · Eiusdem
temporis excellentissimam feli
citatem tamquam diei quarto
deputandam · hiis apostoli ver
bis uidetur innuere Quos
predestinat illos et uocauit
Et quos uocauit illos et
iustificauit Et quos iusti
ficat illos et glorificauit
Speculatio pulcherrime
comparationis singulorum ad
singula Predestinauit · ad

fiat lux · Vocauit ad
fiat firmamentum Glori
ficauit ad fiant lumina
ria Nam iustificauit
ad congregentur aque
et ad reliqua eiusdem
diei · que si studio simul
per quas ad studia vir
tutis et iustitie germina
respondere uidebis Ubi
si querit cur potius co
gregatis aquis in locum
unum · et germinibus herba
rum creatam quam firmamento
hac diuisioni aquarum ab
aquis · laude signatum
atque tuletur · i · cur potius
operibus iustitie quam gratie
intus uocationis · cum ex
hoc sint illa non ex illis
hec ratio ad prius
uidetur Nos quidem
nescimus quid agatur
in homine sed quid ab
homine non scimus Ab hiis
que aguntur ab homine
mouemur ad uirtutem in
struimur ad edificationem
Ab hiis que in homine ad
nichil horum Nemo enim
scit quid agatur in homine
nisi spiritus hominis qui in
ipso est Quod si supperi
media est laus aliorum
boni quod non sciri potest · nec
instruere merito quae non

sufficiant ad edificatiom. no
p̄ capiunt laudacom̄ Non
quod bona et laudabilia
nō sint. sed quia quod
effertur ad laudem ad.
manifestacōnem et no
ticia egredit' audiencium
et fructū opat' coopari
et imitari volencium. Hec
aute predestinacōnis.
haberi celebre inde mo
nemur. Gaudete qr nōia
vra scripta st' in celis
Talibus talis correcta
t' sacrameta dualitatis.
p̄ticulem⁹ sicut spūs ve
ritatis suggesserit inde et
deinde locutum ē. Digi
Dti sex p̄ticulationes
viii significatōni
quibus bis bi dualitat'
nas et insup bis viii
tuas sig̃ficatōnes videt'
here d'tas Non q̄ non
sint alie sine illis. sed
quod aliis ille digno
res h̄eant' adiudiciu.
adusum frequēciores
Gerit igi' binarius sign
ficationē mediatoris Ge
rit diuine opacōnis Ge
rit angelice multitudīs
Aptatur concordie Apta
tur p̄me Aptatur aīe
Aptatur corpori h̄uano
Aptat' h̄uane nature.

Accipit' p caritate Accipi'
p bonitate Accipit' pro
affectione sancta Ponit'
p copulacione Ponit' pro
ecc̄ia. Significat in p̄pm
Sig̃ficat merita actionū
Significat vniuersitatem
Significat regeneracōz Ex
p̄mit scriptura diuinaz Exp
mit ordines fidelium Exp̄mit
iusticiaz Exp̄mit opacōm
bona Conuenit orōni Con
uenit resurrectioni Conue
nit fidei Associatur corre
ptioni Associat' p fectioi
MOdo Qualit' et cur dua
litas sig̃ficet
vniuersaliter mediatorē rā
significacōnis tione loci et
ratio sufficiente vitate nē
et ordine suo supest ccip vi
ut expliceᵗ. Simpliciter ali
quis dicit' sensus ex aliquo
testimonio scripturaz vbi
nomē binarii repit'. bina
rius dicit' significare me
diatorē. secure id promitte⁹
qr nobiscum facit. tum ra
tio loci. tum veritas gemi
ne nature Ratio loci qm
binarius p̄mus medius ē
et mediator nr non vnius
sed duorū et medius est.
sicut clamat vox clamat
in deserto medius aut vrm
stetit q. u. n. Veritas ge
mine nature qua deus

et homo est. verbū et caro
est non tm̄ ex duabus sed
et in duabus naturis exi
stens Ex duabus quia hūa
na et diuina. In duab3
quia neutra transiuit in
alteram vna et altera re
tinuit quod sui est et ex
ambus in ambabus vna
psona mediatoris est:
Ideo Cantabo dilecto meo
Dilectus meus candidus
et rubicundus electus ex
milibus In candido ado
ro verbū In rubicudo
sed dicere phas est agnosco
germanum Candidus enim
splendor est glorie Rubicū
dus carnis et sanguinis
socius Unde vtique caro
nra. et frater nr̄ est At
uti daniel massam de pi
ce et lana fecit misceret
erea dracone. sic ex obscu
ritate carnis assumpte et
subtilitate candentis ma
iestatis typicus draco cre
puit medius diffusa sunt
uiscera eius Denique in
multis veteris testamenti
locis. cum duos arietes et
uitulos duos. uel passeres
duos. aut aues duas le
gimus intelligimus conuenienter
unam et eandem media
toris psonam. qui per res

illas diuisas ob res. et
binario pgemina natura
signatur etc. Rursus
Amp qualiter eternitate
Alius pre simplicitate esse
dicam inquit Seneca vii
Apostolus xpm dei uirtutem
et dei sapientiam Dei uirtu
tem tamquam cui amillo
resistitur dei sapientiam tamque
cui nichil occultatur Aliter
fuit hec et aliter media
tor Hec fuit ab eterno et
veritate simplicis essencie
Non enim fuit hec quia fuit
hec sicut quis dicitur sapiens
qui magna habet sapientiam.
verbū quippe dei quidquid
habet in se hoc totum est
Mediator autem ex dispe
satione temporis fuit. qui
uirtus et sapientia dei ab
eterno fuit In quibus
duobus tota laus pen
det et gloria Nichil enim
deest potenti omnium et
scienti omnia Ideo dica
ei Sic in sancto apparui tibi
ut viderem uirtutem tuam
et gloriam tuam. Virtus
refertur ad uirtutem. gloria
ad sapientiam Et rursum
dicam deo Similis est
dilectus meus capree hinnu
loque ceruorum Ca
pream que ab acumine.

pupille et oculorum perspi
cuitatem · uocabulum sortit
sim ydiomatis · dicitur enim
dorcas quod grece dicitur
uide vel contemplari ad
dei sapientiam comparabo ·
Hynnulum qui serpentem
interficit qui plana dis
currit · qui obstancia tran
silyt · qui alta conscendit ·
ad dei uirtutem assimilabo
Ideo quod in uestimento et in
femore scriptum · rex regum
et dominus dominantium Reg
est sancte Honor enim regis
iudicium diligit · et ideo sanctam
Scientia enim acuit iudicium Pos
se uel potentiam dominum esse utrumque
eius esse etiam ipse ait ·
Vos uocatis me magister et
domine et bene dicitis Sum
etenim Et a diebus antiquis
per os ysaie Ego qui lo
quor iusticiam et propugnator
sum ad saluandum · Loquor
iusticiam dei sapientia sum
Propugnator sum ad sal
uandum dei uirtus sum Tri
plicat igitur per binarium perso
na mediatoris ex premittitur
ratione loci sacramento necnon
utriusque euntate simplicis
essentie Regula ad mul
tiplicaciones multorum

Si res prius minorum sig
nificationes multorum
quam sequentia per significaciones
tem

temptem inserere utilem
quandam nobilemque disci
plinam · ad omnes omnium numerorum
significationes · accomoda
tissima ratione pertinentem
Ea est huiusmodi Si quibus numeris
alicuius rei propter diuersas ac
cepciones et dissimiles res
pectus duos aut tres aut
ampliores ascribuntur · eidem
rei etiam numerus ille · qui numeri
poris aliqua adiectione
equaliter Equali adiectione
dicimus crescente minores cum eadem
quantitas adiciatur ad progres
sione · uelut si binario se
mel adicias binarium emer
git quatuor si secundo sex
Sic deinde in infinitum et de
alijs similiter Quare me
diatori deputatur quater
narius deputatur ei semel
ratione loci quod ad sim
plicem binarium et rursus
utriusque nature misterio
quod ad duplicatum · i · vi · Am
plius etiam Cuicumque rei
diuersi numeri conueniunt
conuenit et ille · qui ex eius
coniunctis egreditur · Regula
utilior hac estimari non
potest · si tamen modi significacionum
in quibus describimus
pateant intellectui nec
excidant a memoria De
secunda dualitatis significacione

Altum cur et glie res- dis theo picitt addi logus diuine nna opa magnificetiam :: tione opationis breuit ita am plectit Gra et vitas pihn xpm facta est hoc totu et hc soli opatus est i nobis qui opatus est salute pro nobis in me dio tre et sufficit nobis Plenus gratie et vitat Gram fecit et vitatem i se et in suis Quaru hec ppetas et hec videt effi cientia. Gnil videt esse gratie nectere voluntates simultatibz qz remotis of ferre rectitudinie Quas despraones ut ad meliora tusferam simi est gre. inspirare cor ad iustifica tom Hat em recocliam deo Quid veritat illumi nare ad fidei pceptione Hat em cognostim dm Ab ua earz voluntas sti tutaa Raco illuiat ab alys Non m mgit msi iusticia nec pmittitur nsi gloria ex resurrectioe amortuis Justicia est ta qua totius qd agitur. Glia quasi summa et finis

totius ppe quod agitur Primo est virtus obedi encie mortes m alio. Exsequis quod m mgit gra tribuitur addeum Credens qd pmittitur veritate duat ad deu Destitutus vq nec graz papit qui nnatus est. nec vitatez qui mordu lus est Neutr post lap su pthoparet mudus hebat nec gre puitate qz ppmu homiez pecm intrauit i mudu nec vi tatis luce qz ppecm mors Ram et si quis exempla iusticie iuste viuendo pbet. no ty vite et etni tatis. ab noxius morti Unde nec mtot oraculis angelicis. nec intot tex tu legs. resurrectionis aut regni celorz euidens te stiom. f3 quod pdidcat q est forma sintu reddidit sedus. Paru dixi reddi dit. ad aurit em. Non em sicut delictu ita et donu. Ra delictu ex vno qd m coddempnatoz gra aut qz multis delictis i iustificatoem. Et ad hic qm quod p hoiez mors et p hoiez resurrectio mortuorz

Etiā gr̄a in iustificatione
et in resurrectione uitas
G Distinctio eiusd
Racia expositionis
ciam quid solus pro se tanto
fecit. et p̄mus ī vita xp̄i
sua et p̄cipue in finez
sub obedien- ciatis Vita
in uita sua singulariter co
uersacionis antiq3 et uir
tutis illustre p̄posuit ex
emplum qui sine pc̄o co
ceptus. pc̄m nec fecit.
nec sensit Infra dixi po
suit exemplum iusticie
siquid3 et dedit dona iusti
cie De passionib3 et uita
sanctorum exempla solū
imitere uirtut Decenus
et inceius exemplum ful
sit et uirtus exiuit Vi
ta eius exemplum et uir
tus est nostre Ab eius
uita iustificacionē et sancti
ficacionem uitā suscepit De
inq3 de plenitudine eius
omnes accepimus et graciam
et pro gracia Longinqu
ascendens in altum sed et
descendens cum adhuc esset
nobiscum. dedit dona hoi
bus verum p̄ obedienie
tuit assignanti p̄cipue
intuenti gr̄e reconciliat
et iustificant quod in ea

plenioris gr̄e munus elu
ceat. q2 maiorē karitatez
nemo habet. q̄ ut aīam
suā ponat q̄s pro amicis
suis Commendat autem
caritatē suā ī nobis ait
Apostolus Cum adhuc pecca
tores essemus p̄m̄ p̄ xp̄s
mortuus est Quasi dicat
prompt̄ xp̄s mortuus est
ut mors ipā esset causa
tollende impietatis tanq̄
medicina sanande infirmi
tatis In eo eī scdm̄ eundē
apostolum in quo passus est
ipse et temptatus potes
est et eis qui temptantur
auxiliari Et sīmiliter Vt
gr̄a dei pro omnibus gu
staret morte Quasi ne
ceteri gustarent ille gustat
Et quead modum gram ita
fecit et veritatem sub dispē
sacione carnis assumpte.
dum in ea resurgens a
mortuis illuminauit p̄mus
uitam eternaz incorruptam
Veritas inquam in resurrec
tione illuxit. quia exhi
bentes promissa. et polli
cita. oris operis attestatione
firmates. habemus et dici
merates haberi Ultima por
ro expectacionis ac fidei

ur vita eterna est. ex resu
rectione a mortuis. Hanc
nemo ante illum exhibuit
quia si quis surrexit. surre
xit iterum moriturus. Qua
re in eis et per eos nec appro
batio spei nec certitudo
beatitudinis sed quasi sig
num. xpistus autem resurgens
ex mortuis iam non morit(ur)
m. i. vel. n. do. Hinc utique
certitudo. Hinc fidei testio.
hinc ratio spei. Si enim xpistus
resurrexit. est utique resurrec
tio mortuorum. Iudicem fortas
se misterium. Due ille mu
lieres sephora et phua in
fantes ebreorum arte sue
meditabantur studio obse
quio quia Nam sephora.
que dicitur rubens. caluc
dinem passionis. phua
que dicitur passer. ut spec
tatur celeritate innuit
et volatu resurrectionis
Ab hijs duabus filij ebre
orum i. tu sermonum artificiose
tradantur. et blande trahuntur
ad vitam. quia si compla
tati sumus mortis eius.
similitudini resurrectionis
simul erimus. Alia ad
Do eandem rem ex
hibet sui exempla et
tura vaticina exponi
batur propheta in psalmo LXX[I]

mone. Orietur in diebus
eius iusticia et habunda
tia pacis. Iusticia gre
simulo. quia iustum est fieri
gratum. et iusticie inherere
re est gratum here. et iusti
ficari est gratificari. Ha
bundancia pacis verita
ti resurrectionis assignans.
quia cum illa illuxerit
finis controversie totius
erit et pax erit scriptura
dicente. Qui posuit fi
nes tuos pacem. Et apostolus
de resurrectione vaticina
tis. Tunc fiat inquit sermo
qui scriptus est. ubi est
mors victoria tua. ubi
est mors stimulus tuus.
Quasi dicet. Nusquam.
Quasi ad nichilum redacta
sunt. Quasi. Cessavit
exactor quievit tributum.
contritus est malleus uni
verse terre. De quo rursus
duplici beneficio suo. sub
eadem veritate commemorat
Pacem inquit relinquo
vobis pacem meam do
vobis. Quod est dicere
relinquo vobis veritatem
do vobis. Nam pacem
esse suam iustificationis
vel gracie inde docemur.
Iustificati igitur per fidem
pacem habeamus ad deum

Et tum sum pace esse vita tis et resurrectionis diffini tu est. Quod aute dicit primu patem et deinde patem meam ideo dicit quia pax iustificationis respectu pacis resurrecti onis qui pax est et non similiter pax quae nec eius. Unde legitur Ego murus et ubera mea sicut turris ex quo facta sum coram eo quasi pace repiens. Non ait simplr patem sed quasi de pa ce resurrectionis non sit sed ut est dictu et habu dantia pacis et patem mea do nobis. plus duo bus dicit ei. Dns illuminatio mea. Illuminatio quia facit veritate. salus quia gratiam. Hic et dicit propheta in eo posui te in lucem gentiu ut sis salus mea usque in extremu terre. Singula inis tent singulis. De alia

Est diusitate eius et alia opationis diversitas opationis xiii de qua in uno solilo. Duo hec audivi quia ptas dei est et tibi domine mia quia tu reddes unicuique iuxta opa sua. Adiebat autem summa illa maie

stas has dictat et expli cat leges diuse in diusos ptatis in reprobos in electos mie. Unde est illud Cuius vult miseret et quem vult indurat. Unde quidam sapiens inquisitus ab alio quid in celo faceret deus deponit inquid potentes de sede et exaltat humiles veraciter et egregie. Veru tam cum deus potens nd abicit cum et ipse sit po tens. ptatem referimus ad id quod exuit suos de ptate tenebrarum. mia ad id quod postmodum ditat et dotat eos magfi cis gratiarum muneribus qualis superiore sensum magis comendat quia tu reddes unicuique iuxta opa opa sua. Sicubi ergo legerimus duos pedes dei aut manus aut partes duas sic caput et pedes et alias aut cornua aut eiusmodi litteraliter ha bemus aut gratie et vita ti aut ptati et mie secu dum circumstancia loci ac sensus deputare. Tercia

Qualitate significatio et quia et aliter angelis aglis assignet xiii

binarius compare[n]t[ur]. pro
sequerer si aliud vel aliter
qua[m] in capite libri dixisse
me meum excogitassem
Et quod quis si scie[n]c[iam] conte
dit de scripta legat et in
telliget racionem Est no
tificandu[m] hanc significacio
nem non esse confictam
a nobis p[ri]mu[m]. sed ante ab
aliis significacionis racio
nem tamen alit[er] a nobis tra
ditam et aliter ab eis etc.
Quarta dualitatis signi
Assig[na]t[ur] ficacio et cur et
eciam. qualit[er] co[m]pa
concordie bina rent[ur] con
rius. tu[m] posicione cordie prim
loci. tu[m] p[ri]matu composicio
nis Posicione loci. quia
compar[a]t[ur] vnitati. et vnius
moris et concordie vnitati
iungitur sicut et multitudi[n]is
credencium erat cor vnu[m].
et anima vna Neq[ue] enim
essencia sui erant cor vnu[m]
et a[n]i[m]a vna. sed pietatis
intencione pari moru[m]q[ue]
volutate consimili. vnita
ti sociebant[ur]. Posicio loci
h[uius]modi frequencius accipit[ur]
in suma. i[n] medio p[ro]pe sumaz
in fuma ut ipse sedes in[ter]io[rum].
p[ro]pe sumaz. ut dualitas
et viii et xviii et siles
eis in medio ut qui int[er]
duas sumas constituti

equalit[er] distant ab eis ipsis
ut quinarius inter monade[m]
et .x. et .l. inter .x. et .c.
et i[n] alii[s] similia similes
Et differt posicio a posi
cione eciam secundu[m] sig
nificacionem Nam sedes p[er]
fectione viam quasi
incivitatem medii q[uo]d
manifestacionem et pri
mum aut divisionem a[ccip]e
dia enim et divisima sunt
et parcia s[unt] P[ri]matu
quoq[ue] composicionis ap
tatur concordie. quia est
par. et ubi paritas ibi
concordia Vnde illa cla
bit[ur] et h[abe]t plane cum
divisitas et disparilitas
e[st] in p[ar]tib[us] paru[m] per co
cordia si immouet[ur] a
maioribus Ubi aut[em]
paritas parium. ibi ydemp
titas voluntatum. Cuius
concordie paritas q[uonia]m a
parib[us] ceteris exp[ri]mit[ur].
ideo no[n] dixi ea[m] exp[ri]mi
a binario composicione.
quia hoc et ceteri faciunt.
sed p[ri]matu composicionis
q[uo]d h[ic] p[ri]mitus facit Sig
nanter quoq[ue] in ipse
utraq[ue] p[ro] cuius unitas
est quod nullus aliorum
Quinta significacio dua
litatis cur et qualiter
aptet[ur] p[ri]me et que de
ipsa dicenda sunt xv

Penitencia similiter ab binario exprimitur a positione a paritate Et posicione quia ut ille ponitur monadi ita ipsa beatitudini. Unde penitenciam agite appropinquabit etc. Quomodo a paritate statim exhibet que de ea dicimus Ea est hec Quid sit prima Quod eius officium Que plenitudo Que perfectio Quis eius fructus. Descriptio Gregorius Gregorius sic describit penitentiam exposi penitencie secundum Gregorium tionem est commissa deflere et deflenda non committere. xvi Cuius descriptionis pars prima non primam in sui natura notificat. sed efficienciam et ipsam exponentem non ex necessitate Non enim quemadmodum dum naturalis et ex necessitate efficiencia ignis splendor est et calor quia sine illis non est ille. Sic fletus commissorum effectus est penitencie est enim et prodest sine eo frequenter ipsa Peccatori peccata preterita non nocent si non placent Amplius regem david arguente nathan luxisse non legimus sed doluisse solum. et tamen dixisset peccavi audisse dominus transtulit a te peccatum

latroni similiter non apparuit introitu paradisi fletus commissi. sed fides cordis et confessio oris Quod sequitur in descriptione. deflenda non committere. proprietas est iusticie quoque non penitencie solum. et utriusque ex necessitate Nichilominus magis enim proprium est penitencie cavere peccatum quam iusticie Utriusque ideo ex necessitate quia nunquam sunt sine huiusmodi efficiencia Si iustus aut penitens quidque deflenda committit amittit prius utique bonum suum et tunc demum labitur Ignis quidem extingui potest et dicimus tamen quia sine luce et calore esse non potest. intelligentes utique quamdiu est Quarum duarum partium huiusmodi descriptionis prima quidem est solubilis primo nec tamen semper. altera semper non autem solubilis

Ubi Descriptio penitencie secundum essenciam ita puto Alte descriptio penitencie autem sic posse diffiniri secundum essenciam Penitencia est habitus in iusticia et infra iusticiam inmutatio Hec et descriptio non suos terminos deserit. nec

occupat alienos. In qua
qui volet assignabit genera
inmutacionem. habitus differen
cias formales. iusticie et in
fra iusticiam constitucionem
Et non omnis inmutacio eadem
quia alia et alia. Est immu
tacio reprehensibilis sicut
qua insipiens mutatur
ut luna. sicut qua obscu
ratur aurum et color optimus
immutatur. sicut qua vitibus
bona mutatur in amaritu
dine vitis aliene. sicut
qua immutatum est cor pharaonis
omnis et populi eius. sicut
qua sapientes seculi mu
taverunt gloriam dei in si
militudine ymaginis cor
ruptibilis hominis et vo
lucrum et quadrupedum
et serpentum. sicut qua ydo
tre latre mutaverunt gloriam
suam in similitudine vituli
comedentis fenum. Est rur
sus inmutacio laudabilis
sicut mutacio dextre excelsi
sicut qua qui confidunt
in domino mutabunt fortitudi
nem. sicut qua fidelis
anime renovatur iuventus
ut aquile. sicut qua na
man syrus restitutus est
in puerum. sicut qua omnes
resurgemus. sed non omnes
inmutabimur. Pro hiis et
huiusmodi differenciis subiunximus

in iusticia constituta. quia
non omnis inmutacio ut dic
tum est. est huiusmodi. et que
non huiusmodi utique non
prime. Sed neque omnis que
est huiusmodi. est prime. licet
prime sit sola huiusmodi.
Est enim inmutacio habitus
de virtute in virtutem et gloria
in gloriam. et est plane
inmutacio talis in iusti
cia et preter primam con
stituta. In iusticia quoque
pro virtutis profectu preter
primam aut propter absenci
am doloris. et molestie
remocione. Penitencia
enim que penitencia dici
videtur. quod per illam
vita primitus deterior
et morum remissio castiga
tur. Ad id excludendum
supposuimus infra iusti
ciam constituta. Optime
autem. Nam iustum per
mansisse munus est
summe felicitatis penitu
isse miserie solacium. Et
est medicina vulneribus
et morbis. Hoc est pe
nitencia peccatis et viciis
Et quod est summa inco
lumitas et sanitas ig
nara morborum. Hec iu
sticie integritas et virtus
nesciens nec corrumpens
lapsum. Quare prime

negocio ad iusticie non
contendit equalitatem.
sed infra iacet. quia ubi
penitencia fuit. ibi ruina
boni ibi diminucio virtu
tis. ibi morum iactura pre
cessit At vero iusticia
non recessit nichil eciam
contrarietatis accessit igitur
nec prima. que signum est
et coniuncio. iusticiam aliquam
recessisse et accessisse in
iusticiam Tamen quia cor
reccio de non iusto et
non bono iusta est et bo
na ideo prima defenditur
in iusticia constituta Et
additur infra quia non
est par iusticie. que igna
ra viite deterioris. non
prosequitur reatum sed manda
tum exequitur. nec laborat
mores corrigere sed regere.
nec deponere. sed componere
solium Denique quid cum
commoditate penitencia per
ficit ex iniusticia suscipit
iusticia ex ea nichil et

Officium De duplici offi°
cium qui penitencie et
efficacia et ab ef qualitate volu
ficiendo dictum tatis penitentis
dici et diduci vide-
Officium igitur peni Propterea
tencie efficacia est xviii
ipsius Causa videtur

penitencia here multiplicem
Necat enim vicia. passiones
elidit Corrigit excessus.
amputat nimietates Su
bit aspera. necessaria modi
ficat. licita respuit. restau
rat perdita. collecta multi
plicat retinenda custodit
Renovat ad mensuram si quid
cuasit lineas equitatis
Amplius disciplina studio
sitatis labem curat multi
temporis labore. humilita
te tollerancia minimus me
retur future felicitatis et
vite Secundum nomen eius
ita et opus eius Immuta
cio est Immutat voluntatem
et viam Utrumque in duobus
sed in diversis Non in quibus
voluntatem et viciis viam. nec e
converso voluntatem mutat
in intencione. et in deten
cione In illa cum illa. ut
michi delibeat in honestate
In ista cum ista celeres et
indelebiles ymaginacionum
excursus. ab cordis abiectat
intuitu Manifestum est enim
ad huc captivitatis tyranni
dem exulem agitare vo
luntatem. lascivia quedam
et ludicra passionum con
volvente ad huc quamvis
post eas non proponentem
abire Ceterum immutata est
ex toto immutacione dextre

66

excelsi · si in intentione est bona · et puta in detentione Vnde et ieremias · Laua a malicia cor tuum iherusalem ut salua fias Quousque morabuntur in te cogitationes noxie Inquo primo intentione · detentione culpauit malicias Et cogitationibus noxiis quibus tollimus moram tum nec ad horam eis intenti nec detenti ab eis cotinuo tum ingredientes respuunt Et qualiter usus abiecta sibi feda et fetenti colluuie · protinus non sine fastidio cordis et prouocatione uomitus indignabundus auertit sic castus animus horrore quodam et precipite excratione ob iectum impure correptionis aculeum et preceps exclu dit Cor uero a malicia lauatur si ad queque agenda ita custodit intencio et Que utrum huius aut alterius modi sit disquirendum est tum tamen ipsius · tum a multiplici raciocinatione ne quis errore tamen fuerit aliter existimatum et aliud At notificandum actione quidem iuxta aliquid esse bonam sed intentione esse dissimilem et intentione iuxta aliquid quoque esse bona ·

·actionem tamen esse reprehensibilem Qualiter et Vita quibus uita immi nuitur tertia propriam tatur in absti et de quibus nentia et pieta sit abstinente Abstinencia est · tia xix et de illicitis ut superflua et peremptoria sunt · et de licitis ut necessaria sunt et concessa Peremptoria sunt ut quorum finis mors est Superflua ut in quibus in nietas Necessaria ut ex quibus nature necessitas Concessa ut a quibus modificatur infirmitas Et ut singulis singula exempla deputamus · Hec sunt cupiditas vestis speciosa · uictus congruum horum at filium id est vita abstinendi maneries Nempe peremptoria primo resecare superflua necessaria restringere concessa modificare debemus · Duo prima propriam et iu stitia · reliqua item duo preparatam et districtione Nec sufficit abstinenter uiuere · nisi addas et pie utique in eius est austeritas · sit lumbi uestri precincti preter lucerne ardentes in manibus vestris · et nimis declina a malo preter fac bonum animus omnem viam

miq̃z odio habui· pter· ad
om̄ia mādata tua dirige
bar Animis Odisti iniqui
tatez· pter· dilexisti iustica
minus Renuit consolari a
nima mea· pt9 memor
fui dei Et merito Nam
sicut amalo abstineti· nō
irrogat^r supplicium ita reg
nū non tribuit^r· nisi pro
merenti Unde symon
petrus ṗus dixit ad dnm
Ecce nos relinqmus om̄ia
et s· s· te Abstinēcia· per
relinqmus· pietate p secuti
sumus insinuas· Et tū
demū Quid ergo erit nob·
demqz veritas nō dixit
solum· qui nō tollit cru
cē sua· sed quod sequit^r·
et sequit^r me Predicta
duo sic quoqz significās
et tū demqz nō est me
dignus tamqz contrarijs
cōtria respondē confirmans
Quasi qui hoc facit dig
nus est me· qz qui non
facit nō est dignus Sigit^r
ut diximus Abstinēcia ad
modicū utilis est pietas
ad om̄ia· promissionez
habens uite que nūc est
et future ē Quid sit pie
Est at tas et de qui
pietas sig bus xx^m
nata uere religionis pro
fessio Cuius ṗma parte

in actibus vite i mandatis
disciplīne potiore exequimur
Illa quidem quasi protecte
ris· ceterū ista· quasi ṗuos
Quasi ad sub iectacionem
illa· ista q̃ ad emūdacionē·
utraqz pro acqsicione salutē
Frange esurienti panem
tuū et· e· u· qz· induc· i· do t
cū uideris nudū o· e· et· t·
c· ne· de· Hij sūt actus vite
Hij quoqz Querite iudiciū·
sub uenite oppsso· iudicate
pupillo· defendite uidua
Obsecro ṗmo om̄i^m fieri
obsecraciones oraciones·
postulaciones grāciarū actio
nes Hij sūt actus disciplīne
Hij quoqz verbū xpi habitet
in nobis habundantē in om̄i
sapiencia docentes et como
nentes nosmetipos· p· y· et
t· spūalis in grā cantantes
in cordibus uris deo Nec
non et hij Iny troibo ad alta
re dei ad deū qui letificat
iuuentutē meaz Insignifi
cacionē utrorūqz actuū· p
apit leuiticus Sanguinez
hostie fundendū ad altare·
et detrahi pellem· et artus
in frusta concisos ponendos
in strue lignorū· igne sub
misso· hostia est penitens
Detractio pellis expolia
cio et abstinencia cuctorū
que diximus Effusio sang

nis sup altare desiderii
aie et spus in deu Unde
aia mea desideravit te
in nocte sed et spus meus
in pcordys meis Deside
riu eni qi effusio est sag
libnis aia spus altare
Stringes ligno4 collectio
exemplo4 et precepta in
stitue Ignis verba theolo
gic et sermones oraclis
de lapsi celestibus Lucerna
inquit pedibus meis ver
bu tuu et l. s. m. Et igni
tu eloquiu tuu vehement

Sane Quid psit ad
quem abstinentie pie
admodu securi tatis tu
us abstinens cu stodiam
stoditur et saculus xxxiii
occasionibz quibus subrui
tur emotis sit pietas si
tolluit causas quibus ad
melius incitat Non mo
eni pctm sed et virtus
remisit occasione accep
ta Submota et illud et
hoc parumper emoritur
Inter mulsum et pigma
inter sapores et calices
difficulter sobrietas ille
se per transit Grandi
pericula iactatur castitas
inter repositos vultus
et suadelas blandientiu
syrenaru Qui tetigerit
picem inqui a e oclus

depredat aiam letalis
aura pauperem illabitur
Etiam formosi maculae
notabilius afficitur rubi
gine impediatur oculus
et societas pestilens
Econtra multas mili
tat ad salutem usus
religionis et assidui
tas disciplinae Spectato
nalia et a natualibz
ad moralia transito Ma
tura eni institutoria e
moru Violencia tor
quent prelii pinguem
sudore elicit aboleris
lat sponte no fluit
sucturcenda sit ubera
Opera nolventis mole
mucum i pulverem attuos
nimiunt fermis Vulgo
dic qui freque iacit
qnqz pcutit Ita qui
ptes assiduat qui lec
tionibz attendit qui
vacat meditationibz
qui silentio et sanctis
exercitys ingeni dat ope
ram secreta ex eiusmo
di occasionibus solacia
promeretur Quid

Moperetur in mu
tuacionem no
nem voluta litatis
tis humilitatis et q in
labor videtur opari xxxv

uite Unde e illud Vi
de hu̅militate̅ mea̅ et labo
re̅ m̅ et d. u. d. m̅. Quasi
duo uide. et dimitte non
duo sed vniuersa delicta
mea. Ad uniu̅sa enim duo
hec sufficiunt Et enim illa
excludit presu̅ptionem ne
quid senciat elatius et
ille diffidiam. ne quid acti
tetur ignauius Vide hu̅mi
litate̅ meam. no̅ ueniat m̅
pes superbie Et laborem
meu̅. et manus p̅tois
no̅ moueat me Quod
est ab oculis meis munda
me d̅ne et ab a. p. s. t.
Vide humilitate̅ qua suppli
co maiestati Et laborem
quo satisfacio p̅tati Humi
litatem qua michi ipsi vi
lesco. laborem quo corpus
in seruitute̅ redigo Humi
tate̅ et labore̅ e quibus
at si fundame̅t̅ p̅ime pa
res erigit et correctionis
structura co̅surgit Vnde
est illud Liuor uulneris
abstergit mala et pla
ge in secretioribus ventris
Sub audis abstergunt
simili̅t mala Que uel
qualia duo interius ela
tione̅ et securitatem. quar
illa confundit iudiciu̅ ista
remittit propositu̅ Duo
item exterius. maliciam
et lasciuiam quarum vna re
probat operatorem alia decto
lorat Illa p̅dit fructum
hec minuit Peiora illa
duo abstergit plage in
secretioribus ventris i. afflic
tio co̅sciencie humilitatis.
Reliqua duo liuor uulneris
i. m̅ltiplex exercitatio laboris
Exteriores sunt tanti doni
et boni de quibus dicit In
labore hominum no̅ sunt. et cu̅
hominibus no̅ flagellabunt Ideo
tenuit eos. s. op. s. i. et m̅
pi. sua Rursu̅ de quibus
sup̅ Discite a me quia mi
tis sum et humilis corde.
Mitica enim uel mansuetu
do est p̅paratio ad tolleranciam
iniuriarum et suscepti laboris
continuationem Humilitas est
expulsiua no̅ eque gloria
tionis affectio Est enim
equa de qua dicit Qui
gloriatur in domino glorietur.
Est et no̅ equa de qua
Quid gloriaris quasi no̅
acceperis Et contra duo
hec ydoneu̅. Quid glori
aris in malicia qui potens
es iniquitate et De plen
Apposto titudine p̅ime
lus uidetur. xxiii
inniuere p̅ntencie pleni
tudinem. sub sensu exorta
tionis illius dicit ep̅isbu

stis membra vestra servire in
iustitie .i. suggestioni immunde
et iniquitati ad iniquitatem
.i. actioni male impelleti
ad consuetudinem malam
ita nunc .i. tempore conver
sionis exhibete membra
vestra iustitie in sanctifica
tione .i. correctioni morum
ducenti ad operationem vir
tutum. Quasi eis viribus
desiderio pari ipsa solercia
quibus. quo et qua dudum
fortes impigri et sagaces
militaverunt iniquitati nunc
quoque equitati obediunt.
Haut miror quis inveniatur
in corrigendis malis quam
erit insatiendus. aut verecun
dus iam factus. Ex sanguinibus
est medicina nisi ex toto
tota per contrarium respon
deat invaliditudini. Plane
non plena sed tenuis ex fert
et infert confectio vigorem
nisi exquo iniquis abiec
te humoribus letalis
infirmitas fortissime curatio
nis eget ope. Si communis
prosiciat nec sufficiat resti
tuende saluti si morbus
auctior est ea. Ita nunc
deteriori per me severitas
parificetur nec dum con
firmata est nec pervenit
usque ad incrementum nec

sua assecuta est plenitu
dinem eam utique que indi
catur. Facite fructus dig
nos penitentie. Et alibi. Da
bis nobis in lacrimis in
mensura. De perfectione

Quod hic per me. xxiiii
amplius est. ab bo
no est et a perfectione. Ne
pe quisquis sub stola per
fectionis corripiendus
acrius improbos prose
quitur actus ac sequebatur.
perfectius profectius agit
et melius quia si eque et
qui eque melius quam
si minus. In eo qui minus
arguitur. tepor in eo qui
eque. equitas commendatur.
perfectio in eo qui magis
Qua ratione apostolus dic
turus. Sicut exhibuistis
premisit humanum dico propter inf
irmitatem. Ac si diceret. Quod
moniturus sum humanum
est .i. tollerabile est. non
difficile vires non superat
hominis infirmitatis huma
ne non superexcedit. facul
tatem. Nam si arduum di
cerem magnificum quid aliquod
intenderem persuadere non
sicut. sed magis quam exhi
buistis potius dicerem.
Exigit dicere sic. Hinc re
stat iustitie. inde utilitas

consecutiua Census iustie
qua cogimur ex decreto in
redicionibus ex integro resti
tuere sublatum et post re
stitucionem etiam subire de
sublato iudicium. ex quo
non sicut sed magis qua
exhibuistis. Vtilitas con
secutiua quoniam prima vir
tus est in salutem et si
quid superorogaueris red
dam tibi Et sensus obst
non sicut. sed magis quam
exhibuistis Nam ex eo
quod dudum exhibuistis
non modo nullus fructus
sed finis illorum mors est.
Fructuo de gemino fructu
tus prime penitentie
sanctificacio vi xxv
detur et retribucio Vn
apostolus Nunc autem liberati
a peccato. servi autem facti deo habetis
fructum vestrum in sanctifica
cionem finem autem vitam eternam
Quod est. Induplicem
sentimus uera fructum ex
uberat. vnum sanctifica
cionis. alium qui ultimus
et finis est. vita eterna
Subtaus exempli conti
nencia sanctificacio gene
ralis accipitur. pro mul
tiplicitate uirtutum non
specialis prout continentia car
nis. ut hec est uoluntas

dei sanctificacio vestra Quod
dictum in denominacionem spe
ciei non in accepcionem generis
declarat textura sequencium
ut abstineatis uos a for
nicatione ut sciat vnus
quisque vestrum. possidere
suum uas. in s. et hon..
Rursus unde supra. p
mum querite regnum dei et
iusticiam eius Regnum
dei. et iusticiam eius Regnum
dei refertur ad uitam
eternam. Iusticia sanctificacio
ni comparatur Eadem sa
tisfacit saluator. ab remunera
toribus centuplum. palliatus
et uitam eternam. Centu
plum in hac uita. uitam
eternam in alia Non centu
plum eorum que dimissa sunt
vt in restitucione dimissa
centuplentur. sed quia gre
minus et meritum impo
ditur sanctificacionis que
per centum intelligitur. et apposi
cione. et assignacione et ade
nominacione Apposicione
propter summa sicut iam diximus
de quibusdam Assignacione propter
situm ad dexteram per quod
intelligatur ut dictum
Adenominacione quia qua
dratus est qui semper absque
pernicie multiplicatus ex

urgit · pquo et ppe qd
ydempitas et stabilitas
expressa cognoscatur ·
Et adiciend no penite
tie fructus accipitur · tu
id quod agit ipa · i · opa
ueluti facite fructus pe
nitenae · tu id ppt quod
ait ipa · i · meretes veluti
habetis fructu urm in
sanctificatoem · finc aute
uitam eternaz Sub secu
da distinctione continet
vi et vii et viii sign
ficatio qualitatis cu
capitulis istis ec · f

Qualiter et qualiter qu
alitas significet
animaz et descriptio appe
titus et sensus · f cap p
Dra ymaginib et simitu
dinib · et cur illa volun
tati het racioni similet
et quib sit effectus utriusqz
Item de ymagine et ii
similitudine et quibus scp
turarz similet exemp iii
Uniuersitas eiusdem ex
positionis ec · cap iiii
De alijs ad eandem sig
nificationem exeplis ca v
Item de alijs eiusd sig
ficatonis exemplis cap vi
De septima significatione
binarij cur corpi queniat vii

Cur similit ppe dupli
ce potentia aie coparet viii
De octaua significatione
binarij cur natura hua
naz significet ec ix
Exempla quibus ead
natura diuisis exprimi
tur nominibus ca x
Cur homis nomine corp
et anis nomine significe
tur anima ec cap xi
Cur argetu anime
thabnaclm corpi silet xii
Cur domus maior et
minor domus in eadez
significatone ueniunt xiii
Cur dorsu et caput
eidem significatoem res
pondeat ceius ca xiiii
Qualit passer et
turtur idem ipsum
significent ec ca xv
Duos qui sibi cosen
ciunt sup terraz idem
ipm exprimere ca xvi
Idem ipm significare
passes duos qui ven
iunt asse vno · f xvii
Item aliud eiusdem
significationis ex xviii
Debitores duos sub ead
significatone cadere xix
Vinculu utriusqz de
biti et debitoris · xx

Significacio sexta circa qualitate. Qualitas significet animam et descriptio appetitus et sensus

Nimia ca. p[rimu]s quoque si quis ex postulat bonis binario exprimitur: ex privilegio sue condicionis quod facta est ad ymaginem et similitudinem dei ymago est in voluntate similitudo in ratione. Ad ymaginem virtus ad similitudinem veritas respicit ymaginis est dilectio cognicio similitudinis. Omnis ergo ymago est similitudo sed non convertitur quod ubicumque dilectio ibi cognicio sed non convertibile. Multa quidem enim diligimus sed non credimus et econverso sciamus. Assignamus etiam voluntatem et cognicionem generis animalium nullum habere quod pro voluntate appetitum pro cognicione sensum dedit eis prima condicio. Appetitus enim premit naturae modus in usibus rerum infinitati eius satisfacientium. Sensus est potencia interior corporea corporis instrumento concipiens. Beatitur aut humana condicio non in eo quod cupit etiam ipsa ea que videntur sed in voluntate iusticie et eternitatis nec in eo quod concipit invisibilia per sensum sed in eo quod causas eorum diiudicat per intellectum.

Differencia ymaginis et similitudinis et cur illa voluntati habet racioni similitudine

Differencia sane ymago et lectio et quibus similitudo: quia sit effectus ymago liniamentis universata et signans exprimit. Unde similitudo est sine figuris easdem rerum diversarum qualitates comitatur. Unde visum est michi per ymaginem que expressior est opportune signari voluntatem que racione excellencior est. Racionis est enim discernere eligere voluntatis et capit racionem arbitrii. penes voluntatem signatur liberum. Item quod si ex effectibus singularum queris ipsa singularum. Vide quid dicatur: Quoniam magnificata est usque ad celos misericordia tua et. Bedum aut sile est huic. Dicit iudicia tua et veritas tua usque ad nubes. Certum quod sensum videt eius dominus

illuminacio mea et salus
mea Ut enim exponam
quod possum gratia qua
vir miseretur Deus in sanc
tificacionem celos nos facit
i. stellatos virtutibus affectu
puros desiderio suspensos
quod totum non est aliud quam
sanctos et iustos et hoc est
gratiam magnificari usque ad
celos Sapiencia vero qua deus
irradiat ad erudicionem nos
nubes nos reddit i. voli
tes et pluentes quod non
est nisi ingeniosos et eru
ditos i. veritate magnificari
usque ad nubes Si nubes
sunt deus illuminacio mea i.
meditacione Si celi deus
salus mea in voluntate.
Item qui celi est in lege
domini voluntas eius. Et in nu
bes in lege eius medita
bitur die ac nocte Ideo
sane in hiis et in aliis locis
scripturarum nunc voluntas
racioni nunc racio volun
tati antefertur quia volun
tas pocior est merito racio
prior officio Si enim nescis
quid et propter quid diligis
nec sane nec digne diligis
et sic racio prior est in efficacie
officio Quod si non nescis
quid diligendum sit tu et
qualiter et non dilexeris
infructuose nosti. et ideo
voluntas pocior est merito
Racio tamen clarius illumina
tur post et propter voluntatem et
voluntas plenius attendit
post et propter erudicionem Il
lud probamus propter ama
datis tuis intellexi et
propter Intellectus bonus
omnibus facientibus enim
istud sentimus propter Amicus
sponsi stat et audit et
gaudio gaudet propter u. s.
et propter quia tu repulisti
sciam. et ego te repellam
ne sacerdocio fungaris
michi Sacerdocium enim
graciam dei intelligo. qua
sacrificamus nos ipsos sacri
ficium iusticie quo sacerdo
cio indignus habetur qui
repellens sciam noluit
intelligere ut bene ageret
Glosa iste de ymagine
Dam: et similitudine
huius de qua loquitur et quibus
quorum ymaginibus scripturarum
et similitudinibus i. sunt
predicat iste in presenti exemplis
psalmo cum dicit Sig in
natum est super nos lumen
vultus tui domine d. l. i.
c. in. Versus egregius
et omni accepcione dignus
Vultus enim dicitur a vo
luntate et a volendo non
quia volt aut voluntas
est in eo. sed quia voluntas

auctori iusticie

merore a vultu vel in vultu relucet et apparet exteri ori Unde est illud Astu diis suis cognoscatur vir. et ab occursu faciei sensatus Et illud Cor gaudens exhilarat faciem. in merore animi deicitur spiritus. Ergo vultus dei filius est quia voluntas patris manifestatur in filio qui descendit non facere voluntatem suam sed v. p. q. misit Cuius lumen signatum i. expressum est super nos quia in superiori parte mentis lucidos i. rationales fecit nos. qui fecit nos Non quod lux rationis non sit impressa a tota trinitate nobis equaliter sed quia distinguendum est quid cui secundum quid assignemus Unde quia filius verbum. et sapientia est specialiter ascribitur ei ratio que nobis ab ipso quidem specialius propter relationem a patre ad et a spiritu. in est propter communionem Quodque sequatur in versu quem proposuimus Dedisti leticiam in corde meo Leticia cordis significat graciam inspiratam voluntatis Leticia enim ad graciam pertinet unde docemur Letamini iusti in domino et exultate. et gloriamini o. r. corde. Et unde per contrarium. Non est impiis gaudere dicit dominus Ergo lumen rationis quia ut dicit scriptura. lex lux est et lucerna pedibus meis verbum tuum domine et lumen semitis meis et leticia congruit voluntati que gratulatur cum sanctificatur. Unde est illud Letamini iusti in domino et. co. m. s. eius Et de utroque iusticie domini. r. l. c. p. d. l. il. o Hinc est quod ratio dicitur super nos et non super me. et leticia dari in corde meo. non in cordibus nostris quia ratio communis est et ad conditionem pertinet gracia singularis. et ad unitatem pertinet Diversitas

Quartam eiusdem expositionem quia etiam diversitatibus in verso sit possumus mutare signum Vultus enim resonat voluntatem et voluntas est spiritus sancti qui manifestat beneplacitum dei quia nemo scit que sunt dei nisi spiritus dei Cuius lumen signatur super nos dum bone voluntatis affectus signatur in nobis. dono. gracie. et visitatione ipsius Quod signari spiritus sancti sit opus inde monemur Nolite contristare spiritum sanctum dei in quo signati estis in die redemptionis Quodque lumen videat gracie qua iusti

71

ficiun inde probamus Iustorum autem semita quasi lux splendens procedit et crescit usque ad diem perfectam et inde lucidat lux vera que illuminat omnem hominem Unde et lucidat lux vera et adducet quasi lumine iusticiam tuam et iudicium tuum quasi meridiem Leticia vero que cordi tribuitur intelligencia est qua mens illuminatur Quod enim cor sedes sapiencie sit inde convincimus In corde prudentis requiescit sapiencia et indoctos quoque erudiet Unde etiam In corde meo abscondi eloquia tua ut non peccem tibi Quod enim leticia in sapiencia sit propter illud audemus et dicimus Letatur homo in sententia oris sui et sermo oportunus est optimus Et inde letabor ego super eloquia tua f. q. m. s. m. Et ab ipsa gratia signatur super nos et non super me et sciencia tribuitur cordi meo et non cordibus meis Ex ista gratia communicabile bonum est ac sociabile sciencia privatum et singulare Cum enim inspiramur sociamur multis deo angelis proximis cum eruditur dicitur nobis ipsis illuminamur Gratia enim unum instituitque ad multos et ad diversos premia ac be-nignum extendit affectum sapiencia cuiusque sui singularis illuminat animum et

Respondet de aliis ad eadem et ad significationem huius ymaginis exemplis

Nasus tuus sicut turris Lybani que respicit contra damascum Nasus quo odores et quecumque fragrancia diiudicantur voluntas est qua respuit vicia virtutes amat Turris que eminencia est et fortitudinem splendor est angelice pulcritudinis alta condicionis principio fortis gratia confirmationis Ergo veluti angelica creatura in superbano radicacionis fundata deum unum adorat sic humana si pura et decorem dei continet ymaginem ut ei precium feteat et virtus fraglet deum unum colit deum eundem intencione eadem diligit fetori carnis et sanguinis omnino contraria Hic enim respicit contra damascum qui interpretatur sanguinolentus Unde consequitur similitudinem Caput tuum ut carmelus Ratio enim que principiat in nobis sciencia habet

circumcisionis que dicitur
carmelus si discernit inter
diversa et similia · inter
contraria et convenientia ·
inter equa et inequalia ·
inter superiora et inferio
ra · inter dubia et certa ·
inter noxia et commodabi
lia etc. Item de aliis eius
In capite etc. Idem significatio
libri qui sapientie Sapientie
eccle titulo superscribitur · de eadem · vi^a
ymagine et sollicitudine
legitur sic Diligite
iusticiam qui iudicatis
terram Sentite etc. Di
ligere enim opus et effectus
est voluntatis · iudicare
rationis officium Sentire
etiam de deo in bonitate
est ex rationis officio in
vestigare et intelligere
deum esse bonum · in simpli
citate cordis querere est ·
affectuosi cordis puritate
diligere illum · Ex diligere
enim iusticiam · et ex simpli
citate cordis querere · ex
citatur voluntas ad vir
tutem · ex iudicare terram et
ex sentire de domino in bo
nitate illuminatur ratio ad
veritatem Unde etiam dicit
apostolus Si consurrexistis
cum Christo que sursum sunt
querite Ubi Christus est

in dextera dei sedens · que sursum sunt · non que super terram
Non est dictum si surrexistis
sed si consurrexistis sic alibi
non dixit Surge qui dormis
et silvit · sed adiecit et exsur
ge a mortuis Consurgimus
enim vel surgimus et exsur
gimus sed in ratione pariter
et voluntate resurgimus
et in utraque pariter resurgimus
Sic nec illa fallimur · nec
ab ista pellimur · super illam
erudimur ad discernendum
per istam ordinamur ad diligendum
Sunt enim sensum sequar
quod sequar · que sursum
querite quod suum est ratio
nis · Et que sursum sunt sa
pite · quod suum est voluntatis
Sapere enim est saporem et
dulcedinem sentire · quod
solum ad voluntatem liquido
est pertinere Ruina huius boni
sic plangit psalmus sub tytulo
asaph · qui vertitur in con
gregationem Et tradidit in
captivitatem virtutem eorum
et pulchritudinem eorum in manus inimici Virtus
enim traditur in captivitate
cum voluntas noxiis agita
ta desideriis trahitur in
concupiscentie servitutem ·
et pulchritudo in manus
inimici · cum lux rationis vita
te ceciatur consilii in altero
pervertitur · consensus ac

sensus in alterũ subuertitur
In utroqꝫ feliciter se sensit qui
dixit in dedicatione domꝰ
dauid Dñe in uoluntate
tua prestitisti decori meo
uirtutẽ Talibus et similibꝫ
exemplis probatur anima
duplicẽ vigere potenciã
ymaginẽ et siliitudinem
signo luminis et leticia cordis
naso et capiti dilectione
et iudicio Sensu et simpli
citate inquisitione et sapo
re concitate et pulcritudine
seu virtute et decore etc
Facta de septima signi
ficatione ... ytem vide cicione bina
temporis iij tũr cor
huani binarĳ se pori tõne
confitebitur et nõne mat vn
gabit amicã si a summo usqꝫ
deorsũ ptes spectem⁹ illiꝰ
habet in lumine suo ad luc
officium geminos et teretes
orbes habet cauernas du
as patulas sonis excipiendis
habet olfactus et purga
di flegmatis vnũ quidẽ
sed binũ instrumentũ ha
bet labiorꝫ duplicem sepe
armaturã dencium gemi
nã genas duas et sub
eodẽ nũo humeros bra
chia manus mamillas
femora genua tibias pe
des etc Cur similiter ppter
duplicẽ potenciã aĩe corpẽ
vin

Apostolus etiã sub
mente et spus ap
pellatione bipartita
anime conalez alter
alterinqꝫ describens pote
ciaz Si orem inquit lig
wa spus meus orat
meus autẽ mea sine fruc
tu est Statimqꝫ orabo
spu orabo et mente psal
lam spũ psallam et me
te Que duo licet in
vna eadẽ qꝫ ymo in vna
eademqꝫ aĩa sunt non
sunt tamẽ vnũ in aĩa
vna Que sane differen
cia dispcitur ab inuicẽ
et apliẽ lectionis intel
ligencia et circumstãcia
cõprobatur Instruens
quippe pdicatione et p
dicationis vtilitate ape
riens culpauit indici
nisiones misteriorꝫ sine
interpretationibꝫ visionũ
et anticipitem difficalemqꝫ
ppoicõm verũ inutile
et repheusibilez esse
in ecclesiis nisi adnotician
auditoris exposuerit
eam pericia predicato
ris Si enĩ sole ymagi
nes corꝫ que dicũtur vol
uunt in aĩo auditoris fru
stra sermo sonuit nec
dicta nec pueniẽte intel
ligentia ppter qua sola

predicatio sonuit. Unde et apostolus: Si nesciero virtutem vocis ero ei cui loquor barbarus, et qui loquitur mihi barbarus. Cui simile est quod predixi: Si orem lingua, spiritus meus orat, mens autem mea sine fructu est. Appellatione lingue propriam signa sola verum id est verba formantur qualibet obscuritate et significatiua verum platonis sine expositione sua apostolus sensit auctas. Cum quippe id est cum oratione lingua id est cum sola signa verum proponimus et non exponimus, spiritus orat, mens est sine fructu, quia ymagines versatur sed intelligentie non sequitur fructus. Hac igitur acceptione apostolus accepit mentem superiorem anime vim que verum veritatem accipiens latentium etiam rationes dubiorum quam notitia propter formarum obiectionem attingit. Spiritum vero inferiorem anime vim ubi insolens fantasiarum cogentur multiplicitas rerum quam discolor vultus ymaginaliter obiectus sancte veritatis nec parere sinit nec pate permittit. Anima vero nomine spiritus communis est etiam bestiis: dicitur enim spiritus animalium sicut et hominum. Mens porro nota tantum sui est virtus rationalis. Ideo etiam anime vim que nobis beluisque communis est quam spiritus appellatione, que vero nobis singularis et quo tollentius inest eleccior est mentis appellatione significat. Non ab re de igitur propter istam etiam anime duplicem potenciam, spiritus scilicet et mentis, binarius anime competit.

De octaua significatione binarii cui natura humana significet [...] ta ix

Factum ita quoque humana binario detinetur. detinetur ex permittitur qua ex duabus scilicet consistit essenciis, visibili corporea et incorporea, exteriori corpore et spiritu. Omnia enim intangibilia quecumque binaria conditione sibi miscentur binario sine contradictione et omni ambiguitate notantur. Hec sunt que vel federe nature sibi sociantur, ut corpus et anima; aut processu virtutum sine concitantur, ut dei et proximi dilectio, timor et spes, compunctio et deuotio, fidei et operatio, et actio et contemplatio; aut sibi consonat, ut testamentum nouum et vetus; aut vniuersa concluditur

73

sine in progressu temporis ut prospera et aspera uita et mors et uita que nunc est et futura sine in condicione ut uisibilia et inuisibilia sine in contrariis ut paradisus et gehenna. aut spiritualiter sunt unum aliquid ut christus et ecclesia. unum corpus. et iudeus et gentilis et homines et angeli etiam bina. Que iugibilia si propriis capimus signare uocabulis. corpus et anima appellabimus humana natura dilectionem dei et proximi caritatem. timore et spe affectione compunctione et deuotione. operam spiritualem. fidem et operatorem iustitia. actionem et contemplationem perfectionem uite. testamentum nouum et uetus scriptura diuina. prospera aduersa. uita et morte. uariabilia. uita que nunc est et futura. Statum uite totius. uisibilia et inuisibilia. uniuersitate paradisum et gehennam. meritum iuste retributionis. christum et ecclesiam integrum iudeum et gentilem uel homines et angelos etiam. Et non modo hec iugibilia quibus res due diuerse sibi miscentur binario significantur. uerum

etiam res multe. ut timor solus et spes sola. et fides sola et contemplatio sola. Et sicut super domum mus anima sola et corpus solum. et penitentia sola binario exprimitur. propter quasdam tamen diuisiones et proprietates que secundum binarium in eis consideratur.

Exempla quibus eadem natura

Exempla quoque diuersa exprimi quibus corpus tamen nomi et anima singulis: binis tamen in situatisque nominibus exprimuntur. de multis ista sunt. Scriptum est in Iob Homo nascitur ad laborem. et auis ad uolandum. loquitur et osee de impiis Desiderabile argenti eorum urtica hereditabit. lappa in tabernaculis eorum. Amos quoque percutiet domum domum maiorem tantus et domum minore sessionibus. Et paulo post Inducam super omnem dorsum uestrum saccum et super caput uestrum caluitium. Dicit psalmus sus Etenim passer inuenit sibi domum et turtur nidum ubi ponat pullos suos. Quorum omnium sensus est et ratio talis

N Cur nomine hois
Nomi corpus et
ne homi anus noie
mis corpus intell aia sig
ligendum genesis. sicut
dicit cu dicit deum xi
formasse homez de limo
tre. quod utiq3 de corpe
solo et no de aia dicit.
Anima em ex spiracentu
matia no exiuit Exteri
or aute homo ut de limo
formatus informam fluit
pme originis ut tra
et metraz ibis Anima
porro privilegio natue
sebaoris similis est aui
qua intellectu et iusticia
at si duabus pennis sur
sum euecta telestes au
ras et plagas molit sy
dereas intellectu uerita
tem iusticia pietatem
tdapiens Unde ille.
Quis dabit mi penas
sicut columbe et uolabo
et requiescam Item Si sup
sero pennas meas dilu
culo et habitaueo in ex
tremis maris. Dicitur
etia ad sanctos Si dormi
atis inter mortuos clede
catis penne columbe de
argentate Et quia exti
or homo corrumpitur. ideo
homo nascitur ad labore
Quia uero interior reno
natur ideo auis nascitur

ad uolatu labor tame hois
pme cruciatus intelligitur
Ut legitur in primo titu
lo pro octaua labora m
ingemitu meo la. p. sin.
n. lectu. m. la. me. stra. in
rigabo Uolatus autem
anime intuitio et amdi
tas eternitatis accipitur
ut ait theologus in Si
consurrexistis cu xpo que
sursum sunt querite no
que sup terram que sur
sum sunt sapite ubi xpus
est in dextera dei sedens

A rgen Cur argentu aic
tum hi thab'naclm
tentis natue est corpis si
et preciose et aimd intellectu
lucet p illud quod sig xi
natu est in ea lumine pre
ciosa uero habetur p ea
unde sanctificatur gratia
Corpus p sui corruptione
et mutabilitate thabna
culo compatur Quod ad
tempus erigitur et diruitur
tur ad tempus Unde
Ezechias cu conualuiss
ex infirmitate Generatio
mea rc. Deniqz thabna
culum peregrinatu est et
militatu. et qua diu sumus
in corpe peregrinam a dno
Et milicia est uita homis
sup traz Unde petrus
Certus sum qd uelox est

deposicio thabinacli mei
Sum aut corpus dicebat
Et quia scriptura dicit. Qui
in sordibus est sordescat
ad huc. ideo desidcabile
argenti abvrtica heredi
tatur. Quia virtutes in
teriores captinant. animeque
que quidem instar vrtice pu
gnt p suggestiom Vrut
aut p delectatom vel pu
gnt p consencie stimulum
Vrut aut p consencie de
siderium lappa em herba
mordax et auestimeti quibus
inheret ad euellendum diffici
lib. oritur inthabiuaclis si
ngt petm in corpe sensus
qz corporei quibus natura
vestitur iniquitate gemic
maculant. Desiderabile
argenti anime fidelis ab
vrtica no hereditatur qz
illud habet impromissioe
Emissiones tue padisus
malorum punicorum cu po
morum fructibz Sed nec lap
pa oritur inthabiuaclis
sanctorum quia vox exul
tacoins et salutis inthab
naculis iustorum Unde
ille Ego aute sicut oliva
fructifera in domo dei et

*Cur domus maior et
domus minor in eandem ve
niunt significatom ca xiii*

Non sit aut impiis no
sit sed quorum desidcabile
argenti abvrtica hereditatur
tur in quorum thabina
culis oritur lappa. eorum
consequenter domus ma
ior pcutitur ruinis cu
aia polluta delectatom
turpi cedit et cadit lap
sibz viciorum. Et domus
minor sessiombz cum
caro dissolvit. Peccatum
pcti et sensus carnis di
uidit p opa carnis.
Domu esse corpus inde
docemur. Et si terrestris do
mus nra corrupitur. scimus
qz habitatom habemus
adeo no manufactam
eternam incelis. Quia ve
ncitas dicit Spus est
deus et eos qui adorat
eu in spu et domus eius
domus orationis vocatur
colligitur quoque spm dici
domu et esse Sed quia
maior est aia corpore no
scdm qntitate quia het
nullaz. sed scdm digni
tatem quia het multaz
Ideo ipsa quidem maior cor
pus vero minor dicitur
domus Domus porro
iustorum integre p severat.
fundate em sunt supra
firmam petram Et fun
damenta eorum i montibz
sanctis Unde et maior

domus ruinis percutitur
quia hiis qui interior
est homo renovatur de
die in diem induimur
ymaginem a gloria in glo
riam tamquam a domini
spiritu. nec domus minor
scissionibus quia mor
tale hoc induet inmor
talitatem. et fulgebunt
iusti sicut sol in regno
p. e. Quod utique de cor
poris gloria dictum accipi
si sententie sensus intel
ligitur etc. Cur deorsum
Quoque et caput eidem
domus significationi
maior ruinis. respondet
minor vero scissioni cri
bus percutitur eorum etiam
dorsum induitur saccus.
et super caput calvicium
Per dorsum id est posteriorem
corporis partem ea que
posterior et abiectior est
in nobis pars. corpus
videlicet totum significa
tur Nam utique in dorsum
posteriore corporis parte
nec partes operitive
nec organa sensuum
inveniuntur Hic ut apostolus
dicat et nemo contradicit.
Scio quia non habitat
in me hoc est in carne
mea bonum. Saccus vela
mine et ignobilis et qui
in meroris. et confusionis
dudum vestiebamur indicium
typus est peccati Sicut
dicit in decoratione domus
sue Convertisti planctum meum
in gaudium mihi. concidisti
saccum meum et circumdedisti me
letitia Quod est quia pec
catum distrupisti planctum
convertisti in gaudium. desspa
tionem vertens in spem. tri
sticiam in letitiam commutans
sicut et in promissione tua
sed tristicia vestra convertetur
in gaudium. Et circumdedisti
me letitia interius scilicet
et exterius. in fide et opera
tione Etenim neque planctus
neque gemitus. sed nec confu
sio postremo nec ullus
omnino dolor esset si non
obesset peccatum Igitur cum
oblata preciosa veste sa
lutis et iusticie. sordibus
et ignominia peccati corpus
amiciatur. induatur super
dorsum saccus induit quia
caro sicut dyplois de confu
sione sua Induitur et
super caput calvicium. cum
decore virtutum ac si more
criminis facies induatur ver
tex que spoliatur interior Cri
nibus quia maxime viri
ornatur. et splendor colloco

75

subtilitasque virtutum concupiscibilem genuit et ingerunt ipsi anime decorem et gratiam. Hac vero ratione per caput exprimitur anima. quia sicut caput alias est ceteris et toti corpori principatur. Unde dicitur Caput accipiendo quia capit et retinet ipse omnes sensus. Sic anima sublimior est corpore et princeps et totius sensuum corporis. Sacco non amicitur anima fidelis. sed veste regia et egregia. Sicut dicitur de ea in cantico prodilecto Astitit regina a dextris tuis in vestitu deauratto circumdata varietate. Unde gloriatur et ait Gaudens gaudebo in domino et exultabit anima mea ~~in domino~~ in deo meo. Quia induit me vestimento salutis et indumento iusticie circumdedit me. Denique qui non habet vestem nuptialem a convivio regis eiectus eicitur quia ligatis manibus et pedibus in tenebras exteriores. Propterea monet auctoritas. Omni tempore vestimenta tua sint candida. Et alias Beatus qui custodit vestimenta sua ne nudus ambulet et videat turpitudinem eius. Sed

neque calvitiis induuntur capitibus electorum quibus dicitur Capillus de capite vestro non peribit. et capilli capitis vestri omnes numerati sunt. Quia

Possiliter passer et turturem et turturem turtur id est ipsum significet pro anima ponimus. ut et carne. quia levis est illa et agilis ad volandum intencione superiorum. Hoc pudicicie merito et castitate virtutis beata cum paucis moratur. et nimiit multitudinis fugitans exemplum. Probat hanc interpretacionem premissi sensus Propheta quo cum dixisset cor meum et caro mea exultaverunt in deum vivum. Hanc subiecit simpliciter Passer invenit sibi domum et turtur nidum sibi. sed premisit etenim quasi proloquens volens rem manifestam per obscuram significaturam per significantem cor scilicet et carnem exultasse in deum vivum. quia passer invenit sibi domum et turtur nidum ubi reponat pullos suos. Sit enim passere ad cor id est ad animam

turture retulit ad carne
Cor eni pro cura accipies
sub tytulo pterna matu
tina diluamus · Lauda
bit dnm qui requirunt
eu · vinet corda eorum
in seculum seculi · Pulli
passeris · memoria intel
lectus · uolutas · et cete
uirtutes iam parte · et
non paritue · sicut iusti
cia iusticia no pibit · sed
manet in seculum seculi
· et pacientia pauperu ·
que no pibit in finem
Et timor domi sanctus
in seculum seculi · et cari
tas que nunq excidit
Pulli turturis contmetie
rigor · opa iusticie Sicut
uero caro et cor in vnu
sunt sic vna eandem qz re
passer et turt^z sibi in
uenerunt · sed ille in domu
ista in nidu Hic est
igit^z domus hec · et qs
est iste nidus Non est
domus hec hmi^9 creatois ·
s quam sapia sibi edifi
cauit · sed quam decet sci
tudo in longitudine dierum
Domus dei mea pris · i
qua mansiones multe
et mansores multi sunt
Liquet iam qz xpus
est in quo habitat omis

plenitudo diuinitatis · corpo
quicquid domus est in se
tem inhabitancium · in dus
ad exemplum continetur ·
Domus infirmitate et strut
tura virtutis · nidus exalta
tus sup arborem crucis qz
caro in cruce patiens effi
citur in gloria coronet Si
celestem cupis erige strut
turam respice dei verbum
plenum gra et ueritate ·
et sume inde quod vis
et quantum vis qz de pleni
tudine eius omes a i car
ne coniunctam in aia gratiam
veritatem in fide · disciplina
in ope Ecce aliud domus
artificis structura et ue
tura multiplici similiter
edificata subsistit nidus
ad tempus strutur · et
destruitur · post tempus ·
sic opa iusticie cessabunt ·
uirtutes uero cum celum
et terra transibunt non tra
sient Ad hec respicit qz
xpus semel oblatus est
ad multorum exhaurienda
pecca · pecco mortuus est
semel Quod autem viuit
viuit deo Resurgens enim
ex mortuis · iam no mo
ritur mors illi ultra no
Et si mortuus ex infirmita

sed vivit ex virtute christi

Et duos qui sibi con consentiunt super idem
consentiunt super idem
accentes duos ipm exprime
probabiliter corp 9 xvi:
et aiaz sentim9 Si duo
ex vobis ait veritas con
senserint super terram de omni
re quacumque pecierint fiet
illis a patre a patre meo.
Ubi considerand. quod non sim
consentiunt. sed sequar et
ad inquirere super terram Contra
enim exitiosus est consensus
corp. super terram fructuosus
Contra non est phas mu
tui mire consensum. quia
terra serpenti cedit et co
cedit in cibum dum dicitur
illi Terram manducabis
omnibus diebus vite tue.
et inditum pene sustinere
maledictionis prostitutum
spinas et tribulos germi
nat Caro enim concupiscit
adversus spiritum et spiritus
adversus carnem Conse
tire aut debet sibi invicem
spiritus corpori. corpus spiritui.
ille corpori indebito nec
cessitate. hic spiritui in pie
tatis obsequio Et is non
in terra. sed super terram
det celebrari consensus
ut quid quid agitur ab

eis in laudem dei et fruc
tum ordinetur iusticie et
non quam sensus pre
ceps opio sed divine de
miracionis beneplacitum
expectetur et expleatur.
Sic quicquid patitur ab eis
conceditur eis et sequitur
operatio disciplina fides
pietatem. puritatem
vita intellectus veritate
fidem denique concludit
certitudo salutis. Item

Duo quoque passeres
qui veneunt asse
vno corporis et anime
suscipiunt nuptatione corp
quia enim dicitur passer pro
pria sue dignitatis gloria
pro qua et illud sine comparatione
pondere promerite cor
ruptionis et ea perter
turbacionis molestias
naturaliter quasi volati
le pennatum sursum fe
batur Quod vnum et
duo dicitur in nummis hac
ab adyspondio in pon
deribus As igitur fides
est quia precium est no
stre salutis. et vna est
quia de vno est Et quia
iuxta apostolum secunda est rerum
sperandarum Passeres
duo veniunt asse vno

dypodio

cu corpus et anima di
nino cultui mancipat[a]
ppt promissiones reru
sperandaru At unus
passeru cadit in terraz.
quia corpus moritur
et in eaz de qua sumptu
est vertit[ur] et revertit[ur]
terraz nec sine pre. qr
nō sine volutate dei et
iudicio etc.

Vedones
etiā duos in qbus
naaman syrus tollere
volebat terraz isrl. ut
in ea deo sacrificaret. cor
pus et aiam accipim(us)
Terra isrl caro xpi ē
quā btificat sanctus i
pricipio tuus. Sicut psal
mi Benedixisti in qui
eus dne terraz tuā Et i
fine Etem dus dabit
benignitatē et tra nra.
dabit fructū suū Beati
ficanda est eīn et in pri
cipio et in fine. i. in concep
tione et in morte quia i
illa nraz natura assump
sit. et sanctificat[ur]. hac li
beravit et redemit hanc
portare debem(us). i. p eam
et scdm eam continentiaz
in carne. gratiā in anima
preferentes Sic eīn pre
cipitur Altare de terra

facietis michi Quod tunc
faciem(us) si fidem et memoria
incarnati verbi et p devo
tionez fundamus in corde.
et p disciplina demonstra
mus in opere. Et hoc qdāz
monem(ur) in canticis Pone
me ut signaculū sup cor tuū.
ut signaculū sup brachiu
tuum etc. Debitores duos

Duo sub eadē sigfica
debitores tone cade
quibz debitoru partem re
mittit vilicus apud dnm
diffamatus. corporis et
anime quecuz gerē racio
nem Homo eīn dives me
diator est. homo qr caro.
dives qr verbu Hs nulli
co spm racionali tradidit
bona sua. dona nature.
et munera gratie. ut ex
eis sensū et intellectum
existis gram retinet et
iusticia Sed ullius natu
ram corrupens et grām
cu in honore esset nō intel
lexit comparat(us) est iumentis
~~insipientis~~ insipientibus
et filis factus ē illis Vnde
merito diffamatus ab acri
mus mordacibus qz tesci
bus consciā propria et opi
bus vite. stat tacitus et
anguis ante tribunal iu
dicis metuendi. iussus

redde racione villicacionis
sue · collige sub vnu[m] re[m]ed[ium]
racionis aspectu[m] · exccessu[um]
et t[r]ansitu[m] vite p[ri]oris · quid ·
cur · qualiter · q[ua]ntu[m] · ubi ·
quando · cogitauerit · dixerit
egerit · Tempus autem
reddendi racionis · post p[e]cc[atu]m
est uel post morte[m] nemo
poterit villicare · p[e]cc[at]o p[ro]p[ri]ate
tollere · i[m]pandi · qui eni[m]
facit p[e]cc[atu]m seruus est p[e]cc[at]i
et morte tempus op[er]andi
et locu[m] eripiente promerendi
Et qui iniquitas quasi g[ra]ui
pondere premit agente[m]
et co[n]fitente[m] rubore suffundens
ideo billicus viribus se do
let destitutu[m] · fodere non ua
lens · subuerte[re] et tolere
terra[m] corporis p[er] p[e]n[i]tencia[m]
et pudore suffunditur me
dicare erubescens confi
teri plagam et implorare
medicina[m] Quare pru
dencie similes consiliu[m] euo
catis singulis debitoribus
domi[ni] sui · corpore scilicet
et a[n]i[m]a · remittit vni dimi
diu[m] · debiti parte · alteri
q[ua]rta[m] · recipiens p[ro]pt[er] hoc
in tabernaculis eor[um] · cu[m] ex
ultacione et salute · uox
eni[m] exultacionis et salutis
in tabernaculis iustorum
Sacramentu[m] utriusq[ue] debiti
et debitoris capitulum

Hoc est aute[m] utriusq[ue]
debiti sacramentu[m]
Anima debet ce
tu[m] cados olei · p[er]fectiom
gratie Corpus centu[m]
choros tritici · p[er]fectiom
iusticie Perfectio gr[ati]e
in cognacione et p[er]fruicione
subsistit Cognicionem ex
p[ri]mit oleu[m] ex eo q[uod] lu
cet · P[er]fruicione[m] ex eo
q[uod] pascit Porro p[ri]ma
et altera pars hui[us] p[er]
fectionis que in cogni
cione et p[er]fruicione subsi
stit · fides est et dilectio
qua fides intelligit ca
ritas fruit[ur] Dimissa
igitur restitucione debi
ti plenioris · Altera p[ar]s
exigit[ur] · sic cognicionem que
nec dum p[er]ficitur in vi
sione contineat in fide.
et saciatatem qua nec
dum repletur · in p[er]frui
cione · recogitet in dilec
cione Sit eni[m] idem fide
cu[m] dilectione tenentes
scribim[us] · l · qui complet[ur]
ex bmario caritatis sig
nificatiuo et q[uod] qui natu[r]e
significante fidem cu[m]
dixeris bis quinquies
quinq[ue] Quor[um] significat decies

utror cum racionibus sine
sine ducens in locis Sa
ne pfecto iusticie triticum
exprimitur quia frumentum hoc
electius et mirabilius
est aliis et iusticia ce
teris bonis antefertur
Triticum seminatur ut tra
ut multiplicetur iusticia
per corpus corporeis sen
sibus exercetur Cuius
pfectionis quasi quintam
partem haberemus Qua
tuor tamen eius partes ha
bemus si exhibemus cor
pora nostra hostiam vi
uam sanctam deo placen
tem racionabile obsequium
Racionabile obsequium
in discretionis considera
cione hostiam placentem
in oblectacione uirtutis
sanctam in intencione integri
ori uiuam in retencione
proposito Dimissa igitur quinta
parte id est xx^ta chori reseruantur
quatuor partes id est octogin
ta chori si iusticie integ
tatem quia nec dum habemus
imperfectione corporeis
tamen sensibus exequamur
in operacione Sic quippe
sedecimus id est similiter scri
bimus lxxx qui ex qua
ternario iusticiam secundum
premissum exemplum sig
ficante ex quinario quoque

sensuum interprete complet
tur dicitur quater quinquies
quater. Sub tercia distinc
cione continetur nona du
alitatis significacio et de
cima et vndecima cum
capitulis suis in seqt.

Nona significacio cari
tati ascribitur dualitas i^m
Duplicem esse materiam in
qua caritas operatur ii^m
Cur inflata et igne spiritus
dilectionis est datus ca iii
Duo esse signa quibus di
lectio dei cognoscitur ca iiii^m
In duobus deum esse di
ligendum cum ceteris cap v
Quod speculacione factu
rae attollimur in laude dei vi
Quod beneficio gratie exigimur
similiter in dilectione dei cap vii
Qualiter propter operacione
binarius significet caritatem
et duplicat eam ex paciencia viii
Duobus etiam modis cari
tatem esse benignam ca ix
Quatuor esse inquiren
da de paciencia et x^m
Diffinicio paciencie et
exposicio diffinicionis xi^m
Generorem esse paciencia
contrariarum rerum quam
difficilium cum ceteris cap xii
Quibus ex causis pa
ciencia impeditur xiii
Quibus ex causis prin

78

78

capalis oriatur etc. capitulum xiiii
Duplicem esse studium cur patientia exhibeatur capitulum xv
Compassione et dilectionem utramque ex duplici causa procedere etc. capitulum xvi
Decima significatio cur bonitati assignetur dualitas xvii
Quid sit iustitia et quid consilium Remigius diffinit capitulum xviii
Prudentia significatio cur dualitas accipiatur pro affectione sancta etc. capitulum xix
Diffinitio timoris et spei et quid utraque efficiant capitulum xx
Duas spes esse tioris xxi
Quod ex duplici causa procedat prima tioris spes xxii
Quod duplici ex causa procedat secunda tioris spes xxiii
Duas esse spes spei xxiiii
Quod duplici causa procedat prima spem spei etc. xxv
Quod duplici causa similiter procedat secunda spes spero xxvi
In quo sit potior spes timor et in [illegible] quo timor prior illa etc. capitulum xxvii
Differentia timoris et spei secundum effectus xxviii
Diffinitio effectionis et diffinitionis expositio. Capitulum xxix. Nona significatio cur caritati ascribatur dualitas. Capitulum primum

Caritati etiam binarius competitur tam secundum materiam quam secundum operationem. Materia caritatis sicut diximus unde habetur ipsa operationem quod agit ipsa res ea qua amat. et ad quam suum exmittit et mittit affectum et ad effectum procedit operatio eius est. Et est caritas ordinata si materia et operatio est ordinata. Potest enim esse materia ordinata licet ordinata non sit operatio. sed non econverso. Si materia illa eligitur ad diligendum que diligenda est et non diligitur ut est diligenda. est caritas ordinata. secundum materiam. secundum operationem non est ordinata. Nequit porro operatio esse ordinata si materia non est ordinata. idest si non eligitur ad diligendum quod digne eligitur et diligitur etc. Duplicem esse materiam in qua caritas operatur capitulum secundum

Hys dictis dicimus quia materia cari tatis. deus est et proximus. Deus enim di ligendus est propter seipsum. proximus non propter seipsum sed propter ipsum. Unde bis dedit spiritum semel in terra per emissionem iterum e celo per missionem. In terra per flatum. e celo per ignem. Cuius cause hec michi videtur causa. Ignis ad superiora contendens. dilectio accipitur dei. Deus enim ut legitur in scripturis et sentitur in cordibus ignis consumens est. Flatus oris dilectio accipitur proximi. quia aliquando ipsa flatus appellatur sicut in de docemur. Omnem flatum feci ego. et propter mo dicum quid contristam illum. Demque in prime conditio nis exordio cum inspiravit deus in faciem hominis spiraculum vite factus est homo in animam viventem. Et quia miserandus homo merito prevaricationis perdiderat spiraculum vite non enim permanebat spiritus dei cum homine. quia caro erat. ideo post resurrectione insufflavit in faciem eius spiraculum vite. spiritum suum bonum introducens ad cor talique docens misterio quia qui erat creator. is redemptor et qui dederat spiritum in condicione eundem eiusdem restituebat in reparacione. Et quare diligendus est in terra quia caro est et redemptor. Diligendus est in celo quia deus est creator etc. Cur in flatu.

Dete et igne spiritus ter autem dilectionis per duas res que est datus sine aliis esse non potest in hiis spiritus dilectionis est datus quia nemo ad seipsum cari tatem habere dicitur. Here. sed si eam ingreditur egreditur quia que admodum flatus ab alio flatur in aliud. et ignis ut sic propter se semper exigit ali[...]ud Demque spiritus sanctus [...] per quem caritas datur [...] quo et accipitur n[...]o est [...]omnius sed duorum patris vi[...]delicet et filii a patre procedens et filio. Ad hec ignis nominatur et flatus. Unde ignem ve ni mittere in terram. Et moy ses in cantico. Flavit spiritus eius et operuit eos mare.

Postremo in celebri illa
missione factus est de celo
sonus ad venientis spiritus
vehementis. quod flatus
erat qui videbatur et ap
paruerunt illis dispertite lin
gue tamquam ignis quod hic
erat qui mittebatur etc.
Duo esse signa quibus
A duobus dilectio dei cog
etiam signo noscitur quoniam
nis est cognoscere si dei dilec
tionem habeamus Si fa
cimus scilicet quod precepit
et si quod promisit ama
mus Unde veritas Si
diligitis me mandata
mea servate Et alias
primum querite regnum dei
et iusticiam eius Si facimus
quod precepit exhibemus
obedienciam Si quod pro
misit amamus suspira
mus ad gloriam Et licet
preceptum veniatur ad
regnum. Datur enim genti
facienti fructus eius a
mor tamen regni implet
austeritatem precepti et
quo avidius gloria expe
titur e[illegible]itatis Hoc ve
hemencius sustinet la
bor inmite difficultatis
Filius expectato et pro
missio terminis. dissolvit

robustissimas vires pre
ciosa merces et polli
citatio singularis. ex
angores quoque ad ar
dua provehit. Duo
sunt igitur que prece
pit deus credere et agere
fides enim sine operibus
mortua est In fide
habemus accessum in
operatione colligimus me
ritum. fides dirigit inten
tionem. operatio utramque
remuneat Item duo
promisit resurrectionem
a mortuis et hereditatem in incorruptibilem
conservatam in celis.
In resurrectione reparatur
ruina in hereditate natura
glorificatur Si igitur
facimus quod precepit
et si quod promisit
diligimus vere deum di
ligimus Unica et pre
cipienti obedimus:
et promittenti grati
as habemus etc. In duo
D[illegible]bus deum esse
[illegible]gimus diligendum
autem deum tum in [illegible]
se tum in operibus suis
Unde quod enim est dili
gibile dei ad naturam

eius spectat et ad operam
potius autem ad naturam.
sed ad opera prius. Ideo
potius ad naturam quam
ad opera. quia et si mi
rabilis est in suis mira
bilior tamen in se. Secundo
uero prius ad opera quam
ad naturam. quia inuisi
bilia ipsius per ea que
facta sunt intellecta con
spiciuntur. Diligendus
est utique in opibus suis
quia cuncta que operatus
est usque modo sola boni
tate et nulla vi. nullius
operatus est merito. et
fecit cuncta bona valde
Diligendus est etiam dili
gentius in sui natura
etiam si opera nulla et op
perum fructus nullus exi
steret quia magnus dominus
noster et magna virtus
eius et sapientie eius
non est numerus. Tria posuit
et trinitatem expressit
Magnus dominus refertur
ad patrem. magna vir
tus ad spiritum sapientia inmira
bilis ad filium. Patri enim
ascribitur potentia. sapientia
filio. virtus spiritui sancto
Illud etiam simile est huic
Quis similis tui in forti

bus domine. quis similis
tui. Magnificus in sanc
titate terribilis atque lauda
bilis et faciens mirabi
lia. fortitudinem diximus
et dicimus ad hunc referen
dam ad patrem. Sancti
tatem filio compari filius
ipse dicit. Et pro hiis ego
sanctifico me ipsum ut
sicut et ipsi sanctificati
in veritate. Terribilem
atque laudabilem spiritum in
telligimus quia spiritus no
men est feritatis et pietatis
Utrumque dicimus quia utrumque
legimus. Alibi quidem legitur
Spiritus tuus bonus dedu
cet me in terram rectam. Ali
bi misisti iram tuam que
devoravit eos sicut stipu
lam et in spiritu furoris tui
congregate sunt aque.
Et ideo spiritus furoris dicitur
terribilis. spiritus bonus lau
dabilis. Porro quod se
quitur. Et faciens mirabi
lia. Vel communiter ad totam
trinitatem refertur vel
specialiter ad eundem spiritum
de quo ipse filius in spiritu
dei eicio demonia. Hunc
igitur precipuo dilige
et singulari debemus

affectu · tamquam sup emine
tyssima naturam potentis
sima · pulcherrimam sin
gularem mundissimam sem
piterna sibi ipsi de se ipsa
sufficientissima · dilige
deinde debemus ea que
fecit · quia ea ipse quoque
diligit sicut scriptura dicit
Et vidit deus cuncta que
fecerat Per visionem
enim amor intelligitur
commicatur quia quod cum amor
te trahimur intuemur
scriptura idem ipsum testi
ficante · ubi amor ibi
oculus etc. Quod spe
Tem culatione factive
duobus attollimur in
modis attolli laude dei
m · in dilectionem dei VIIm
speculatione factive et be
neficio gratie Specula
tio factive sustollit intu
entem in dilectionem dei
parti secundum statum · parti
secundum simulacrum Sta
tus consideratur in natu
ra et officio nature idest
in proprietate generis et u
su utilitatis hoc est · quid
sit et ad quid Simulacrum

cognoscatur in significatione
quam gerit · Gerit enim
omnis factura ex telle
ctiorem ymaginem sua · in
ipsa sua Et licet magni
estimetur Vivacitate in
genii celerioris attinge
condiciones rerum et in
res incomparabiliter cum
excellentius est cerne
quid significent cum ser
mant eruditionem · cum
cautele significande ger
manitate similitudinis
comparetur · In natura
enim consideratur res in se ·
in significatione supra
se In natura quid vale
at usui · in significatione
quid valeat sensui ad
teror In uno ad quid pro
ficiat intelligo · et enim fi
dem · etenim mores etenim
officia · honestissime in
te natura rerum · si tamen
ea diligenter delibes in
formatur · instruit ordinat
denique invisibilia dei
per ea que facta sunt intellec
ta conspiciuntur · sempiterna
quoque virtus eius et
divinitas Valet modo con
spiciuntur verum etiam dili
guntur · Unde quia delectasti

me domine in factura
tua. et in operibus ma
nuum tuarum exultabo.
Nam velud apictura
qua periti manus arti
ficis eleganti forma
compegit et multipli
ci colore beavit intui
tu simus in admiracionem
artis. et artificis cele
bramus industriam. sic
a rebus extollimur super
res clamante factura
mundi immensam eius
potenciam qui fabricam
tante molis solo nutu
ex non existentibus fecit
existere. Ammirabilem
quoque et inuestigabilem
ipsius esse sapienciam qui
remota et vicina simi
lia et dissimilia. simili
lege regit et dirigit.
predicabilem et amabilis
simam bonitatem eius
qui tot comoditates in
rebus mediantibus sola bo
nitate rebus et natu
ris affixit etc. Ex bene
Bene ficio gratie exi
ficiens. gimur similiter
gratie ut dicit in dilectionem
apostolus in diuicias dei vi
bonitatis et longanimita
tis diuiditur. Longanimi
tas ad penitenciam quantum ex se est
adducit. quia dum noxie
voluntati affectu patitur
nec et tussie in effectu nec
statim subinfert suppliciu.
peccantem hortatur penite
re longanimitate pacienc.
Similiter bonitas colligit
ex beneficio gratie. sine cor
et anime sine pueris et fu
tue sine quod per se ipsum opa
uterimus. aut visitacione
inspiracionis occulte aut
exhibicione uirtutis exterius
prouiratiuum ... sine que
per nos i. occasione sumpta
ex nobis operatur. sine du
latis in tumbimus supplica
cionibus et diuine laudacio
nis officia et cetera iusti
cie opera acticamus. Sepe
enim tunc hoc facimus excipit
ex improuiso et visitat
nescientes gratia diuine
propiciacionis. Ergo quia
memoria beneficii benefi
cium in memoriam reducit
et notum gratia muneris de
nota largitorem benedicti
one concelebrat. et forma
parencium rerum forma c
uo apparencium. et laus
facture factoris est titulo

optimo sensimus et diximus
ex speculatione factiva et
beneficio gratie attolli di
lectionem nostram in illius di
ligibilis invisibilis que
nature sacerrima et super
eminentissima maiestate
Propter Qualiter propter operam
operatorum binarius signi
binarius cum cet caritate
tati compatitur et unde ea
Prima caritas pa ea esse pa
tiens est benigna et actez
Patiens pati tatte vim
mentis industria sufferre
si quid infertur benigna
prompta impendere celeri
et devota liberalitate. si
quid exigitur. patiens
ad commicia. benigna ad
pietatis officia. Patiens
denique intra se per sufferen
tiam temptationum. pati
ens optans se ad tollerantiam
iniuriarum. Intra se neque
impetitus et impeditus.
fracti et ureti turbine
temptationis cadat et va
dat querulus in plagis
pallentis tristitie et cure
mordacis syrtibus absorp
tus spiritum gemitibus amit
tit et vita. Extra se ne
victus ab agone resiliat

et abeat retrorsum aut
estuum conceptis furoris
igneis oculis et tumi
dis labiis evolvens
honestatem pro impuden
pudoris amicta impu
dens et imprudens
offendat et deserat
de quibus et contra
quos prius Tunc
pace supposita fermescit
sanguis et ira scin
tillant oculi dicas que
satisque quod ipse non
sani esse hominis non
sanus inveret orestes
Adhuc quoque anatema
est vir frontis attem
te umbram etiam hor
reo eius. cuius vultus
sanguinea pudoris nu
be velatur. Huc im
ratur animus. metus
huc venerat. Qua
tuor autem modis ad
versantur nobis
Nato astu actu et per
tinacia. Unde Eripe
me de operantibus in
quitatem et de viris sangui
num salva me. Quoniam
ecce insurgentes astu
operantes iniquitatem

actu· utros sanguinum
pertinacia intelligimus
BE Duobus etiam
nigna modis carita
est quoque tercium esse be
caritas tum in nigna
se per affectione tum ix^m
in alium per compassionem
Per affectione· ut pu
ra sit intencio respectu
retribucionis· et volun
tas ordinata· dispositio
operacionis Si deus in
causa est pura est si
res pro dignitate sin
gularis exequitur ordi
nata est Benigna in
alium per compassionem
ut condoleat miseris·
suspiratis affectu· et
subveniat beneficencie
fructu Ergo suffert
molestias quia caritas·
paciens est impende
beneficium qua benigna
est Unum sine altero
minimum est· nec in foro
nostre urbis venit asse
cuto aut sufferre quic
non diligas· aut diligere
que non sufferas Ideo
utrumque exigitur et utrumque
capit Date inquid·
hys qui cuncta bona

dat et dabitur vobis dimit
tite et dimittetur vobis·
date dimittite petentibus
ledentibus· beneficium offen
diculum· quia caritas be
nigna est et paciens vin
cens avariciam· discordiam
mitigans unum bonum con
tra duo mala Maior est
autem caritas in eo quod pa
ciens est· quam in eo quod
benigna est Paciencia
enim spes et affectus be
nignitatis est Benigni
tas non est species et af
fectus paciencie Nam qui
paciens est benignus
est· eciam eo ipso quod paciens
est sed non convertitur
Paciencia enim infert et
inducit benignitatem
ut species genus suum be
nignitas et si facit non
infert tamen pacienciam·
DE pa Quatuor esse
ciencia consideranda di
cere debemus· paciencia
Quid ipsa sit· dicere xiij
quid eam impediat dicere
unde oriatur· dicere propter
quid habeatur Si totum
hoc sciremus· sciemus
naturam· sciemus repug

82

natiaz. faciem⁹ causam. sti
emus utilitatem et Diffi
Pciae viro pacientie
tia est et exponit
difficilium diffinitionis
contrariarum quoque rerum. XI
simplex diligensque perses
sio Notem⁹ verba et rerum
veritatem inspiciamus Dif
ficilium dixi et contrariarum
rerum quia est cum res dif
ficiles assumuntur et non
contrarie. est etiam ad con
trarie et non difficiles. est
cum utraque vel utrarumque
assumuntur spes Diffi
cultas consideratur rerum
quando ad eas ipsas contra
rietas quando ad volunta
tem subeuntis eas dif
ficilis est virginitas.
quando ad servandum. quia
in carne vivere et contra
rium esse hominem et an
gelum vivere ardua et
predicanda est vita hominis
super terram Sunt tamen
quibus difficultas hec
non invenitur contraria
quia sine labore carnis
virginitatis labore suscep
to cum tincte trahuntur
odore. et ut ita dictum

sit rerum bellica sine bello
tuentur et asseruntur.
Calide porro aque fri
gide pietatis intuitu por
rige non est ardua diffi
cilibusque res quas tamen
contraria et exosa. qui
exultant in rebus pessi
mis et letantur cum male
fecerunt Pro hac distinc
tione diximus difficilium
contrariarumque rerum Non
modo enim sollicitudini
debet esse nobis res sub
ire difficiles que apud
multos multum contra
rie non sunt. Verum etiam
et non difficiles que a
pud multos multum co
trarie sunt Generiorem
Nam esse pacientiam
liceat contrariarum
pluris estimentur rerum diffi
cilium
et grandior appa XII
reat paciencia difficilium
rerum quam contrariarum.
Generior et verior tamen est
in rebus contrariis quas
scilicet exequitur quis contra
ipsum et facit spontane
us quod non volt angaria
tus Melior est enim paci
ens viro forti et qui
dnatur animo suo ex
pugnatore urbium

Viru fortem et expug
torem urbiu eu intelli
gimus qui res arduas
exequitur. Patientem
et dilatorem aiun qui
contrarias. Hic est ergo
Symon Cyrenensis.
angariatus legitur:
post ihm tulisse cruce
quia qui ppt hereditatem
tem incorruptibilem
sibi vim infert. ad pas
sionis obedientia. cruce
tollit post ihm non
post sathan. preceptu
illu ad implens. Qui
diligit me. me sequitur
Symon enim uertitur
inobedientem cyrene
in hereditatem. Cum
ideo dicitur angariatus
quia regnu celorum vim
patitur et violenti
diripiunt illud. Igitur
patientia in arduis ma
ior in contrariis fortiori
or in utrisque simul peni
or inuenitur. Dicatur
quoque simplex propter inten
tionem diligens propter
uolitatem. Simplex
quia sine intentione ra
tionabili irrationabilis
esset si congregaretur quod
dicitur et est. nec diceret

nec esset. Si necessitate
uel timore trahitur volun
taria non est. Nec diligi
bilis. Hylarem enim datore
diligit deus. Si quicquam
preter deu est in causa
irrationabilis no est. Mar
tirem enim no facit pena
sed causa. Causa deus
solus debet esse ut scrip
tura testatur. Deus meus
et dominus meus etc.

Inpe Quibus ex causis
dicitur aut patientia im
patientia tum peditur
a re ipsa. tum a pso. xiii
na. Are tu res quidem re
ipsa uel estimatione dif
ficiles. uires deiecit me
tuentis. aut tepide volu
tatis auertit assensum
contrarietas ope mollio
ris. Apsona tu appria
tu ab alterius. Oppa tu
sue qua habet aut pu
tat habere iusticie et
dignitatis elationis gra
uiter elisus et turpiter
elusus. torquetur dolore
cordis. contra ius et phas
de se aliquid fieri. Nulli
enim irascenti sua ira ui
detur iniusta. Videretur
sane si videret. Cecat o
culum ater vapor ire

fumantis Unde illud Im
pedit ira animum ne possit
cernere verum Sacramento si
exigitur testabitur iracun
dus · seratone moueri Mul
tos quos natura uel mores
facit dissimiles hoc una
passio una ymagine con
colorat Tabes pestifera
que primo sibi se inde tollit
ceteros Virulenta lues
que luce cordis extincta ·
insuper uultum humanum bel
luina fedat effigie Sic
ubi ubi nature dentes intet
ingenitus ibi tetiror iracun
die macula paret et patet
Ab alterius persona patie
cia impeditur cum uita per
lati · uel ex se uel ex aliis
comparacione occasione calup
nie et querele locum appe
riens auctoritatem perdit
et famam que custodita nulla
custodit · neglecta despec
tui est et ruine Non
est despiciendus rumor
optimus persona fame ce
lebris rem nimie utilitatis
promeruit Ipse vero qui spem
perdit auctoritatem cum ui
ta eius vitanda reputa
et turpis potius qua
digna risu quam visu
Hec comparacione cum ui

ta arguentis submissi
or est uita sustinentis
argutionem Et si non
submissior utique non
superior Ex hiis causis
insanit qui compatitur
et monet · qui arguit
At ueluti cum lateribus
et fundo pendentis aeni
copiosus flamme uorax
congeritur ignis sin
gultat penitus fluitans
unda uago contain ua
sis ambitu tenuitu cir
cinas Deinde post al
bescentes spumas rau
cos furibunda dat stre
pitus et luctantes ·
ac letantes euomit
latices tremulisque fla
mis illapsa feruentes
ebibit ignes Sic liti
giosus mordaci pruris
dolore sauciatus egerque
torquetur Deinde uel
to pretereps dedecoret
furit et ruit in uultu
alterius uoltum impu
dicius et ore Rubrica

O R exercens pu ta
tur ecia paciter
paciencia in re oraciō
difficili uel contra XIII
ria cum aconsideratone

pme originis tu adig
nitate auttoritatis
Ato sidedtone pme
originis · tum sepe et
multu adhibita rone
rem ipam apmis in
tuentes pritipye tlais
sime tognostimus aut
pter rem aliqua nob
rem inferri et indicio
legibus cz diuine sant
tionis exire et ferme
etia que tasu uident
ferri et fieri et bniu
saliter magna esse
opa domi · ex quesita
in omes volutates ei
et obid si triste quid
attidit · nostris si non
ab utimur intemet
attedit et tedit quoia
inde offense liuitur
reatus · qm inde non
bone tousuetudinis
abtiditur usus · qm
inde aliqua tautela
suttresat · qm inde pro
bande ul remunerde
uirtutis ministrat ot
tasio Unde aplus ·
Tribulato patientia
opat Quod nequa
quia iudicet qui potest
iudicare in fallor esse

dictm ppter origine sed
ppt ottasiom Ottasio em
patietie tribulato est qm
patietia nisi in tribulatoe
et de tribulatone non est
qn et nome ipm patie
tia a patiendo dicat · et
pati dicitur no is qui
tenet spontaneus in dul
tibus sed is qm in totra
rijs impellit · nolens
Nisi uere rex obici michi
tu de tepo testiomiu tuu
no est veru · dicem qppo
tredite tribulatom quid
esse est · impatietia pot
quu opari patietia Obi
titur sane michi quod
obiectu est ueritati · du
modo tonstitam · ego ueita
ti In tempore in quit
tredult · et in tempore t · r ·
Ab mutabili michilomi
et ueneabili psona sant
titatis patientie nasitur
uirtus · tu to sideata uirtus
tontraria nobis inferentes
impetus animi tohibet
estuantis Demoz ad hoc
ipm stozs et ipius domi
labores opa virtutes
At si telestes regule et
magisteria distiplme

feliciores nobis multipliciter offerunt. Sic igitur parti p gratiam inserentis et exempla beatorum parti asummus et ustissimus rerum ... aquibus effertur quicquid infert. paciencia oritur Dupli

Habet. rem esse fructu porro ul tur patien adhibetur pati adhibeat entie virtus produp xv lici fructu pate vite et felicitate vite Quod aut vite dico et vite. vite duo que nunc est et future De pace huius vite legitur et dicit. Inpatien vra possidebitis animas vestras. fidelis sermo Inpatiens enim et iracundus. no est sui compos preceps impetus ire calentis in vis enim transnatat alienum Magis furor turbidus eo quanto ipse furore abutitur furor clementes oculorum acies cogit in sanguinem furor faciem colore paliat pegrino. furor nobilem lingulam torquet in ras Nichil horum du

geritur racione geritur De feliciatate vite future legitur et dicitur Si compatimur et conregnabimus Per tolleranciam enim oneris venit. ad culmen honoris. p amarum ad dulce transitur. ptalitem denique ptingit. ad maiestatem unde Beati mites qm ipsi hereditate possidebunt terram Mitis oro gaudet et regno iracundus cruris discerpitur et perit Hoc igitur duplicem fructum habenda et adhibenda est paciencia. qe vz vita sedat et dat. Het omnia pro eo quod dictum est Caritas paciens est &c. Compas

Ovra sio et dilectio Quero. utraque ex dup benigna est lici vin in eo quod condo sa prote let suspiratus. de xvi affectu et fructu bene sciencie subuenit adhuc debemus et dico. Misericordia compassio dilectioque procedat Compassionem habemus propter ruina. et propter afflictio Ruinam accipimus casu

uirtut' moꝝ iacturaꝫ.
fidei q̄ꝫ piculm̄ Afflictioꝫ
uero cordis mesticiaꝫ
lesionē corporis. necces
sitates et dapna reru̅.
Et his ad liberē prohis
compassionē habere de
bemus Diligendus aūt
est homo ꝓpter id q̄d
in eo nichil melius ē
et propter id vnde
ipē melior est. Nichil
melius in ipo ratione
nec est aliunde melioꝛ
quā religione. Racio
ꝑtinet ad naturā. reli
gio ad gr̄aꝫ At ꝑhoc
quod nature ē equalit'
diligend' est. quia na
tura equaliter inest
Quod gracie dissimilit'
quia nō inest vniformi
ter Diuisiones enī opa
cionū et diuisiones mi
nistracionū. et diuisiones
graciaꝝ sunt. eadem aūt
natuā et condicio sīlis
vniuersoꝝ Opacio re
fertur ad opandi poten
ciaꝫ ministracio ad dispo
sicionē. grā ad sanctifica
cionē Cum uero nō het
grāꝫ. ꝓpter quā naturā
amatiuum amandus
est tamē in natura :

Vnde sup naturā amet'.
Si enī eciam natura illa
que sine grā est uere dili
gitur sine gracia nō dili
gitur. quia natura sus
ceptibilis est gracie cui9
quidē potest uas fieri
ab hys qui iam uasa facti
sunt diligit'

Decima sig
ficatio et cur
bonitati duali
tas assignat'

Scrip
tura dicit
Custodi legem
atqꝫ consilium. et eris uita
anime tue et gracia fau
cibus tuis In hys duobꝫ
uersatur bonitas. lege
et consilio et het duo st'
bonitas. et bonitas duo
het Lex est bonitas secū
dum naturaꝫ. Consiliū
bonitas secund' institucoꝫ
Et ut singulis sua dem9
exempla bonitas sc̄dm
naturaꝫ est esse fidelem
Bonitas sc̄dm consiliū est
esse celibem Et ut singla
suis differencijs seperemus
Bonitas secund' naturā.
in cultū separatur et fruc
tū Que bonitas separat'
in cultum. pietas apellat'
quia pietas est diuini
cultus religiosa deuoto
Que bonitas transit et

institutu. beniuolencia dicat. quia impendere auxilium. subuenire in tempore oportuno est beniuolentia habere et adhibere. est et uberes fructus afferre. Et ob id bonitas que in cultu diuiditur et fructu dicitur secundum natura quia tolere deum proximum nature uidetur. monitus officiumque. Secundum quod in anima diuine similitudinis honorificentissima gestamus ymaginem quod que ipsi gerimus et regimus corpus adeo recepimus et ideo quod secundum deum et adeo habemus totum et ex toto reddere debemus Secundum corpus quoque et animam omne omnius nature sumus. Et quia omne animal diligit naturam sibi propter ea secundum natura est. si omnes omnibus. si singuli singulis assistimus. Bonitas secundum institutionem partim est in consuetudine uite communis. partim in disciplina private conuersationis. Habet enim multitudo secularis institutiones et pacta legum quibus sibi inuicem consociant. Habet et hii quos habitus locus et uita separat a mundo. uiuendi mores et singulares exceptationes que uita composuit electissima. et mores instruit melius meliores etc. Quid sit

Est institutia et quid em. consilium breuiter

Justitie equi diffinitur. tatis regula. mores et officia uite naturali et instituta lege distributiones. Consilium est agendi vel non agendi cum fructu meritoque commoditatis. ratio proposita ad electionem. Et ideo competenter in supposito exemplo. bonitatem secundum naturam diximus legem quasi ligantem. et stringentem. quoque sine salutis nequit preterire periculo. Lex enim aligando dicitur. Bonitatem vero secundum institutione diximus consilium quia dicat et non cogit ad melius. Ad custodiendam enim legem. precepta diuina edidit

auctoritas que nec tras
gressione nec dispensa
cione fas sit violari
aut preteriri unquam
nunquam. Ad custodien
dum consiliu. adiecit
pro utilitatis intuitu
et religionis honore.
suos quoque mortalis
industria monitus quos
licet utiles licet non
suscipe. et licet suscep
tos licet dispensacione
temporis et cause lin
quere et non erit delin
quere. Attestatione igitur
huius exempli quo bo
nitas dividitur in lege
et consiliu audemus
et dicimus binariu bo
nitatis esse significati
vum etc. *Undecima sig*
Affectu *nificatio aut*
hostis. *dualitas*
duplicis insp *acipiat*
turis here repi *passitac*
tur effectu comu. *sta*
qui submittit. aliu
qui dirigit. Unde est
illud Beneplacitum
est domino sup time
tes eu. et in eis qui
sperant sup mia eius
Secundu aute est simi
le huic Ecce oculi dni

sup metuentes eu. etc.
Terciu ambobus equi
pollet Misericordiam
et iudiciu cantabo tibi
domine Cruatu. eadem
coloratur ymagine.
Misericordia et veritas
non te deserant. circum
da eas gutturi tuo et
scribe ea in cantabul
cordis tui. de quibus
dicere debemus quid sint
et quid efficiant. quas
spes habeant unde ori
antur in quo differant.
Tim *Diffinitio timo*
or est *ris et spei*
solliciti cordis *et quid*
anxietas con *utraque*
trarium sibi fugiens *efficiat*
supplicium. Spes est indul
gentie vel beatitudinis
obtinende a prima visi
tacione gratie concepta
fiducia. Timor enim et
spes de futuris sunt. quia
ventura tm timemus
et ventura tm speramus
Timemus aut tm ma
la et bona tantu speramus
Veruntamen sociandia mu
tuo sibi sunt. ne spes
sola sit mollificet inte
cione ppositu quia remit
tat et timor si per se sit

turbet intencionez ppo
situq3 deiciat Effusione
em secultate ab spe pro
cedentem irruens ti
moris securitas. in mero
rem simplicitr commutatoe
conuertit et cadentem
ac titubantez ptristicia
habundanciaz pmissio
nu spm spes erigit ac
solatur Sic impletur
quod legitur Indie ma
lorz ne inmemor sis bo
norz et indie bonorz ne
in memor sis malorū
Agitur timor ne rela
xarem'. spes facit ne
conturbemur Et ideo
in spe misericordia in
timore iudiciū tanta
mus et veritate Con
uenient' misericordiaz
dei. ueritatem timori
asimilaui et iudiciū
quia spes ex miseri
cordie respectu nascit'
et timor ex veritate ge
neratr'. iudicy Veri
tas est arguere. et iu
dicare misericordie mi
sereri semp et parcē
Ob id timor pauet ue
ritatem quia veritas
est iudiciū. et spes ar
ridet mie. quia mie.
congruit indulgencie

beneplacitū Sic psallit
sanctus in die sabbati Ad
annunciand3 mane mīaz
tua et ueritatez tuam
pnoctem quia pmane
veritatis pnoctem annu
ciatur. spe leticiam ti
more dolorem induc
te Quod eni p ma
ne iocunditas pnocte
dolor significet'. illud
significat uersus sma
Ad uesperū demorabi'.
fletus. et ad matutin'
leticia Sic et in scrip
porito exemplo iube
mur mīaz cu̇dare
gutturi ueritate desti
be' in tabulis cordis
.i. in spe et timore de
sideria nu̇m̄ erudiē
cogitaciones. ut ex de
sideriis in uoluntate sau
citatem ex cogitacionib3
in racione possimus
here cognicione Guttur
eni voluntas est signi
ficatiū. qui ut guttur
estas suscipit et diiudi
cat sapores. sic solius
uoluntate est oblectat
in desideriis. et illa que
illaz paste querunt et
fouere cape et suscipe
Tabule cordis cogitacōes

sut· inquibus destribu
quodquit concipit· Du
Dispar as spes ec
citus ē timoris
timor vnus quo time
mus deseri in pcto Ali
quo veremur puniri i
iudicio In vno est sup
plitiu et causa supplicij
in altero solu suppliciu
Pcausis timoris spem
versus ille complecti
tur Ne auertas facie
tuā a me ne declines
in ira aservo tuo Ille
converte nos deus sa
lutaris nr̄· &c· Prime
partes horum versuu
supplicant· ne subtra
hatur gr̄a et cadam9
in peccatu· sequetes ut
cesset ira· ne irroget
suppliciu· &c· Ex dupli
Oritur ci ex causa p
autem cedat prima
primus ti timoris
mor ex consciēn spes
cia infirmitatē· et ecte
stionio pvaricatōnis
Ex consciencia infirmi
tatis· dum vires· opa·
intencione· et ppositu·
expimur infirma ad
omne opus bonum
psallentes et ostictes

nisi quia dominus adiu
uit me paulominus ha
bitasset in inferno aia
mea Et aliud nō sumus
sufficientes cogitare aliq
a nobis quasi ex nobis·
sed sufficiencia nr̄a ex deo
est Ex testiōnio pvari
cationis quia iniqtas
nr̄a testiōniu phibet nos
impie· nos iniuste nos
ingrate contra deum e
gisse· et ideo nichil pro
meritos aput ipm Recte
te igitur diximus prima
timorē ex consciencia in
firmitatis· et ex testiōnio
pvaricatōnis oriundu
quia ob id timemus re
linqui aut cade in pctm
quia sentimus virtutem
deesse nobis Unde li
berem· et meritu non
adesse unde ab alio ad
iuvemur Ex duplici
Por etia causa pro
to timor cedat secunda
quo puniri· timoris spes
veremur: oritur ex equi
tate consilij et ex pote
state iudicij Ex equitate
consilij quod dudum est
diffinitu quia qui bona
egerunt ibunt in vita et
na· qui vero mala in
ignem etnu Ex potestate

iudicij quia nequit occa
sione contraria infirmari
dispositio iudicantis omnia
quecumque voluit faciens
in celo et in terra · in ma
ri et in omnibus abyssis
Secundus igitur timor
ideo nascitur ex equita
te consilij et potestate iu
dicij quia inde punire
beremur · quod scimus insti
tie decretum · quod et lege
fori debet in nobis impleri
et potestatem iudicis non
nescimus · que nequit ul
la potencia impediri Du
plex ab esse spes speci
Secundum ab esse spes speci
liter spes bipartita est
una reconciliacionis ·
altera expectationis ·
Reconciliacio ad graciam
indulgencie expectacio
ad fructum eterne retribucio
nis Unde est illud Gau
dete in domino semper iterum
dico gaudete Et ysaias
Consolamini consolamini po
pule meus dicit deus ve
ster Gaudete et consola
mini pro reconciliacione Ite
rum dico gaudete et con
solamini pro expectacione
Gaudete et consolamini
quia reconciliati estis Gau
dete iterum et consolamini
quia nomina vestra scripta

sunt in celis Ad implici
Nam causa prede
natur quod prima spes
prima spei speci speci
es ex respectu divine
longanimitatis et benig
nitatis exigencia ·
Ex respectu longani
tatis sumimus indul
gencie spem dum vi
dimus quia paratus
est suscipere conversos
quos diu sustinuit ·
adversos · Non et repel
let supplicantes · quos
vocabat resistentes · et
si sustinuit in multa
paciencia vasa ire ·
apta ire ad interitum ·
amplexabitur penitentes
et petentes consilium ·
Sic enim habemus in
promissione Converti
mini ad me et ego con
vertar ad vos Denique
peccator quacumque hora
ingemuerit salvus
erit Ex fide benigni
tatis similiter nascitur
indulgencie spes si con
sideramus que mune
ra nobis largitus est
in malis · sciencia ingeni
um valitudinem corporis
sensus integritatem &c

toprram rerum. hono
ris fastigiu. ppi quos
amicos et notos. et re
liqua preferimus uite
solatia Denique quod e
supra omnia tu adhuc
inimici essemus reconcili
auit sibi per proprium san
guinem. eterna et inita re
demptione inuenta. et de
dit se non solum pro nobis.
sed etiam nobis. et non
modo se dedit. uerum
etiam omnia dedit cum se
dedit. Operatur igitur
pronunciamus ex lon
ganimitate et benignita
te spem nobis indul
gentie prouenire quia
huic plane reminiscimur
ad iusticiam. hinc anima
mur ad spem. quod in multis
et magnis pacientissime
obuios sibi nos tulit
et quot plura et maiora
magnatis et rebellibus
contulit etc Ad ampliandam
Alia spes similiter predicte
ī spes oritur scilicet spes
ex consciencia parte spei
ritus consideracionibus. et ex
fide diuine miseracionis
Ex consciencia conuersacio
nis Cum enim si opera nostra
bona sunt. fiduciam habemus

quod labor noster non erit in
anis. fiduciam habemus
nos in domum domini leta
tes ibimus. fiduciam habemus
quod seminantes in lacrimis
in gaudio metent Cre
dimus denique Est enim om
nis qui uiuit et credit
id est qui uiuit de credit hoc
est qui operatur et cre
dit. fides enim sine operibus
mortua est. non morietur
in eternum. Ex fide simili mo
do miseracionis diuine
saluacionis nascitur.
spes. quia infirmitatis nostre
silenciabus meritis diui
ne pietatis habundancia
tribuit atque succurrit. et sem per
effluit gracia ubi eua
cuatur iusticia et facit
sicut dicit scriptura propter
semetipsum quod per nullius
cogitur implere merita
uirtutum. Unde est illud
Et saluauit eos propter
nomen suum. ut notam
faceret potenciam suam.
non agit eorum merita
uiuos iusticiam In quo
Et sit pocior spes
respiciendo tiore et
quia spes pote in quo tior
cior est timore pocior illa

tum secundum operationem quam secundum materiam. Duplicem enim spes habet effectum. sed utrumque suauem. Tertia spes non confundit. Unus effectus et operatio eius. ea est cum cor desiderio tabat eternitatis. et felicium leticia repromissionum cum aterra suscoles. fidentem et ardentem in superiora suspendit. Hic affectus erat qui dicebat Cor meum et caro mea exultauerunt in deum uiuum. et concupiscit et defecit aia mea in atria domini. et letatus sum in hijs que dicta sunt michi in domum domini ibimus. Alter effectus et altera operatio spei est. Unde animamur ad precepta iusticie. ad honestatis impellimur disciplinam ad sub eundum denique uias duras. et asperas asperamus et properamur speranter. quia unusquisque secundum suum laborem recipiet Et si compatimur et congregabimus et si commorimur et conuiuemus

Hic est qui dixit Inclinatur meum deus ad faciendas iustificationes tuas in eternum propter retribucionem Materia spei iudicium Unde ipsa est Et quia de inuisibilibus donis est quod enim non uidemus speramus. bonum inuisibile. materia eius est Ergo effectus spei uersatur in eo quod agit ipsa. materia consideratur non in eo quod agit sed in eo unde habetur ipsa. et utrumque bonum est et quod facit ipsa. et quod ducit ipsa.

Primus differencia timoris mortis et effectus est qui speis sperm contristat cor et effectus conscienciam torquet et deuorat spem proco quod rei maiestatis contra edictum et interdictum maligna et turpia ausu horrende temeritatis expleuimus. stipendia peccati mortem. igne et nunc iam etiam iudicio subitum Secundus timoris effectus est qui mala succidit uel que iam ad actum uelletti de

corrigit

ducimus vel que secundum multiforme antiqui se ductoris astutiam intra intra nos violenter colleramus. Materiam timoris supplicium diffinimus. quia inde est. Ergo si primum timoris effectum primo spei. et secundum secundo comparemus. cernemus utique quia timoris effectus primus turbat. alter mala secludit. spei primus iocundat. alius bonis perficiendis insistit. Constat autem quia potius est iocundari et bene operari quam turbari et a malo cessare. et ideo potior est spes timore secundum materiam. quia bona spei materia sunt timoris mala. Tamen quia prius est declinare a malo quam facere bonum et lugere quam consolari. Ideo spes que vincit dignitate vincitur antiquitate. Scriptum est enim. Principium sapientie timor domini. Et quia bona prius quam mala fuerunt. ideo timor non est prior spe secundum materiam et

Modo diffinito affectione timoris et diffinitorem inmaginis et spem affectiones expositis preter rationem appellatio lasse videamus ratio inde exige. ut videamus quid affectio sit. et si veritas diffinitionis tum diffinito concordet. Affectio est causarum eventus a qualitate in qualitatem. sensibili passione subiecta sibi natura inmutans. Sensibili passione dixi quia albedo mutat corpus a qualitate in qualitatem et in eventus similiter. et senium similiter. sed nullum horum passione sensibili quia nec color sentitur nec etas. Afficiunt quidem corpus non autem tangunt. Sola enim illa a quibus tanguntur. sentimus et sentire dicimus. Verumptamen non omnia a quibus tangimur quecumque sentimus affectiones dicimus. sed affectiones dicimus a quibus tangimur et inmutamur. Tangitur enim corpus morbo et sentitur. a corpore morbus et mutatur corpus

pillu aqualitate utiqz
pore in aliaz. Actu itaqz et
passione tangitur corpus
et sentit corpus passiones
et ictus sed quia non immu
tatur ab illis non sunt af
fectiones illius. Ideo in ta
lia diffinitionis possum
immutat. Sed neqz rem om
nez per qua interius immu
tam affectione nuncupam
nisi sensibili quoqz per illam
passione ~~non~~ immutem.
Non mutat animus per sapi
entiaz sed quia sensibili
per illaz passione non mu
tatur. ideo illa nequaquam
affectio nominatur. Sensi
bilem enim passione appel
lo quam quodam expigen
tie sensu et tactu proba
tionis notam habemus
et que sua ui suaui uel
simili protinus cum eue
nerit et quam diu steterit.
constit monetqz in aliaz in
qua uenerit. Erua sensi
bili passione quia timor
ac spes animum tangunt
cum contingunt inter eas
diximus affectiones. De
quibus si quid amplius
uel altius dicendum fue
rit in tractatu quaterna
rii loquemur ubi de iiii quatuor
affectionibus loquemur.
Nunc quia septima diuinitus
inspirata in significa
tionem affectionis sancte
duo habet assidua itera
tione coniungit sufficiat
binarium ostendisse affec
tionis sancte esse signi
ficatum etc. Sub quarta
distinctione continetur
duodecima significatio
qualitatis cum suis capi
tulis.

Duodecima signi
ficatio cum compunc
tioni qualitas assignatur. i
De duabus speciebus com
punctionis et effectibus
et exemplis singularis. ii
Item de aliis earundem specierum
exemplis. ubi qualitas
compunctionis innuitur. iii
Quinque diuidatur prima
species compunctionis innuitur
et de exemplis earum. iiii
Item aliud eiusdem diui
sionis exemplum. cui op
positione sua quintum.
Subdiuisio speciei eiusdem
in alias cum suis exemplis. vi
De duabus speciebus secunde
speciei compunctionis et de
subdiuisionibus prime speciei. vii
De subdiuisionibus
secunde speciei et exem
plis earundem. Capitulum viii

¶ Explicient capitula quarte distinctionis

¶ Duodecima significatio cur compunctione dualitas assignetur capitulum primum etc.

Dividendum
ait Bma
rius com
punctioni
competere.
videndum
est quid sit compunctio·
que spes eius · et que
illius origo· qui effectus
secundum naturam Vn
impeditur unde etiam oriatur
per remotionem Compunctio
est gemebundi cordis
commotio salutaris· sese
ipsam lacrimarum erupcio
ne testificans Ordea
mus quomodo sint huius sermo
nes · et quis descripcionis
sensus istius Est gemi
tus cordis sine commotione
salutari · est et commotio
salutaris sine gemitu
cordis Cum lesi et irri
tati gemimus salutariter
non movemur· quia zelo
amaritudinis quis im
petitus nec ad sue utili
tatis commodum nec ad
alterius movetur exem
plum Ira enim viri iusti
tiam non operatur Item
ad sapienciam· ad fidem
et ad multa alia bona

aliquando movemur salutariter
quidem· sed frequenter
sine omni gemitu move
mur Et quamquam gemi
tus cordis et commotio
salutaris preter compunc
tione queat haberi propter
hoc utrumque posuimus
quia utrumque compunctioni
apponendum esse cognoscimus
Ingemitu enim cordis
pondus passionis est
in commotione emulatio
virtutis Nam qui ge
mit patitur· qui commo
vetur ad aliquid agendum
viriliter attingitur Et
quia sine passione et
emulatione non est com
punctio· ideo non est sine
gemitu cordis et commo
tione salutari Et tunc
duo quia sepe et multi
am involvunt madescen
tes quoque et cadentes
ab oculis lacrimarum un
das porta convolvunt·
id circo supposuimus lacri
marum erupcione Et tunc
quia indices potius
quam effectrices compunc
tionis sunt ob id intu
limus testificans potius

qua efficiens Sed ut sin
gula iam sub uno sta
tuamus aspectu in ge
mitu passio et conuer
sionis initiu. in comotio
ne emulatio et fortitu
dinis instrumenta in la
crimaru erupcione opa
cio intensificatione signi
ficatio intelligitur De

Species duabus speciebus
compunctionis et effectibus
compunctionis et exemplis
due sunt. Indignatio et gratulatio
gratulatio significatis

Indignatio est contritionis
cordis mesticia salutaris
gratulatio de uote mentis
exultacio spiritualis Indignatio torquet gratu
latio mulcet. indignatio
comitatur amaritudo. co
solatio gratulacionem
per indignacionem laxatur
ac soluitur anima fidelis in
partu. per gratulacionem
de prolis optate natiui
tate legatur Mulier cum
parit tristiciam habet. cum autem
pepeirit iam non meminit
pressure. quia natus est
homo in mundo. Per in
dignacionem luitur culpa.
placatur offensus Per
gratulacionem assistit gra.

amor federatur occultus
Exemplum indignatio
nis in tytulo pro octaua
reperimus Lauabo per sin
gulas noctes lectum meum.
lacrimis meis stratum
meum rigabo Nox enim
aeris nocte peccati signi
ficat. quia ut illa nube
tene caliginis radian
tes liber lucis auribus re
monet sic peccatum tenebras
cecis ignorantie peccanti
bus offundens solacium
luminis ueritate et iusti
ciam tollit iniquus Non
nescierunt neque intellexerunt
in tenebris ambulabant.
Et veritas de eis Ceci
sunt duces cecorum Lectus
autem qui lacrimis abluitur
conscientia est. que compu
ctione mundatur. lectus
quibus est infirmis quibus
bene habentibus Hic con
scientia torquet et uexat i
niquos letificat porro bonos
sibi consortes de se Exem
plum gratulacionis illud
hymnis et ibi Tibi dixit
cor meum. exquesiuit te
facies mea faciem tuam
domine requiram Et illud
Sitiuit anima mea ad deum

Sitiuit anima mea ad
deum fontem uiuum · qn ve-
et apparebo ante faciē
domini rc. Item de alys
Vt earundem specierum ex
trinsecis exemplis ubi
compunctionis qualitas
spem describit · compunctio
Jeremias subiiciens in tri
latione sancte que [illegible] in
titur in iusticiam Deduc
quasi torrentem lacrimas
per diem et noctem et non
des requiem tibi neque tace
at pupilla oculi tui In
quo uersu iiii^or specialiter
annotantur Species com
punctionis due · modus fi
nis et uirtus · lacrime
enim per diem contulationis
sunt lacrime per noctem
indignationis Indignatio
quippe merore adducit
et eum significat nox contu
latio gaudium · et ipsum ex
primit dies Modus per
similitudinem torrentis de
scribitur in quo habun
dantia paritur et uelocitas
innuitur Non enim in la
crimis paucis modicisque
guttis · compunctio debet
emitti · aut sero et pig
tantur effundi sed uberri
me et uelociter instar
torrentis qui et aquis
habundat celeriter cur
sum precipites meatus
euoluit Finis expri
mitur per non des re
quiem tibi per quod con
tinuatio assiduitasque
demonstratur ac si hoc
hys uerbis diceret As
sidue semper incessanter
sine otio · Deduc quasi
torrentem lacrimas per die
et noctem Non des re
quiem tibi ne fatigeris ·
ne uaces sine intermis
sione adhibe curam
opera impende · Virtus
lacrimarum innuitur per neque
taceat pupilla oculi
tui uidere quid uetuit ·
uetuit enim tacere pupil
lam que nec linguam
habet nec labia Tacere
dum tacere prohibet loque
lam prohibet habere
tacens loquele testis est
deus et clamoris scru
tator est uerus · et lin
gue illius auditor Mag
na igitur uirtus est la
crimarum que dum la
centes genas tacite
sultauit per que maxil
las et ora erratice labitur

pondera uocis uite sed la
moris iudicez cum pur-
pur cum iudice uites
clamoris pondera uocis
hnt Vnde est illud Ex
audiuit dns uocem fletus
mei Nec modo ad
deum suas fundunt fa
bulaciones Verum etiam
et estus se faciunt pre
apuas et puissimas
Vnde fuerunt michi
lacrime mee panes
die ac nocte Et alias
potasti nos uino com
punctionis Et iterum ali
bi Cibabis nos pane
lacrimarum et potum da
bis nobis in lacrimis
in mensura Itaque co
punctio intercedit et re
ficit supplicat et saciat
poscit et pascit petit
et alit uox cibus ser
mo iuta: Jnque diuidit
Oporte prima species
quoque compunctionis
speties incdia inuit et
tionis inuesti d exeplis
gare Jndignacio cor
duplicem fremitum e
emittit Vnum pro hys
que dolore pariunt alium
p hys que timore mau
tiunt Sed quit parit

dolore in ea dividitur
que amissa sunt et mea
que commissa sunt In hys
que amissa sunt plan
gitur iactura In hys
que commissa sunt contu
melia de fletur De flet
dampnum in illis in iste
obprobrium Ingens
iactura et dampnum in
estimabile dom ac bo
num incomparabile perdi
disse ymagine dei et dim
Cum aut locus glorie
qui perditus est cum
suauitas gre que sub
lata est plangitur iactura
ploratur et dampnum
E regione autem mortalis
plenusque penarum locus
parutis exilii cum polluta
qua sumus polluti pecti
plangitur alluuies co
tumelia obprobrium qd
defletur Vtrumque malum
iacturam sz et cotume
liaz uno uersu describit
et plangit ieremias Q
uescebantur inquit uolup
tuose interierunt in vys
qui nutriebantur in cro
ceis amplexati sunt
stercus Vias dicit mlti
plices anfractus et

92

et longos labores put
iute. Stercora omnem glo
riam mundi. et preterea
inmundiciam ac sordes
luxurie fetentis. Unde
de quibusdam Effundet
sanguinem eorum sicut hu
mus. et corpora eorum
sicut stercora. Et iterum
Computruerunt iumenta
in stercore suo. Iumenta
enim dicit non secundum natu
ram sed secundum comparationem
Unde homo cum in honore
esset comparatus est iumentis
insi. et s. f. est illis. Et
iterum Nolite fieri sicut
equus et mulus in quibus
non est intellectus. Porro
per uesti uoluptuose. ha
bundantia totius delec
tationis. per mutari in
stercoris. gloria totius
honorificentie subauditur.
Liber igitur. et discernens
intelligentia uersus hic
positi et oppositi sit di
co ad iacturam pertinere.
interire in in ... et sterco
ra amplexari. Item si
has indignationis species
sub turpium nomine uoca
bulis. illam quidem que
plangit naturam. dicens

derelictionem. que uero spectat
contumeliam nominabimus
confusionem. Et hoc non ab
surde. Ex eo quidem quod
gloriam perdidimus et ho
norem. derelicti iudicamur
et sumus. at ex eo quod
mutabilitati tenemur.
et uicijs confusione ab
probrijque portamus
Unde apostolus. Ecce sicut
tu habuistis in hijs in quibus
nunc erubescatis. Item ali

Has eiusdem diuisionis
de quibus exemplum tibi
disputo species. expone
Jeremias in thre. sua
ms trina diuisione par
titur. Et recordata est
ihrlm dierum afflictionis
sue. et preuaricationis om
desiderabilium suorum. que
habuerat a diebus anti
quis. Afflictionem dicit multi
plices angustias inte
riores et exteriores corpora
les et spirituales. Preua
ricationem transgressionem
obedientie. desiderabilia
uirtutes. et bona uite
beate. Confusionem igitur
quia nos propena po
sumus et culpa Jerem
ias in afflictione quatu

ad culpam subdividens
tres spes posuit deiectioz
sz· que plangit cattuaz·
confusiom que culpam
afflictiom que pena·
que duo idest culpa et
pena ad solam nos co
tulim9 contumeliam et
Indigto Subdivisio spei
que orit. eius sz i alias
ex timore in cu sunt ꝙ
arguitom dividit. empl
et correptom· Plan vl
git indigto· arguitom·
cu purgatorii veretur
incendia foci cui9 flama
lapat culpas et suppli
cia penarum temporis fine
recedunt plangit corep
tione· cu horret luciferis
sedes· ubi nullus ordo
sed sempiternus orror.
inhabitat· cu ignez et
vermem estuant gelic
ne tremiscit cu stridores
dencium miniuqꝫ pavet
algores· tum deniqꝫ for
midet piceos ardores·
ambustiones eterne qui
pati st dyabolo et ange
lis eius· De utroqꝫ igne
loquitur· psalmus Domine in
furore tuo
arguas me neqꝫ in ira
tua corripias me Sinonimas
nominis penas pur

gatorias· piras dampna
torias expressit Et detes·
furor est enim ita brevis
et que non tam ex mali
cie ꝓposito quam ex subito
contingit eventu Sic
ignis ille finit ad temp9
sed nõ in eternu Ira est
motus vehemens ex pro
posito et perseverans· sic
ignis alius nõ extinguitur
et vermis nõ mo
ritur Ob causaz eande
furori arguitoz ire corep
tionez adiunxit quia qui
arguitur ut emendetur ar
guitur qui vero corripitur
sentencie iudicio punie
dus dampnatus eꝫ subicitur
Igitur uti ratione plani
fecimus et auctoritate·
indignacio que nascitur
ex dolore in deiectiom divi
ditur et confusiom· cui vero
timor prestat originez
dividitur in arguitoz et cor
reptom Sed ne impro
betur ꝙ labores vite pre
sentis posuimus inter
ea que commissa sunt·i·
tam angustias quaz
excessus· Sciendum est ꝙ
ipsi nos nobis ipsis la
bores fecim9 cu peccavim9

sicut scriptura dicit de g̃
nicori pena deus morte
non fecit sed impy̆ ma
nibꝫ et verbis accersie
runt illam De duabꝫ

Gra spebꝫ scilicet com
tila puctionis
ac quaꝫ et de sb
ingratitu actio diuisio
ne diuiditur et nibꝫ p̊
expectationez Sunt spei
munera munera · vn
que bonitas diuina gl̃is
dedit ingratis duo Papue
contulit libertatem et po
testate punaꝫ redimes
captiuos P altera hono
rificans amicos Neutrꝫ
sine altero p̄ciu̅ hꝫ aut
gliaꝫ Gloria aute̅ habet
et p̄ciu̅ et nulli serui̅e
et multu̅ posse · Vtruqꝫ
largitus est cui nos et
a seruitute p̄cti redimere
et imens co placuit gra
cie redune̅ muneribus ·
libertas est quod eruit
nos de p̄tate tenebrarꝫ
p̄tas q̄ transtulit in regni
claritatis dilectionis sue
Ad graciarꝫ actionem pro
utraqꝫ re inuitas aplus
petrus ut v̉tutes m̄gt
annunctietis eius qui de te
nebris nos vocauit :-

in admirabile lumine suu
In tenebris inicium et fini
cui · in luce gracia inel
ligitur imperiudqꝫ Hec
quidem operatur deus in si
gulis · tactu et actu inspi
racionis occulte Sed modꝫ
quo vniuersalit̃ hec
omnia fecit sup̃ modum
est admirandus · quia
sup omnia que mirabilr
fecit nichil mirabilius
fecit Verbu̅ enim caro
factu̅ est et habitauit i
nobis · factu est caro · et
cara fecit Denique mor
tuus est propter delicta no
stra · et resurrexit propter
iustificacionem nostra̅ · primo
libertatem · in alteꝫ tribu
ens potestatem De quibꝫ
duobus letabundus gra
ciarꝫ actiones animus
celebrat quocienscumqꝫ
de bonis sibi collatis spi
ritualiter exultat

Expectacio nichilominꝰ
ad g̃tulacionem p̄ti
net quia exultacione
inducit · gloriamur enim
in spe glie filiorꝫ dei ·
Et ipa etiaꝫ libertita
est · in refrigerio et in reg̊
hoc est in regime aucꝫ
post absolucionem corporꝫ
et infelicitate nature

post resurrectione corporum
utriusque petendum et appeten
dum. quia utrobique gaudium
utrobique solatium. Gaudium
et letitiam obtinebunt. qui
obtinebunt utrumque. fugiet
dolor et gemitus. Felix
vita sed mors felicior
illius autem exitu beatum
beatorum solatur presentia
beatorum spirituum. Spiritum autem
spiritus angelici psallentes
suscipientes duplicabus
deducunt mulasona lau
de in etheream regione
et regiam ubi longitudini
tas temporis lumine ocu
lorum et pax. Hic hec fe
licitas resurget. cum evo
lutis secali ruentis te
poribus et mundi pretereun
te figura maiestas regni
perpetui clara facie cunctis
illuxerit. hic duplici sto
la circumamictus rapie
tur in nubibus obviam
christo in aere et sic semper
regnabit cum deo et agno
in eternum et ultra. Pro
utriusque loci expectatione
largissimos suavissimosque
fletus effundit. quisque
calore spiritus excitatus
et incitatus. evigilat
et vigilat ad lucem in

sticie. et spiritum eternitatis ac
tu amore. semper solum soliusque
suspendit etc. De nominibus
duarum specierum
gratiarum actio
num.
Verum si gratiarum actio
progenitam intellige in
tie clamoris. duas species
gratiarum actionis sunt
ydoneisque curpimus sig
nare nominibus. illas erep
cionis hanc requicionem
assumptionisque dicemus. Con
sone totum et recte secundum
attestationem auctoritatis
et premissam nostre asserci
onis disputationem. Affluen
cia enim dunc propiciationis
non impendit vita. vidu
am muneribus spoliatam
beneficiis honoribus in
gloriam. Quos eruit hos
sustollit. et quos liberat
illos magnificat. Ege
statis molestiam submo
net copias diviciarum ubi
impertit utentibus curas
tristicie rodentis precludit
gaudia solaciorum aspi
rat. Utriusque liberali
tatis donum erepcionis
scilicet et sanctificacionis in
scripturis commendari re
perimus. nunc coniunctim nunc
sigillatim. Coniunctim etc.

Qui redimit de interitu
uitam meam. qui coronat
te in mia et miseraciouibz
Necnon et ibi Et eiecit
afacie eorum gentes et sorte
diuisit eis terram in funi
culo distribucionis Gen
tes enim barbariem uiciorum
et mores peregrinos afide
et actus uite nephande
funiculum distribucionis
uisiones graciarum et ua
rietates spiritualium do
norum accipio Inquorum uno
uita de interitu redimitur.
in altero mia coronatur
in miseracionibus Sigilla
tim ut ibi Et eduxit me
delacu miserie et de luto
fecis. hoc ad ereptionem
Et statuit sup petram pedes
meos et direxit gressus
meos hoc ad sanctifica
tione. et alia numeracione
De nominibz diuersis
Quod nos speres graciarum
requiecionis expectacionis
appellacione apte ipsa in
signetur felicitas. ea qua
spiritus et carne exemites
et corpi ictos carnis in le
et corruptibilem amictu
excipit et infert honora
dis celestis curie senato
ribus. intra corruptibi
lis glorie lucidissimas
mansiones accedebilibz
docemur exemplis Unde
de sanctis. Visi sunt ocu
lis insipiencium mori. illi
autem sunt in pace Et
in appocalipsi. amodo
iam dicit spiritus ut re
quiescant alaboribus
suis Non et modo requi
escunt alaboribus quod
etiam non iustorum est. sed
propter labores requies
cunt. quod est merces
iusticie et uite remune
racio innocentis Unde
uates eximius In pace
in idipsum dormiam et re
quiescam Et de aliis.
Vox exultacionis et
salutis in tabernaculis
iustorum De quorum etc
gaudio gaudens canit
etiam Gaudent in celis
anime sanctorum De quorum
in eadem Appocalipsi. Ani
me gestientes supprimunt
desiderande resurrectionis
diem. acceperunt diuinum
responsum. requiescere
ad huc tempore modico
donec impleatur numerus
saluandorum Quoque clari
tas deifice uisionis ad
quam sancti post acta resu
rectione tollentur. assump

tionis mito sibi nomen
assumat testimonio veri
tatis misterium. Et si abi
ero et preparavero vobis lo
cum iterum veniam et assu
mam vos ad meipsum ut
ubi sum ego et vos sitis
Et sanctus in canticis
Ieremie et Aggei de
populo transmigrationis
cum inciperet prophetasti
Beatus quem elegisti et
assumpsisti habitabit
in atriis tuis etc. Distinctio
Amplitior causarum spec
ies ad perfectionem cum
amplius tam originibus
compunctionis. singularum
maneries. quia ad x^m
unde singule oriuntur
tempore. Tota multi
plicitas causarum ex quibus
compunctio progreditur.
dividitur in duas. In
amaritudine torquentis
tristicie. et suavitatem
letitie consolantis. Et pro
inde quidem contemptibi
litas humiliat penite
tem. complacet autem ammi
ratio letificat presumentem
Operatur autem contemptibi
litas a preterito. a presenti. a
futuro. et in singulis si
militer. nec similiter tamen.
Similiter quidem quia dup

liciter nec similiter tamen quo
modo expressum. Et ut dissimiliter
dicamus hec eadem similiter
secundum numerum non tamen similiter
secundum ministerium actum. Simi
liter operatur ammiratio
a preterito. a presenti. a fu
turo. in singulis similiter
nec similiter tamen. Similiter
quidem quia tripliciter
sed quia ex diversis ideo
dissimiliter. Et hic quoque
similiter secundum partem
enumerationis. sed secundum
rationem eandem non ita
A preterito contemptibilitas
humiliat ex distensione
a presenti ex destitutione a
futuro ex sollicitatione. Dis
tensio enim et destitutio
et sollicitudo species sunt
contemptibilitatis sive in
dignationis. A preterito
ammiratio letificat ex p
venatione. a presenti ex sibi se
curitione. a futuro ex pre
paratione. Nam et iste tres
species ammirationis sunt
complent que prima pertie
nent ad propositionem prima
quoque ad oppositionem
attendant etc. Ex quibus
duobus oritur contemp
tibilitas a preterito per
distensionem capitulum xii

Ex discessione dupli- cater contemptibilitas humiliat. ex magnitudine et temeritate. Ex illa con- temptores beneficij. tran- gressores precepti existit. Ingratitudo enim est subsanna- re beneficium. dominum et ater ... horrende temeritatis. Prebet deus multa mu- nera indicat et preceptum ut inde illiciat animos. affectus conciliat. Hinc nescientes erudiat remu- nerat obedientes. Optime utrumque. Nam preesse et non prodesse semita potestatis habet. prodesse et non preesse amicitia preter reverentiam et preter laudem si aliquid. Preter reveren- tiam. quia reverentia non exhibetur nisi ei aut que sentit experientia aut fides credit haberi maiorem. Preter laudem quia si se mutuo et multo equales amore colunt non effectus ad magnificentiam. Si autem sonet in feriore gratie significatio est. Utrumque ut preceptum sit terror potestatis beneficium dilectionis in dicium. iubet deus et prebet ut sit quod sit ad amorem. Sicut enim psalmista sanctis meo quod ad amorem. et terribile meo quod ad terrorem nomen eius. Quod quam simile est huic potestas dei est et tibi domine misericordia. Quare qui ei qui nobis de suo dedit et sua nobis et misericordia gratis sine non com- pensamus. ymo et illum neglexerimus et illius magni- tudinis nos excusare non possimus nec debemus. Cum igitur tante maiestati ... omne genus ... contemnimus preceptum teme- ritatis nos excusare non possumus nec debe- mus. Ex discessione in- gratitudinis argumentum di- lectus de quo dicitur. Incras- satus est dilectus et re- calcitravit incrassatus impinguatus dilatatus. Ex temeritate. Immola- verunt demonijs et non deo dijs quos ignorabant.

Quibus appeti- Destitutio per destitu- humiliat a presentationis ... tio ex derelictione xiii. Hinc a loco glorie inde a solatio gratie. tunc ex oppressione hic in flicte

corruptionis unde contra
rie temptationis A loco
glorie de quo dicit. Do
mine dilexi decorem domus
tue Et de quo in threnis
Proiecit de celo in terram
inclitam A solacio gratie
Unde similiter in threnis
Virgines mee i pulcri
tudo et pulcritas intencio
num et iuuenes mei i
uirilitas spiritualium actuum
abierunt in captiuitatem
Idem uersus alius ordi
ne uerso Et tradidit in
captiuitate uirtute eorum
et pulcritudinem eorum in
manus inimici Et rur
sus in threnis Filii syon
incliti et amicti auro
primo quo computati
sunt in uasa testea opus
figuli Et illud Vie
syon lugent eo quod non
sit qui ueniat ad solep
nitatem Hinc utique luctus
sicut in threnis Ideo
ego plorans et oculus
meus deducens aquam
quia longe factus est
a me consolator conuertens
animam meam De iectione
sequitur oppressio in obiec
te contrarietatis pena

multiplici Eam exprimit
corruptibilitate conditionis
sicut corpus quod corrumpitur
aggrauat animam et depri
mit terrena inhabitatio
sensum multa cogitantem
et sicut quoniam puluis su
mus. homo sicut fenum
dies eius sicut flos agri
sicut efflorebit Et sicut
uere fenum est populus Et
sicut exterior homo noster
corrumpitur uiniuum morbo
uel senio Asperitate quo
temptationum uexat oppres
sio tum exteris que sugge
runtur tum exteris etiam
que inferuntur De utroque
in threnis A foris inter
ficit gladius et domi
mors similis est Sugge
stio est tum quasi uitabi
lium dum nociua tollunt
et inferiunt contraria
tum quasi appetibilium
tum mollia ad mouentur
tristibus emotis A tedio
exteriorum solatio christum
temptauit iniquus illi
auferens habita hinc
habenda promittens Et
ut a latere aliquid inseramus
Cur licitas eum
dicens recessisse diabolum

a domino consumata tempta
cione subieat omni Est enim
temptatio tedy .i. inuitabi
liu. quia non consumauit
quia nec inchoauit sed
omni dixit. non vniuersa
liter sed distinctiue. pro
omnibus speciebus eius. que
est appetibilium. et quasi
consolatio Cuius tres sunt
spes. concupiscentia carnis
. sicut dic ut lapides isti
panes fiant. et concupis
centia oculorum. sicut mitte
te deorsum. et superbia
uite. sicut hec omnia tibi
dabo Temptatio autem
ab eis que inferunt. tum
eorum que non sunt ex nob
ut possessi uel tum eorum
que sunt ex nobis ut corpus
et membra corporis etc.

Sollicitatio Ex quibus consolatio
Sacramenti cuius pro sollicitatione
Simuliat consolatio tiones xiiii
ro exambiguo electionis
et conspectu condempnatio
nis horrore et electionis
ambiguo quo nemini est
certum. si ipse sciret et si sit
amore dignus uel odio
Monit enim non nos sed
dius qui sunt eius Spiri
tus quidem testimonium perhi
bet spiritui nostro. quod sumus

filii dei. sed hoc quantum
ad spem Et si quantum
ad rem. utique quantum est
in nobis Ex nadiu at
mansurus sit scit nemo
nisi per ipsum. nec ille etiam
qui habet ipsum Ideo
beatus qui ait Certus sum
quod neque mors neque uita
neque instantia neque futura
neque ulla creatura po
terit nos separare a cari
tate dei que est in christo ihesu
Sed non cum omnibus sic a
gitur Unde ad quosdam
Exuit stat uideat ne ca
dat Condempnationis
horrore. sollicitatio sim
liat cum ecca non metue
tuetez sed intuere obiecta
supplicii furentes aduocatas
proterorum crucii passione
compassio fratria contri
stat Ubi enim ignis eorum
non extinguetur. et uermis
eorum non morietur Ubi erit
et numquam deerit fletus
et stridor dentium. Exinde
metuens sanctus Cor inquit
meum conturbatum est in me
et formido mortis cecidit
dit super me Timor et
tremor uenerunt super
me et contexerunt me
tenebre Distinctiue uero
sex cause sunt ex quibus

compunctio ab indigna
cione ducat originem in
gratitudo et temeritas
oppressio et obiectio · elec
tionis incertitudo · et dap
nationis horror :· Ex quibus
S   uscitabus ad in
dat cito ratio oritur
punctioni exitus apposito p
suauiores · sua · puenoz
nis amiratioribus e xv ·
uentus a pretexato ppunc
tionis ab ymaginis for
ma · a suspensione ulti
onis effectu · Forma y
maginis est · quod similes
sibi fecit nos · qui fecit
nos Splendore imitan
de pulcritudinis et luci
feri claritate coloris · sin
gulos tantum inniculauit
uultus et faciem Qual
glia silem esse illi tuus
pulcritudinem sol et luna
mirantur Glia ma hec
est · signatum est super
nos lumen uultus tui
domine Digno tu ymagi
ginis glorior et efferor
letabundus Oro et tectus
sum sua ipsius illud am
plecti et diligere ymagi
nem Ad hunc compunctio di
lectionis effectum · ab ex
pectatione reditus et sus
pensione ultionis · licet

eum agentibus nobis obscu
ratum sit aurum et color op
timus mutatus necdum
tamen addixit morti mor
te dignos sed sustinens
sustinuit in longa patie
cia patina uasa ire digna
ire in interitum · dissimulans
pecta propter penitenciam Sub
oculis magnifice maiesta
tis · et facie colendi pa
rentis impune puniendam
sepe commisi ingratus ·
et reus Nisi nimium dile
xisset nimium non tulisset
In hijs omnibus est compatiens
et expertus amor eius et
adhuc manus eius exte
ta · utique ad dandum Et ip
se qui fecit nos non differt
iram et inter diffendum non
offert et gratiam Ut enim
commune gratiam in copia re
rum domusque nature p
teream · preter eam quod
est super eam et cetera dona
factus est quod nos ut tali
forma haut inferiore po
ti · et potenciam nobis et po
ti restituet nos Quem
enim illa perdideat luminato
rem hunc illuminatorem re
signauit ista colorem · et
non nilibus corruptibi
libusque tinctus sed aq 4

lateris et sangine ea ne
im tollens ob senilitatis ·
het formositatis resignas
uenustate. Talis et a tali
est forma restitutionis. Ad
het et adhuc pitilis e
motis uacatione interio
re conuersione inspirauit
ad penitentiam · penitenci
am profectu uirtutum ad
iustitiam sustulit · iustitia
conseruauit et gratiam. Tan
tis nos meritis dotauit
dotauit sine meritis. In
quibus triplicat' atapic
dus est subuectionis effecte
donis uerum · forma repa
rationis uocation fidei et.

Mixta. Ex quibus apiti
dus e per subsecutionem
talis euentus. xvi
ex preterito amplectendus
et qui est apitu per subse
cution in sacramento fidei
secrete illustrationis co
motionis significatione
Res exultationis effecte
quod in alimoniam filiorum
et plebis redempte per
iectione · id per quod rede
mit mundum reliquit in
mundo · cotidie ad munda
dum · ut fructum plus auferat
et conseruandum ut securius
permaneat. Nam neque
uel etate fatiscens · uel
labore solutus · uel in
firmitate lesus · desiceret
et periret reliquit illis
quos non reliquit miste
rium fidei quia potens fuit
et est · saluare et seruare
animas nostras. In eo
enim in quo passus est
ipse et temptatus potens
est et eis qui temptantur
auxiliari. Non ait apostolus
eo quod passus est ipse et
temptatus · potens est
et eis qui temptantur auxiliari
quamuis uerum etiam hoc ·
sed in eo inquit in quo passus
est et temptatus · Potens
est et eis qui temptantur
auxiliari. Unde ait et
ipse. Caro mea uere est cibus
Et sanguis meus potus
qui manducauerit ex hoc
pane uiuet in eternum. Et
anima carnis · i · hominis
in sanguine est non suo sed
xpi. Si enim natiuus multe
constitutio primordialis
tum ex se tum ex aliarum
temperamento · species uitce
mirandas assumit quibus
corporis et anime pesti
bus aminiratur · obsistitur ·
multo magis pro mem
modum · caro ista · et iste
sanguis totaus noxie

corrupcionis expulsiua
pacienciorem et pociorem
sibi exmanantibus inuehit
ualitudinem et salutem
Magnum est omni modo
pietatis sacramentum ange
lice attestacionis oraculo
quod inquit in ea natum
est de spiritu sancto est. De
ipso ipsa inuisitat Spiritus
est enim qui uiuificat. ca
ro non prodest quicquam
Hoc nunc os ex ossibus
meis et caro de carne mea
Hoc gratificatur. et hoc
excepto quod cordibus singu
lorum uisitacione familiari
benignius illabitur ad con
solacionem et ad illuminacionem
serenius irradiat et lu
dit in orbe terrarum. et deli
cie eius esse cum filiis hom
inum. Unde et ysayas Se
cretum meum michi. secre
tum meum michi. Et hoc
secreto illustracionis gau
dere se sanctus signifi
cans Prouidebam in
quit d. i. con. m. s. q. a.
e. m. ne commouear Prop
ter hoc letatum est cor
meum et exultauit ling
ua mea Significatio
commocionis est. cum
quis preter expectatum

ac solitum comiter exhi
betur uniuersis Unde te
por suscipiatur in flam
mam ignitam pinguescit
affectus in laudem dei
quod exhibentis et exhibi
cionis ammiracione uacent
corda precipiti ac nouo
stupore tolluntur. Quod
contingit cum serenitate
terroris cum pietate mi
seracionis illa feritate
malos. ac operante mi
bonos bona. De illa psal
mista dedisti metuentibus
te significacionem ut fugiant
a facie arcus De ista
magnificauit dominus fa
cere nobiscum facti sumus
letantes Et aliud apertius
ps. Fac mecum mecum signum
in bono ut uideant qui
oderunt te et confundantur.
quia tu domine adiuuisti
me et consolatus es me
Quod genus et si apti
to non separatur. cum quasi
singulariter uoluit in
pinci acumque et amicicias
mouentur. et mouentur
ab eis que terrentibus
obiciuntur. quia ab eis
que remota et exacti
quo credentibus elonge

lizantur etc. Ex quibus asi
Sit et tuno separacionem
sic magnificat dominus
sua nobiscum magni
ficabit et magnificetur
in futuro separacionem quiete
absolucionis claritate re
surrectionis eternitate visionis
Habebat quietem absolu
cionis qui cupiebat dissol
vi et esse cum christo Eandem
resurrectionis desiderans
claritatem salvatorem inquit
expectamus dominum nostrum ihesum
christum qui reformavit cor
pus humilitatis nostre configuratum corpori claritatis sue Et
excelentissimus theologus
videns visionis eternitate
Similes inquit erimus
ei quia videbimus eum sicuti est Nam ve
luti massa ingratis fer
rea virtute prioris for
me speciem induatur et videtur
peregrina transfiguracione non
ignea sed ignis tamen ita
cum mortem absorbuit vi
ta tamquam transibit toti in deum
qui videbunt eum Deus
enim ignis consumens est
Et sicut helias quod signifi
cavit qui exaudit per igne
ipse est deus Distincte
igitur novem cause sunt
ex quibus admirative coniunc
tio deducitur forma ymagi
ginis expectacionis lon
ganimitas subvencionis

effectus sacramentum fidei
secretum illustracionis signi
ficacio commocionis quies
absolucionis claritas resu
rectionis eternitas visionis
Tribus appositis prioi
bus sex quindenarius nu
tis gravidus sacramentis
ydoneo speculatori rutilat
numerus etc. Coniunctim has
Quoniam duas spes pro aliis
nimisten quod non solum
dum eam quoniam pro nobis
has duas compunctionis assume
tionis spes indignacionis
cionem et gratulacionem xviii
non modo pro nobis verum
et iam pro aliis assumere
debemus Unde apostolus
Gaudete cum gaudentibus
flete cum flentibus Sed cum
eas sive pro nobis sive
pro aliis assuminus Ali
quando sigillatim aliquando co
niunctim assuminus Singil
latim assuminus cum vel
amaritudine sola torquimur
per indignacionem vel cum con
solacione sola replemur
per gratulacionem Coniunctim
assuminus cum compatimur
et consideramus bona que
contulit deus et promisit
et mala que nos fecimus
et promeruimus Tali enim

compatione stattus mordet.
animus et acerbiore in se
ipm. planguore validius
armatur tu[m] sublimo re[s]
picit intuitu et gratiam bo
nitatis qua delictum p[re]
sumptione tam despexit
et scelus horrende temeri
tatis considerat quod sub
oculis benivoli et bene
fici parentis insanus satis
legisque impune p[er]egit
In quo signum totius ma
tris ecclesie conventus die
bus illis quibus celebrem
pacem celebrat adventu.
castigat quoque se ieiuniis
tamquam in die bonorum
non in memor malorum
et tamquam carnes agni
cum lactucis manducans
agrestibus. In quo etiam
signum leviticus postea
quam habeat ipsa festivitate
dic precepit offerri devote
mentis experimentia luce
Tit denique penitentie
sermone interserens. sa
crificis inquit hyrcum pro peccato
Unde sit origo lacrimis
Iradit que proprietates illarum
animo in et que proportio
fere tamquam p spiritualis ad
gressione. Unde. cap. xix
sit origo lacrimis. que
illarum proprietates. et que

proportio spiritualis. Cor enim
si passionibus gaudii vel
tristitie tangitur dissimile
semper ac naturali fatiga
tione vexatur. Dilatatur
gaudio. tristitia stringitur
vi utriusque passionis agi
tatum fumigat. Qui fumus
superiora cerebri conscendens
et humoribus eius immixtus
liquatur in aquam et per orbes
luteos faciens viam in
greditur. Propterea fortis
se dicitur. Ascendit fumus in
ira eius quod computatio quoque
fumus dicitur. quia ex fu
mo nascitur. iram mitiget
creatoris etc. De decem p
Bis qui petitibus lacrimarum
nas naturalem xx
lacrimis principaliter hunt
et secundum eundem numerum
consimiles gratie spiritualis
sortiuntur effectus. Natura
les humide sunt. calide sunt.
salse sunt. Ab eminentiore
sensu procedunt. faciem
attenuant. oculos ver
miculant. visum obnu
bilant. mitigant tristi
tias. turbant caput. pro
vocant somnum etc. Pro
portio prime proprietatis
ad efficaciam spiritualem xxi

Humor rigat arentia
ligwea extinguebit
purificat immunda. Sic la
tine ex ea quod humide
sunt de hystentis conversa
tionis ariditatez infunde
et rigare sufficiunt. ne sit
cedente copia seges mor
et flores virtutum in disci
plina agricultue celestis
exubeant et proventus
speciosi germinis dominesos
actionum in earu fines ope
riens splendidaz vernant
paradisi ymagule concolo
riter in nobis effigiet
Sic enim dicet. ad nos
Emissiones tue paradisi
malorum punicorum cum po
morum fructibus. Dicemus
et nos Etenim dominus da
bit benignitate et terra
nostra dabit fructum
suum. Item ex eo quod hu
mide sunt intelligi da
tur. contrarie fortitudinis
ignitis immissionibus eas
esse contrarias ignemque
libidinis qui destribitur
in Job usque ad perdicione
devorans et omnia era
dicans geminna non arde
in nobis nec urere nos
si madenciu lacrimarum
cumulos superiecerimus ei
Ne non ex eo quod humide
sunt conitiuus eas terge
et abige turpitudines
sordium. ut spirituali et tali
lavacro suo restaurata
decori amatoria laudis
eulogia de se et ad se
fidelis anima cantari
letetur. Ecce tu pulcra
es amica mea quam pul
cra es. Et rursum Co
ta pulchra es amica
mea et macula non e
in te etc. Proporcio sexde
Calidi proprietatis ad
eam sunt sua efficacia
qui calore conte act. xxii
gente egerit ab oculis
Nam et olla septa can
dentibus flammis passio
ne concepti ardoris ri
pantes latices per ora
cetia clamosa expellunt
sic spiritus subice commoto
ius calore concussus
calentes et perimplites
exitus oculorum ruentes
undulas subter pende
cia pora volutat. Aqua
calida tripliti commodat
usui. cruda coquit in
firmitates lenit frigus
expellit Hoc modo late

cavdas cogitacones coquit
infirmitates temptationi
temperant noxii incre
ciaz et malicie frigidi
tatem excludunt preterea
nis aque calentis vncia
carnem tacta relidit
et ledit et compunctio
nis ardor carnalibus
viciis immitatur et ob
stat etc. Proporcio tercia

Salse sint ad suam
profunditatem xxiii
Sto saporis oportuni
qui fauces edenciu
oblectacione dulcedinis
mulcet demulcet Cibi
cocti non salsis laticibus
respuuntur non sedent
cordi fauiabus non
tundent fastidio demum
quod sunt hortamenta lectio
oracio operacio si perdunt
compunctionem perdunt
oblectationem. Vnde le
gis auctoritate legis
prohiberi sacrificium
nisi sint sale conditum
Vidit quidam cum anxi
aretur et effunderet pre
cem que senserat sa
porem in lacrimis et
potissimum meum cum

fletu meo miscebam.

Ad beatam Proporcio quarta
Anteriore te ad suam
sensu descendunt xxv
ut vbi emissione quidem
sunt dignitatis et glorie
significet aut ut scelus
prime curiositatis qua
mulier acta vidit lig
num quod pulcrum esset
ad aspectum et bonum
ad escam eas diluerunt
taliter insinuet. Scrip
tum est enim per que pecca
uenit homo per illa puni
etur etc. Proporcio quinta

Faciem ad te ad suaz
tenuant quia xxvi
spem timide carnis
absumpta prime cognitio
ni subtilitatis acumen.
et domini largitur intelli
gencie purioris. Faci
es enim typus est cogni
cionis quia ex ea et per
eaz alius ab alio cognos
citur Nam licet et ce
teris partibus afficiebus
tactibus et plenius ce
teros discernimus tamen ex
nimis facies Et propterea
dixi compunctione cog
nicione prime gratia.

intelligentie pulcrioris ad
ungere quod principium cogni
tionis est scire seipsum et
quisquis hoc cognoscit se
uerius dolore compuncti
onis efficitur Aut propterea
faties attenuat quod quicquid
magnum utile secundum car
nalem habitum estimatur
exterminat Ea enim pars
potior est in homine tum
utilitate tum dignitate
et si decus formositatis
a natura promeruit tal
ibus aptatur ornatur
studiosius etc. Proporcio sexte ad suam xxvij

Oculos uniualat
dum lucidos casti amo
ris affectus decore pur
purei coloris augmento
gratie pulcrioris exornant
Unde siquidem declaratur
oculos forma amoris
habere quod eos ad eos quos
multos colimus amore
clementer et frequenter aperimus
et uertimus et auertimus
ab eis quos odio habemus
aut despicimus Scriptum
est enim Ubi amor ibi
oculus Et econtrario
dicere possumus ubi non est
amor non est oculus Ex

de quibusdam Proiecerunt
me nunc circum dederunt
me oculos suos statuerunt
declinare in terram Et econtrario psalmus
Oculi mei ad fideles terre
ut sedeant mecum Demum
quod in lectione ueteris
testamenti assidua repe
titione locutio ista uul
gatur ut dicatur quem
gratiam habuisse uel que
sisse ~~dilectionem~~ in ocu
lis alterius taliter sig
nificante scriptura eum
dilectum fuisse uel que
sisse dilectionem Hinc
est etiam quod uidens dominus
ciuitatem fleuit super
eam et uisus a beato pe
trus fleuit amare et
aperiens oculos in dis
cipulos docebat eos
Ex quibus et quorum simi
libus colligitur uisus
oculorum affectus exprimere
amorum uel amorum
Igitur oculi et qui ex
primuntur ab oculis casti
amoris affectus pul
criores et rubicundiores
efficiuntur alacrius etc.
Proporcio septime ad
suam capitulum xxviij

Visum obnubilat
quia ne detineant
nimis ne tempalibus in
hereant · prius obtutus
auertunt · Tunc enim uident
temporalia sunt · que
autem non uident eterna
Ideo Iob pepigi fedus
cum o m ut n c q d n
Et uerum · Si uidi lunam
incedentem clare · et so
lem cum fulgeret desup · p
duo maiora luminaria
quicquid magnifici deco
ris et glorie estimari i
mundo pt se respuisse ·
significans · Unde psalmista
auerte oculos meos ne
uideant uanitatem · Quia
uanitas uanitatum et oia
uanitas etc · Proporcio
Nutti octaue ad sua
gant et tri xxviii
sticias Nam ut seculi
tristiciam lacrimarum eua
poracio tempat · sic do
lor pro facta transgressione
contemptum ex remissio
nis fiducia blande deli
nit et tristicia pro longi
in colitus spe future re
promissionis remissione
facit · emissio lacrimarum
Unde fuerunt in lacrime
mee panes die ac noc
te dum dr etc · Plane
tristicia lenit · cum uo
luntas ad impletur cui
ei quod uult et quantu
wlt et quo modo uult
plangere et lugere conce
dit · Unde Cor quod
nouit amaritudinem
a · s · i · g · e · n · im · e · Pro
Tepebant porcio no
et caput ne ad sua
Quia sensus in ai xxix
pite id per caput sensus
racionalis exprimitur
ut id ceteris partibus
sit is ceteris anime po
tentiis anteferetur ac
p hoc dolorem intelligimus
racionalem · dolore opti
mi dolore de nequiciis spiritua
les racione dignum · et hoc
Is sequitur compunctio
ymo ex compunctione ab
oritur · quia qui apponit
sciam apponit dolorem ·
Dolor igitur capitis · dolor
racionalis et signum et
effectus est ualidissime
compunctionis · Quanti
sunt quorum compunctione
dolor non sequitur capitis
quia sub eunte occasione
uacant mollescunt · tur

bant^r seruitute senitate
tius tepefacti p̄cipites
distenti Demqz qui dolo
re pucili et secilari mo
uetur dolore capitis Do
lore non vonali turbat^r
Video alui sensum nec
inuidoo uideti Caput
uiri xpus h'ni9 capitis
dolor sequit^r compunctoz
qz quo latiore et altiore
latermari^r gurgite ora
uultus qz natant hic for
tiore remedratione dolo
res quos pronobis me
diator sustinuit reuolue
et sentie debemus Con
sonat huic sensui q̄ Job
qui d^z dolens Dic^r huic
metra hus que uertitur
in consiliatore quia tīaz
consiliatore i sps sancti
incolumis qmuqz dolo
ribus pati pia fide et
fideli pietate condolemus
Non e uehemens com
punctio que dolorem
hm^r capitis sentire no
facit Sed cū fasciculus
mirre dilectus meus
michi int^r ubera mea
commorabitur Pro
Nouis portio decime
sime sop ad sua xxx
mit pronotant nom mo
naturalem sed etiam spu
alem ffames satietate
quietez quis lassitudo
Natura fatigata de se
ipa et intra se ipam se
quati appetitu cuit in so
porem et procumbens
amicitatentis sopni sua
uitate recreanda sepellit^r
Sic spus religiosa uexa
tus anxietate astrepitu
mundane solliatudinis
sensus auertit et gto
quiete contemplationis
sopore solutus dormit
cū iacob in betel et sub
umbra iuniperi cū he
lia et dormiens ymagi
nes specilat^r angelicas
et insolitas visiones a
mirant^r Sicut Ego
dormio et cor meū uigi
at Nec non et illud In
pace in idipm dormiā
et requiescam Et de ea
ad iuro uos filie ihrlm
ne suscitetis neqz euigilare
faciatis dilectam quousqz
ipa uelit Hy g^o effectus
spuales secundum suas
naturas conueniunt inclina
tioni et gratulationi tacti
iectugo inferiori et recti
guo superiori que suspi
cans axa appetibs et petit

a patre suo taleph ut in
uno eorum secundum titulum
dedicationis ad vesperam
demoraret. ei fletus in
altero ad matutinum le
ticia et in vespe ad altare
sacrificii in matutino ad
altare thymiamatis ac
cedet immolatura. De

[I]n ipse duplici impedimento
dicitur ac compunctionis
compunctio et de qualibus
Tempore et de speciebus primi
cupacionis Tempore impedi
ocitur ex receptione multi
ymaginationum et ex XXXI
intermissione spiritualium
exercitationum Conceptio
ymaginationum trahitur
in culpam. tum ludifica
tione tum in puritate Qui
bus enim modis mundicia
cordis acquiritur eisdem
per contrarium amittitur. Ac
quiritur autem si vacuum
est et ab illicita immissione
cogitationum. et a fantasia
rum congestione multi
plici Cogitatio videlicet
dicitur reprehensibilis per
mora et per assensum.
Per moram cum non
repellitur statim ut
concipitur. sed per aliquan
tulum moram. quam
sciens animus producit.

molli cor delectatione pun
git. voluit ac mulcet.
Quod et si non consentiat
nec putat assensum.
dico tamen aut diu esse fere
dum sed statim efferendum
et referendum ad confessionem
Propterquod dicitur Quo
usque morabuntur. inter co
gitationes noxie Ex assen
su etiam cogitatio condep
natur. ad eam opere
complendam animo in
clinato Et hic quoque
arguitur. ut dicitur Auffer
te malum cogitationum ve
strarum ab oculis meis
Malum dixit cogitationum
non cogitationes malas
Malas enim cogitationes
quia impossibile est auffer
re non est reprehensibile
sentire. tamen moras tolla
tis et assensum Non
modo enim cogitationes
illas que peccata nunciant.
verum etiam illas que ad
peccatum non movent. ut
sunt fantasie multiplices
reprehensibiles dicimus. Si
moras eis ex industria sci
enter dederemus. Ut enim
locutio ociosa non fugit
reatum sic ociosa co

gitacio sub culpe iudicio
cadit. Animus igitur multe
simulacionis deditus for
mis frustra querulus
causatur ad fletus se non
esse flexibilem. Pascitur
enim mille figuris. sine
spem pietatis simulent.
sine fortitudinis. sine sapi
encie sine honoris sine
cuiusquam officii sine inso
lencie aut levitatis etc.

Capitulum Item de aliis in
cedit et pedimenti spe
cierum spiritualium rebus xxxvi
exercicium intermissio ex
qualiter cogitamus. taliter
actitamus et unaqueque
arbor de fructu suo cognos
citur. Si filii inquit abra
he estis opera abrahe fa
cite. Sed qui soliditate
destitutus virtutibus
exarmatur. interius is
turbine curiositatis affla
tus. sensim invadit et ca
dit in dissolucione et
cotidiana desereus.
vel molliter exercens
ociosis actitandis super
fluis insistit. et incor
rigibilis. Intermissio enim
indicatur tam in officio
quam in studio. Non enim

quociensque sacrum desei
mus deserimus officium.
Nam in studio notatur
industria ipsa et diligen
cia executoris. in officio
ipsa materia rei. Unde
licet faciamus que facien
da sunt. in eis ut sunt
facienda faciamus sepe
dicta maledictionis expro
bracionis scilicet resciemus cri
men. Scriptum est enim
Maledictus qui opus
dei facit negligenter. Et alias
vult et non vult piger
Cum eiusmodi est incu
bere supplicacionibus
officiis vacare divinis.
operam impendere lectioni
ceteras promisse religio
nis observancias. cul
tu debite devocionis cu
stodie desistit. Ex inde
iactatus ex hoc in illud
racione negocium curiosita
bundus anhelat. Silen
cium. pena disciplina
tormentorum vice compen
sat. Oculis quibus ce
tera respicit. se solum
non respicit. Maxillas
ducat et linguam loq
uacitate ingit. Hoc laqueo

antiquus iniquus mulie
rem infelicem decepit que
levitate celeri volubiles
oculos manusque rapaces
ad arboris interdicte ra
mos tetendit Et uti ra
candos ardores rogi sup
bientis cum grandem viri
bus collectis involuerit
materiam difficile est geli
dis aquarum fluentium un
dis extingwi Sic nec
ducat nec inducat ad par
tes equas cui et cor me
dacibus delusum ymagini
bus picturas voluit in
anes et corpus assidue
rotatur ad dissolas inep
tias gestuum et gerendorum
indecibiles usus Sic itaque
tepore compunctio tollitur
que nec madidos vultus
levitati nec secretos ge
mitus ymaginationibus
credit Divisimus enim te
porem in levitate et in
ymaginationem et rursus
levitatem in officii et stu
dii intermissione. itemque
ymaginationem in ludifica
cionem et in pravitatem vit

Occa De duabus secundis
patio impedimentis que
similiter tollit compunctionem litatibus xxx
quia cura vij
rei familiaris et comp

tio spiritualis non diu con
tinemus nec in una sede
morantur Torquetur
sollicitudine curis distor
quetur qui familie rerumque
provisor eligitur Curandum a
gat qualiter ordinet. qua
nectat et connectat. dis
ciplina rebelles. qua
gracia debiles docibi
lesque conalicet partim.
necessitate rerum. partim
estuante caritatis affectu
premendus compellitur Sol
licitatur igitur et turbatur er
ga plurima. sepe et plu
rimi. et quasi calamis
duobus uno tenuissimi
et angustissimi rotun
de longe quam cavitatis fo
ramine hinc alio patulos
meatus vel hyatus et
largissimi oris presen
te introitus. haurire
volens e duobus vasis
vini et aque. nequit
utriusque liquoris. sed il
lius tantum. quem fistula ca
pacior trahit. sentire
liquorem. sic qui poculis
cure fluitantis exun
dat nequit dulcedinis
suscipe gratiam. nequit
nectareos sestine com
punctionis ebibere liquores

Proinde veneraciones
diui officij recte quidem
sed non de nocte celebrat
Si inquirat tamen occupa
cio est Diuiditur quia occu
pacio in priuatam et pub
licam Priuata est que se
alios non exercet. que
sup alios exercetur pub
lica Et ut electiore sig
nem appellacione Oc
cupacio diuiditur in nego
ciacione et amministracio
nem Negotiantur enim
qui ceterorum uite magiste
rio discipline inuigilat
Amministrant vero qui
opis sui famulatum pter
ciam alterius ad alterius
verbum obediencie incli
nat. Vtraque occupacio
tollit compunctionem aut pter
assiduitatem aut pter
immensitatem Propter
assiduitatem si sit frequencior
sepius quam opporteat
pter immensitatem. spon
dus rei curam conatus
excedat etc Vnde oriatur.
Ex compunctio per re
cistis mocionem
ecium est colligere xxxiiij
causam Vnde compunc
cio nascatur. Si enim tibi
sudanti ad torridos ignes

et volenti grata aeris
habere temperie. dicitur
calorem impedire tem
periem intelligere itaque
debes ignes extinguendos
vel minuendos aut fu
giendos iniectione lati
cis dispsicione lignorum
mutacione loci Sic per hoc
quia compunctio tempore
et occupacionum relisa lan
guescit. aufer illa et
illa non auferetur. Immo
ne illa. et illa non mo
uebitur. Disciplinam q
rit externus. internus
puritatem. has sequitur
his manibus et osculatur
nigit Continet enim
scriptura Omni tempore
sint vestimenta tua can
dida. et oleum de capite
tuo non deficiet Et in
canticis Pone me ut
signaculum sup cor tuum.
ut signaculum sup bra
chium tuum Primi uersus
pars prior disciplinam
exterius altera monet
interius mundiciam Item
uersus alius ordine uer
so Ideoque qui compuncti
onis donum cupit habere
ut inferat sibi consuetu
dini reluctetur antique

faciat quod non vult. quod
vult non faciat. Assidu
et preces et tenero di
nimis exasperet oculos
litteris. Vinciat manus.
pedes inhibeat. Sedens
non sciale surgat. Sinat
quiescere lingwa et
oculos. Super omnia ali
quis rerum utilium sibi
proponens mente sepe
memoriterque retractet.
Extorquebit aliquando
lacrimas violencia talis.
1 Vna torquente prelo sap
vineos fundit liquores.
Crebritus mole teretis
et terentis inineque im
minuit grana farinamque. La
boribus laboriosa companda
sunt. Venalia querunt fori
tumultus. Res secreta
loco singulari letatur. Sed
quid his dictis amplius? satis
liquet et per species et per cau
sas binarium compunctionis
esse significatiuum transitum
ad cetera faciam etc. Sub
sequitur distinctio que continetur
significaciones a tercia decima
usque nonadecimam cum capitulis.

Quare dualitas ecclesiam
significet et exem
pla significacionis cum expo
sicione exemplorum cap i^m
Alia eiusdem significacio
nis exempla et exposicio
exemplorum capit ii^m
Item alia racio cur bina
rius compactus ecclesie cap iii
Quarta decima significacio cur
Christum integrum significet
binarius racio Cap iiii
Quinta decima significacio
cur merita accionum bina
rius significet racio cap v
Sexta decima significa
cio cur vniuersitatem ex
primat binarius capit vi
Septima decima significa
cio qualiter regeneracionis mi
sterium binarius exprimat
et cur celebretur in aqua vii
De porcione aque et spiritus viii
Octaua decima significacio qua
liter binarius diuinam scrip
turam significet cap ix
De chimus significacionis
exemplis et exemplorum
exposicionibus cap x^m
Item alia exempla et
exposicio eorum cap xi^m
Eiusdem exempli alia exposicio xii
De quodam ydiomate
grece et latine locucionis xiii
Alia racio qua scripture
duce dualitas assignatur xiiii
Bipartita noui testamen
ti distinctio etc cap xv
Gemina veteris instru
menti diuisio etc cap xvi

Monadeca significatio tur fidelium ordinibus qualitas ad aptetur etc. capitulum xvii
Exempla istius significatie cum expositione xviii
Rursus alia exempla et expositio eorum xix capitulum
Item de aliis capitulum xx
Amplius etiam de aliis xxi
Adhuc quoque de aliis xxii
Explicit ragistrum capitulorum Quare binarius etiam significet et exempla significationis cum expositione exemplorum
Sectorum capitulum primum
Sancta societas ecclesia vocata et ea est iudeorum et gentium De quibus cum loquitur apostolus iudeos circumcisione gentes appellat preputium Et in duo populi et si divisi sunt non tamen divisa sed ecclesia una sunt nec duos autem diversos sed deum unum modo unum colunt Quod totum ex ea et in ea sententia cognoscatur Alias oves habeo que non sunt ex hac ovili et illas oportet me adducere et fiet unum ovile et unus pastor.

Divisitas enim per alias unitas ecclesie per ovile unum deus unus per pastorem unus exprimitur. Et iterum alibi Iunctura feminum tuorum sicut monilia que fabricata sunt manu artificis Iunctura enim feminum duorum duorum est societas populorum Hii comparantur monilibus proprio fidei et claritate iustitiae et manu artificis fabricati dicuntur quia per eorum tem filii qui manus est patris in eadem fidei atque unite devotione coadunantur Artificem enim patrem verbi intelligo quia in principio fecit deus celum et terram et cetera que genesis scriptura prosequitur. Quod autem filius manus dicatur et sic inde docetur Levabo ad celum manum meam et dicam vivo ego in eternum Hinc est quod psalmo duo acta promissionis botrum invenere tulere quod nunc est facta utriusque populi societas Donec rubicundus et mistus botrus in cruce pependit quia nec duo parietes nisi

p lapidem angularem
potuere coniungi Duorum
sane portitorum prior est
populus iudeorum qui quod
ferebat non videbat Se
quens gentilis qui vi
debat quod ferebat Nam
multi reges et prophete vo
luerunt videre que vos
videtis et non viderunt
In eandem conveniunt ex
planationem Turba que
sequebatur et que prece
debat dominum ierosolimam
introeunte et filii ab
rahe duo et filii ysaac
duo et filii noe duo dif
ferunt tamen Filii enim
noe duo scos abrahe
autem et ysaac filii duo
scos et non sanctos ex
utroque populo figurant
Sem enim noe filius qui
dicitur nominatus scos
illius exprimit populi de
quo dicitur Notus in iudea
deus in israel magnum no
men eius Japhet vero
qui dicitur latitudo eum
ad quem dicitur Longos fac
funiculos tentorii tui et
pelles thabernaculorum tuorum
dilata Ad dexteram enim
et ad levam penetrabis

et semen tuum gentes he
reditabit Et et duae virge
que dicuntur in zacharia
Una decor altera funiculus
eidem sensui subserviunt
Cum enim dicitur Audi filia
et vide et inclina aurem
tuam et concupiscet rex de
corem tuum ipsa est virga
decoris Pars autem
domini populus eius iacob
funiculus hereditatis eius
ipsa est virga funiculi
Illi quoque duo petrus et
iohannes qui currebant
simul eandem utriusque
populi significationem gerebant
Johannes enim qui gratia
interpretatur et petro citius
venit ad monumentum
non tamen introivit sy
nagogam exprimit que
dei gratiam in lege recepit
et prophetis que prior populo
gentium venit ad fidem
non tamen prior vidit illum
ad cuius pervenerat fidem
Petrus autem qui dicitur
agnoscens super quam ecclesia
edificatur et qui monu
mentum ingreditur primus
typum gerit ecclesie novissi
me quidem venientis sed
prime ingresse sanctuarium

dei p̄me resurrectionis·
agnoscentis locu misterii
q̄ uti gloriat' et dicit Jn
troibo ad altare dei ad deū
qui letificat iuuentutem
meā· Et in cantico amo
ris Jntroduxit me rex
in cubiculum suū· Alia
Hac eius sig̃ficationis
utrius exempla et
q̄ ppli v expoito ex
nitatez taliter de enplorz
scribit ysaias Jn die
illa sibilabit dn̄s musce
que est in extremo flumi
nu· egipti· et api que
est in terra assur· Egipti
uertit' in tenebras· flumi
eius collectio crimi̇num
et uiciorz excursus Jn
omnia flīnā egipti nullū
longinquius ydolatria·
Muscam igit' intellig'
pplm gentiū· inmūdum·
carnis et sang'nis secta
torem· sedentem in tene
bris et in umbra mortis
seruientez creature pot'
quā creatori qui est bene
dictus in secula Assur
tu ssertur in arguentem
Js est spus sanctus· qui
arguit mundum de pcto
et de iusticia et de iudicio
Apis indicat pplm ex

p̄mit· castū utiq̄ ppter
cultū uni' dei· et erudi
tū in lege et pphtis· sed
tn̄ que retro sūt sapiēte
proterū pmissionū tpaliū
Apis quippe tria hec sig
ficat· q̄ et sine coitu nas
cit'· et mella condit ·
ore· et caude pungit atu
leo Secundū hūc sensum
iudeus in tra assur erat
qui thabulas scriptas
digito dei accepat· et
gentilis in extremo flu
minū egipti erat· qui p
cultu creature a creatore
recesserat Vtriq̄ sibilauit
dn̄s· utroq̄ p grām in
spiracōnis occulte ad fidē
unā uocato et gratiaz
Jmpios etiā quos pro
scriptiā et diuite quē
dedit dn̄s pro morte sua
gentali et iudeo quo ap
tam' Nam et illum ta
quā· sine cultu dei ·i· sine
pietate· et istū diuicijs
legis et pphetarz habū
dantem uirtute crucis
et sepulture traxit ad se
Peccator etiā ac menstru
ata in quorz ablucōne
dicit Zacharias egredi fon
tem de domo dauid inder

et gentiles subeunt inter
pretacionem etc. Item alia
Nec tamen · ratio cur bi
hii populi : narius eo
duo sub fidei uni⁹ paret
una ecclesia sunt sed etiam in
omnes electorum cetus et
iunior talium beatus ordo
spirituum ecclesia una sunt
Nam ut ecclesia una esset
angeli et homines · fac
tus est homo conditor
angelorum et hominum pa
cificans que in celis et
in terris · et que in terris
deorsum Unde in can
tico filiorum chore sed cum
sabbati Mons syon late
ra aquilonis civitas re
gis magni Mons syon
firmata est angelice
celsitudinis · lateri aqui
lonis successio mortal
que per peccatum victa erat
et in hesserat ei qui se
deo elegerat in aquilone
sibi Nunc autem et mons
syon et latera aquilonis
non civitates due · sed
civitas una sunt et cul
tu et agnicione unius
dei In cuius rei signum
celebre illud ymnum
in misse sacramenti com

posuit et canit ecclesia cu⁹
partem priorem chorum ange
lice multitudinis cantare
audivit ysaias et scripsit
sequentem obviam turba
domino iherusalem introeunti so
lempni voce cognivit Sanc
tus Sanctus Sanctus dominus deus
etc. usque in excelsis Igitur
ut ex collectis docemur
exemplis ecclesia considerata
in creacione et principio ut
in hominibus et angelis ·
convenienter · si quis scrip
turarum exegerit locis
binarium ecclesie comparab⁹
Quare Cur xpm integrum
Christi · etiam significet bi
integrum exprimit marius
binarius · quia xpus in⁹
est non modo caput et
ecclesie sed etiam fideles · Unde
Nolite tangere cristos me
os Et si fideles xpi · cri
sti sunt · ymmo quia sunt ·
xpus est etiam unus
cum singulis fidelium · Unde Jo
hannes apostolus ad fideles
Vos unctionem accepistis
et unctio docet vos de
omnibus Cristus enim
a crismate dicitur · Unde
monstratum vero quod
caput et membra unum

viru sint. et xpus unus illud profertur exemplum Quasi sponsum decoratum corona. et quasi sponsam ornatam monilibus suis. Et illud Sicut sponso alligavit mi mitram et quasi sponsam circumdedit me ornamento. In quibus versibus dum eadem persona sponsus dicatur. et sponsa manifeste xpus integer sponsus innuitur in capite sponsa. sponsa in corpore. quia caput et membra non duo sed unus est cristus. possumus binarium illius esse significativum etc. Circa me

Meritum cuiuslibet actionis in binarium et retributionis signatum totius operationis et future vite. in duo dividitur. In gloriam regni. et in diviciam tormenti. Qualis actio talis retributio. Qui bona fecerunt ibunt in vitam eternam. qui vero mala in ignem eternum. Unde veritas cum premissis quibusdam parabolis de utriusque vite merito mentionem fecisset subiciens protinus. omnis

ait scriba doctus in regno celorum. similis est homini. qui profert de thezauro suo nova et vetera. De thesauro enim suo profert nova et vetera. qui verbum faciens exortationis textui. orationis tristibus iocundis quod prevaricat. et iustis proponit premia regni que mulceant. iniustis tormenta que terreant. Et iusta premia iustorum nova dicuntur quia innovatis. et novum induentibus hominem promittuntur et tribuuntur. Tormenta vero vetera quia ferentibus ymaginem veteris hominis inferuntur. denique que vetera dicuntur et sunt corruptionis. sunt que nova efficacia et utilitate dicuntur. etiam de impiis Auxilium eorum veterescet in inferno a gloria eorum. De gloria quoque sanctorum. Vidi civitatem novam sanctam ierusalem descendentem de celo. Et alibi Qui vicerit faciam illum columpna in templo dei mei. et scribam super eum nomen meum. et

et nomen ciuitatis nouo
ihrlm. Ergo ciuius actio
noua erit. et cuius actio
uetus erit. remuneracio
uetus erit. et utraque re
compensatio iusta erit.
quia ut bono boni. ma
lo mali retribuatur.
bonum et iustum erit.
Merito igitur per bimari
um meritum intelligitur
actionis. Quia meritum
actionis et ueritatis dicit
et est in nouis ueteribus
que subsistit etc. Cur vni
Vniuersitas uersitate expr
imit bimaius
partium secundum pro vij
cessum temporis partim secundum
statum consideratur. Secun
dum tempus in prosperis
et in aduersis in uita et
in morte. Secundum statum
in uita que nunc est et
futura in uisibilibus et
inuisibilibus. Processus
ille rerum qui est in pro
speris et in aduersis in
uita et in morte. exprimitur
mitur in scripturis ap
pellatione diei noctisque
aduersa caligine et me
sticiam in similitudine
noctis. prospera serenita
te sua. et luci assimilantur.

diei. Item uita est tempus
operationis sicut dies. mors
tempus ocii ueluti nox
Unde de mortuis. Amodo
iam dicit spiritus ut re
quiescant a laboribus
suis. Item in uita spiritus
regit corpus. ut sol mun
dum in die. in morte occum
bit quasi sol in nocte. Neque
tantum rerum iste processus
nomine diei et noctis uerum
etiam per mane et uespera
eadem ratione exprimitur.
Rerum etiam ille processus
qui secundum statum uite
que nunc est et futuere
uel uisibilia et inuisibi
lia consideratur. Eadem
in exemplo huius appellatione
significatur. Uita enim que
nunc est nox et uespera
est respectu illius que
futura est. Nam quod
uita que futura est dies
sit et mane et ratione
satis liquet et huiusmodi pro
batur exemplis. Quia
melior est dies vna
in atriis tuis super milia.
Et mane astabo tibi et
uidebo quoniam non deus uo
lens iniquitatem tu es. Ui
sibilia quoque nox sunt

et uespa respectu inuisibi
liu eo q in illis nec decor sit
nec spes. in istis utrumqz
denique si auctoritas tacet
racio [tacet] probat et. pro
cessus reru secundum temp9
et secundum tactu diuidi sit
diuisim9 oporte. Vario
enim et instabili reru cur
su sibi succedunt prospa
et aduersa uita et mors
presencia et futura uisibi
lia et inuisibilia Tercia

Regaliter regeneracionis
nea misteriu ex
cio quasi se. pmitt lima
cunda uel alta cius et
generacio intelligitur celebr
Et merito cura na [a]q
tiua humana que vn
pma natiuitate sumit
ad essenciaz alteram re
sumit ad graciam Dignior
est p ore subsequens.
Prima qd de carne natu
est caro est. et qd de spu
natu est spus est Nec
modo dignior. sed et feli
cior qm illa fit in dolore
et inquinacione pcti. hec
celebratur in leticia. et
sanctificacione uirtutu
leticia pellit dolorem.
sanctificacio tergit iniqui
tatem Vnde et sacra

mentu regeneracionis in
elemento natura dispensa
tur illius. cui loquor hoc
vtrumqz exquisitissima
sue pprietatis similitudine fi
guratur Motus enim
aque currentis typus esse
videtur leticie consolat.
Quod qz in munda decori
restituit et extinguit
calida. spes est gracie
que spem auget et ad
dit. et passionum ignitos
estus extinguebit Pret
ea qz facies uisus huma
nam ymmo formas re
rum vniuersaru ei sp
astanciu effigiat misteriu
est eiusdem gracie spiritualis
cui inest quicquid inest
aliis. in qua et p quaz
cognoscatur ut uidetur.
qualitas nature tocius
Spiritualis enim iudicat
omnia et ipse a nemine
iudicatur. Propter quod
merito pocius celeba
tur sacramentu regenera
cionis in hoc quam ma
elemento quoniam hoc
pocius quam aliud ele
mentu gracie significat
significacionis que ha
bundancius in hoc quam
in ceteris manet tributiz

misterys rc. De proportione
Ergo aque et spus
in sola aqua vir
est regeneracionis miste
riu. et non est in sola
aqua. Diuersa sunt hec
sed nichil nervis. In so
la aqua est quia in
solo elemento dispensa
tur et non in ceteris.
Cima vero est et in spu.
non est in sola aqua. Cre
ait sit et in spu. veritas
dicit cuius verba spus
sunt vita. Nisi quis
renatus fuit ex aqua
et spu sancto. non intro
ibit in regnum celorum.
Et iteru. Qui crediderit
et baptizatus fuerit sal
uus erit. Fides enim vel
crede donu et opus e
spus sancti dicente aplo
alteri fides in eod spu
Tinctio ipa que grece
dicatur baptismus. ex
aqua fit et p aquam
aqua enim id qd visibile
facit et est ex creacione
facit et est. Quod vero
fit sacramentu. et virtu
tem sacramenti facit ex vir
tute spus sancti fit et fac
Nam spm sanctu dilige

et elige aquas scriptura
testimonys sufficient in
struimur. Unde est illud
Flabit spus eius et
fluent aque. Et illud.
Qui descendunt mare
in nauibus facit opa
cionem in aquis multis
Ipi viderunt opa domi
et mirabilia eius in pro
fundo. Denique huius sacra
menti ymago dum crude
mundus suos cuiusque
multus diuidet creature
quibusdam pingebatur
coloribus. et erat et po
terat videri in generacio
ne qd nunc in regenera
cione pociores celebratur
virtute misterij. Spus
inquit domini ferebatur
sup aquas. Et hoc nobis
signu qd ex aquis pri
mitus spes illa creature
processit que spm vitale
accipiens multiplicacionis
insup beneficium promeruit
Ex inde in aquis et sup
aquas spualia celebrantur
sacramenta miraculere. Eze
chiel secus fluuium chobar
bat celos vidit apertos
et visiones mirabiles.

et multiplices Eodem die
et mense sup aquas bia
piis xim uidit Johannes
spm descendentem sicut co
lumbam · eumq sup quem
illa descendebat plenu
gre et ueritatis eisdem
mersit in undis Ex inde
mollium aquaru cetera
fluenta gtis obedierunt
et adhibuerunt officiu con
naturam Legimus amnes
cursus cohibuisse precipi
tes et pallio diuisos et
sordentis lepre ulcera tu
lisse et in cessus sustinuis
se pedu et sapore et co
lorem induisse uiteri li
quoris Hec operatur
in aquis qui ferebatur sup
aquas unus atq idem spc
Eundem intelliges ut theo
logus non dixit patres
nros baptizatos in mari
s pmisit in nube et post
modu subiecit in mari ·
Mare enim spectat ad aqua
nubes ad spm Nubes enim
ymbrath uite et uirtute
feruidi temperat solis
ardorem et interpositionis
sue tempore solaciu refri
gerij largitur et obuiat
estiuati Aqua nube ob

umbratu esse marie ga
briel significatus spus
aut sanctus sup ueniet
inte et uirtus altissimi
obumbrabit tibi Denique
tanta pporcio est int aquas
et spm sanctu ut aqua ·
appellacione sepius spus
significetur · ueritate ipa
dicente Qui credit in
me flumina de uentre eius
fluent aque uiue · salient
i uita eterna Quas aquas
exponens ewangelista
hoc aut inquit dicebat
de spu que accepturi erat
credentes in eu Cu no
igitur sacrimentu regenera
tionis ex aqua consistit
et spu uel scdm aplm
ordine non eodem sed sensu
eodem in nube et in mari
non uerem · si quis scriptu
raz exigit patit ne loca
binariu regeneracionis
compare sacrimento ut
Scriptura Equalis bi
diuina in narius scp
uetus testamentu tria di
diuidit et nouu iiii sig
scriptura illa cuius suet
sacrimenta sequebatur · ix
et pmissa petebat pplus
domini · an dm aduentu ·
dicatur uetus testamentu
Scriptura hec cuius ·

sacramenta fideles emulant et promissa post aduentum dni dicitur testamentum nouum Vnumquodque dicit id quod dicitur et sedm tempus et secundum silitudinem et sedm operatoz Secundum tempus. Prima illud datum est multis ante temporibus hec nouissime diebus istis. et ideo illud dicitur vetus hoc nouum. quasi illud prius hoc posterius Secundum silitudine quia sicut vetera desiciunt noua viget et permanet. sic lege prima cessante noua utitur sucpagit et transigit tempora. Et licet lex prima in sacramentis et in promissionibz desierit et perit. in preceptis tamen viuit et permanet. vnde Omnia poma noua et vetera dilecte mi seruaui tibi Et veritas Non veni legem soluere sed adimplere Secundum operatoz vero. quia lex prior veteres id est infirmos debilesque facit in vigens tamen et capiens quod faciendum est. Qui enim nouit quod faciendum est. et ad id faciendum utitur se non

sentit here. infirmum se debilemque cognoscit At lex altera nouos id est docabiles facit et fortes. dicens vel doces quod faciendum est. et duces gratie beneficio ad id quod faciendum est Dicit et facit docet et adiuuat. impetrat et obedit. iugit et exequitur Testamentum enim vetus intelligitur exigit solius lre sonat operibus sine gratie operante initiis Testamentum enim nouum gratiam in nouitate cuius aspiratoz et auxilio innouatur homo interior in agnitione eius qui creauit eum. de huius significatoribus exemplis et

Huius exemplorum ex significa positoribz gratia agar que utitur in alienatom. signat testamentum vetus. quia dum cognoscimus et non facimus quod faciendum est preuaricatores efficimur. et hoc est vetustas et seruitus et alienatio Sara vero que interpretatur princeps seu utrus. exprimit testamentum nouum. quia dum

pgratiam implemus. quod per
preceptum accipimus. nouum
efficimur. et hec est libertas
puritatis et uirtutis. Vnde
etiam erant sub lege sancta
et sancta sanctorum. Erant et uela
unum interius aliud exte
rius. Erant et cherubim
duo mutuis se uultibus
respicientes et stantes super
propiciatorium. Sed per sancta
figurabatur lex quia lex
quidem sancta. et mandatum
sanctum et iustum et bonum.
Figurabatur per uelum exte
rius quia tunc pene uisibi
lis cohibebat pecata taxat
exteriore effectum. Interio
rem uero non ordinabat
affectum. Et quia lex no
ua data est ut habundaret
gratia ideo per sancta sanctorum.
Et quia interiorem cohibebat
affectum. ideo per uelamen
interius. Quia uero in
utroque testamento est scien
tie plenitudo. ideo per che
rubim. Et quia dei nobis
misericordiam propiciationemque
commendat ideo stant
super propiciatorium. Quia uero
utrumque sibi in uicem at
testatur et consonat ideo
mutuo se se conspiciunt.
Abyssus enim abyssum

inuocat in uoce cataract
tarum suarum. Exibunt ait propheta
aque de iherusalem. pars exi
bit ad mare orientale et
pars ad mare nouissimum.
Mare orientale testamen
tum dicitur uetus uel quia
primum uel quia a conditione
mundi et noue lucis ex
ortu narrationis sue sumit
initium. In principio fecit
deus celum et terram. Et dixit
fiat lux. et facta est lux.
Mare nouissimum testame
tum nouum. dictum nouissimum
uel quia nouissime datum
fuit uel quia spirituale est. Non
enim prius quod spirituale
sed quod animale. Nouis
sime quod spirituale. Sed
et due oliue leguntur in
propheta una a sinistris la
padibus alia a dextris
duo testamenta prefigu
rantes uetus ex eo. quod
promissiones habent
terrene felicitatis quasi
sinistram nouum ex eo
quod futuras et celestes tan
quam dexteram. Item alia

De exempla et ex
eisdem positio eorum.
loquitur sanctus Ysidorus
miatis inter medios
cleros p. co. de. et po. eius

in palore auri Cuius vers
ordo verborum et subaudito
hec est O fideles o sancti
qui habitatis unius moris
in domo · Si dormiatis
inter medios cleros erit
mit pene columbe de ar
gentate · et posteriora dor
si eius in palore auri ·
sub auditur erunt Iisti
cus quoque sensus hic e
Cleros grece latine di
sors Sortes due · testam
ta duo Sors utrumque sopni
suum · i · delectacionem suam het
et suam quietem Sompnus
prime sortis promissio
nes sunt terrene felicitatis
Sompnus secunde sortis
promissiones vite future
Cuius vita carnalis sep
delectacionem fouetur Dor
mit miserandus in sorte
prima Cuius consciencia spu
alis · spirituali semper iocu
ditate letetur · Dormit
beatus in sorte secunda Pi
culosus sompnus e in sor
te prima · gloriosus in sor
te secunda Ibi dampna
cio · hic remuneracio Est
aut sompnus int utrumque
sompnum · et int ambas
sortes et int medios cle
ros Hs est delectacio iuste

Unde In pace in idipsum dor
miam et requiescam Iustus
enim nec terrene prosperitatis
successibus emollitur · quia bo
nus est nec future consolat
glorie felicitatis · quia nec
dum beatus est · Presencia or
dinat futura expectat Nec
quia assunt ista tepescit
nec qui desunt illa deficit
et ille Nec istis cor apponit
nec deponit ab eis Inter
utrumque temperat vitam Dor
mit enim inter medios cle
ros Quamque sic dormiunt
penne sunt columbe · i · ecclie
que quidem non e ad presens
argentea · propter in multis
offendemus omnes propter si dixe
rimus · quia peccatum non habemus
ipsi nos seducimus · et veri
tas in nobis non est · et propter
Cuius gloriabitur castum
se habere cor aut mundum se
esse a peccato · Sed de argen
tata · quia sicut possibile
est in hac vita vita sua
et mores ad eloquia scriptu
rarum colorat et ornat Na
argentum habere formam
sacri eloquii inde docemur
Eloquia domini eloquia ca
sta argentum igne exami
natum · posteriora vero dor
si eius in palore auri erit
Quia sinus tollerancie et

extremitas laborum in cla
ritate diuine contemplationis
et sapientie mutabitur ac tra(n)
sibit. Caput autem est aurum
optimum. Secundum enim quod
cum hoc aurum apparuerit
siles et erimus. Tunc videbimus
eum sicuti est etc. Eiusdem

Vel exempli alia
alio sub expositione
sed non multum tamen ab
hac differenti. Dormire inter
cleros est modo ad recor
datorum peccatorum tristes fun
dere fletus modo pro cele
stium expectatione promis
sionum uberrimis et dul
cibus maxillas abluere
lacrimis. Nam uti sicut
apostolus testamentum uetus
generat in seruitutem et ea
continetur timor. Qui enim
seruit timet et si non aliud
ipsam tamen seruitutem. Lex
autem noua generat in liber
tatem et libertate continetur
amor. Qui enim liber est
diligit et si non aliud utique
ipsam libertatem. Inter igitur
utrumque testamentum uel
inter medios cleros dor
mimus. Si dormimus inter
timorem et amorem. et inter
timorem et amorem dormimus

si inter per timorem amoris
concussi singultibus mo
ueamur ad compunctionem
inter per amorem subleuemur
ad deuotionem. Secundum compunctionem
capimus inter timorem
et amorem. Si neque timore
precipitemur feramur in
desperationem neque inter
dilectionem soluamur in disso
lutionem. De quodam ydiomate

Interueniendum grece et latine
est hoc quia per locutionis
usu latinitatis dicitur
inter me et te. et inter nos
et illos hoc ydiomate
greco inter medium mei
et tui et inter medium nostri
et illorum enuntiatur. Que no
ta ut dicit Augustinus
si ueritas grece locutionis
ex integro est in latina trans
latione seruetur. quod legitur
inter medios cleros. non
aliud quam inter medium clerorum
intelligitur. Proinde sum
psimus quia scripture sen
sum sectur. quamuis hoc
quod dicitur inter medios
cleros. laboriosa inter pre
tatione uagantes inter
cleros adinuenimus inter
quorum primum et quartum
alios duos medios con
stituant. Dicit enim et

qr non possunt esse medij
nisi alijs hinc et inde sint
ad quos sint medij. Et
uero dicit qr nichil est
medium nisi inter duo sit
medium. Deniqz proba
bile esse ut quatuor
aut sex cleros in nomi
sicut unusquisqz in suo
sensu sibi habet. Et ad
sicut dictum est ad talem
interpretationem apostolus hortando
nos impellimur. qr quinqz
sensus erit aput nos
per inter cleros. id est sunt
inter aput grecos. per
inter medium clerorum. Igitur
et cleros duos et olivas
duas et maria duo.
et duo uela et duo che
rubin. Et si quid est si
mile ad testamenta duo
fideli et simplici inter
pretatione coaptamus et

Alia ratio qua scrip
ture divine dua
litas assignetur

Aptatur ea bimarius scripture divine
ex modo tractandi que
sequitur. Unde liber ille
quem vidit ezechiel scrip
tus intus et foris totius
sacre scripture interpretatio est
que scripta est intus et
extra. Intus quidem promissi
tur. foris autem per historialem
intellectum. Vel intus divi
nitatem format fidem foris dominum
instruit operationem. seu intus
disserens de natura deitatis
foris disputans de sacramento
incarnationis. Aut intus
de hijs que futura sunt
foris de hijs que facta sunt.
Unum locutionis sive tex
tum dissimiliter texens. To
tus igitur divinarum scriptu
rarum canon unius liber
est et scriptura una licet
multiplicitate parcium lo
cutionumqz multiplici dicta
varietur. Nam quemadmodum
arte fabrili virgula tan
dentis ferri alteri iungitur
virgule ad faciendum morda
cem forcipem et compin
gitur ex ambabus virgul
instrumentum unum non duo
sic veteris legis auctori
tas ac sanctio noue legis
annexa sibi federe copulan
tur et fit ex eis liber unus
et scriptura una. Biperatita

Quomodo novum testamentum
nova lex in distinctio

Quomodo nova lex in
evangelicas et apostolicas
litteras et vetus in legem
et prophetiam quadam distinc

tione dividitur. ideo profa
tas sunt multiplicitate pro
ut locutionum scripturarum vari
ari divinarum. Evangelicam
scripturam ex divinis cuius
principalis intencio est si
dem rerum gestarum hysto
riate narracionis expla
natione proponere et expo
nere. quid deus factus sit
pro nobis. et factus pro
nobis quid fecerit nobis
usque in diem qua precipi
ens apostolis per spiritum sanctum
quos elegit assumptus
est. Apostolicam scripturam
ea intelligimus. cuius capi
tale propositum est de fide si
dei que misterijs. de cultu
ra dei veri et promissio
nibus eternis. de institutio
ne morum de regula iusticie
et de omni puritate katho
lice religionis. fidelem
et omni acceptione dignissi
mum ferre sermonem etc.

Si vetus Gemina vete
ris editio scripturarum testamenti
lege et prophecia non divisio
teneretur. non esset dictum
lex et prophete usque ad Iohan
nem quod non est aliud.
quia testamentum vetus
usque ad graciam Et abra
ham ad divitem Habent
moysen et prophetas au
diant illos Quorum
utrumque tali ratione se
cernitur Lex imponebat
bat facienda. prophecia de
nunciabat futura. Le
gis erat consulere mori
bus. lineas formare
virtutis et disciplinae
Ad propheciam pertinebat
revelare sacramenta. et per
locutionum rerumque figu
ras de futuris oraculum
texere misterijs Sigitur
testamentum illud per legem
quidem informabat operationem.
per prophetas preparabat ad
fidem Unde in monte
tabor qui dicitur lumen
exaltatum nisi sunt cum
domino moyses et heli
as quorum unus legis
lator alter prophetarum
fuit eximius Et quod
adhuc helyas vivit
sed restiturus est omnia
natiue nobilissimum sig
num est. quia prophetie sen
sus adhuc vivit. sed
erit cum sciencia destru
etur et prophetie cessabunt
Similiter quod moyses
mortuus est. sed nemo

nouit eius sepulturam.
argumentum est quod legis
doctrina quantum ad sensum
secularem et cerimoniarum
obseruaciones euanuit
sed quantum ad precepta
nature que viuunt adhuc
et quasi non estimantur se
pulta autem obseruatis
iusticia et Cur fidelium
Fidelium diuersos ordinibus
ob ordines qualitas
sacri scripturis adap
habemus conuenienti tatur
misque Primus ordo eorum
est qui annos et tempora
sub spiritus amaritudine
transeunt. qui excessus et
reatus seueriore morum
et operum disciplina cor
ripiunt qui durum singu
lum et urgentium pon
dera temptacionum dura
ceruice sustollunt Sub
armis sunt semper. sen
tiunt quod impugnet quod
oppugnet Unde scriptum
est fugerent a facie absolon
Domine quid multiplicati
sunt qui tribulant me. mul
ti surgunt ad uersus me. Multi
dicunt anime mee. non est salus ipsi
in deo eius. Vere iste exi

lis est Viram et querela
eius manifestum facit
illum Alios porro alius
feliciorque solatur euentus
Viuit enim quorum vita
quantum mortalis natura
patitur non patitur iam
colluctacionum inter carnalem
sed de subactis ex pociore
parte temptacionibus
uictorie trophea ferentes
de capiendis et recapiendis
uirtutibus sub gaudio con
scientie menses iungunt
mensibus tempora temporibus
bus copulant De quibus
dicitur Et iusti epulentur
et exultent in conspectu
dei et delectentur in leticia
Hoc Exempla istius
sane significatione cum
exemplo exposicione
ordo signatur uterque veri
tas dicit Cui similem
estimabo generacionem
istam Similis est pueris
sedentibus in foro. qui cla
mantes coequalibus dicerent
Cecinimus uobis et non
saltastis lamentauimus
uobis et non plansistis
Vide uerborum proprietates
et ex comparacione vnius

rei· rem aliam sub intelli
ge Saltacio concentu-
planctus sequi debet la
mentacionem· ut corpalem
corporalis· sit spualem
spualis Nam uti ad
resonancia cantica gau
diorum et canoris uocis
tympanule flatus agili
gestu cuflectunt· me
bra ludencium sit in demon
stracione pacis et gracie
ad eulogia uenture feli
citatis et glorie· cor gestae
leticia Hylaritas operum
demonstrari Significacio
denique dulcedinis mag
ne debet attendi Et iterum
narracio tristis auribus
illapsa concutit animos ad
dolorem et suspiria ex
citat a peccatoribus sit
ad facte transgressionis
auditum tristicia torqueri
et ad denunciacionem horre
de dampnacionis planctus
mouemur· moue lugubres
In cuius cause misterium
misit duos discipulos
binos in omnem ciuitatem
et locum quo erat ipse ue
turus Et uinus eorum
cantus sinanos alius alios
emitteret· et essent auditores
qui saltacione cantantibus
sibi planctu respondent
lamentantibus sibi Sane quod
ueritas in suppositione compa
racionis exemplo subiecit
Venit iohanes non man
ducans neque· et dicunt
demonium habet Venit
filius manducans et bibens
et dicunt homo uorax
uidetur· pueros coequalibus
acclamantes se significans
se et iohanem De quibus
commemorem qui cibos et e
pulis humanitatis officia
in communi deducens per easdem
epulas gaudia quoque
future uite figuraliter ex
pressit Iohannem uero
lamentatem qui austerio
ris commercia uite et
durica predicacionis ex
emplum prime reliquit
et sacramentum Et si
laudabilibus assimilari
est esse laudabilem· se
quitur· uidetur generatorem
esse laudabilem si lauda
bilibus Iohanni uiz et
xpo similis estimatur
Sed hoc non estimatur· et
ideo illud non sequitur·

Alius e enim sensus corpacio
nis istius et non iste. est
autem iste et no alius quod
michi gaudium mutant
et exhibenti magz domino.
id Johanni de monstranti
et predicanti. p magz exhibet
generatio hec quod ex
hibent pueri pueris. no
saltantes cantatibz. nec
plangentes lamentatibz
sibi. Gaude enim cum gau
dete mutat. hoc est saltare
cantati. Similiter tristari
cum tristicia predicat. idest
plangere plangentia.
Alia Rursus alia sig
quoque ~~feccio~~ ex em
auctoritate. pla et quo
dem ordines poud eorum
monstrant. expressius
viri niniuite surgent
cum generatione ista et
condempnabunt eam. quia
penitentiam egerunt in pre
dicatione Jone. Regina
austri surget in iudicio
cum generatione ista et
condempnabit eam. quia
uenit a finibus terre au
dire sapientiam salomonis.
Niniue ciuitas grand
ime dierum trium. similitu
do est anime rational

trinitate totam qui magz dierum
trium. memoria intellectu
et uoluntate conparant
Denique interpretacio notabi
li significatione alludit huic
vertitur enim in speciosam
et speciosa est anima secundum
mate prime condicionis
facta ad ymaginem et simili
tudinem eius cuius pulcri
tudinem sol et luna mirantur.
Iterum ad predicacione Jo
ne qui vertitur in colum
bam convertitur ad peni
tenciam. dum ad uocem gre
inspiratus ciliacio asperita
tis et humilitatis crime dilu
excessus uite peccatricis
Ast regina austri non e
mota ad penitentiam ut ni
niuite. sed mota desiderio
prime uenit a finibus
terre audire in ierusalem
sapientiam salomonis. Sic
perfecti et perfectiorum cupien
tes acquirere finitibus iam
cupiditatibz et passionibz
exclusi gaudent. et ingre
diuntur iherusalem cum grandi co
mitati intencionis bone
et sensum multitudine spi
ritualium. cognoscere sacra
mentum pietatis audire
sapientiam in misterio abscon

ditam. quia nemo preter ipsam
huius mundi cognovit. Ni
nivite quidem in sedibus et i
edibus suis penituisse
feruntur. terrore potius quam
amore. sed amore potius
quam terrore. fines regina
suos exivit et venit Iheru
salem quia penitentes sub
peccatorum adhuc passione
nil recordacionem morantur.
sapie nacantes egrediuntur
de terra et de cogitacione sua
et gloriantur et aiunt No
stra autem conversatio in
celis est. Unde dicitur
in talibus. Egredimini et
audite filie syon regem
salomonem in diademate
quo coronavit eum mater sua
Dit i inminuit labor pe
nitencie sapie ociu in
affectu regine signatur
Vsset colloquia cum salo
mone audit mira tri
buit et accepit munera
Stat a latere regis et dicitur
de ipsa astitit regina a
dextris tuis in vestitu
deaurato circumdata va
rietate. Item de albis quod
Eiusdem etiam sine
veritate veritas
distinxit cum dixit apostolus
Vos estis sal terre et
vos estis lux mundi Et
est. Vos estis sal terre
qui in minuit suadetis
primam. Vos estis lux
mundi qui regime mani
festatis sapiencie. lux se ma
nifestat et alia. Sal dup
lice habet maiorem efficaciam
triplice. Ex aqua et pig
nem consistitur. cibos con
dit carnibus humores siccat
austri siccitate. Ita pe
nitencie cruciatus ex ar
dore spiritus et compunctionis
lacrimarum efficitur. Spiri
tualibus in mittit gratiam
fluida desideria carnis
exsiccat fructus virum
tatis et opera mundi ad
germine exire non patitur.
Hos eos. Amplius
Huiates eximietatem de
us ysaias predicavit albos
bat cum dicebat Qui sunt
isti qui ut nubes volant
et quasi columbe ad
fenestras suas. In nu
bibus tria significa
tionis habetur pro porto
humide sunt. leves sunt
condense sunt. Sic hu
more sunt pluviales quod
lenitate volantes quod
condensitate refrigerabi

non pluerent nisi haberent
humorem · non uolarent
si non haberent leuitatem
Sed si condense non esset
solis ac celi non tempe
rarent ardorem Solis
enim ac celi non ipse sed
in nobis temperat ardorem
non ut minor sit sed ut a
nobis senciatur minus
Forma ista est peniten
cium qui pluuiales sunt
compunctione delictorum uola
tiles intencione superiorum con
densi firmitate animorum Con
stancia namque corporum ipsa
est condensitas · ipsa mi
nuit temptacionis ardo
res estus carnalium refri
gerat desideriorum Vnde
per diem sol non uret te
Vel pluuiales sunt e
missione lacrimarum · uo
latiles temptacionum · agi
tacionum · condensi lucis di
minucionum Condensitas
nempe nubium · sicut re
frigerium obicit estuanti
sic plenitudine luminis
subducit speculanti ·
Columbe a multa pro
le suscepere uocabulum
Dicuntur enim columbe
quasi colunt lumbos Est

uolucer eciam iste quietis
simus · ut felle carens
irarum causa et sede que
duplici natura merita com
mendat eorum · quos uir
tutum proles numerosa
letificat · et in quibus
puritas cordis discursus
perturbacionum pacificat
Vnde et columbe dicuntur
uolare ad fenestras su
as non videlicet ad alie
nas quia intueri aliena
curiositatis est uicium non
mansuetudinis · ac pa
tate mentis indicium Cum
ti dicuntur columbe et uo
lant sed non ad fenestras
suas Vidit enim pul
crum ligni ad aspectum
et bonum ad escam · et
uolauit ad fenestras
alterius et violauit
suas Fenestre autem
nostre sensus nostri
et cogitaciones mee sunt
fenestre uerum mee introi
tus et aditus est celorum
Omni custodia custodi
cor tuum · conuersacio tua
sit in celis et eris quasi
columba uolans ad fe
nestras suas · non quasi
Dina egrediens ut uideret

mulieres alterius regionis uolauit ad fenestras alterius et uiolauit suas

Quidam Adhuc quod de
[O]es hii quoque alii
fidelium duo sunt quasi parietes duo quibus ecclia constructa consistit in templum situm in duo Unde et canit in cantico amoris Nigra sum sed formosa filie ierusalem sicut thabernacula cedar sicut pelles salemonis Nigra sum in parte et ex parte formosa Nigra sum in eis quos penitentie cruciatus et meror decolorat assiduus formosa in illis quos decor illuminat graciarum celestis desiderii color exornat Unum quidem horum alterum preciosius est et speciosius sed in precio magnificentie laudis insignitur et id quod uidetur inferius. Quia rara et quam cara est forma nigredinis que thabernaculis cedar similis estimatur Nigra enim sum refertur ad thabernacula cedar formosa ad pelles salemonis forsitasse qui est cedar ipse est et salemon secundum illud tamen cedar et secundum aliud salemon Cedar obscurus salemon interpretatur pacificus Ethymologia nominis nimis occulti pandit arthanum Secretum meum michi secretum meum michi Qui in terris uisus est et cum hominibus conuersatus est ipse est habitu et estimacione cedar quia putauimus eum quasi leprosum et percussum et humiliatum Obscurus in qua est qui uates ut loquitur ysaias Non erat species ei neque decor Denique dicebatur uorax publicanorum et peccatorum amicus et inde cedar inde obscurus Uere languores nostros ipse tulit et dolores nostros ipse portauit et inde cedar inde obscurus Tabernacula eius crux et tumulus Multa in eis nigredo obscuritasque fuit In eis tamen habitauit et requieuit ab omni opere quod patrarat Ecce locus unus et alter ubi posuerunt eum Sed surrexit et iam

non est hic Thabnacla
em ad tempus struuntur
et p9 tempus destruunt.
Sic xpus resurgens ex
mortuis iam no moritur
mors illi ultra no dua
bitur Resurgens porro
factus est salomon in
resurrectione qui fuerat
cedar in passione Cru
ci illusit in finitas suffo
cavit ignominia sepul
turaz · ac honore celebri
resurrectio claruit · nec
caruit glia triumphali
carnis assumpcio · ad dex
tera deitatis in excelsis
In hac et talium pellium
amictu · regius honor
illuxit · triumphus crevit
et pax Unde ait pace
relinquo vobis pacem
mea do vobis Plena
plane pace potitus est
et fremitu cessante · factus
e i pace locus regni ei9
ex quo serenissim9 inimici
et omnibus hostilem mor
tem triumpho mirande re
surrectionis et ascensionis
magnifice glia potent
subegit et redegit ad
nichilum Pelles enim ei9
resurrectio et ascensio

pelles hidris carnei ni
chil habent residuum sic
et nos · et si noveramus
xpm secundum carnem · sed
nunc iam no novimus post
resurrectionis mirifice et
ascensionis mirabile no
vicque misterium Eximie
pelles et ambicioso colo
re depicte fastiuque non
indecibiles regio · et qui
bus celestem decuit amica
ri paracium Hystoricus
salomon in omni gloria
no fuit coopertus pelles
sicut unum istorum Similis
est istis fidelium katholica
societas · in eis qui audi
unt quod dicitur eis
Si consurrexistis cum xpo
que sursum sunt querite
te ubi xpus est in dextera
ra dei sedens Illud eciam
quemadmodum xpus resur
rexit a mortuis p gliam
dei patris ita et nos
i novitate vite ambu
lem9 Emulacion et imi
tacion tali · efficitur formo
sa sicut pellis salemo
nis Nigra porro sicut
thabnacla cedar · i eis
qui crucifixerit carnem

sua cum viciis et concupiscentiis passionis exempla sequentes. In eis quoque ad quos dicitur: mortui enim estis et vita vestra abscondita est cum christo in deo. Sic et integre dampne et formositate ab uno tamen sumere debemus. Christus enim traditus est autem dubium quia in morte christi delicta nostra et resurrexit propter iustificationem nostram. Que non mentem accipienda secundum sensum quasi mors non profuerit facta ad remissionem et ad iustificationem nostram et resurrectio similiter ad eadem ipsa duo. Sed quia mortificatio peccatorum et penitencie cruciatus vicinius passione crucis. Novitas autem vite splendorque virtutum similius gloria resurrectionis expressius significatur ideo mortuus propter delicta nostra tamen et tamen propter iustificationem resurrexisse predicatur.

Explicit quinta distinctio. Sequitur sexta distinctio que continet significationes a vicesima usque ad vicesima nona cum capitulis istis ut sequitur.

tita alleuiacio capit xx
¶ Correctio premisse dis-tribucionis ectᵒ. capi xxi
¶ De quibus sit facienda confessio i. de fantasijs xxii
¶ De passionibus etiam dupᵉ xxiii
¶ De actionibus quoque multiplᶜ. xxiiii
¶ Qualiter tria hec rediganᵗ in duo. et exᵉ la racionis istᵉ xxv
¶ Quibus modis impediatur confessio ab impietate xxvi
¶ Quibus quoque modis accipiᵗ xxvii
¶ Qualiter operacionum duali-tas conveniat. vicesima prima significacio xxviii
¶ Alia racio qua etiam opa-cioni dualitas ascribiᵗ xxix
¶ Que que sit prior et po-cior actio aut doctrina xxx
¶ Cur racio dualitate sig-netᵗ. xxii significacio xxxi
¶ De scriptis oracionis et de scriptionis expedicio xxxii
¶ De prima specie oracionis et speciebus eius. exclama-cione et postulacione xxxiii
¶ De secunda specie oracionis et prima eius specie et dua-bus speciebus eius xxxiiii
¶ De secunda specie et duabus speciebus eius xxxv
¶ Cur sit oratio facienda idest qua racione xxxvi
¶ Unde adiunetᵉ oracio ut fiat unde adiunetᵉ oratio ut perveniat cap xxxvii
¶ Oratio ut fides et humili-tas prima sint et sola suf-ficiant ectᵒ. capi xxxviii
¶ Unde adiunetᵉ oratio ut perveniat cap xxxix
¶ Unde impediatur ne fiat ectᵒ. capit xxxx
¶ Vicesima significatio tur iusticia dualitate signetur Capitulum primum
Iusticia similiter per binarium exprimiturᵗ propter fidem et opera-cionem in que duo dividiturᵗ. quod lo-cis per scripturam innu-itur multis unde est illud Dominum deum tuum adorabis et illi soli servies Et illud Anima mea illi vivet et semen meum serviet ipsi. Methon et illud Ozee Seminate in veritate iusticiam Illud quoque Om-ni tempore vestimenta tua candida sint et oleum de capite tuo non deficiet. Posuimus exempla exemplorum a primo ad novissimum In hoc vimus expositum Expositio ad singula exemplorum ii

Dominum in quo po
testas imperii deum
in quo altitudo consilii
tuum in quo libertas bene
ficii · adorabis fide · finies
operatione Dominum quem
metuere deum quem colere
tuum quem diligere debes · ado
rabis interius · finies ex
terius Sicut faciunt et i
nuit nobis scripture distinc
tionem In primo potestas ex
primitur imperii ut inde
docemur Cum dominus excelsus
terribilis rex magnus super
omnem terram In secundo altitu
do consilii ut ibi · Venite
et videte opera dei terribi
lis in consiliis super filios ho
minum In tercio liberalitas
beneficii ut ibi Ego enim
sum dominus deus tuus qui
eduxi te de terra egypti ·
Dilata os tuum et imple
bo illud quibus distinctio
nibus recte consonat quod
metuendus est · qui mag
nus est · colendus qui con
siliarius est · diligendus
qui beneficus est Quod
in reliquis subicitur ex
emplis Anima mea illi
vivet · flectitur ad fidem
quia fides anima est Iu
stus enim ex fide vivit Se
men vos serviet iungitur
ad operationem quia obedientiam
operationis servimus · Opera
tione etiam semina mul
tiplicamus Unde Euntes
ibant et flebant mitten
tes semina sua Sic enim
seminamus in veritate
iusticia tum in fide multi
plicamus operationem ·
Operationem enim iusticie no
mine significari fiducia
liter dicimus · propter Attendi
te ne iusticiam vestram
id est opera iusticie coram
hominibus faciatis · Veri
tatem loco fidei accipiendam
inde colligimus Qui dicit
se nosse deum · et man
data eius non custodit
mendax est Nosse enim
possunt pro credere · quia
noticia dei que hic habetur
ex fide et in fide possidetur
Unde certa fides veritas
est in eo quod noticia
est · aut in eo quod no
ticia veritatis per ipsam est
Omnibus sic dictis nomi
nis proponentes exemplum
dicimus quod cum opera inno
centie puritas colorat
vestimenta candida sunt
et quod cum fidei devocio

mentem letificat. oleum de capite non deficiat. Opera vestimentis signi ficari versus ille signifi cat. Beatus qui custodit vestimenta sua. non nudus ambulet et videant tur pitudinem eius. Fides quoque exquesita sublimitudine dicitur oleum. quia ut illud omnibus superfertur liquoribus sic hec est victoria que vincit mundum fides nostra. Unus in vinctione petrus etiam liquentes elementi firmis terga pressit vesti gys. sed cum abeius capite defecit oleum passus est naufragium et audivit salvatore dicente modice fidei quare dubitasti Cui si oleum fidei retinu isses minime tumidi equor iter tremulis undis suppliantis expressesses

Est Trimoda ratione trimoda differentia fidem ratione dest et operationum bonorum ditam fidei et iii operationibus secundum na turam. secundum officium. secundum dignitatem Secundum naturam quia prior est origine fides qua operationes. fides enim parit operationem. opera tio non fidem Operamur quia credimus non credimus quia operamur. Quare non modo operatione fides prior est. sed origo quoque illi est. Differt et officio quia officium fidei est dirigere intentionem ut sciamus quid propter quid agimus officium operationibus ut habeamus unde meritum habeamus Operamur ut exercitatione nos ipsos et alios ad pietatem provocemus credimus ut ad finem et summum boni quicquid a nobis agitur dirigamus/ dignitas quoque est alia fidei alia operationis fidei dignitas est quod ope occasione necessitatis impedito sola sufficiat ad salutem ea vero absente etiam opera magnifice virtutis non computantur ad virtu tem Omne enim quod non est ex fide peccatum est Hec est autem victoria que vincit mundum fides in alde nemo non legitur. Cum opera non fecerit condempnabitur sicut legitur. Cum vero non credi derit condempnabitur Una sine altera pro minimo reputari capit certum

Verumtame et si ex
cellencior sit fides
opatione hm9 tripliciis
differenae gradibus. una
tamen sine altera si tep9
est pximo reputat. et
est Nam uti sine fide im
possibile est place deo. ita
fides sine opibz mortua
est Quod non est dictum
ea similitudine qua dz
corpus sine aia mortuu e
qz non ut aia uita corpi
sit opa dant uita fidei.
cu ome opus bonu creat
a fide et fides ome opus
bonu vivificet Sed qm
opa bona innuunt uine
fidem et fidei sut signa
uiuentis ppterea fidez
sine opibus mortuaz
scriptura testatur quia
in opibus videtur sensus
et motus que duo omez
rem uiue demonstrant
nec tame faciunt qd mo
strant ex uita eni inte
riori sensus et motus
egrediut. non ea ex eis
Vn verius opa sine fide
mortua st quia ea sine
eis. Ome eni qd no est
ex fide pctm est Alia vonc
institucio dimidi bip tito v.

Distribuimus quoqz
iusticia in cogitatoe
et opacon Unde ydicas
Pone me ut signaclm
sup cor tuu. ut signaclm
sup brachiu tuu et yerm
ad Levem9 corda nra
cu manibus ad deu Et
Jacobus Emundate ma
nus et purificate corda
duplices animo Et alia
in mimea quibz monem
esse iusti et seculae iusti
cia. cu puritate cogitatois
cu honestate opacois
Utruqz utile ad fidem
utrisqz necessarium ad
salutez Si eni cultum
religionis custodimus
in opacone et turpitu
dines fantasiaz versa
mus et servamus i co
gitatone spem pietatis
habentes virtute eius
abnegam9. ut filie eaz
composite circuornate ut
siltudo templi Vt pha
risei qui mundant id
quod foris est calicis
et catini. interiora plei
rapina et iniqtate Con
tra sit affecta aliom va
ticinat amos Omis
qui transit p eam.

sibilabit mouebit manu
suam Sibilabit enim insti
cus coluber cum pollute
suggestionis afflatu corru
pit cogitacionem sed monet
manum cum expletione tur
pitudinis cabesacit opa
cionem Contra sibillum
huius sibilat. qui sibi
lat musce et api et co
tra manum qui mittit
manum suam ad foramen

Etiam Adhuc aliter
A in fide et posse dum
in confessione: de iusticia
statuimus iusticiam. vn
in corde creditur ad iusti
ciam. ore autem confessio
autem fit ad salutem Fidei
quippe deuocio cum cor
conuertit ad fidem conse
quenter os aperit ad con
fessionem Quod dulce
est ad cogitandum. dulce
est quoque ad loquendum De
consuetudine lingwa ner
sat quod consciencia ser
nat Ex habundancia enim
cordis os loquitur. Nos
quoque quod corde concepimus
ad veritatem hoc eciam
ore confitebimur de confes
sione ad edificacionem:

Dicemus quod quid sit confes
sio. que species eius qualiter
sit facienda. et cur et de
quibus. et vnde ne fiat
impediatur: Descripcio

Confes confessionis et
sio est descripcionis
manifestacio la expono
tentis malicie in sola con
us sui accusacionem Sig
nemus diffinicione partes
suas. explorantes ne for
te iniciosa plus minus
ue continueat triplici diffi
nicione ipsa secernit. Se
cundum genus. secundum ma
teriam secundum causam Genus
ostendit quid sit. materia
vnde sit. causa ad quid.
Genus per manifestacionem
Materia per maliciam. causa
per sui accusacionem sub intel
ligitur. hoc est aliquid est
de aliquo est. ad aliquid
est Manifestacio e de ma
licia fit. propter sui accusacionem
sit Nam quia quoque ma
nifestamus sensum nostrum
et uelle nostrum et multa
cetera que fiunt sub sole. et
neque ad hunc dicimus facere
confessionem respectu dic
talis sub iecti latentis
malicie nolens eam:

remone ab hys de quibus non est · et de quibus est incipiens ad iugere Cui nod qz sequit^r in fin solius accusacom optime sequit^r. Qui em p laudis piric comercio aut in pro no cacom eiusdez · silis ne malicio sua scelera prodit nec dum uirtute confessio nis assumpsit · et scrutu confessionis ex manitus os fedauit et uitaz Iusti porro in principio sermo nis accusator est sui nec aly reputat rei alyne psone qz sibi · et tn sibi sive recidcit sive accidcit sibi quid Qui alr confi tetur et aliter sentit de gene se confitetur corp quorp unus reatu suu in mulierz · in serpente altera ore superbio retorsit Sic stat distinctio parum

Ucto Exploraco p tinenci insse desp^s a diffinitioni bre uin mior iusto nec ad suos usqz t'minos ex me ul ire videtur Confiteam^r em temptacones et p turbacionu in cursus sepe mis manifestam^r

no solu malitia Reatus confitem^r pro remissioe temptacones pro alle uiacone Ut pax sit uob temptacones manifesta mus culpas ut indulge ca Confessionez a pec cato sequit^r · ueritas con fessione a perturbacoibz tnquillitas constituitur · felicitas et hylaritas be ne operandi acquiritur ex utrisqz · De confessione pturbacois psallitur in octaua Miserere mei domine qm infirmus sum sana me domine qm con turbata sut omnia ossa mea De confessione rea tus ibi Delictu meu cog nitu tibi feci Sed res pondem^s nomine mali cie culpas et molestias pie appellari · scriptuis testificatibz · idem ipm Unde sufficiat diei ma licia sua · i · pturbacio sua Et alias ex psona mediatoris · Quia re pleta est malis · i · p tur bacoibz anima mea Et sub eodem sensu · Non est malu in ciuitate qd dus no faciat Et ego

creans malu et faciens
pacez Et alia in eund
modu et sensum. Denq
quemadmodu dicente aplo
Concupiscentia carnis
dicit pecctm. q2 fcta et
inflicta est ppt pcctm.
sic molestia p turbatois
dicit malicia q2 fcta e
ppt malicia Sed esto
Quomodo stab quod
premittit latent cu
multa que sustapien co
fessionem manifesta se
feram et referamus ad
cofessione Ceteru si co
fessio manifestatio est
latente rei nulla videt
cofessio vbi nulla uel
rei nullius est manife
stato Qne plane nulla
est. ubi stat qd dic vbi
respodem indisciplina
cofessionis pro ignota
quiuis causaz reputari
quatu ad cofitentez qui
illaz arbitratur ignota
et si fit inde cofessio fit
rei latentis estimacione
cofitent Sed et si quid
qd iam cognitu esse cog
nostim. tulerim ad co
fessionc habentes in
ppoito reuelare eciaz

si latuisset nichilomi qu
tu ad ppoitu dicit factu
esse quod re ipa non e
factu Unde et illud.
Qui uiderit mulier ad co
cupiscendaz eam iam me
chus e eam in corde suo
Et angelus ad abrahaz
Quia no pepasti unige
nito ppt me Non pepe
sti inquit qutu ad ppoitu
ns qutu ad effectu Non
em occidit s occide ppo suit
Quare si tenuoda distic
tione dicit factu esse qd
non erat factu pus. h
est estimatone et ppoito
et re ipa. fidelem tulim
et in concussam diffinicoz

Gemina diuisio cofessio
nis in sub speties
in speties confessio di
uiditur ab iudicatom et
arguitione Ab iudicato
est de condepnacone pctoz
Arguico de manifestaton
pturbatom Secund ma
liaz eius ita spes eius
Ab iudicaton uti oportet
assidue. quia in multis
offendim omes Argu
tiom eaa semp adhiberi
oportet quia temptatio
est uita hois sup terr

Quas duas spes uersus
fortassis ille commemorat.
Confitebimur tibi deus con
fitebimur. Est tamen adhuc alia
spes confessionis que be
nescia diuina commemorans
superiore non uidetur diffi
nitione teneri et lauda
cio appellatur. Unde con
fitebor tibi domine pater
celi et terra. Et alibi Con
fitebor domino nimis
more meo et in medio
multorum laudabo eum.
Flac Qualiter sit fa
da est cienda confessio
autem confessio et qualiter in
plenarie. pure probetur cul
et pudibunde propter pa et
narie. ut totum quod circumstan
culpabile et ex toto. reatus
Unde culpabile cogitur pun
tur indicet. Tripliciter
enim improbatur culpa circu
stancie scilicet reatus. a causa.
ab exemplo. A circumstancia
reatus. parti ex persona
peccantis. parti a genere
peccati. A persona peccantis
quia in unius idemque reatus.
criminosior in uno quam
in alio iudicatur. Ut casus
christiani grandior iudicatur
et estimatur quam ethnici
uiri quam mulieris pasto
ris quam omnibus. docti quam
simplicis. religiosi quam
secularis. adulti in fide
quam neophiti. A genere
peccati. quia ingeneracionis
odium quam ira. sermo ma
lus ocioso fornicatione
adulterium. iteratio perpetra
cione actio cogitatione.
A causa Qualiter cir
culpa improbatur causa ex
batur. cum opportunitate
locorum. et rerum arguitur.
Ea enim sunt que peccandi
dant. aut adiuuant cau
sam. Verbi gratia In sollitu
dine sum et inhabitatore
sanctorum detentio mea
Inter eos non est qui
me uocet aut prouocet ad
malum. Bonorum incessus
et uita conuersatio. ex toto
michi edifficationi sunt
et saluti. Saluti contraria
uitant et inuitant ad
melius. Infelix si ero
quin dum ero inter eos. Non
est quid pretendam cur
offendam. Unde grauior
est offensa peccati. ubi peccandi
causa locusque subtrahitur.
Hac igitur causa precessit
et peperit. non est in confessi
one tegenda. tamen quia peccati

inflicta fuit. tum quia fre
quenter actu ipso scelera
tore ipsam esse contingit
Sicut enim laudabili ferue
tissime voluntatis devotione
opus aliquando modicum
exequimur. sic sceleratissime
cupiditatis infamia opus
quoque complemus exiguum
Quod tamen modicum exiguum
quod diminis [?] secundum visionem
dominis oculorum. non secundum
intentiones occultissimas
animorum. Revelanda est
insuper omnis causa. ut si mo
dica est erubescat miseran
dus qui suggestione oc
casionis exigue clari
sanguinis nomen fedavit
et vitam. Si grauius consum
datur insipiens qui eo
vivilius [?] et celerius sce
lus debuisset cauisse pe
stiferum. quo maior illud
circumstabat et anteibat
occasio. Qualiter enim
occasione accepta remi
sit peccatum. sic ex
clusa excluditur. Qua
liter ab exemplo
Ab ex
emplo eciam culpam
arguimus. cum pestis
sceleris ab uno serpit ad
multos. vel multos ad idem
crimen vel ad equale com

induxit et seduxit exemplum
Tollerabilius est utique clam
quam coram multis offendere
Offendimus enim multi uno co
ram multis offendente.
scandalis conscelerantur. plu
res ab uno quam omnes
edificentur a multis. Sed ve
illi per quem scandalum venit
Melius erat si natus non
fuisset homo ille. Nemo
sibi vivit sine vita natu
rale sine vita iusticie. Si
militer nemo sibi moritur.
Unusquisque eiusdem quod hominis et
vita utraque una et altera
mors. multis est dampno
vel utilitati. Igitur tria
bet [?] quam circumstancia vero.
causa et exemplum auget
peccatum assumenda sunt ab
ore confitentis ut nichil
penitus penitens palli
et. et fiat confessio non
ex parte sed ex toto iuxta
illud. Confitebor tibi in
toto corde meo. Et iuxta
illud. Confitebor nimis
in ore meo. Qualiter ste [?]
Pre sit facienda confes
deinde sio primo recte
facienda est ta repentina [?]
confessio et sit pure cone [?]
tu recta reputacione [?]
intencione humili et simplici
sit assumpcione Recta

deputacione cum nobis solum
deputamus quod peccamus.
In causis forensibus et iudiciis
quod inuidus iste promul
gat uix et raro euadit con
fessio ista supplicium. ante
deum sola meretur graciam.
sola digna cui ex decreto
legis eterne prestetur be
neficium Unde dicit tibi ini
quitates tuas prius ut iu
stificeris Et alias Dixi con
fitebor aduersum me iniusti
ciam meam domino et tu remi
sisti impietatem peccati mei:
Habemus etiam in permissione
Et peccatorum tuorum meorum esto
ego autem non recordabor.
Et non tam inicium inoleuit
obtinuitque consuetudo. ut
uituperanda studio et ore
submoneamus a nobis. lau
dabilium auctores obtenimus
dicimus multum parum fieri Sed
quoque abusiue Nam qui
ad aliam rem aliam ue
personam transfert culpam
tur non transfert si quem licet
et grediam qui non multos
locus secretus custodiat.
et scena magis conseruet
societas quam laboriosa
ipse uirtutis industria
hoc conatur. exhortor. quod
cum subite temptationis

impetus irruit diuinitus
nescientem et acutis ne
stolide presumpcionis labe
faciat moriturum Et quasi
flauescens cera ad leuos
spacians ignis ardores
correpta liquescit. sic
multi cum seueriore disci
plina et occulti ore sug
gestione tanguntur. anguntur
tur. et aguntur precipites
sub acti cedunt et recedunt

Unum **De qualitate item**
Hlis de **pure confessione**
bet esse inton **Humilitate xiiii**
fitente. etiam intencione que
uerborum ambicionem gloriam
captetur maius. sine a
qualitate peccati. sine a sub
missione consitentis De
qualitate peccati peccatum com
patitur cum callidus astuci
as et ingenia conuena
onum. quibus circumspectos
ac sagaces uiros decipit
decipit et decepit exponit
cum sceleris uires et artes
quibus famosos proceres
deiecit adiciat cum lasci
uiis formosos et alti
sanguinis choros ascendisse
se quasi suspirat et
gemit De ue uerborum
et uerum adiectio. ut in
dicens et superflua rese
cari debet spiritus ad iniciti.

iniq' Sed quid ad sinistre
partis interpretatorem p
babiliter uti pt. ne utatur
ante mitem. Ex submissio
ne confitentes querit laus
tu ideo expetitur gloria
quia submissio multum et
ore indicatur ignominia.
et inde inus apparere iustos
Vnde ipso teste probaris
iniundus Ad nota exemplum
de de corois suspirat ptu
qui re uult haberi caro
ex ea cuius nome titu
los quos clari sedat honoris
Preciosa parum ptu.
contraria huius ignominiam
Saul arguente se samu
ele pctm confessus est
peccaui in q eius Sed quia
intencione confessus est.
confessus e et no negauit
Sed nunc queso ait ho
norifica me coram senio
ribus isrl het duces lau
dem quesiuit respexit
ad gloriam. iquauit honori
Sic inuidiata e humilitate
confessio et laus illaudabi
liter expetita laudem
iusticie pdidit et uirtute

Sim Caualiter quia asimpare
Spliciter fit as simplicia xv
suptone confessio. cum fabu
lationes ociose que adre
no ptinet. no inseruntur.
et cum ma tm no etiam

accusatores et criminatores ali
ena pcta commendans Sunt
di pietate preditus e frat
no superhabundat affectu.
cui sua confiteri no sufficit
nisi fratris quoque pcta tedep
net Decurias homini conptu
m rebus maue dulcius
sapit. et sepius euenit.
euentus altius. quia suos
distute inuidi Nunc quid
nocties uotare in causam
uerumque sanguinis aptia te
sua iudicij clamitare sed
reuotor indicamque suspendo
stupens singulare pietatis
noue genus. et studium No
ua inquam pietas que lateat
nec sanat nec sanat. in
terimit nec inuenit blas
phemat nec commendat de
tes denique figit ad morsu
no ad osculu labia Stu
penda plane pietas et af
fectio superhabundas que du
alterius mederi simulat
vulneribus se se pitulis ex
ponit. mortiferis funibus
illaqueat Stultus et in
probus amor hic dignus
quos notari Scriptu e enim
In eo quod alteru iudicas te
ipm condempnas Et utinam
te confitente meum reatu affec
tione palliata et palliatiudic
affectuasa remissio ptin
get ad me. et essem exutus

pariter labore et pudore con-
fessionis Aut porro vano
labore consumeris et frustra
latrancia ora fatigas quantum
ad me quantum ad deum tu in-
deris. nichil in ea inest Ego
enim nescius caritatis vel
potius curiositatis tue iudi-
cio et dico tibi Unde con-
sciencia mea mordeatur si non
plenius fortasse. fortasse
plenius quam tu Tali ergo
proposita declaracione. duas
puram esse confessionem in re-
putatione qua cum nobis
culpam imponimus. puram
esse intencione cum nichil
nisi remissionem querimus.
puram esse in simplici assump-
cione si sola peccata in-
ponimus etc. Qualiter etiam
Verum sit facienda pudi-
bunda qui sunt bunde. et de
qui sunt frontis quibus xvj
dicte ideo facienda est confessio
etiam pudibunde Hortans
nos de hac re scriptura dicit
Est confusio adducens peccatum
et est confusio adducens graciam
Confusio adducit peccatum cum
pro pudore celamus peccatum Adiec-
tio enim peccati est tegere peccatum
Econtra cum in celatione criminis
pudor ora prima suffundit
signum est salutis et quod est
consciencie. que est gloria iustorum
Et decet utique rem indeci-
bilem verecundo sermone
proferri Unde mordentur
aliqui sentencia prophetice ex-
probrationis peccatum suum
sicut sodoma predicaverunt
nec absconderunt Et alibi
Frons meretricis facta est
tibi. erubescere nescisti in-
pudorata facta es tota.
Infideli non est frons
meretricis. sed vultus vir-
ginis purpurei suffusus
decore coloris qualis
laudis amatore cantico
describitur Sicut cortex
mali punici sic gene
tue. precipue vero cum
aliquid preter solitum con-
tigit. licet exiguum aut
aliquid magnum. licet se-
mel aut id quod a multis
diebus fuit venit in usum
pudor diffundens qui rubens
sanguinea vultus et ora
suffudit eorum quos memo-
ria mordet et penitudo
malorum Nam qualiter
postquam umbrifera nox
migrantes ab orbe ceco
tenebras solvit. aut cum totus
tytan publici luminis gracia
mundo restituturus rosea

uultus lucifer9 polq3 m
arma tinctura uetustat.
ita cu quis ad annos libere
lucas a tenebris exurgens
pecti confusione confundit
summa frontis teneras q3
genas et ora talenam. ig
nei pudore rubore sang
wineat. Pretea sedet in
pudore utilitas absq3 eo
quod genus decore addit
et gram Etia ferotes ani
mos lenit et gratiu in
uenit ad extraneos introi
tu. etia uite et uoce int
cessoris utit ante deu.
D Quare .i. qua iusticia
uple secundum ratiom obe
x causa dictio sit
querit cu qrit faciendu
cur facienda sit co confessio
fessio Iusticia scilicet xviii
et fructus uel necitas
et utilitas Iusticia diui
dit in rom obedientie
et penitentie consiliu Et
pulare. q2 et obedientia
sequi iustu est. et consilio
acquiescere uidez iustum
est In hoc est iusticia
secundum ratiom obedientie
q serui redemptu et
rei gra regis nomit re
conciliatu. de certo et uo
luntati eius obedire
dignu et iustu. est Uo
est serui disciere utru
iusta imperantis iussio sit
nec immutare uel preterire
nullatenus edictu qd ab ore
ptatis exiuit Indiscutiente
em diffidem notatur in re
sistente contumacia repre
hendit in ambobus psup
cio parit condempnat.
Et que uel unde fiducia
salutis erit. si terat et pre
terit maiestatis sanctio
tante. cu sub est posse ul
cisci cu noluit et uelle ad
iacet spreta cu fuerit Exp
tive uox est Qui dicit se
nosse deu et madata ei9
non custodit mendax est
et qui in uno offendit fac
tus est om reus Quae
re ne attingit ad iudicta
sup trasgressione obedien
dum illi est ab omnibus
in omnibus sine retractioe
H orta Quae item .i. qua
tur eciam iusticia secundum
ad confessiom consiliu pnie
iusticia secundum consilium xviii
pnie Plenu est iusticie
ut pnaz acturus pnie
subeat leges ad alterius
non ad suu iudicio iudicaii
Et ut quit sit oportet fieri
Qum non om est uera
aut seuera. de se ipis fre
sinam Nonnulli cleme
tissimi iudices sui sunt

Cum multi quam multa dis
pensant si causa respondz
voluntati si pronetus ser
uit ad usum utilitatis Ad
het error intercidenti exclu
dit quicquid improvidum Ced
totum ut ex toto uitet. iusti
us est alterius audire
et subire iudicium Nec
modo iustius. sed et secu
rius Meliores enim sunt
duo quam vnus. et ve so
li si ceciderit non est qui
sublevet eum Vnde est
illud Omnia fac cum consilio et c.
Addo quod erubescencia qua
suffunderis et confunde
ris maxima porcio est
pene et duri cruciatus
nec secius torquet animum
quam corpus atrocis senten
cia supplicii Insuper addo
quanta vigeat pudor ipse
utilitate qua quis coactus
actus arcet contrarie vo
luntatis revolvens apud
se quanta quantis tempore se confessio
de fatiget. si casus eius quo
cumque casu innotuerit illis
quos vel religiosos vulgi
opinio vel locus kathedre
iudices erexit Ad summa
scriptum est dixisse et munu
risse leproso saluti resti
tuto salvatore Vade et
ostende te sacerdoti et offer
munus quod moyses precepit
Ex quibus videtur licet ge
mitus et vera contricio
sufficiat ad salutem non
tamen sufficere si confessioni
tempus detur. et locus
Cum apertius est dictum Va
de et ostende te. et solui
te cum. et post modum subiun
ctum Offer munus. et sine
te abire Si ergo iustum
est ut alieno uitam repa
rem arbitrio qui modo ce
ciderim si in iustum insuper non
est ut coram homine humiliter
erubescam quod coram deo
superbe pudenda commis
erimus iustum quoque est con
fessionis officium ubi et
het duo mala minuuntur.
et bona contraria illis re
stituuntur et c. Quare eadem i.

Est qua utilitate quo
modo est absolucio
iniustum. sed etiam uti xix
le utilitas considerantur
in absolucione et allevi
acione. fructus allevi
acionis surgit ex confessione
quoniam tu ad eam reus venit
et invenerit ultorem
proprium pudore et iudicem
auditorem iustificatus
est quia se dampnavit
. reconciliatus quod obedivit.
absolutus quod se humiliavit.

Unde dixi cofitebor aduer
sum me in iusticia mea
dno: et tu remisisti impie
tate pecti mei Remit
ti dicim⁹ peccatu no im
putari ad codepnatois
iudiciu. Judiciu em remit
titur ꝓpter iudiciu gehene
ꝓpt pene dampnacois
ꝓpter tonu sacio tormeto
propt labor mortiferu
ꝓpter purgatoriu. Quae
Alle item .i. quantilita
uiacoz te que e allem
diam⁹ et ab acio bipti
operacois difficulta xx^m
te et ab inquietudine consci
donec in cosciā celatur
iniquitas cordi leticia opa
cioni facultas adimitur
Cedz lectoris oratio sit o
neri disciplina pro car
ce reputatur. Cuncta sut
nocua nocimus. ffaciliora
in mlo difficiliu tu sent
Audie p⁹ concipe non
p⁹ leticiā male sancia
mens urgetur. a se quiq
se nertit Ecia corporis
siu non est compos Ma
leus cauteritate consce
sensibus officiu. mebris
obsequiu tollis Eregione
ueluti rem luciferi solis
ymago. post pigritiam
nubila hyemis sepulte
tidentis mundi. facie glia
lucis estiue serenat. ita
cu concepti doloris. causa
diligenter quis exposuerit
solutis gemitibz exilit gau
dio. liberā mens et iocun
dior. cu gra serenitatis
multe uultus arridet.
Hec ciā em consciā qi inge
cominui Accausis rerum
ouent concitat amor
Nam uti noxius humor
tam diu t habe uirulente
corrupcois et interiora
ledit et exterioribz inimi
catur donec fortioris anti
doti violencia euacuetur
expulsus sit micior felleus
humor aie medulis inicit
totu tam diu temptacoibz et
penalis subiget homie do
nec cofessionis penitudle
medicina sanetur Correcio
Scrip premisse distribu
tura dicit. cionis xxi
Si nos metipos diiudicare
no utiqz iudicaremur. Judica
igitur nos ne iudicemur ab
alijs Cedz psati sum⁹ utili
tate confessionis in absolu
cionē diiudi et alleuiacōz
breuius dixissemus et
uerius. si utilitate ipaz
dixissem⁹ alleuiacōm et
alleuiacōm distribuisse
in absolucione quantu:

ad remissioz · et sublevacioz
structe sz loco illius quam
diximus allevacioz. Honea
enim absolucio spes est alle
viacionis · et spem inrenua
cionibz cum genere misteri
loyca et rethorica disipli
na condempnat etc. De 8bz

Fantasie sit facienda confessio
sic passio · i. de fantasys
nos actus traddat. xxv
sedant condempnat · p fectu
affectu effectu · ffantasie
sunt rerum figure volatiles
quarum actus et disposicioes
ociosa infra se cogitacio
versat et servat Quod
genus supborum · fastus
honorum · pallaciorum structu
ra et sculptura mirabil
apparatus preciosus cum
incompstabili suppellectili
divitiarum clientele famula
tus consanguineorum ptas · ce
lebre nomen et cetera in
huius modi quorum felices e
ventus numquam fortasse insi
stendo meruissemus ·
Que licet non inquinent · a
castis tamen sunt ppulsanda
conspectibz veri ea que inte
tione remoratia detinet
in non necessariys Dicit
enim viatori cavenda sunt
cacumina moncium et in
accessibilitas rupium et ce
tera quorum dispendia · gres

sus retardancia celes · sic
proficienti ad pfectione
declinare quicquid instat ·
quicquid obstat · desere oppor
tet Quid inim intest aliorum
actus et opa tantis dis
ponere curis et intra cordis
vestibulum tales formas
manes latitudineque capa
cis mundi nonis dissimulibz
quam simpler natiuis Contra
huiusmodi aplus Si mundo
mortui estis · quid adhuc
tamquam mundo decernitis Cont.
eosdem vitas · Domus mea
domus oracionis est vos aut
fecistis illam speluncam lato
num · Et Jeremias contra
talem affectum ait · Vide
runt eam hostes et deri
serunt sabbata eius Opti
me enim non in domum
vram de rpms ipse dicat
omne opus servile non
facietis in eo Servitus
porro miseranda videtur
que spiritum ludicra fanta
siarum sollempnitate de
tentum · festi nos spiritualium
gaudiorum contentus et
apparatus · inter celestes
curie senatores nec au
dire permittit nec cer
nere etc. De passioni
bus etiam dixi capitulo
vicesimum tercium etc.

Alium quidem est de
tineri ab hijs peis
pomnem modum pas
sionibus de mulieri Dupli
ti ptate passiones ingre
diut. cor emumitu et ua
tans. aut enim illecebrosi
tu affectionibus stimulauit
spm et carnem ad inhones
tate et pruitate contraria
delectatom aut igneas
adiras. tristiciasque uora
tes prapiti cetos animos
euctu uolutant. Non
exigit res exemplis de
clarae rem. experiencia.
dat intellectu auditui ac
exigit res duce. et dicemus
qd cu passio quis cor te
tigerit et mora delectato
et delectatom mora pairit
aluerit. nondum deesse pectm
net tu abesse. si aut me
bra non posuerit. aut
expone non posuerit. cr
ima iniquitate pcto Ideo
pectm non deest qr delec
tacio inest. et ipa pctm e
Qr ne ppt ea non abest. qr
et actus et consensus deest
Actu aut operacoinis dico.
non actu passionis Nam
actu quenda esse in passioe.
fidelium testiomum habemus
illud. et ibi Iam non ego
opor illud sed quod habitat
in me pctm Cum actu

non imputat. ad reatum
qr ut aplus de 1o ait. nichil
nunc dampnacoinis e hijs qui
sunt in xpo ihu qui non
scdm carnem ambulant.
Unde et alias. non dixit
non sit. sed non regnet pec
catu in uro mortali corpoe
Cuius regni significatione
calcaiatus apperiens ad obe
diendu inquit desideriis eius
ut qm est desideriu in con
sensione et est desideriu
in execucon. non modo actu
sed consensu modo quoque
plali scaium inclusum.
Ad summa quo qui uiderit
mulierem ad concupiscendum
eam .i. intencione concupisce
ciam explendi si res loca que
deent copiam iam mechatus
est eam in corde suo. Sic etia
modo qui hoc modo iram
uel concupiscenciam conce
pit ia pfecte uinam et al
teram. et conceptio uniusque
pro expletione reputatur.
Utriusque et De actum quoque
Alium vero quanta multiplicata
reatus sit actus ipse te xxiiii
peti. scriptura dicit. que dicit
peccatu cu consumatu fuit
generat mortem Non
licet uolutas iniqua te
actu condempnet. operacoinis
reatus tn auctior est in

opatone qua in volutate
quia plenius illa consele
rat animu in qua delecta
cio cu expletione sentitur.
qua ista ubi cogitacio sola
corruptos inflamat affec
tus Sunt tamen pcta veni
alia q3 no modo dampbi
lia ut est risus immodera
tus sermo ociosus cibus
nimius et cetera generis
huius que censura discipli
ne sup primeda sunt ad
racionis iudiciu. nemores
levitate intemperancia de
colorati assiduitate sumis
criminibz compararet. De
istis igitur triu reru ge
neribz facienda est confes
sio. licet reatus dispar et
offensa dissimilis sit. A fan
tasys quippe illuditur ani
mus in sua revolucione. a
passionibz emollitur lubri
ca delectacione abactu vin
citur dampnabili pvaica
tione Insup actus delec
tacom auget et fantasiaz
fantasia est inmistra opa
cionis et passionis Sic
differunt sed ut clavus cla
vo expellitur. sic fantasie
inutiles. p utiles fanta
sias excluduntur. Similiter
ut contraria curantur con
trariis. sic passiones excita

cione. et dolore iniquitates
zelo iustitie superant. Qua
T e liter tria het tedi
trum gut'' mdno et
tamen hor exempla ra
tem pora duo tiois isti xxv
etiam contra volutate
quinqz paciuntur. electi ulti
mu reatu vite volutatis
expletur ac p hoc in
duobus illis urget capti
vitas necessitatis volu
tatis captivitas multet
intrio. De illa captivitate
dicitur. Quod odi malu.
illud facio De ista mali
cia ante no odivit De
utraqz apud psalmistaz In
egipto descendit pplus
meus ut colonus esset
ibi et in assyrios violet
abductus e Ubi est tunc
qua detentur captivitas
egipti captivitate anticte
qua pporcionalr expressit
Nam sicut in egipti que
vertitur in tenebris vo
lutanie pplus ille descen
dens. voluntarie servitute
lateris et luti ppt deside
ria carnis et terre multe
se temporibz adduxit
ita q q ad pcta decli
nat descendit ad tene
bras et impletur i eis

septuā que dicit Et in
facit peccatum seruus est
peti Et alias Nescierunt
neque intellexerunt in tene
bris ambulant Metro
uti propheta idem in et
bello ductus est in babi
lonem · que sonat confusi
one · Sic nonnulli etiā
perfectorum fantasiarū
simulacra · et indecibi
les passionū incursus
sentiunt repugnant pa
tiunt · inuiti De liberatione
utriusque captiuitatis locu
tus est rex Ezechias · Fi
at pax et ueritas in die
bus meis Idem ipm
in Salomone in titulo
Orietur in diebus eius
iusticia et habundantia
pacis In utroque uersu
legitur pax · sed pro iusti
cia que reperitur in uno ·
ueritas habetur in alio
Pax contra babilonem ·
iusticia uel ueritas con
tra egiptum Veritas uel
iusticia est · cum sinceritas
bone conuersationis · et cul
tus vere religionis sine
transgressione seruatur
Pax cum quies consciencie
et tranquilitas affectionum
sine perturbatione feliciter

habent etc. Quibus modis
Hec impeditur confessio
ab impietate
Hec tamen
confessionis boni · et tan
dem impeditur impietate
et cupiditate Impietas
fouetur desperatione et desper
tione Desperatio nascitur
ex immensitate et assidui
tate peccati Magnitudo
quippe et consuetudo dei
aut aspere miserandi dum
desperat ad ueniam posse
uenire si quid grauius se
prius ne commiserit Sed
consuetudinaria est deo
misericordia et nunquam ab eo
recessit Unde dicit propheta
alibi quando de abyssis terre
iterum reduxisti me Alibi
nos Eruisti animam meam
ex inferno inferiori In
quorum uno docemur sepe
deum remittere quod sepe com
mittimus in altero multa
pietate remittere quod impie
tate committimus Nam iterum
reduxisti me · sequentiam
exprimit Ex inferno uero
inferiori · magnitudinem
notat pondusque peccati Des
peratio surgit ex modo
culpe · et ex genere Modus
culpe consideratur · secundum

nium cum raro contingit et secundum quantitatem cum modicum reputatur cum evenit Genus accipio qualitate nature cum complexio naturalis temptanti vicio favere videtur ut melancolicis ira flegmaticis oblivio sompnolencia sangwineis colericis inconstantia. Carni denique et sangwini quantumcumque carnem et sangwinem mulcere cognoscatur Quibus quorumque similibus cum quis illectus adducitur seducitur. Si se facit excusabilem quod delectatio talis corruptibilem ad naturam proprio et spontaneo iactatur appetitu Tamen nec desperacio confiteri volt ad salutem neque despectio cum et illa super modum exaggerat et ita plus iusto peccatum attenuat Desperacio non excusat offensam sed veniam recusat Despectio non querit veniam quia non querit offensam Cum sit igitur in hac parte utrumque sibi contrarium vicium simile tamen impedit servicium iniquitati quia facit ne fiat confessio impedit ne detur remissio Quibus quoque modis cupiditate cum xxviii

Cupiditas dividitur partim per comestiacionis partim experiencia delectacionis Pretio estiacionis vel retinende si habetur vel si expetatur obtinende Ea queritur aut propter solum famam aut propter brevem caducum honoris extollenciam Que duo aut quorum unum ignea cupiditate quis sicut sinistros et propter estimacionem pandere verentur eventus ne forte relatu opinionis in sperate notitia ledatur deleaturque opinio sub qua cupiditatis appellatione spes timor pudor pre includuntur quia quod maiora speramus quia metuimus aliquid appetiabile perdere et quod erubescimus quales non estimabamur apparere totum exuenia et statum grue cupiditatis progredit Experientia quoque delectacionis confessionem excludit quia culpa que mulcet cum ... lucem exosa usque ad manifestacionem non procedit Quod dulce est committere molestum est aperire Occultamus quod amamus

ne pdamus Omnis enim
qui male agit odit lucem
Est et Qualitas operatoris
operatorum qualitas cum
bona qualitate veniat xxi
signari que scriptum significato
rum autem innocentia xxviii
ciam dividit et equitatem
Unde est illud Custodi
innocentiam et vide equita
tem Et illud Abiciamus
opera tenebrarum et induamur
arma lucis Illud etiam
Ex mesitate agere p verse-
disitate bene facere propter
hoc etiam hoc Nolite con
formari huic seculo sed
renovamini in novitate
mentis vestre Et sint
lumbi vestri precincti et
lucerne ardentes in mani
bus vestris Precinctio
lumborum alludit innocen
cie splendor lucernarum
respondet equitati ubi
dicendum non esse dictum
singulari enunciatione
sit lumbus vester precinctus
et lucerna ardens in ma
nu vestra sed totum esse dictum
plurali enunciatione sicut
est dictum Et optime In
nocentia enim consideratur
in non aliud et rationaliter
faciendo quia iustitia cum

veniat et discipline Iusta
ciendo aliud iustitia leditur
disciplina in aliud. Facere
malum. facere bonum con
traria sunt. et unum exclu
dit aliud Non sic facere
bonum et non facere bene.
Sunt enim simul et in v
no actu Nam non dirige
ad lineas propositas et
ad ordinem suum coge quod a
gimus boni. hic dicimus non
fieri aliud. sed aliter Equi
tas quoque bifficiam accipitur
sub nomine miserationis
et gratias virtutes Subiu
ctum miserationis induentes
apostolus operamur inquit bo
num ad omnes. maxime
autem ad domesticos fidei
Et rursum Beneficientie
et communionis nolite oblivisci
Item idem de excitatione
virtutis Vigilate state in
fide. et alia infinita Quo
ad modum autem innocentia
videtur a malo cessare ita
studere in bono equitas diffi
nitur Rursum uti innocen
tia est nec sibi nocere nec
alteri. ita sibi et alteri pro
desse equitas. Denique uti
sunt duo genera malorum
nocentium. unum aliud non
bene facientium Nullius

rei figurat duos filios iude
her et onam perversos adeo
unum quod malus i. nocens erat
in conspectu domini. alterum
quod semine nature studebat
in terram fructum prolis here
nolens. Nec modo in moribus
sed et in nominibus quis quod
horum gerere indicet indica
tur. Her quippe pelliceus
interpretatur. onam meror
Pelliceus est qui nocet.
qui bene non facit meror
Cum semen iusticie et
fructum boni operis fugit
habere. Meror est multis.
lugendus eis quibus
usui esse poterat et saluti
Et cum vita dampnato est
aliis et causa periculi pel
liceus est Sibi quidem rea
tu suo. exemplo ceteris.
Contra diguntur et illud Duo
mala fecit populus meus.
me dereliquerunt fontem
aque vive. et foderunt
sibi cisternas dissipatas
Secundum quam sinam ne
luti malum. et et malum fa
cere et bonum relinquere. ita
bonum est et malum deserere
et facere bonum diceretur. Alia
Narratio quod et operacioni
tur quod dualitas ast
et operacio bona dicitur xxix
secundum doctrina et operacioz

Unde Qui fecerit et docu
erit sic. magnus vocabitur
in regno celorum. Et alias
Sine iniquitate didici.
et dixi. Quod est Sine
iniquitate didici quantum
ad me. alios quoque scientia.
et verbo doctrine dixi
Utriusque muneris gratiam
principibus maxime et
rectoribus ecclesie convenit
here. ut vita magnificet
statum. et vite sancta sit honori
Singulis misterium praecipit lex
fieri mala punica et tin
tinabula in fine tunice
sacerdotalis. significante
per hoc spiritu sancto. pastoris
ecclesiastici conversacionem et
virtutum multitudine sub
bonitate fidei oportere
sanctificari. quod ad mala
punica que sub uno cor
tice plurima granorum in
cludunt. et sancte predica
cionis verbo clamosam
sonabilem constitui quod
ad voces sonitusque tinti
nabulorum. Quodque sunt
in fine tunice fieri praecipiuntur.
signum est. vitam et statum
presenerant impleri vel
ad mortis extremitatem
iudiciumque futurum oportere
sub mitti. Aut certe fi
nis tunice similitas est

uite in qua scientia et operatio
constituenda sunt. ne pestis
elationis subripiat, et sub
ruat eam Deus enim super
bis resistit humilibus autem
dat gratiam Et qualiter uni
da legio concorsque senatus
celibum apium. paribus dispar
opus cuius adequans ea
quidem tumultus forenses
stridentibus aliis funditus
atque confundit ambiguos
vanacique murmuris consi
lia susurrat et inter hec
egendo pro luxu quoque
mense diuitis. certatim
nectareis conficiendis
insudat liquoribus. sine cum
agmine collecto ciuilis
ut acies exierit. et ierit
ad spolianda rura. licet
cum flore colorum. sine cum
tereas ad cellas et fauea
tecta captaque pilos certatibus
predam. sub cuius tegimine
tulerit orbem. ita qui facit
et docet qui verbo monet
et opere. qui lingua edifi
cat et uita. neuter que
pro neutro intermittes
bene operatur maximus uo
catur in regno celorum etc.

Fuit Questio que sit potior
ita aut et potior actio
comparatione sui aut doctrina
uenientibus. et ipse potior xxx
et potior electione actio
qua doctrina Tempore prius
est quia uti sub secreto silentio
preordinatum quid pro
mittemus et qualiter. ita
quid doceamus cognoscimus
cultu iustitie et operis
disciplina preponitur Non
quod bona multi multa
nesciant. qui operari bona
detrectant Propterea dictum est
qui dicunt faciunt. que fa
ciunt facere nolite. Et quia
religionis disciplina et
exercitatione uirtutis et sanctitatis
ueritate comparatur. cuius
colligitur plenius a rebus
summamus exemplum Nam
uti dulcedine sapidi mel
lis scire nequimus preter
usum experientie. ita nobi
litatem iustitie largitur
observato. Et quemadmodum
uolucer sanguinea cauda
inde uertit crista signatus
cursus horarum sub nocte
soporifera signare tripices
an paribus latera con
cutit alis. qui uillosa
colla subrigens uigiles
preteneas hyatu fauum
sonos emittat Sic ordine
pietatis prius est agere
quam docere. se regere quam
alios monet prius solum
sed efficacius. quia omnis
uita nostra mutanda

Doctna q̃ p fabulis habet
et contemptu Unde ꝑus ē
dictu. Beati in maculati i
uia. et consequẽt adiunctu
Beati qui scrutant testio
eius In lauds quoq3 uiri
bti descptoz q̃ pmittit. Sed
in lege domini uolutas eius
Et seqnit. Et in lege eius
meditabit die ac nocte:
Et recte ꝑt a mandatis
tuis intellexi. et ꝑt intellct9
bonus oībz facientibz eum
Unde nec dictu ē. Cepit ihus face et docere.
ꝑ ꝑus hoc deinde illud.
Nec aplus dixit discipulo
attende doctine et tibi.
ꝑ in fronte hoc et illud in
fine Electione quoq3 po
tior est actio qua scia. q̃
sufficiens ad salutē. sine
illa. qd nō illa Regnu
eni dei nō est in sermone
sed in virtute hinc accedit q
euntes in emaus. nec co
mitatu itineris. nec col
latione sermonis coambulā
tem et confabulātez ihm
potuerut dinoscē. nouert
aut famulatu caritatis
et hospicij beneficio cu
cogentibz illis intrauit cu
illis et cognouert eu in
fractione panis Unde et
legit Concupiscē sapiaz
ꝑua mandata et domi9
dabit eā tibi. Cur oracio
dicitur dualitate signē
Diuinȝ ē. XXVI. significacio
deinde addicend qua XXXI
lis oracio dualitate signē
Cum ord sic. que spes
eius. cur facienda sit ꝑret
hc unde adiuuet. ut fiat
Unū et pueniat. et unde
ut pmaneat Ad finem
unde ne fiat vnde impe
diat. A pmis igit ad
ultima pueniamus ordie
suo De scripcio oracionis
Ora et de scripcionis
cio est. expositio
supplex in deū mīte XXXII
cionis directio Breuis
debet esse et breuit est
descripta Descripcio breuis
breue proinde debet here
explanacoz Intencionis
dixi. ad ubi sit sedes oro
nis exponend Cum eni
dicit apud ysaiaz Uere
tu es deus absconditus
nō in simplicitatibz corpalit
exhibit. nō publice de
pcacionis forma. sed in
signaculo cordis et absco
dite intencionis adorat
affectu Ad quod illud/de
siderium pauperu exaudiuit
dns ꝑpacoim cordis audi
uit auris tua Unde et
moysi tacenti diuinitus

respondet^ᵗ Quid clamas
ad me· inuitus erat et fiat
homo nō apiens os sui
auibus humanis diuinis
clamax· puriuis orans·
et acuius audiendus ex hᶜ
Ex hoc etiaz instruimur
sic Tu autē cū oras intra
in cubiculū tuū et clauso
hostio ora patrez tuū et
pat tuus qui uidet i ab
scondito reddz tibi Dir
rectio dixi cont̄ labentes
cogitacōnū ymagines
quas meatu multiuago
discurrencium fantasiarū
distorquet impuritas De
quibz musce morientes
pdūt suauitatez vngenti
Quod est inordinate discur
su· impuritate leuiū cogi
tacōnū· puritas orōnis
impeditur Simplex dixi
pro humili acquisitione dan
doꝝ uel datoꝝ similiter
humili gratiarū actione Que
cuncta ut a principio sin
te copulemus in unum
puteracionis sedes orōnis·
intus p directionē utili
tas p supplicacōnē subau
ditur Intencio est ei lo
cus ubi effundit^ᵗ· direc
tio est ūtus i qua pficit^ᵗ·
supplicacō ē ei causa pq
recipit^ᵗ· Est enim intencōz
dige ad deū· ꝫ dū non

suppliat· nō dū utiliter Sem
per aut utilit̄ cū suppliat
Deus enim supbis resistit
humilibz aut dat graciā Et
cor contritū et humiliatū·
deus non despiciet Haut
descripcionis formulaz· de
scpsi nō ego aīme sed bin
genitus qui est i sinu pris
sic descpsit eciaz Spus est
deus· et eos qui adorant
eū in spū et ueritate oz ado
rare Oportet ita et ita sit·
in spū et ūitate· i· in directōn
et intencione In eo sine yma
ginacōnū excursu in hac
supplicacōn interiori Ut si
distinctius ordine comuta
to In ueritate sine ludifica
cū intiectione fantasiarꝫ
q ad directioz· in spū· in appli
cacōn cordis· non in corporis
habitu· qz ad intencionen

Eius De prima specie orōnis
species et speciebus eius
sunt in notacō exclamatione et
et laudacio In no postulac
cacio est supplicacio· xxxiii
petitoria beneficij· tum
ad remocōnē maloꝝ· tum
ad bonoꝝ acquisicōnē pro
mouende malis sine ui
te altius Et nō intres
in iudiciū cū seruo tuo
domine· sine· hm· ut Sa
na me domine qm conturbata

sunt omnia ossa mea Et p alijs generis altius pro bonis acquirendis aut vite huius · ut Cor mundum crea in me deus · et spiritum rectum innoua in visceribus meis · et alijs generis alterius aut futuris ut Concupiuit et deficit anima mea in atria domini Adhuc etiam pro bonis vite huius que habentur quidem · sed ut semper habeantur oratur Ut ne proicias me a facie tua et spiritum sanctum tuum ne auferas a me Ex quo colligitur licet quod non bona que non habeamus petere · sed que iam habemus dona conseruari rogitemus et confirmari recte magis tendendo bonis a nimicari horum · qz confirmatione bonorum petere est petere bonum et donum · quod nec dum habeatur Ad quod illud manda deus virtuti tue Confirma hoc deus quod operatus es in nobis Erit autem luctuosum innotacione pro depulsione malorum dicte exclamacionis que in angustijs positi · et expositi turbinibus tumultuum exclamare · i · magis in et intencionis valida sepius dicam propter quod et reatus Sicut ad dominum cum tribularer clamaui et tu tribularent Et in tribulatione mea inuocaui dominum · et ad deum meum clamaui Et alia mendis sensus Innotacionis promi peticionis bonorum diuinis postulacionis sicut postula a me et dabo tibi et dabo tibi gentes hereditatem tuam et terrenam: De secunda

Laudaspecie oracionis et laus est duabus speciebus speculatiua diuine eius x magnificencie benedictio xxiiii tio huius species sunt exaltatio et gratiarum actio Exaltatio est animatiua dignitatis honorificatio Ea sit per simplicem intuicionem et per intensiua assumptionem per illam fit cum ex maiestate sui solius · et non ex operibus vero anima motiuum eius · assurgit in spirata pectoralis intencio vt sicut cum dixisset Exaltabo te deus meus rex · et benedicam nomini tuo in seculum et in seculum seculi Redierit in illeus simplicis intuicionis forma Magnus dominus et laudabilis nimis et m · c · non est finis Per extensiua assumptionem · tum per inductionem comparacionis tum ex memoratione pietatis

et predicande consuetudinis
Ex inductione comparacionis
tu laudabilis ppe lauda
biles et sanctitate quos
merito sanctitatis et in
te celebrat opinio. asserit
excellere Vt quis in nu
bibus equabitur domino.
silis erit deo in filiis dei
Ex rememoratione pta
tis. tu in eis que fecit.
et in hiis que facit in
eis. eminencia presidet
agnoscatur. In eis que
fecit Vt Tui sunt celi et
tua est terra Orbem
tre et plenitudinem eius
tu fundasti. aquilonem
et mare tu creasti In hiis
que facit in eis Vt Om
nia queque voluit dns fecit
i celo et terra et i omnibus
abyssis Ex rememoratione
predicande consuetudinis
tu zelus eius in respiciens
et in penitentes suscipit
pietas Vt Custodit dns
omnes diligentes se et os
peccatores disperdet Erugs ex
simplex intuitu ex tuscca
rapit assumptorum Vt Glo
riam sanctitatis tue loquentur
et. m. t. n. Quas duas
exaltacionis spes sunt sub
duplici testificatione nominibus
prius speculacionis altera a
mutacionis vocabimus etc

Illam sit ab excellencia ysa
sio et de hiis que ptinent
ad eam. dnia denique scripturis
annunciamus Vt Celi enar
rant gloriam dei et. o. m. e
a firmamentum etc De secunda

Graci spe et duabus
eius aractis spebus eius
est notiua progressa xxxv
suscepti muneris laudacio
Ea cum sit pro remotis ma
lis de glorificatio ut Glori
ficabo nomen tuum in eternum.
quia misericordia tua magna est super
me et. e. a. m. ex. m. fer. in
feriori Cum pro bonis exhi
bitis nouas ferat nominatur
Vt Cantate ei canticum nouum
b. psalli. ei. mo. Canticum
enim nouum ad dona virtuti
signatius qua ad excepto
nes periculorum attinere dinos
citur Exure nos magis
orantes oramus deitatem
propiciari supplicacionibus
nostris. proquantique venire
quia intuentes potestatem
eius. et miseraciones eius
super omnia opera eius Vt
Benedictum in eterniis deo
dno de fructibus istis. scrip
turas totiminus contine
tes utique vero etc. Cur sit
Videoratio facienda .i.
Abitur qua racione et
fortasse precibus. xxxvi

no iaubendu. nec an deu
nos significare debe petico
nis nre causaz. ca tali scz
q si sciena omnia nre suge
rim postulacionis affectu
cu rursum nesciam dicete
aplo Quid oremus sicut
oportet. nec conabilr ui
debim significare uolunta
tis appetitu .. sicienti cogi
taciones hoim nec rursu
condigne pete. qd aplus
audet et dicit nos nescire
Sic em repulit filios ze
bedei Nescitis inquiens
quid petatis Sic et disci
pulos quos pro indigen
necessitat intercede uic
dicens Scit em pat nest
antequa petatis quia his
omnibz indigetis Quasi
no est quendo filys apre
quo pater nouit egere
filios Ergo aute nichil
aut solu eius no indigem
et illa quid vera sint. sed no
hec exilis Tria em sint
que oportet sicut debem
orare Iusticia in conuersa
cione. solaciu in uolunta
te. felicitas in salute Sed
in duobus ultimis nesci
sicut oz. alit tn nescimus
in uno corp alit in altero
Nouissimu em nescimus
pre dignitate et glie inesti
mabili felicitate Quod
ideo sicut oportet nescimus
quere. qr sicuti est et quia
est no sufficim cogitare
hoc est illud qd oculus
no vidit nec auris au
diuit nec in cor homis
ascendit Inquo tamen
scim omno expedire ex
audiri. et no qp audiri
expedire Solaciu porro
uoluntatis sicut est crep
cio. ab oppressione sicut
afflue pace mudi et bo
nis eius est uti denique
sunt omnia dona nature
et gre no nulla nescim
omnino utr impediant
pro periculi uel utilitate
ambiguo. periculo em e
frequet corp successus et
occasio utilitatis discessio
Ubi fallebatur et pau
lus usqz tercio. do nec di
xit ei diuinu responsu.
Sufficit tibi gra mea
Nam uirtus in infirmitate
perficitur Et sane sanius
fuit ei postulacionis tulisse
repulsam quia exaudiri
eis de quibz canit De
siderium corp attullit eis.
no sunt fraudati a desiderio
suo quod hic est c. c. i. o.
l. et i. d. a. s. eos Virtu
tes aut sine quibus ic
iuste uiuit nec pie. sic

fides ipa et pietas. certum
est tn expedire. q ipaz fe
licitate ad quā sine eis
nullatenus puenitur.
Tali coaptatione comparata
non destruim. sed instrui
mur. pocius ex quo dō orem
nescim sicut oportet.
De duobus em tenm atti
piendū est nō de primo
Et si de ipo utiqz nec ipm
sicut oportet querere scim
q si nescim quid sit ad
quod puenit. nescim
etiā quid petendum sit
p quod uenit. Sicut qui
quid sit sanitas nescit
recte dicat. et nescire quid
sit medicina ex qua est sa
nitas. Sed quō manet
ad huc cur inuisibili
et incircumscripto spui. nec
tantitas spualibus. nec
supplici formacōn mem
brorū. nrē putemus uo
luntatis affectu. Respō
dem coaptacōm eiusmo
di pparaconez et maturatoz
esse affectus nri. nō co
mocione aut commonitoz
eius. Nost em animus
non preperat. nisi aus
ab eo qd nō oportet et
ad id quod oportet con
uersus. Cui auersionis
conuersionis qz remedia
tio exercitio est religio
se institucionis que ure

tos ad illud. ad id quod
magis aut tunc oppedit co
aptacōne sua suscitat et
impellit. Intencioz an
adiui deuotio est. et nisi
intencioni grā. nitus ferue
cior conflatur. coaptacōe
uitus continue oppoz semp orare
et non deficere et. Unde ad
Adiuui. Aduiet oro ut flat
tur oracio ut si. xxxvii
at tum respectu alterius
tum nostri. Alterius res
pectu vel zelo commotionis
in illu. vt Effunde iraz
tua in gentes que te non
nouerit. et in regna que
nomē tuū nō inuocauerit
Vel affectu dilectionis. ut
non cessam orantes pro
nobis et in corde nro essas
ad commoriendū et ad conui
uendū. Respectu nri. tū
oppressione necessitatis tū admira
cōne compte uitutis. Nec
cessitas est in uiolentia temp
tacōnis. et in desolacōne
uitutis. usu euenit turbatos
querere subsidiū. et uotis
maiore orare supplicabz
Totus supplicat que vrget
necessitas. cui angustie sunt vn
diqz. Ad quod illud. Cū stā
det eos quelibet c. c. x. et d.
n. ad eū et remorati sunt
qz deus est adiutor eorū
et d. c. x. c. est. Et illud. Mi
serere mei dne qm infirmus sum

m · d · q · t · s · o · mea et ma
mea turbata est valde : f
Quod ad teptatonis oppssi
onē Cor meu cōturbatū ē
in me d · m · u · m · et l · o · m ·
et · i · n · est · meū Hoc ad
desolatom virtutis Et deniqz
simul Vox clamatis in opto
tatiuo gradum Misere mi
due mise mi · qr multū
repleti sum⁹ despectione
Multū repleri despectioē
videtur · oppressione teptato
nis · et destitutone virtutis urge
ri Est enī urgeri illa qu no
ista et tn nō est multū re
pleri despectione et est ista
tn nō illa · et vet tn multū
Sed tn utraqz tunc multū
tunc nō semel sed bis repe
tito clamam⁹ Miserere mi
domine mi · n · q · m · s · d · Qt
tū hunc nō urgem² orac²
quia nō urgem² hunc simu
ivim alium ab amiratone
compte virtutis ad quod
illud Clamabo ad deū
altissimū d · q · b · f · m · Et
illud ad idem illud Memo
riaz habundantie suavitatis
tue eructabunt · et iusticia
tua exultabunt Et in tanto
amoris Exultabim⁹ et le
tabim² in te · meliora vez
ba tua sup vinū Simili
affectu irritabat² maria
sede et audire verbū ex oē
verbi Tacuit eis pariter
et oppssione viciis et v
tutis amiratone susita
ri orantis affectu Velu
ti prodigus in regione
dissimilitudinis constitutus
Quanti inquit mercenarij
in domo pris mei habu
dant panibus ego at
hic fame peo · et veluti
tu⁹ vox et querela au
ditur in ezee Revertar
ad virū meū porem · qr
tunc mi bene erat mag
qua nūc Estimari pt
pt hoc · ex multitudine
bonitatis et ptatis sin
ge deprecatom qd ve
tū est · sed nō pt hec · qr
sub amiratone compte
virtutis Si quis tn dis
tinctius et maneriis
plenius equibus dis
ascendat oro scie sicut
compunctionis strictet²
spes et eis adhant qs
cansaz intorqueat Equidē
compunctio ab eis emer
git solis · sed nō solatt
Et Unde ad invet²
pue oro ut pue
niat · i · ut teti niat xxxvm
pnat² ad invat² si sit
qd Papitur Dicit
petierit in noie meo
hoc faciaz Quod esse
est nomē hoc Qd ob

pauli ewangelizauit. Naz
nominauit nobis dicere legim9
enim aput ysaiaz Ego qui
loquor iusticiaz et ppugna-
tor sum ad saluandum. et
aplus an predicamus
inquit nobis xpm dei
uirtutez et dei sapiaz. virtus
ad sanitatem sapia ad cog
tionem. Hac pporcione
uirtus est nobis in uoca
cione salutis. sapia in dis
crecione utilitatis. In sin
gulis petendis Jeremias
testificatus Leuemus inquit
corda nra cum manibus
ad deum. Cor ad sapiaz
quia in ipso et corpore est
ipa ad quod id OS iusti
meditabitur sapiaz. Ma
nus ad uirtutez. quia in ipsis
et corporis est ipa Et ad
huc illud Benedictus
dominus deus m. q. d. m.
m. a. p. et d. m. a. b. Et
illud Posuisti ut arcu
m. b. m. Et adhuc santi
tatis manus hec typum
ex leuabo inquit in uoceres
manus meas. et ex ma
nus mee distillauerunt mir
ram asserimus virtute
similiter et sanctitatem
esse vnum ex Deus qui
precinxit me uirtute et p
m. u. m. conciamus xpus
enim dei virtus et sapia
totum se nobis. et sibi nos

totos in formare dignatus
pro acquisicione uirtutis. uel
sanctitatis humilitatem. pro
sapia et discrecione utili
tatis. fidem predicauit et
docuit Super quem inquit
requiescet spiritus meus.
nisi super humilem et quietum
Spiritus enim virtus dicitur.
propter virtus altissimi ob
umbrabit tibi. et propter
vos sedete in ciuitate quo
adusque induamini uirtute ex
alto Alibi quoque ex fide
sapiam repromittens nisi
credideritis non intelligetis
Et conueniens pro reparacione
salutis duo hec incepit et
inuenit Prima sicut au
diuimus auribus nris et
patres nri annunciauerunt
nobis. virtus simplicis. pollu
tus et insipiencie ceritate
deceptus miserandus cor
ruerat Ex quo contrarijs
salute tenebris illapsa cecitate
corrupto. Discrecio resti
tuitur. simplicitas ad iniuriam.
Quare si fallat oraciones pe
tito non petimus in discrecione
utilitatis. hoc est in sapia Si
uita uel nostra polluit simpli
citates uos simplicamus in
sanctitate humilitatis hoc est in u
tute Ergo nec in nomine xpi
Remissioque quia fides respondet
sapie humilitas sanctitati -

orates petim9 i noie xpi
si in fide petim9 et humilita
te. no quoqz illa et quoqz ista
s semp utraqz simul Rep
inquam morone ingenda e
illa huic et hec illi socia
da fides em tamquam
propinqua elacom excetai
tate qua gignit. humilitati
psumcois ad necessatti soci
anda indet. Ite humilitas
qz ex deiectione qua idu
cit desperacom inclinat. ingen
da e fidei. desperacom locu
tollenti et vires. Ideo ne
hesitet oro. fides ei sit et
ne iusto amplius de se
cofidat humilitas Ei quid
inquit vitas orantes pe
titis. credite qz accipietis
et fiet vobis Et publican9
qui ascendit i teplu ut ora
ret no aliunde n ex humi
litate descendit de templo iu
stificatus. qz omis inquit
qui se exaltat humiliabit.
Amplius Racio tur fides
haut ad et humilitas pa
apli9 ducedi sunt et sola
et duo ostendi hec. sufficiat
esse pma et sola suffi xxxix
tere pma esse qz nulla
peiora eis Sola sufficere qz
sine aliis Generalit em
sine fine impossibile est pla
ce deo et oportet accede te
ad deu crede qz e et ce ds
dat humilibz graz Et humilia
tus su et liberavit me. et

nisi qms humiliatus fuit sic
puer iste no intrabit in
regnu celorum Adhuc distic
tius expectate singlaru
fides in corde cosideru e
veniens a cosciencie inuito
et misericordis divine respectu
Non separatim et singul
sed coniunctim ex ambobus
Sic dico qz sit lego exemp
pe qui dixit Misere
mei deus. statim intulit
Scdm magna miaz tua
Et scdm m. m. t. d. i. q. m.
In quibz liquide spicitate
divinitatis innuit Idem
de adiciens Amplius la
va me dne ab iniqtate mea
et a. p. m. m. me. subiecit
Qm iniqtatem mea ego
cognosco et p. m. c. m. e.
semp Et hic osciencie bone p
cedit meritu. Aut pa bo
nitas est notitia pecti do
lori mixta et odio Ex qbz
duobz i. bonitate dei et
mea. Ex vna pietati in
dico altera cosciencie bone
vel bono initim lectus
in fiduciam. fidus i letitia
resilit anim9 inde indi
cem misericordie super natu
ralia sciens esse prestabi
lem. Hinc i cosciencie ac
uite meritu bona recogi
tans multa mereri ante
deu. Nu quoqz vivo si sibi
male ostius est ciui autoqz

postulet hesitet oratiunus
Si in neutro non quidem
hesitet · sed tamquam alacri
subreptione letitie singu
laris · uirtutes attenuat
Cruciale · Extrema fiducia talis
qualis letalis sensu · periculo
est iam acquisite et acquirende
ad hunc frenanda est cauta
ora molestior quam tutiora
simulatas tutamine Cuius quae
sit origo et unde non est
impetitis preteritum Taliter
igitur et post talia humili
tas et fides orationis con
sideranda sibi sunt ut illa
hinc reatus peritus hinc
desperato prius animo incul
tet · et ita reconciliet reatus
et presumptio · hat ut ex con
temptione doloris optimi ·
et gratitudine propiciatoris
insistere · fiducia et sic
utrumque exaudiendi necessi
tatis certificetur · Ad quam sig
alia uidentur · auxiliari non
sunt alia preter exenicia ab
stis ut assiduitas enim
laus est euangelio ubi
media nocte molestius
appellatur · amice pulsat
amicum · et de qua Iacobus
Multum ualet oratio iusti as
sidua Et ut timor sicut
de quo uoluntatem timentium fa
ciat et deprecationem eorum ex
audiet et saluos faciet
eos Et ut dilectio · ut qui
diligit me diligetur a patre
meo et ego diligam eum

et manifestabo ei me ipsum
Et ut ultas · de qua · prece
dentibus omnibus in notatibus
cum unitate et alia infinita
quibus origo diuino sunt · hec sint
nobis sermo vij adiuvet

In sua utilitate orationis ut primi
mique collecte de nativitate xxx
notionis alacritate permaneat
uirtus orationis unitate incre
tionis · et depulsione secu
litatis · Unitas interioris dat
copiam remedii · sicut beati
moysi meruimus Depul
sio secularitatis stimulat auxilio
dicente ibidem ipsum ideo depulsio
secularitatis quae incitat ad interiorem
prestatior est unitate interio
ris quae simpliciter occasione
auxilii largitur · ad id Denique
sub multiplicitate negocia
tionis est ualde retinenda solli
citudine seu quod idem est se
cularitatis depulsionem Non est
aut tamen oportet utilitati uni
tas interioris · sollicitudine
absentate uita et studium Co
tinuo enim qui acquiescit carni
et sanguini tepor ingeditur · et
aggreditur · cor enim in ticio et
uicitas dicitur quam uox terrena
tionis et imperii Utinam fri
gidus esses aut calidus · sed
quia tepidus es · incipiam
te euomere de ore meo Est enim
in quo peior est tepor quam
frigiditas · non enim per omnem
modum Nocentior est utique
tepor quam frigiditas non secundum

causaz piculi que maior est
in hac qua in eo. ꝑ sedm im
pedimentu recuperandi feruore
qd maius est ex eo quia ex
ea. Difficulter tepidus assur
git ad gratiam raro restituitur
ad gradum pristinum. ꝑ frigidꝯ
facilius et sepius. Ea quippe
de est ma tioris et occasio
humiliandi hunc at no ad aliq
illud Priusq humiliarer ego
deliqui ppter eloqu tuu custo
diui. Quasi eloqu tuu custo
diedi occasionem accepi ex de
licto. Erant de qbz etiam multi
plicate sunt infirmitates corpꝑ p.
a. Primum igitur securitatis vicium
sollicitudo vincit si teporem
ꝑsequitur. Septimum voluntas et
studium assiduandi oroz et co
gsita conseruandi ꝑ ead. At ut
hijs agendis locus sit et spa
ciu ingitur vnitas itecionis
que curiositatis aut iuncte dis
persatoris uagabundos extra
sus mstruas pluribz exclusis
ad meliora et unum cora sa
luti reuocat et includit. In
tetio enim multiplex singlaritatem ab
ducit et alia multorum cura
tollit vnius. Porro vnum c
mitti in quo no subsistit
qui diuiditur in partes ad
quod illud Posuerit me
custode iuineis vineam meam
no custodiui. Et illud ad illud
id Eoui me tunica mea quo
induar illa Laui pedes
meos. quo inquinabo illos.
Bemitomus vacans in adoles
cete gsidera. qui reiecta
sindone nudus ꝑfugit
ab eis. Et in Joseph qui su
gitiuis dnc clamide deseruit
potius qꝫ se Loacione ped
querer in Jab. qui suos
lauabat in butiro. Ergo ne
uultus orantis post effu
sas an deum voces supplicabz
deprecationibus a pluribus indul
sa mutetur. Effuget secu
tatez repete et custodire
sollicitus ex pte dulcedis
ubertate. Rursus vnita
te retineas itencionis. Post
aac ssius altare et thesolon
cus confabulationes despet
tis transeuntibz solacijs.
nec fabulis non negocijs
implicet se secularibz. nec
se turbis turbandꝯ coponat
que opa quia cauendo pas
sit in colligendo ea in retinendo
e retinenda in utilibz. Vij impe
Ex qbz et vij dirit oro ne
impediatur or fiat volu c
rrito ne fiat ne recipiatur ne
pertineat. operis unde ad
iuuatur. ad hoc conpiciendum est.
no qꝫ exeis nris adiuuet
et impediatur. qbz ad iuuatur.
ꝑ qꝫ contrarijs terre pene
uidetur. id ounde que et glir
sunt ei auxilio. et que et
glit impedimento. Ea etiam
que de compunctionem duoꝯ

impedimentis hunc ipsi consi
deratem opitulabuntur
Sub septima distinctione con
tinetur significationes a xxiii
usque ad vicesima septima cum
capitulis suis et hec modo
Cur et qualiter resurrectioni
comparetur dualitas primum
Item alia ratio vicesima quar
ta significatio et cap ii
De armonia dualitatis et fidei iii
De scriptione fidei et iiii
Expositio in unam parte
descriptionis et ca v
Expositio in aliam parte descriptionis vi
Ratio significationis captationis
in singulis partibus cap vii
Diffinitio fidei secundum essen
ciam cum expositione cap viii
De duplici essentia fidei ca ix
Ratio et quare fides efficacie x
Ratio et exempla fidei xi
De duabus partibus fidei et que
sit prior que potior ca xii
De regula et distinctione prin
cipalis fidei et capitulum xiii
De regula et exemplis hec parte xiiii
Item alia exempla ad ap
probationem ipsarum xv
Alia causa ad eandem p
cium manifestatum cap xvi
Quibus ex causis fides vel
oritur vel crescit cap xvii
Quibus modis revelatio
operatur et de duabus speciebus
revelationis et capitulum xviii
Quibus modis eruditio
fiat per revelationem ca xix
De duabus speciebus pertinentibus
ad cognitionem et cap xx
De altera parte unde fides
oritur et crescit et prima divisio eius xxi
De secunda divisione eiusdem ca xxii
Exempla istarum specierum xxiii
De prima causa unde fides
creatum trahit vel oriri ca xxiiii
De secunda causa xxv
Repetitio superiorum xxvi
De armonia dualitatis et con
templationis xxv significatio xxvii
De speciebus contemplationis xxviii
De duabus speciebus contempla
tionis et ratione nominum xxix
Sub quibus signis exprimitur
utraque species et ipsius expres
sionis ratio per metaforis xxx
Prima ratio a nomine xxxi
Secunda ratio a forma xxxii
Tercia ratio a natura xxxiii
Quarta ab effectu xxxiiii
Quinta a proprietate xxxv
De speculatione et prima ma
neria eius et cap xxxvi
De altera maneria eiusdem xxxvii
Divisio ipsius maneria et xxxviii
De altera maneria eius
xxvi significatio xxxix
Qualiter perfectioni dua
litatis assignetur et ca xl
De quadam armonia minorum
et virtutum et capitulum xli
Congestio exemplorum di
versis et dictis aptandorum sig
nificationibus ca xlii
Vicesima tercia significatio

cur et qualiter

Cur et qualiter resurrectioni co
paretur dualitas capitulum

[D]ormitan[ti] p[ri]mi
tem me a tedio
curarum et vite.
notiua resurrecti
onis expectatio
sistitat et oculos ante pre
sidens. ymago nouissime
diuitas h[uius] leuat pondus
h[uius] tristicie setaei[us] ebban
ditur. [M]isterium fide regene
racionis. ad q[uo]d sciaste[n]s sib
ministrat anim[us] felici quoq[ue]
auspicio. oculus c[on]spicat[ur]
exterior. [S]z q[uo]d in signo [C]u
em nouis uarietatib[us] p[ost]
hyemis sepultura. renascens
orbis induit[ur]. prolesq[ue] pul
cherima reru[m] abyimis t[er]re
surgens insterb[us] ad uita[m]
estiui redidit at si resurrec
tionis ad g[lo]riam attollitur
lector [R]egredit[ur]. anim[us]. co
pia plenius. decore renites
[R]idet capore planities sup
ficies t[er]re cunctis pingit[ur]
diuersis coloribus [A]ugent
i eis g[lo]riam summa siluestris.
apy qua flos aureus co
ronat. incyphulu[m]. et ana
galli [...]a latteis linguis
crocea septa carmen. ful
get et draguntheа serpen
tib[us] iuncta folia stipitis alti
matulis uariata colubreis
et botru[m] capit florei. sig

uineis decorata signis
[T]rifoliu[m] quoq[ue] uilloso.
sibi rubeoq[ue] uerate luces
ceteris herbis no[n] p[ar]u[m]
decoris accomodat [P]ro
grediunt[ur] talia taliter. in
ymagine et similitudine
resurrectionis [C]u[m] em[m]
mortale hoc induerit
in mortalitate. et corrup
tibile hoc i[n]corruptionem.
tunc fiet sermo qui scriptus
est [A]bsorpta e[st] mors i[n]
uictoria [U]bi est mors
uictoria tua ubi est mors
stimulus tuus [Q]uasi.
deserit ita ut no[n] sit [E]t.
[h]yemps transijt. ymber
abijt et recessit. flores
apparuerunt in t[er]ra n[ost]ra.
[A]bsorbet aut[em] resurrectio
morte[m] uincendo uictoriam
et stimulum eius [M]ors
typice significacionis
acceptione p[e]c[ca]t[u]m accipit[ur].
ut p[e]c[ca]t[u]m cu[m] co[n]sumatu[m]
fuerit generat mortem
[C]ui[us] mortis uictoriam
dissolucionem nature et sp[iritu]s
a corpore separacionem accipio
[H]anc quidem primum ho
minem intrauit peccatum
in mundu[m]. et p[er] p[e]c[ca]t[u]m mors
et ideo in adam omnes
moriunt[ur]. et dum dum eritis
mort[ales] [S]timul[us] sine acu
leus eiusdem mortis

sugestio intelligitur peti-
dicta et ipsa peccatum. Tunc
quia de peccato ducitur origine
principium. tunc quia sibi con
sentitur. dum ipsa sentitur
seducit et inducit in peccatum.
In resurrectione et post
resurrectione. nec victoria
erit nec stimulus. sed vic
toria victorie et stimuli
corruptibili hoc induente
incorruptione et suggestio
ne beatitudine superante
Ad quod illud. Ut im
pleamini in omnem plenitudinem dei. Quod non est vt
sitas plena. sic deus qui sibi
et de se ipso. plenitudo est
sed et quicquid in vobis est
deo impleat. spiritus animam
et corpus. Unde et corpo
ris gloria. saluatorem expec
tamus qui reformabit cor
pus humilitatis nostre. configuratum
corpori claritatis
sue. Qua scilicet illi super
omne. omnium siderum incom
parabili transsignatione
splendor rutilare resurrectio
nis incepit. Qua ex toto
discipulis non obiectauit
ne palpebra mortalis ta
ta pauerent ad claritatem.
Aut ne forte non agnoscerent.
Si alius vel aliter appa
reret quam prius frustra
illam thome obtulisset
vel experte qui fidem diffi
tebat. et fatebat diffiden
ciam. donec latus contrectauit
loculisque clauorum. Denique quibus
eam presentauit ex parte non
est agnitus licet diu coam
bulans et confabulans. ut
duobus euntibus in emaus
Nam inde etiam poterant tenere
oculi eorum ne eum agnos
cerent. Porro ad spiritus gloriam.
ideo quia ad stimuli victoriam.
scimus quod quia cum apparuerit simi
les ei erimus quoniam videbimus eum sicuti est.
Cui visioni clarificande. ab
sterget deus omnem lacrimam
ab oculis eorum. et dicet qui
sedebit in throno Ecce nova
facio omnia. Et ad hoc respi
cit binarius. qui primus ali
os fecit et nouos quicumque
prius duxerat. Ergo in resu
rectione carnis perpetua clari
tate perpetua quoque spiritu obti
nente beatitudinem et imple
bitur. scilicet in terra duplicia possi
debunt et omnes domestici eius
vestiti duplicibus. Ad hec for
tasse figuranda duplicia duo
angeli visi sunt in monu
mento. unus ad pedes. spiritus
qui sedebat ad caput mon
strante felicitatem. Ex
duplici felicitate resurrectio
in dualitate applicatur.
Alia racio 2a
Rursum resurrectio accipitur ut ab
iniusticia ad fidem ut venit
hora et nunc est quando mor

mortui audient vocem filii dei et qui audierint vivent Et a corruptione ut veniat hora qua omnes qui in monumentis sunt audient vocem filii dei et procedent Vicesima quarta significatio de armonia dualitatis et fidei

Armoniam dei 21[a] dualitatis et fidei perspicacior inquisitor estimabit in multis Primum quidem ex eo quod ut illa vicem prime stationis obtinet in serie numerorum sic fides in katalogo virtutum ceteras antecedit Unde oportet accedentem ad deum credere quia est Sed non dixisset apostolus ex fide in fidem fidei et dualitatis nulla intellecta proportione Amplius sicut dualitas eque propinquat unitati et ternario sic fides veritate una unum deum attingit et trinum Prospicio rursus et aliud quod mente pertractans satis digne non sufficio admirari Omnium enim numerorum cubita multiplicatio altior est ulterius non progreditur quia quadratarum eorum quos similitudine connectione naturalis progressio facit esse contiguos sicut aliarum porrigitur ter terni ter quater quater quatuor et aliarum quaterni quatuor quater quod quinquies quinque Similiter in ceteris Et hic non sit numerus est enim bis bini bis quater terni Sub qua singulari proprietate magnum colorat mysterium et fortasse illud quod summa et perfectissima fidei integritas ad summa non assurgit perfectione trinitatis sicut nec maxima dualitatis contractio in modum ternarii coequetur Rursus ut aliter et ex alio armonia dualitatis et fidei significemus describamus fidem et efficientiam ac partes et causas ex quibus nascitur et differentias singularum De descriptione fidei et expositione

Fides est dicente apostolo in epistola ad hebreos substantia rerum sperandarum argumentum non apparentium In qua descriptione primum est dividendum quod autem que sit res sperande et rursus que non apparentes Similiter et que et cui illarum substantia sit fides non argumentum

hanc no similit sed con
litbilit Res sperande
quauis multe sint mo
me tn sio una sut Cur
multe dicat' habunda
cia est. excellencia qr u
na In multis copia ppo
nit' i una precin In
aliquo similes erut q
puement ad vna et
rursum in aliquo differe
tes qui puement ad sin
gulos Et erit sic legit.
deus omia in omibus.
Res vna multe erit. cu ds
omia erit Ipe erit resu
rectionis passibelitas et
claritas Idem erit letitia
sciencia eternitas Ut sit
illa. reformabit corpus
humilitat' nre configuratu
corpori claritat' sue Ut
sit et ista Et videbimus
eu sicuti est Res iste sc
sperande i. et ex sue gla
dignitat' sole spectabiles
et expectabiles. sole cuttas
deuotone fidelui. Spes
em no confundit tantarum
taliuq reru. dr fides sba
i. possessio eo locutois
gene quo curu dic' sub
stancia honoris et ista
substacia glia illd' sicut
ex quo pncipatus accres
cit. Het sic ex qua clar
nome et fama celebris

effundit' Sic fides sba est
i. possessio reru sperandaru.
cu promittit' et tribuit'
eternitas Sic pmissiom huius
uite que nunc est et future
Prepotens et ambienda
possessio. Pro cui' thezaurum
schiatat' et ne i sortem no
stre desribit' hereditat' Sub
stancia inscriptus ppossessio
ne legit' cu dici' de iustis
Erat illius substancia multa
et intelligit' possessio mul
ta Rursum pro fide poni
substancia legim' ut vna
de initiate maledictionibus
i iudam Scrutetur fenerator
omem. s. e. et d. a. l. e Sub
stacia et labores. fidem dic
et opa Et qr fides interius
est et qi i occulto. labores
exterius et qi in manifesto
ideo singulis alludens. ibi
struetet' Hic dixit diripiat
Ite quia fides vna est et
simplex. opacio multiplex
ideo sbam no substacias
et labores no labore Fe
neatore puto dyabolu
qui minus dat et accomo
dat. amplius petit et re
petit. fabulans quidm
ad vnius pcti delectatoz
sed inde icti ipm urgens
repete et addere aliud

Sic pilosus clamat alter
ad alteru. et sanguis sag
nine tangit et squama
squame coniungit. et sup
bia eorum ascendit semper
et qui in sordibus est sor
descat adhuc. Vel omnem
substantiam fidem dicat et opera
labores an mercedes laborum.
ut opera illorum sequuntur illos
.i. mercedes operum. Et conue
nienter dicatur. fides substan
tia quasi subsistencia. quia
fideles quasi soli subsistunt
et capillus de capite uestro
non peribit. et memoria et
na erit iustus et ego sum
deus abraham deus ysaac
deus iacob Hoc in nomine
meo .i. qui facio esse uos.
et uere subsistere sicut istos
sit similes istis Alioquin
quia non abetis abraham
ysaac et iacob. ne abetis
nomen illi deus abraham
ysaac et iacob Denique
signiat non in hoc nomen
abetis. sed hoc inquit in
nomine meo. Non sit in
pus non sit. sed tu sim et esse
non erat. et periit memo
ria eorum cum sonitu. et defi
ciant peccatores a terra.

et iniqui ita ut non sint
Conuinctu quoque de fide
libus et infidelibus. Cum
notat ea que non sunt
tamquam ea que sunt etc.
Sequitur Expositio in altera
parte de descriptione
descriptione fidei tionis.
Argumentum non apparentium
Non apparentia sunt que
nec sensu corporis percipi
untur nec diffiniuntur intellectu
Namque hec aut illo modo
apparent uere apparent
uere apparent et non nec
non apparentia non inueni
antur Solum quod non
contingit sensus quod nescit
at racio. fides attingit
Non querit assensum experi
encia. diffinitionem a racione.
se contenta. fugit sensum
quod fides attrectat latet
racio ubi fides erigitur
Racio presidet sensui. fi
des eam quoque transcendit
Quod oculus non uidit.
nec auris audiuit. nec
in cor hominis ascendit
Hic est quod fide contingitur
Ad quod nec oculus suf
ficiat nec auris ceteri sen
sus non sufficiunt Rursum
ad quod non sufficiat cor hominis

nec racio sufficit nec intel lectus. Tamen quod nec sensu nec racione apparet. an sit an qualis est. apparet fidei quia est et qualis est. et si non quantum est. presentat eciam racio typicas ymagines rerum apparencium oculis fidei quibus monita et munita usque ad non apparencia subvehitur. et a visibilibus ad invisibilia translata ascendit. saliens in montibus transiliens colles. Coniunat ex presentibus absencia. similia ex similibus neccessarium similitudinem contractam diffiniens. Nec omnia nec apparencia convincit. sed ea tamen que de ipsa sunt et ad ipsam etc. Racio singularis

Hoc regio aptacionis. Hec autem in singulis et proprie dicta est partibus. fides substancia rerum sperandarum. quia que vere sunt et indefectiue subsistunt. Ceterarum rerum non est substancia tamquam non subsistencium. quia transeuntium et mutabilium sed aliud. quia quod sperantur ipsum possidere non apparencia. dicatur fides substancia rerum sperandarum non autem argumentum. Quia vero non apparencia querimus scire et diffiniri non possidere quantum ad ipsius nominis pertinet appellacione dicatur comparargumentum non substancia. Hic ex duobus nominibus sumptis in descriptione fidei. nunc rebus sperandis articulavit apostolus. quia ibi proprius conveniebat quam alibi vel aliud aliud non transsumpsit ad res non apparentes. quia sedebat aptabilius ibi quam alibi vel illud aliud. Rursum res sperandas appellavit futuras conveniencius quam non apparentes tamquam singulari appellacione bonum singulare. commune communi. sicut preteritas et presentes nomine non apparencium significavit. Nulla enim racio contradicit rectissime nec non apparencia contineri. et res preteritas. ut nativitas salvatoris. et presentes ut sessio eiusdem ad dexteram patris. et alias similes eis. sensui et intellectui non apparentes. sed soli fidei. Hic composita proposita descripcio. tantum fidei partibus ad aptacionem dictum et res futuras nomine sperandarum. et nomine non apparencium. presentes

excipite que tamquam respiciunt ad
fidem. integro sub auditum
intellectu Non quod etiam
futura intus non apparentia.
non tollo teneamus sed quia sepe
distinctione
sensus et circumstantie propa
rabilis et communis significa
catio. vel ex toto auferetur.
vel augmenti diminutio
nis ne sustinet immutacio
ne Aufertur. ut opera illorum
secuntur illos Ubi non
opera sed sola merces ope
rum. Augetur ut qui cre
diderit salvus erit Ubi
nomine fidei non fides sola
sed et opera fidei sine quibus
fides mortua est. inidonea
merito insufficiens ad sa
lutem Minuitur. ut si non
venissem et locutus
eis fuissem. peccatum non
haberent Ubi non uni
versale hoc sed particulariter
quoddam accipitur .i. infide
litas Ita et hic quia prius
sola futura speranda commo
dius dein presencia et preteri
ta singulariter pro non apprehen
sa veniunt ad experientiam
Et hec descriptio quidem fidei
esse videtur. secundum causam non
meo quod quid est Diffi
nitio fidei secundum essentiam.

Sic autem cum expositione
debitur posse diffiniri
Fides est in absentia sen
sus et intellectus. certi
tudinis assessio Per cer
titudinem removetur opinio.
contradictio per assensionem
excluditur. Applicari et
herere ad aliquid non est
dubitantis. nec assentire
contra dicentis. Fides non
nutat estimatione qua
ex multis eligit unum.
nec suscitat repugnantia
qua consentit et sequitur
auditum. Non est pendu
la ad diversas ambiguita
tum effigies. quia certa est.
neque salutem respuit oratia.
quia consentanea est No
mi inuenilis subtilitas
multiplicet oppositiones
ex eo quod dixi fides certa
est. Quasi si certa est.
ergo non est fides. Cum autem certa
te. Quatenus audio Sicio
quod resurget frater meus
in novissimo die. Quatenus
quod veritas ad prez
de discipulis Et cognove
runt vere quia a te exivi
Sed sequitur. ad hunc Si il
lud vere cognoscebant. quod
illud non credebant. Fallitur
Scriptum enim est credideri

quia tu me misisti. Sic
illa que dixit. Scio et co
fessa est fidem. Ego michi
enim credidi quia tu es
xpistus filius dei vivi. Ho
autem omnis certitudinis
assensio fidei gerit nomen
et rem. Et in eis que sen
sus attingit. et in eis que
concipit intellectus latet
certitudinis asercio sed
nec statim nec universa
liter fides. Assencior et
certus sum lucere solem.
quem experior et video. et
rursum assencior. et cer
tus sum senarium duplum
esse ad tria. triplum ad duo.
sesqualterum ad quatuor.
Et nichil horum credo me
credere. quia certissime scio
me credere. Probat differen
cia et simili innuit de
scripcio in absencia sensus
et intellectus. absencia
sensus exteriorem. absen
cia intellectus interiorem
dampnat notitiam. Sed
illis tamen est fides sed
non in illis. Ex sensu quod
est fides. ut ergo fides
ex auditu. Et quia vidisti
me credidisti. Non in sen
su tamen ut fides est ar
gumentum apparencium. ut ex
ex intellectu deus esse fide

Ut audi israel dominus deus tu
us deus unus est. Amen
nescit quid credit et qualiter
credendum est. consequens nec
credere potest. Non est in
in intellectu. ut nisi cre
dideritis non intelligetis.
Amplius. In aliqua fidei
parte quam recte credimus
quia est possibile est ex late
latere quod non recte credere
possimus quia non est. Eius
modi fuerunt qui credebant
resurrectionem que vere erit
et alatem connubium carnis
quod nullum ibi erit. Et dictum
est erratis nescientes scrip
turas neque virtutem dei. Sin
videtur. quia si credimus quod
falsum est. credimus quod non est
fidei. et habet fides unde
non est fides. Constat aput
me. si diiudicis fidem. Sed
quesita igitur fidem que
non cedat ab ea que cecat
et inserere diffinicionem inspi
rata. et stet ita. fides est
in absencia sensus et intel
lectus inspirata certitudinis
assensio. Spiritus enim veri
tatis in quo fides tribuitur
in veritate non in falsitate
inducit. ut qui sciam habet
notas. ut qui aufert se
a cogitacionibus que sunt

sine intellectu · Capitulum at
sup ea que dicuntur Per
assensum aufertur contra
dictio · dubietas p certitu
dine · experiencia exterior · per
absenciam sensus · noticia
interior p intellectus ab
sencia · error p inspiratorem
Efficiencia de duplici efficacia
fidei compa cia fidei
bilis est medicine corrup
ciones curanti et conserva
ti sanitatem Sic fides effici
cia duplici · labem viciorum
aduri · virtutibus obsequitur
ad custodiam · Ut scutum fidei
assumpte in quo possitis omnia
iacula dyaboli ignea extin
guere Et si volueritis et
audieritis me · bona terre co
medetis · Extinctio iaculorum
mortificacio est viciorum · bo
na terre bona virtutum · Sicut
ordine conuerso Tota pulcra
es amica mea et macula
non est in te Cune potestas
ea forsitan pingitur simi
tudine q premittitur Ar
bor morus eradicari et
explantari in mare ad
imperium fidei · et mons si
militer de loco suo transponi
in mare Eradicacio mori
expulsio est viciorum · Tras
lacio montis distribucio
virtutum Expositus est intel

lectus · s ne dum vicio
ad approbacionem illuxit ·
Ut igitur typicos intellectus
de tenebrosis educam
ad lucem · signem compen
pendio dictionis · quid
signet morus mons et
mare et Racio et exem
Morus pla prime ef
et in corti ficacie
ce et instructi et insolys
pulcherrimarum rerum si
mulatur ymaginibus
Cortex coctus aquis lu
bricos eiat · folia in certa
serpentibus · prime dicitur
cos Trita et imposita
sanat ea que combusta
sunt igni Fructus va
let ad dolorem gutturis
et faucium · Refrigeratus
aquis sitim aufert inci
sionemque caloris exting
uit Precta fructus al
bet in flore · rubea format
transit in spem · atri coloris
maturus amittit effigie
Arbor huius cristus est ra
dicatus in tra iuuenam
et visui patri · sic ait
ego in patre · et rursum
ad patrem · ego in te et i
terre · imans t · e · s · in ·
et i psalmo Ante conformatus

su exuteo Unde no ait
Gircetis arbori moro sed
adiecit hinc · se nominas
pnomine qui albet · rubet ·
nigrescit · genitq · factus
passus · a patre ex mu
liere in cruce Nos enim
candor est lucis eterne · sic
rubor significatio humani
tatis assumpte · et nigre
do contemptibilitas turpis
sime pene Ibi tu matu
ruit et factus est dulcior
ad esum · sup mel et fa
vu · Ibidem valet ad do
lore gutturis et faucium
auffertis impuritate ato
gitatone alocutione las
civiaz Nam ista in illis
figurali docent · et veri
tatem meditabitur guttur
meu · nec in faucibus me
is stulticia psonabit Rur
sum refrigeratus aquis
sapie · sive compunctionis ·
sitim tempeat vanitat
incensionemqz ut talenci
extinguit Lumbrici eo
· i · vermes oblongi sic dicti
qui nascuntur in lumbis
et ab id viciose titilacio
nis significativi Pro cortice
coctu aquis eiciuntur · Cor
tex aut id quod exti et
vilis eius videtur · accipitur ·

sicut alape sputa passio
ant caro ipa in qua hic ipa
pfecta sunt Que cuncta
salutis eterne ferentia ra
tione efficaci interiora ma
litute purificant · si aqua
coquatur · i · si altissimi cele
stis sapie consilium digne
et reuerent in eis exquirit
Et si caro ipa de vinculis
et calentibz aque spus sci
concepta · devota fide susa
pitur Quod enim in ea na
tu est de spu sancto est
ideoqz adorandum est stabel
lio pedu eius qui sicut e
ffolia · i · verba spiritalia
et umbra fiducia refrige
rantem · serpentes sugge
stiones videlicet terrenas
aut prudencia carnis inte
rimit Sanant insuper
ea que combusta sunt ig
ne cu quicquid supbia sive
libido p este corupit · edaci
tatis falys meditacone
subtili et studio ad pristinam
curatur integritate Unde
Ecco nimi Alma sciencia
sptuarz et carnis vicia
non amabis Ignis meo
qp supiora petit typus e
supbie · ut supbia eorz as
cendit semp · et in eo qd
subiecta urat materiaz

forma libidinis · ut ignis
est usq[ue] ad p[er]dic[i]o[n]e[m] devo
rans · et o[mn]ia eradicans
genimina Et quia sit e
x[s]p[er]ac[i]o illius mori insiu[n]c
tu et torrtive in salp[us] ideo i[n]
eius explanac[i]o[n]e p[r]i[m]i
fidei virtute exp[er]ior · si di
co et dico i[n] fide in[n]ichil
hesitans eradicare et ex
plantare in mare Emit
te domine sapiam de sede
magnitudinis tue · et fac
ta est eradicatio mori ·
Ut meu[m] sit et meu[m] labo
ret Et facta est tu[n]c plata
cio in mare Cor meu[m] ve
lud mare instabile et in
stitutabile et undosu[m] cogi
tac[i]o[n]ib[us] quare no[n] est in
meus Racio et exemp
Requirita ad la secu[n]de i[n]
alteram fidei virtute
qua virtus acq[ui]ritur et
custodit[ur] acquisita Dica
g[er] et monti · toll[er]e et mitt[er]e
in mare Non t[ame]n om[n]i · q[uia]
non ex om[n]i monte salus
s[ed] hinc · sic et huic mor[e]
Similit[er] en[im] dictu[m] est Di
cetis moru[m] huic · sicut et
huic moro Illuminans
tu mirabiliter a montibus
et[er]nis · Conturbati sunt cu[n]c[t]i col
les mu[n]di ab itinerib[us] et
vitatis eius Montes gel
boe · n · r · n · p · n · s · uos · nec
sint agri vestri primiciar[um]
q[uia] ibi abiectus est clipe[us]
fortiu[m] · et ceciderunt fortes
in bello et pierunt arma
bellica Omnes montes
qui in circuitu eius estis
visitet d[omi]n[u]s · a gelboe tu[m]
seat Montes ysr[ae]l ramos
v[est]ros expandite · et florete ·
et fructus facite Ecce iste
venit saliens in motib[us]
t[ra]nsiliens colles Super
nos ab ore verbi nove
legis tradetur edicio · Sus
cipientib[us] montib[us] pace
p[o]p[u]lo · et colles iusticiam ·
Cr est pax m[ea] faciens
utraq[ue] unu[m] · ip[s]e est iusti
cia factus nobis a deo · sa
piencia et iusticia Idem
et mons · et collis Mons
qui[a] v[er]bu[m] · collis q[uia] caro
Et mons factus est et collis
et v[er]bu[m] factu[m] est caro · et
habitavit in nobis · Et
sic missus est in mare ·
ut exivi a patre et veni
in mu[n]d[um] Ubi sicut fugi
tivus ionas equoreo
glutitus aceto · sic iste sub
bibidus sup[er] cruce potat[us]
aceto exclamat Veni
in quivenis in altitudine
maris et tempestas
dimersit me Sed quer[itur]
nomine montis · sicut nomi

et arboris (Vadam igitur
ad montem myrre. et ad
colles thuris et dicam ei
ut ueniat in mare men
Et in qua nos eis. quia qui
mouis. ipse collis et econ
uerso Myrra callefacit.
clarificat uocem. carnem
mortuam a corruptione cu
stodit Calor et feruor est
dilectionis. ut spiritu feruen
tes. et quia amore langu
neo Claritas uocis pu
ritas est confessionis.
et benedictionis diuine
laudatio. ut vox exul
tationis et salutis in taba
bernaculis iustorum. Et fac
me audire uocem tuam.
vox enim tua dulcis Caro
mortua. est caro scorp.
ut mortui enim estis Que
custoditur a corruptione per
seuerans in castitate. Thus
calefacit. clarificat uisum
medicinam roborat. odorife
rum est ipse. magis cre
matum igne Exposuimus
quid sit calefieri Claritas
uisus et simplicitas est
intencionis. Et si oculus
tuus simplex fuerit. et
mundicia cordis. ut beati
mundo corde quoniam ipsi deum
uidebunt Roboratio memo
rie est. ut domine memora
bor iusticie tue solius et

et conficit mem sicut eius
et si ob litus sueo tui ihrlm
o. d. d. m. Odor est virtutis
opinio. ut in odore unguen
torum tuorum currimus. et quia
bonus odor sumus deo. et
odor uestimentorum tuorum sicut
odor thuris. et dirigatur
oratio mea sicut incensum in con
spectu tuo Tercium et cuius
modi odor flammis uectus
spiritus sancti. quo magis
aduritur magis odoris
sui emittit odorem et in
subtiliore extenuatus na
turam liquidi aeris excel
sa conscendit Sed hec omnia
breuius explicemus Quinta
Quarta fructus mori cortex
et folia obuiant ualetudinibus
et nocturis. per
hoc in eis expulsio uiciorum.
et prima efficiencia fidei
Quinta myrra et thus
nature bonis et ad diuersas
potencias auxiliantur. per
hec in eis distinctio uirtu
tum. et altera efficacia
fidei De duabus partibus fidei
Vna : dei et que sit
V pars fidei potestas et potestas
dei est misterium diuinitatis
altera opus bonitatis eius
Rigor quidem est pars il
la cognitione. sed non potest

ista· ista prior cognitione
sed priore inferior Ministe
rium deitatis cognitio est
illius in sui natura· opus
bonitatis cognitio eiusdem
in natura Quod notum est
dei· hic est deitatis mysterium·
quod notum est operum eius· post
opifex ab opere Quemadmo
dum mores unius et qualitas
nature alterius ingrediuntur
notitie familiaritate co
iunctus studiorumque solerti con
sideratione· sic per pietate fidei
et acumine ingenii· invisibi
lia divinitatis per ea que facta
sunt intellecta conspiciuntur·
Et rursum uti sol ad se viden
dum: accessum nostris preparat
luminibus aeremque lucis sue
clarificat munere· sic divinitas
per quedam vestigia cognitionis
prius deprehenditur in arte·
postquam per illam in se· Est igitur
fides recta· recte sentire
de natura que superat omnem
naturam et sensum et recte
sentire de operibus eius· De re

Huius gula et distinctione
fidei regula primo ipsius
la et institutio que fidei
tenenda est in scripturis quibus
divinis edita miraculis· et
maiestas operum et dictorum ad
impletio satis superque signifi
cat Ubi et quid sit deus·

et quid de illo ad unitate
quid ad distinctione· quid
ad operationem sit accipiendum·
nec describitur et varie Non
enim voluntate humana alla
ta est aliquando prophetia· sed
spiritu sancto locuti sunt·
sancti dei homines Audiam
igitur quid loquatur dominus deus
qui loquitur· et quid sit· et
quid de illo ad unitatem
quid de reliquis quoque duo
bus sentiendum sit Spiritus est
deus· et eos qui adorant
eum in spiritu et veritate opor
tet adorare Ubi meliore
et altiore fortasse salvo
intellectu· in videtur in
similitudinem et dissimilitudo et
unitas et distinctio Dis
similitudo in eo quod spiritus est
unitas in eo quod est deus
et non spiritus dii Distinctio
in triplici appellatione pa
tris et spiritus et veritatis·
Si corporea natura aut
aliquid simile pariens
corporibus deitas esset· non
diceret deus· spiritus est deus
Rursum si multi dii essent
non diceret deus· spiritus est deus
sed spiritus sunt dii Iterum si de
esset distinctio· non diceret vi
tas· in spiritu et veritate
oportet adorare Et inde
si quomodo facilius sit intelligi

p pronomie · eu distinctiue
patrez · qnia direat de illo
filius · Nam et pater tales
querit qui adoret eu · No
quod no sit adorandus
et filius qui ueritas est
et illuminat ad ueritatez
et spc qui dilectio est et
accedit ad dilectione · Ptrp
filius dixit de spu et de
se et i spu et i ueritate
Sme uitate em inspicit
adoram⁹ · Et dici⁹ nesat
quid petat · sine spu no
inspie et d² ppulus hic la
biis me honorat cor aut
illorum longe est a me · Er
re sub forma fidei ord
nes sollempnes ecclesia
stica instituto · quas fun
dit ad patrez terminat
in ueritate et in spu no
tificans ueritate in filio
dicendo p dnm nrm ihm
xpm filiu tuu · spm aptis
sime nominas dicendo · in
unitate spus sancti · Si
mul et liberi arbitrij p
sumptio fallax prosternit ·
Si au eos qui adorant
eu · i spu et ueritate opor
tet adorare nichil a nobis
sed ab eo que adoram⁹
sperare debem⁹ · Nam et
pater tales qrit qui ado
rent · i · qui totos et ex
toto se ei subiciant · Et si
tales querit non tales
respuit et repellit · Et
dimisi inquid eos scdm
desideria cordis eorum in q°
spus malus contra spm
dei · sicut no est creditus
cu deo spus eius · Ibut
i ad inuentionibus suis
in quo error contra ueritu
tem et ·

De regula et exemplis sancte patris

Opus q° bonitatis
bonis auct opibus ad
imitabilius · Eandem hac
sententia adoro et iubeo
Audio · Nam et pater ta
les querit · et audiui · qui
quos pat qrit · p filium
querit · sicut dragmaz
p lucernam · sicut ouem
erroneaz p pastorem
ut quesiti et inuenti · Sunt
dragma p signaclm sa
picie in ueritate · Sunt et
ouis p simplicitate bone
uoluntat in spu · Nam et
pater tales querit et ta
liter · et filius quos inue
nerit tradit regnu deo et
pri · et erit ouile unu ·
et pastor unus et drag
ma una · et una ouis
et columba una · Deus
aute rex nr · ante secula

operatus e in fine tempor salute istaz in medio tre. cu veritas de terra orta e hic est cu veritas de tra facta est Quod eni natu e de spu sto est et quod natu est de tra tra est. Hc revera. hic inquit e magnu. pietatis sacramentu. qd manifestu est in carne. iustificatu e in spu. apparuit angelis. pdicatu est genti bus. credita est i mundo assumptu est in glia Vn filiu homis et dei filiu. filius homis et dei. deus homo cponens ad salute et fidem. sicut moyses igt exaltavit serpente in des to. ita exaltari oportet filiu homis. ut omns q credit in ipm no pereat sed habeat vita etna Ac deincepe Sic deus dilexit mund ut unigenitu suu daret. ut omis qui cre dit in ipo no pereat s habeat vita etna Quo pus filiu homis. cosequt unigenitu dei sigficat et ad fidem utruqz p mu tuu. vita pmittit etna Quodqz pus filiu homis. dei deinde nominavit. in nuit p carnem p veniri

p verbu. et pus esse boni tatis opus. deitatis mystio Bonitatis aute excelle tissimi opus. incarnatio nis atqz pio sacramentu. sic et unigenitus enarravit. sic in sequens. i. tam mag fice. tam pfecte. tam in effabiliter tam mirabilit. tam dignanter. tam sin gulariter deus dilexit mund ut unigenitu suu daret Utiqz ad comed et ad conescend. ad vide du. et colloquend. et fla gelland. et crucifigend Sic deus dilexit mundu sic filio que dilexit re muneravit mund que dilexit Ite alia exem

Quas pla ad proba dnas. scilicet dnoz ipars fidei ptes tetigit partu aplus. credere inquiens opportet accedete ad deu qina est. et inquirentibus se remunerator est Quia est refertur ad essenciā. hc est ad deitatis misteriu Quia remunerator est respicit ad gram. hc est ad bonitat opus Et non dixit quia creator ac fac tor est. quod simi cu q est. sed

qnia est · quod commune est
uidetur omnium · nec tamen
nec sum uidetur eius · et
tamen est · Simul et sic
descripte partibus fidei
et sua texit ad eruditionem
et metus seruet ad deuo
tionem Quia est spectat
ad sciam quia remune
rator est ad uirtutem In
qua est · acuitur intellectus
ad inquirendum in qua re
muneator est · excitatur
uoluntas ad diligendum ·
Altissime disquisitionis
eget illuminatione scientie
que sit et qualis sit es
sentia · que sola ipsa est
et sola non existencia
ex non existentibus fecit
existere Denique in spe
culatione naturalium que
stionum queritur an sit
quid sit · quale sit · et ideo
qnia est respicit ad sciam
Deum qui omnibus usus
est diligens sequi retribu
tiones munera ad incre
menta rerum et opus
opulentiores · commodis
super addere commodiora ·
ideo quia remunerator
est flectitur ad uirtutem
Virtus firma et conatus
ingenuis humanas supe
rans uires · quod oculo

offertur · et manum · spe
pro spe Spes enim non uidet
Sic fides experte una · in scientia
consistit · tanquam sine qua
nec incipere potest · ex parte altera
in uirtute seu sine qua
promereri non potest Ex scientia
sumit ibi principium ad es
senciam · ex uirtute meritum ·
conquirit ad gloriam Alia ratio

Moysum ad easdem partium manifestationem

Moysi quoque
easdem partes fidei
apparens dominus in ru
bo designit sic Ego sum
deus abraham deus ysa
ac deus iacob Et cum moy
ses ex persona hebreorum que
sisset nomen eius · audiuit
diuinum responsum Ego
sum qui sum Sic dices
filiis israhel Qui est mi
sit me ad uos In triplici
appellatione patrum sus
citatur pietas ad cultum ·
uoluntas tangebatur · ad
dilectionem · filii alius affec
tus paternam ad emula
tionem erigebatur · Qua
si ad quos linea clari
sanguinis · perhennes immu
diose memorie transmittit
tytulos · concolor etiam
integritas uite et eiusdem

fidei· coheres de notis no
tificet esse de notis Ge
nus et fides respondeant
alterutru nec degeneret
mores· ubi natales viri
tilant Deus abraham
deus ysaac· deus iacob·
misit me ad uos Quasi·
Qui detulit tantorum patrum
auctoritas et religio· nos
quoque sicut boni emula
tores similiam· et servite
et liberabit uos de formace
ferrea exilium solvens ser
vitutis indigne Rursum
quia nomen ad notitiam
ptinet· Ego inquit sum
qui sum Sic dicens filiis
israel Qui est misit me
ad uos Quasi· Inde michi
singularitas adiudicatur no
men quod omnibus commu
ne videtur· et diffinitive
nullius est sed meum in
est Solus sum qui sum·
qui solus non mutor et
ante ipso sum quod sum
Cetera quasi no sunt· sic
sunt coram me· et quasi
nichilum· et inane repu
tata sunt in veritate et
videte quid est· qui est
misit me ad uos Et ego
sum qui sum Sic sit sen
su ego sum· et qui est·

iungitur ad credere quia est
Et ego sum deus patrum
vestrorum deus abraham
deus ysaac et deus iacob·
copulatur ad quia remu
nerator est· Quibus

Due ex causis fides
res sunt vel oritur vel
ex quibus fides ori tur
tur solis sed no solum
non solum quidem· quia
crescit causa ex eisdem
Solis autem quia non
oritur aliunde Similiter
due res sunt ex quibus
fides solum crescit· sed
no solis Non solis quidem
quia crescit et aliunde
Solum autem quia non ex
oritur ex eis Oritur
et crescit ex revelatione
ex contestatione Crescit
et non oritur studio v
tutis conflictu tempta
tionis Crescit hinc et inde·
sed differenter et dicemus
de singulis qualiter· de p
mis primum· post de cete
ris ordine suo Quibus

Reve modis opatio e
latio ruditio operetur
duplica est et de duabus
causa vel est spebus reve
scientia interioribus latiombus

creature rationalis labi
tur. hic est eruditione et
inspiratione. Ea racioni
irradiat. sensum apperi
ens ad intelligencias
occultorum. hic voluntati
serenius eblanditur. cal
lefaciens ad appetitum
eternorum. Utraque effica
cia revolutio est. sed de
ea videtur aptius de hac
minus. sed animus viden
tibus. Nam ab aptius.
non de hac minus qua
de ea Gregorius. Que
sunt que nota fieri vo
luit dominus servis suis. ut
efficeret eos amicos suos.
nisi gaudia interne cari
tatis nisi illa festa super
ne patrie. que nostris
cotidie mentibus per aspi
racionem sui amoris im
primit. Dum enim audi
ta supercelestia amamus
amata iam novimus.
quia amor ipse notitia
est. Namque nos veritas
dixit. Vos autem dixi ami
cos. quia meum vobis
amorem impressi. Sed
quomodo audivi nota
feci vobis. Et totum hoc
probat quia amor ipse

per aspirationem impressus.
notitia est. et per hanc spiritus
revelacionis est. Nobis
inquit apostolus revelavit
per spiritum sanctum suum. Nob
inquit quasi solis et per
spiritum suum. quasi singulariter.
Quasi non aliis neque
sit idem tamen deus per spiritum
eundem invisibilia sua re
velavit multis. sed non
eodem modo quia eruditione
tamen occultorum. non etiam quod
minus est dilectione et
eternorum. ut nobis autem reve
lavit deus per spiritum suum.
qui utique spiritus et veritas
est et in veritatem inducit.
sed non omnibus omnem tamen.
Vel cum sumitur ipsum
seipsum revelat quale sit
et cuius saporis. Sol igne
us radiorum splendores.
emittit. simul et ad se vi
dendum et ad qualis. et cuius
nature sit notificandum. Et
hoc semper sitiur dum
sentitur etiam quando non
videtur. Et totum verissimum
est et receptibile. quoniam et ex
perientia notificat naturam.
et diffinitione sciencia. Si
mili modo eloquium domini
lucidum. legitur et ignitum

·illuminas et inflammas
Sicut testati sunt experti duo
ex discipulis euntibus
in emaus Nonne cor no
strum ardens erat in nobis
dum loquetur nobis in
via · et aperiret nobis scrip
turas loquente uno et scrip
turas aperiente ardebant
corda duorum et non dixerunt
Nonne intelligebamus dum
loquetur et aperiret scriptu
ras · quia sicut amor no
ticia est sic noticia talis
etiam amor est · Illa ipsa
interius illa ipsa locucio
que videtur lucida · senci
tur et ignea et econverso
Sed quod ita est · accedens it
tetigit loculum · et dixit adu
lescens tibi dico surge ·
Semel locutus est ihesus
et mortuus revixit et re
sedit Eloquium salvatoris
inflamavit defunctum
et os altissimi inspiravit
in faciem eius spiraculum
vite · et factus est adoles
cens maiorem virtutem re
cepit veluti carbo · sumens
spiritum et calorem aspirante
verbo Sepius enim inter cetera
in verbo resedit cetera tamen
quam in forma discipuli ·
humiliatus et pacius audi

audire sciam abinstitutione
Et hic duo fecit semel lo
quens quia verbum vim
inspirationis et erudica
onis est effectrix Residere
tere autem idest inspira
ri et residere i · erudiri
Sed non omnes capiunt
verbum hoc Quod quod
capiunt capiunt Non sic
impii non sic · sed sermo
meus non capit in nobis
Est Quibus modis re
autem revelatio fiat per
eruditio per eruditionem
revelationem tum spiritualiter
ut in mysterio visionis
tum intelligibiliter ut in
re ipsa cognitionis In
mysterio quidem visionis
sicut prophetis et sanctis
dei hominibus quorum fides
in crementa pleniore ma
nifestas per revelationes ma
gis invalescebat ac ma
gis · tam ad pietatem
quam ad eruditionem Et ut
hic non hesitemus cogi
temus visionem petri · super
reptilibus · et vote in
scita · macta et mandu
ca · et affirmabimus revela
tionis mistice erudi
tionis fidem eius esse

monitam et munitam
ad id quod nesciebat et
non audiebat prius. Res
ipsa cogitationis. tum insti-
tutione magisterij. ut
lectionis et auditus.
tum investigatione ra-
tionis conquiritur. Et
hec totum revelatione
magistri. quia nec locu-
tio nec lectio nec inve-
stigatio quicquam ad
perfectum adducit. nisi pre-
sideat interius qui do-
cet hominem scientiam. Et quod que-
sita est. non est dictum de
investigantibus legentibus
et audientibus. ipsi inve-
stigaverit legerit et
audierit. sic dictum et vi-
dendum est. Deus enim illic
revelavit. Deus revelat
scientiam in institutione ut
intelligat erudiendus
Deus in investigatione
ut comprehendat. et
diffinit quod vult in-
quisitor acutus. Vox
enim vox illorum est. vo-
luntas dei fuit ut quod
volebas cito in occurreret.
Qua favente institutori
et investigatori invisi-
bilia multa etiam dei
per ea que facta sunt in-

tellecta conspiciuntur. tum quasi
per collationem tum quasi
per coactionem. De duabus speciebus pertinentibus ad cogitationem
Per collationem
circa nova
nonis similia similibus
comparando. ex credibilibus
non credita indicio fi-
li et veri simili probatione
diffinimus non modicum
fidei munimentum edifica-
tes. Ut ad partum virginis.
quod vermis nascitur.
sine semine. et quedam
similia avium. Ad resurrec-
tionem carnis. quod pel-
licanus sanguine matris
et fenix pulvere suo. resus-
citari fertur ad vitam.
et quod mundus annuo
reditu quasi demersa mor-
te. nova redimitus surgit
in spem. Et ad futura-
me carnis immutationem
que sine necessitatum
vivet obsequio. quod
camelion solo usu diu sus-
tentat in speciebus qui etiam
solo pascitur aere. Rur-
sum per coactionem tum ar-
mata probationibus nos multis
egreditur ratio et convin-
cit interius et occulta et

conuincit p̄scienciaȝ et li
beru arbitriu· non est re
pugnancia nec unum p̄
emptoriu alterius· et v
nu esse deu non plures
et eundem esse summu boni·
a quo natura omīs et gra
Quod alias Jungendum
qȝ qd' quibus modis eru
dim' p̄ reuelacione· eisdeȝ
quoqȝ mouem'· ad uetu
tem et hoc excepto secre
tiore et subita p̄tate· spi
ritus supueniente· scdm
pximas et totingentes·
causas Spus enī ubi
wlt spirat et vocem eius
audis· sed non scis vnde
ueniat aut quo uadat et

Quomo d' altera p̄te vn̄ si testatione deus oriatur

Quon d' altera p̄te vn̄ si
testatione deus oriatur
similit' oritur si et creditur et
deus et creditur· tu̅ p̄ma diui
ab effectu iusticie· sione et
tu̅· ab indicio potencie·
Effectus iusticie in hiis qs
uite nobis integritas p̄po
nit ad formam tum vir
tute p̄penditur tum sancti
et magnifici sunt· ut in an
nimis honorati· s· a· t· ds
n· co· e· pu· eorsi· tum nu
mero et genere· tu̅ multi
et diuersi sunt et diuinie
ribus eos et· s· a· m· Co
mmunitate fidei et sancti
in virtutibȝ et in donis
magnifici· et multi nu
mero et genere diuer
si conueniunt· contestatio
est operacionis diuine
et fides operantem suo
cognoscat ab ope Cuiusqȝ
sui iudex et verum esti
mator ydoneus· sicut
dabit sententiaȝ· et om
ni dignaȝ acceptione es
ferret diffinicione· si ne
tu̅ ueri dei testabitur op9
quod ipse rerum humana
naru natiuus et illecti
uus nimatur affectus
quod luxus calcatur·
quod respuit' ambicio
quod colitur sobrietas
quod paupertas eligitur
quod denique uita ipa no
curat'· sed exponit' ab
omni etate· sexu et gene
etiam usqȝ ad mortem
Cnecquibusqȝ similia
opus sit dei fidei origo
et incrementu: d' sida

Quomo d' sione eius dez et

Quomt et
alia opa
contestantia et ipa diu
miraculorum creantia
nouitate simul et angelica

fidem. Ut hoc signum in
iciorum fecit ihesus et credi
derunt in eum discipuli eius
Non quod antea non sed
quia plenius tunc et
extunc. Et tectus anati
uitate. tunc tua corporee
uisioni lumine fidei indici
bilem uidentior factus
lucra felici reportauit
hic quidem non antea
sed tunc. De turba autem
multi crediderunt in eum
uidentes signa que fa
ciebat inter quos fortas
se erant qui antea non
sed tunc. et qui antea
sed plenius tunc etc.
Dupplici Exempla istarum
rem hanc speciem
contestationis iustitie et
potentie tangit apostolus
de fide disputans et ait
Ebree .i. fides cum initium
accepisset enarrari per deum
confirmata est in nobis con
testante deo signis et
portentis quod ad pote
ntiam. et uariis uirtutibus
et spiritus sancti distributio
nibus quod ad iustitiam
Portenta quasi porten
dencia dicuntur et sunt
miracula que aliquid
preter quod sunt significant

Signa que nichil uirtu
tes uarie sunt quibus
sanctitatis texitur uari
etas. ut fides spes cari
tas Distributiones ad
diuisiones donorum ut
alii genera linguarum
alii interpretatio sermonum
alii sermo sapientie alii
sermo sciencie. et cuiusmodi
Discrimen de reue
latione diuina. et contesta
tione quarum differencia
distinguuntur. in eo quod
reuelatio sine contestatione
operatur. et in ea. non autem
contestatio sine reuelatione
nec in ea. et quod contesta
tio nec species est ad eam
neque pars. et reuelatio
nec genus. nec totum
ad ipsam. Conueniunt
in eo quod ex ambabus sal
oritur simul fides etc.
Nam dicit prima ca vii
ex qualiter fides ex se
sequentibus crescere trahit uel
trahit sed non oriri. oritur
Studio utitur fides non
oritur. sed potius uirtus
ex fide Cum certe ceteris
bonis participat in qua
sunt cetera. ut omnia

opa eius i fide · Crescat in
studio uirtutis quia omne
bonu excitatione sui et in
se crescit · et ceteris bonis
faciliorem parat accessum
auctiores prebet et uires
Cherubim enim respiciat alt'
ad alteru et seraphym alt'
ad alteru clamat Et abys
sus inuocat abyssum · et
pena pene co ingit'' · et
gra accipit'' pro gratia
et qui iustus est iustifica
bitur adhuc Cornelio
nondum in xpo renato
apparuit angelus et studiu
uirtutis eius collaudans
et fidem certiore et meliorez
capiens Orationes inquit
tue et elemosine accepte
sunt ante deu · Ac deinceps
mitte et accersi symonem
qui cognominat'' petrus hic
dicet tibi quid te oporteat
facere Cuius quidem orones
et elemosine si non essent
in fide · non ascendissent
ante deu · Sine fide enim
impossibile e place deo ·
Et rursum · Si fuissent i fi
de · non mitteretur petrus ·
ad eu · fidem predicaturus
nescienti · sacramentu tradi
turus ignoranti Dicet inquit
tibi quid te oporteat facere
Quasi quid nescius modo

fides aut postea Crede
bat tn aut placebat op9
et ut credet plenius app
aruit angelus et missus
est predicator fidei petrus ·
et credidit amplius qui
credebat prius · et auxerunt
fidem que placuerat oro
nes et elemosine In oro
nibus dilectionem dei in ele
mosinis dilectionem proxi
mi constituite Nec miru
uirtutis studio · i · opibus
fidei crescere fidem · qui et
artes suis crescunt exercicijs
et opifex eruditus erudi
tior suo reddit'' ab ope · /

Conflic De secunda ca
tu temptacionis cres
cit similiter fides Simili
tudinis exemplum sume
tibi in thure ab aroma
tibz a sympi · que apes
sius sua odorifera mag
sunt sensibz usui mundi
ora Sic agmine tempta
cionum fides inusa et diuis
uctibus acerrime lacessi
ta eruditur a principiis euen
tibus experiens ubi sit la
queus et quis · quid p
sumptio noceat · et scan
tas · quid ord ferat utili
tat quid commodi subtrac
tio uirtut et gracie · /

Vasa figuli probat for
nax et homines iustos
temptatio tribulacionis
Cui non est temptatus.
quid scit. Temptauit
deus abraham et con
sumata temptacione Nunc
inquit cognoui i. feci
te scire. unde et tu ex
pertus et alius non stat
eruditus quod timeas
dominum. Sic igitur reuela
tione et contestacione in
cipit fides esse ubi non
erat prius et crescere
ubi erat prius. Studio vir
tutis. et conflictu temp
tationis incipit crescere
ubi erat prius. sed non ex
ubi non erat prius etc.

Totius **Repetitio superiorum**
premisse disputa
tionis excursus tripli
ci uarietate distinguitur.
In substancia. in argumen
tis. in materia. Substan
cia in duplici efficiencia.
Ex hac enim. et in hac
sequitur. et est singularis
possessio uite que nunc
est et future. Argumen
ta in causis ex quibus
fides nascitur et crescit
Ex eis enim exeunt pro
baciones fidei. Materia
in partibus. Unde enim est
fides. In quorum trium sin
gulis. quia qualitas in
distinctione demonstratur
qualitas esse fides pro
fitetur amicitiam etc. **De**

Cuius armonia quali
contemplacio**tate c. xx v**
quoque non fugiat **significacio**
amicicie. et contemplacio
est quomodo non. Quod
ut clarius indicemus per
titulemus qualiter inte
demus primum constituemus
descriptione. deinde diui
sione prima. deinde proprie
tates. nouissime diuisionem
secundam. Quod cum erit
dictum. totum erit perdictum

Omnis **descripcio contem**
placio: **placionis**
est comprehensio ueritatis
quam nos proprie et precipue
constituimus in ad deum perti
tibus et diuina. ut eius
que secundum pietate est sciencie
Est enim que non est secundum
eam. ut septem artium pul
cherima et subtilis insti
tucio Sola xam nominis
et canonis theologia inten
dit ac tendit ad pietatem.
racione fide. intencionem
appetitu. celestium. uitam

dirigens equitate

digens equitate · lex enim
dni imaculata conuertens
aias Ex sanguine porro
et fallacez reputo philo
zophiaz que nec nomi
nans fidem · tota se ad
operosas difficultates que
stionu raciocinaciones
applicat · sine quibus
satis pt dia cena Inflat
no implet et ideo nemi
nez ad pfectu adducit
Conare dina cognicio
ipa est comprehensio
veritat Sed differt a
cognicione cognicio sedm
species et pprietat singlar
Speci de duabz spebz
es conte cotēplacois
placionis spe et racione
culacio dicatur · nominu
altera visio · Speculacio
est reru diuinar et ex
alys cognicio Visio id
ipm Excepto quod no
ex alys sed p eadem de
diuinis nomina sed non
diuin raciones Ecce spe
culacio est contempla
cio facta p speculm ·
Que quia no sit facie
ad faciem sed a longe
et quasi in incertum ideo
cotingencius compatur

cognicioni reru diuinar
p alia In hac enim non
plena comphensio sed
expte Visio · quia fa
cie ad faciem · et certa
manifestacione dirigitur ·
visionez denominat
eamqz sine interiectione
medianciu similitudinu ·
gloriam maiestatis pti
luminis · luminbz haurit
aptis Vt videbimus ·
eu sicuti est · et illumi
tio videbim⁹ lumen
Mutuant tn singule
suas appellaciones ·
visio speculacionis ·
et econuerso · sicut sapia
sciencie · et econuerso ·
Sapiam enim visionez
speculacioni iungimus
scienciam Sub qbz figu
Hanc ris exprimitur
te a utriqz spes et
lio qui abal ipis et pssio
ys celebri scz nis co
mone vulgatis pctusforis
est · intellectu · visu · est
michi has dues spes co
templacionis · specula
cione et visionem figu
ratas p lyam et rachel
non communiter ambas
p ambas · sz differenter

vnam p unam aliam pa
liam ¶ Fecit me sic sentire
et dicere pentaformis
quedam consideratio sur
gens · a nomine a forma
a natura ab euentu · a
prole ¶ Sed si qua alia
famulatur ad id pro
bandum veri similis prima
A nomine quo ratio
Alya vertitur a nomine
in laboriosam et est
laboriosum plenumque co
namine multo in spe
culacione celestium sus
tolli per alia ¶ Emergunt
quippe difficultates im
pedimenta interueniunt
¶ Viri viri prophetia et ap
postolici laborasse legun
tur in abiectis specu
lacionibus · inquirendo
querendo aut aliquid susti
nendo · contra sanitatem
corporis · sine proposito volu
tatis ¶ Inquirendo · ut da
niel · supplicacionem protulit ·
et inquisicioni dans operam
pro intelligencia visionum
¶ Intelligencia enim opus
est in visione ¶ Querendo
ut zacharias de equis
et fabris · de oliuis et lu
cernis · interrogabat quid

sunt hec ¶ Sustinendo contra
sanitatem corporis · ut go
daniel egrotaui et elan
gui per dies · et ut paulus
qui prostratus voce de sup
et presencia celesti ad
manus trahebatur · damas
cum ¶ Contra propositum vo
luntatis · ut ego ¶ Johanes
flebam multum quia
nemo dignus inuentus
est accipere librum nec vide
re eum · et scripturus eram vo
ces tonitruorum et audiui
vocem · signa que locuta
sunt septem tonitrua no
li ea scribere ¶ Quod totum
ad laboriosam · propter
quia addit sciam · addit et
laborem · et propter difficile
estimamus que intra sunt
et que in promptu sunt inue
nimus cum labore ¶ In vi
sione nichil horum est ubi
nec ignorancia defatigat
sancte cupientem · nec vexat
intuentem subintroiens
moleste difficultas ¶ Co
pia luasite lucis radios
ibi fundit purissimos ut
palam de patre annuncia
bo vobis · et pax dei ex
superat sensum · eblan
dicitur vndique · ut quam

magna multitudo dulce
dinis tue · d · q · a · t · te Cui
significationis mysterio
pulcherrime consonat ipsius
interpretationis ydioma quod
rachel vertitur in ovem.
et unam earum que sicut
adipe et pinguedine re
pletur inter areolas aro
matum et florea turia mo
tum eterum. Evidentius
quoque si rachel vertitur
in verbum · ipse quoque transit
in verbum · ut qui adheret
domino unus spiritus est
cum ipso etc. Secunda a
Forma cum forma
barum forma est eiusdem
interpretationis rya lip
piens oculis ipsa est spe
culatio. Ut videmus nunc
per speculum in enigmate
rachel decora facie et ve
nusta aspectu · ipsa est
visio · ut tunc aute facie
ad faciem. Propter eam pri
archa sanctissimus calefat
tus et calefaciente intus
sub alebat amorem · et vi
debatur ei dies pauci pro
magnitudine amoris. Qualis
pater talis filius ysaac
pater eius usque adeo oculos

et te inebbetatus effudit
ut dolore quem ex morte
matris acciderat · equa
to temperari effectu.
Experiebatur · uterque quod
legitur. Vulnerasti cor
meum soror mea sponsa
vulnerasti cor meum in
uno oculorum · et in uno
crine colli tui. Vulnera
sti inquit. Vulnerasti
non semel sed bis · repe
tito nec in oculo solum
sed et in crine. Vulnera
sti in oculo · ipsa est visio
vulnerasti in crine ipsa
est speculatio que pe
det quia ex inferioribus
est · et velat quia per si
militudines est. Quan
do veniam et apparebo
ante faciem domini. Vul
nerasti in una oculorum
Quam delectasti me
in futura tua · hic est
vulneasti in uno crine
Quod vero utrobique dicit
in uno simile est huic
Qui adheret domino
unus spiritus est cum ipso
Quid vulnerasti · et vul
nerasti respondeat eciam
quod iacob lyam duxit et
rachel · sicut filius laban

i candidationis in una
salutis gratie spiritualis Pro
ambabus denique seruiuit
annorum numero pari
sed non affectu pari Siquidem
nec ex intentione pro
lyja seruiuit sicut desi
derauit et finis inten
tionis nostre non pendet
ad duas sed ad unam
ut unam petii · et unum
est necessarium et sint
omnia sicut et nos unum
sumus Utraque autem in
eandem an indissimi
lem concurrat significa
tionem annorum in utra
que par numerus et integri
tatis septenarii diligenter
aperiemus Tertia a
natura se natura
A fecunditatis in una
sterilitatis in altera ab
hac significatione non dis
cedit uterus lye continuo
tumet · fetusque felices
effundit ubertim rachel
sterilis per agit annos ·
et ad desiderium solatium sui
copiam prestat amanti
Patet mysterium Inuisi
bilia enim statim ac multi
pliciter per ea que facta
sunt intellecta conspi

ciuntur raro et sero per se
Hoc est quod vincitur
rachel numero prolis et
tempore vincitur nimis
sed non merito Maius
meritum et solacium gaudiis
paratur sterili quam
fecunde Beatiores lego
dum steriles sicut saram
risus et gaudii genitri
cem et rebeccam matrem
dilecti a deo et Annam
Samuelis matrem · et
Elyzabeth matrem precursoris
nullum alterius effusio
uniuersalis natiuitatis quae
tandem ad partum euacu
atur magnifica germinis
Et est In tempore natiui
tatis sarbe sapientiam et qui
minoratur actu perpetuat
eam etc. Quarta ab euentu
Euentus significationis tu
tationem similiter opi
tulatur huic lya latenter
et in nocte supponitur pri
arche sanctissimo in signi
ficatione speculationis
que per interceptas rerum
similitudines caligines
ueritatem nuntiat in eo
uenti · ut nox nocti indi
cat scientiam Sic moyses

medium nebule conscen
dit magnificum i monte
misticus exemplar et
mulier fortis de nocte sur
rexit dare cibaria ancil
lis suis · et amicus me
dia nocte uenit ad ami
cum tres panes petiturus
pro amico · et Salomon
de nocte posuit et meruit
capere stacie latitudine
disputaturus a cedro lyba
ni usqz ad ysopum · et ab
angelo usqz ad uermiculum
Posuit enim deus tenebras
latibulum suum et habitat
in caligine · et caligo sub
pedibus eius · et cum eo
si manserit homo tunc i
cipiet · et dixi sapiens
efficiar et ipsa longius
recessit a me Ad cum tha
lamum rachel induatur
non seducitur patriarcha ·
ut ego diligam eum · et ma
nifestabo ei me ipsum · et
omnia que audiui a patre
meo nota feci uobis · et
dies diei eructat uerbum
Et palam de patre ani
ciabo uobis Et te aliud
Nouissime rachel deserit
in partu · et nascentibus

morte luminibus post
generacionem filii dexte
transfertur in dextera ·
quicquid modi continet scrip
tura Cum dederit dilect
sis suis sompnum · ecce he
ditas domini · filii · m · fructus uetris
Non enim uidebit me
homo et uiuet Et in
Iob Abscondita est sa
pientia ab oculis omnium ui
uencium · et est Qui ui
debit extra hominem
erit · et morietur uite
aut sensibus Unde
siue in corpore siue ex
tra nescio deus scit ·
Fatemur enim uisionem
dei facie ad faciem in
hac uita meruisse · ali
quos sanctorum · ut Moy
sen et paulum et apostolorum
aliquos · sed ut est dictum

Prole Vita a prole
per eandem fertur
testificacionem Rachel p
lati tum gloria sexus
effloruit Lya sacrima
in sup feminee sobolis
intumuit Et quia om
ne rarum preciosum · p
tiore amoris ambicio
ne tollitur · a patre ·

gemina proles rachelis
qua tota multitudo fi
liorum hic Et eque. Amor
enim non trahitur invito
sed pretio Quo respi
tit ad te cupiscit et de
fecit aia mea in atria
domini et desiderium habes
dissolvi et esse cum christo
Multo magis melius
et quando veniam et appa
rebo ante faciem dei.
Sed et fame verbi dei
premente terram non erit
panis vite et intellectus
ceteris fratribus nisi per
manum Joseph aut pro
beniamyn Ibi beniamyn
adolescentulus in mentis
excessu Si pecuniam scie
si frumenta mutuum con
quirere subierit animum
oportet germanos ad
ioseph ire. et redire ad
ducto beniamyn. Si co
minus redditus inter
dicatur. Et est Torpet spe
culacio. si visio non mul
tiplicetur Visio Men
suram bonam et confertam
et coagitatam et super
effluentem effundit in
sinum. Ex diminus clarius
humana pandimus

In arte interiori contin
gencius tota relucet o
peris facies Deprehen
ditur quidem ars ab opere
sed multo minus Igitur
omne datum optimum et
omne donum perfectum de sur
sum est descendens a pa
tre luminum. tamquam
a ioseph aut per beniamyn

Speciei de speculacione
Sagoni et prima manc
alie sunt obliqua racionis
sicut que fiunt ex remo
cioribus Alie directe
sicut que fiunt ex propin
quioribus Hoc dicamus
propter hoc Prima lya. tum
de fructu ventris sui.
tum eciam de alterius mat
ris efficiatur. Speculacio ex
propinquioribus ipsa est lya
de se concipiens Specu
lacio ex remocioribus ipsa
est lya ex ancilla par
turiens que dicitur zel
pha et vertitur in os
ieus Os dico ab ore non
ab osse Rursum os intel
ligo non forinsecus sed
quod latet intrinsecus
Ut os iusti meditabitur
sapienciam. et que exeunt
de ore de corde exeunt

Et sunt duo ex zelpha
Gad qui dicit[ur] latrunculus
et Asser qui dicit[ur] beatus
Latrunculus sensus accipit[ur]. qui formas et effi
cientias naturarum late
ter attingens. que visi
bilia quibus invisibili
bus qua germanitate
compeciunt[ur]. erudicione
certissima deprehendit
Tollit arma sua phanta
siam memorie et articu
latam voce ingenij et eg
ressus per campos medi
tacionum. rapit et tollit
ut fur que sua non sunt
i. celestia intelligit cum
sit ipse de terra terrenus.
Asser qui dicit[ur] beatus
spiritus racionalis intelli
gitur. que dignitas per
eleccionis beatificat. sicut
factum ad ymaginem et simi
litudinem eius qui fecit illum
Iste quoque intelligit deum
ex triplici potencia sui
Ex memoria patrem. ex in
tellectu filium. ex volunta
te spiritum sanctum. Et hic qui
dem contemplacio. quia
geminata est. sive deum
conspicimus extra nos.
sive in nobis. ideo ipsa
est duo filij Et quia fac
ta est per ea que facta sunt
Ideo ex ancilla et quasi
ex remocioribus Et quia
in ea per inquisicionem
proficimus et incedimus
per erudicionem. ideo ex crescenti tamquam ex sapiencia
proficienti. De altera

De se aut maneria
generat eius.
Ruben qui dicit[ur] filius
visionis Hec est specu
lacio ex propinquioribus.
cum aliquid archanum
eximie visionis vel per
ymagines. sicut ysaie
et ezechieli vel per sump
tam creaturam. sicut pa
tribus in veteri et in no
vo testamento. sapienti
bus omnibus antefert[ur].
Et quia ex propinquioribus
est. ideo ysaias dicit.
Vidi dominum sedentem. et Ja
cob vidi dominum facie ad
faciem. licet illi alluserit
ymagines. hunc species
assumpta. miraculum
dederit simul et solacium
Rursum quia hec visio sig
naculum videtur esse.
virtutis. et quasi dignioris

putantur ante deum.
quibus ea sepius exhi
betur aut diminus. id
est quasi ex propinquioribus
in genere suo et ideo hya
pus de se qua de ancilla
parit etc. De visione et

Visione prima maneria
similiter. eius
quedam quasi oblique.
quedam directiue. et
patefactiue que et hic lite
Et primum quidem forma
rachel. generat sibi ex
bala dan et neptalym
Bala que dicitur inuete
rata. signaculum est sa
pientie. ut eam sunt
sensus hominis vel religi
ose institutionis vel etatis
senectutis vita immacu
lata. hic est interpre
tatio et generis ipa racio
nem Sapiencia dicitur
inueterata non quasi
a natura clara est enim
et nunquam marcescit sapi
encia. sed ab effectu tanta
mis intentiua refrige
rante et sui possessore
florenum induente colo
rem Candor est enim
lucis eterne. Vita quoque
immaculata dicitur inuetera

ta. quod exuberet ea multi
plicitate virtutum. sicut
dierum senectus Unde de
sit floreabus dicitur. Ad
huc multiplicabitur in se
necta uberi Talium tali
antiquitate dierum peruenitur
tur in visione ad antiqu
dierum. et celebratur mystice
sobolis desiderata natiui
tas Peruentio enim ipa est
generatio Hec autem modi
sit. ex nominum ratione
colligitur Dan interpretatur
iudicium. Neptalym conuer
sio. fornicatores et ad
ulteros iudicabit deus.
non qui sit spaliter appel
lantur sed qui generaliter.
ut perdidisti omnes qui forni
cantur abs te Ideo iudicium
dampnatio est reproborum. vel
reprobatio dampnatorum
loquetur autem dominus
pacem in plebem suam
et super sanctos suos. et
in eos qui conuertuntur ad
cor Ideo conuersio voca
tio est iustificandorum
vel iustificatio vocatorum
Hec est visio duplex terri
bilis pietate iudicii. conuer
sionis gratia placabilis

Et severitas iudicii ab eterno
ut qui non credit iam iudi
tatus est. et beneplacitu
conversionis ab eterno simi
liter. ut illa domini ab eterno
et usque in eternum super timen
tes eum. In visione una
timor et tremor venerunt
super me et contexerunt
me tenebre. In altera cor
meum et caro mea exulta
verunt in deum vivum. Paulus
maximus theologorum ad
secretiorem et sublimiorem
officium usque sublatus et
me iudices senatorie dig
nitatis de secreta dispositio
nis eterne revoluens O in
quit altitudo divitiarum sa
pientie et scientie dei quam
inscrutabilia sunt iudicia
eius et investigabiles
vie eius In altitudine
profunditatem intentionis.
in divitiis multiplicitate
et similiter potentias consi
liorum intellige. Quod enim
vult et secretum est exalti
tudine et efficax ex divitiis
Rursum iudicia refert ad
dan. viam i. miserationes
ad neptalim. Sermone
enim texuerat altissime
disquisitionis manilatis
divinus interpres super
esau et iacob. quasi de
dan et neptalim. In
quorum uno iudicantis
severitas in altero be
neplacitum vocantis ag
noscitur. et non agnos
titur ab homine ratio
Quia de prehendere est
intelligere in novissima
sanctuarii. et ideo inde
non speculari. Et quia
iudicia dei et bonitas
dei. non aliud quam
idem ipse. et essentia eius
est. ideo videre illa vide
re est divina. per se ipsa
Quia tamen illa quasi ad
dispositione respiciunt.
ideo quasi ex obliquo De
Gaudet altera ma
de scipa ncilla eius
parit rachel. submotis
ymaginibus et rationi
bus consiliorum eternitatis
iudicabilis suos inviens
Hic est ioseph qui dicitur
accrescens. et beniamin
i. filius dextere. Qui in altis
ad celos usque pertingit.
ubi est cristus in dextera
dei sedens is est accres
cens. ut similes ei eri
mus. is filius dextere.
ut tenuisti manum dex
teram meam. Talis fuit

qui sunt raptus in paradi
sum et usque ad tercium celu
Et quibus datu est dice
in lumine tuo uidebimus
lumen ipsi erunt crescen
tes in mensuram etatis
plenitudinis xpi · occur
rentes in uiru pfectum
et stabunt ad dexteris et
dicetur eis Venite be
nedicti patris mei perci
pite regnu · Vide igitur
ipm in se ipo · no in hys
que disponit · i · uidere idez
p idem · et ex directo Cum
autem uacat nunc specu
lacioni nunc uisioni · is
ingreditur in habunda
cia sepulcru et dupplici
speluncam sepultus can
tat amatorie leua eius
sub capite meo · et dexte
ra illius amplexabitur
me In speculationibus
vniuersaliter uidetur
dilectus · respiciens per
fenestras prospiciens
p cancellos · nec totum se
offerens nec aufferens
totu In uisione non sic
sed sicut est diffinitu et
erit deus omnia in omnibz
Sic ex speciebus conte
placionis demostratur ar
monia dualitatis adiptz

Qua vicesima sponsa
liter significato qualit
pfectioni dua pfectioni
litas assignetur · dualitas
cu qd pfectio sit di assignet
cerimus non erit opero
sum intellige Pfectio
est actio et contemplacio
Huius pfectionis summa
adepti · similes sunt an
gelis · quos a consistorio
innuita dispensacio no
repellit et in officio desi
deriu uisionis non efficit
tardiores Semp enim ui
dent faciez patris et oes
sunt cu amministratorij
spus in ministeriu missi
ppter eos qui hered capiunt
salutis Omnino ut pote
or est actione contempla
cio · sic meliora sut duo
hec simul qua unu quodqz
pse ut sine mente excede
dum deo · siue sobrij simus
nobis De quadam armonia
Restat i moribus et utiliu
sine locucionis breue
ponere speculationem
ad hinc et aliorum morum
significaciones insuper
et ad institutiones morum
multu pertinez modu
profituriz De peccan
sum est enim malicia

spem bonitatis usim pac
sibi et uicia uirtutes e
mulari. et mendacium um
bratiliter comitari uirta
tem Sicut timiditas humi
litatis se paliat nomine.
et crudelitas iusticie fa
ciem induit. et temeri
tas gloriam mentitur
audacie Et adeo uicia
collateralia sunt uirtu
tibus. ut nec primis pa
rentibus suggestio in pec
uirtus potuerit insim
de sine similitudine uel
pollicitatione uirtutis
Eritis inquit sicut dij
scientes bonum et malum
Ita uti defectio perfectionis
simulatione incedit. secundum
uirtutes quoque et con
sonancias numerorum
serpens mentitur et men
titur Inde surrexit in
umbram ueritatis nume
rorum aliquos typum gere
re uiciorum. quod ut in
rebus certiore diffinicione
notemus esse in concupis
cencia carnis uno appe
titur ab inmundo insi
pax carnis Et pax car
nis bonum est sed non
in carne. et ideo concupis
cencia que in carne est

malum est Similiter et
concupiscencia oculorum so
la sciencia querit. Sed hoc
bonum est illud malum
Denique sicut mala ui
dentur bona. sic e conuerso
Unde uidetur pax car
nis malum. ut concupis
cencia malum cum ibi tran
quilitas sedet appetitui.
hic deuastet corrupcio
Et uidetur sciencie et uide
multa esse malum ut con
cupiscencia oculorum est
malum. cum ibi resultet
pulcritudo uirtutis. hic
infestet curiositatis turpi
tudo Et uidetur potencia
esse malum. ut superbia
uite est malum. cum ibi qui
escat libertas hic iniqui
tas seruiat Igitur uti
corrupcionum uiciorum uirtutes
adumbrant. ita numerorum
uidetur armonias pre
tendere. consonancias
sequi. At aliter est res
Et Congestio exemplorum
de sacra diuinis et dic
merius dnali tis apti
tatis ista libata dorum sig
sufficiant obitum ficatoribus
Si igitur lector noster
aliquid a binario de
nominatum inuenerit

nuestiget que nam sigfi
catio de nominatiom respo
deat et prolatis que pro
tulimus exemplis et regu
lis · sensim pprobet suu · Ex
positionemque commendet
Si inuenerit oculos du
os · humeros duos · pedes
duos · angelos duos · ho
mines duos · passeres
duos · hyrcos duos · than
ros duos · ascendentes du
os · descendentes duos ·
portantes duos · fures
duos · filios duos · hy
nulos duos · testes du
os · pisces duos · cu
bitos duos · leones
duos · aut quid eius
modi · imitat'r expositu
rus · expositionibus
nostris ueris et uariis
Si inuenerit frontes
duas · mensas duas ·
oliuas duas · uirgas du
as · sorores duas · me
tetrices duas · mulieres
duas · alas duas · pe
nas duas · aures duas ·
manus duas · facies du
as · aut quid eiusmodi
procedat secundum premissas
institutiones · Si inue
nit cuaria duo · mala
duo · brachia duo · uela
duo · cherubim duo · tabe
ta duo · altaria duo · mimia
duo · ubera duo · hostia
duo · labia duo · cornua
duo · aut quid simile · su
beat incorruptis uiris · et sig
ficatio uaria uirorum · Si
inuenerit aliquid dupl'r
ut hostium dupl'r · sellam dupl'r
uirginem dupl'r · ferrum dupl'r ·
escam duplicem · pacem dup
licem · generationem dupli
cem · speluncam duplicem
spiritum duplicem · diem dupli
cem : aut quid simile · Repli
cet iniquas rationes · aut
suas secundum iniquas · aut ter
te secundum suas · si nostre ·
minime sufficiunt · Dedimus
enim ex nostris aliis rationibus
aditus et occasiones inue
niendi uo minimas · Aut
paucis diebus morabor
ipse metu · et computatis
simplicibus que necessaria sunt
ad perfectionem aggrediar
ternarium · et nouis illu
strare significationibus et
multiplicibus efferre misteriis
Explicit liber de numeris in tro
ductoriis et tanes sigfica
tiones unitatis et dualitatis
Explicit sigfitaciones dua
litatis inio XX · vi
Explicit binarius et

